

SUSTAINABLE TOURISM REPORT

Eco-friendly Greece:
Βέλτιστες Πρακτικές
Βιώσιμου Τουρισμού
από 21 Θέρετρα ανά τον Κόσμο

διορατικός -ή -ό

που έχει την ικανότητα να αντιλαμβάνεται τη ροή των εξελίξεων και να σχηματίζει αντίληψη για το πώς θα είναι τα πράγματα στο μέλλον

Βρισκόμαστε σ' ένα σταυροδρόμι για το μέλλον της Ελλάδας, αλλά και του πλανήτη.

Για να κατανοήσουμε την κομβικότητα της συγκυρίας, να παρακολουθήσουμε τις ραγδαίες εξελίξεις, αλλά και να αντιληφθούμε εγκαίρως τη θέση μας σε αυτές, έχουμε ανάγκη από οργανισμούς που ξεφεύγουν από τα στεγανά άλλων εποχών.

Που κάνουν νέα πράγματα, που βλέπουν τον κόσμο σφαιρικά, που αξιοποιούν καινοτόμα εργαλεία και εξελίσσονται συνέχεια, με στόχο να διαμορφώσουν έγκαιρα την αντίληψή τους για το τι έρχεται.

Η αθηNEA είναι ένας οργανισμός που έχει τα μάτια του στραμμένα στο μέλλον.

Το flagship προϊόν της είναι το βραβευμένο, ομώνυμο newsletter που δεκάδες χιλιάδες συνδρομητές λαμβάνουν καθημερινά. Ανοίγει δρόμο στη θορυβώδη επικαιρότητα και αναδεικνύει όλα όσα αξίζει να παρακολουθεί κανείς σε ημερήσια βάση για να είναι ουσιαστικά ενημερωμένος.

Την ενημέρωση των αναγνωστών μας αγκαλιάζουν ακόμα τα vertical newsletters της αθηNEAs για μια σειρά από θεματικές, οι έρευνές μας, τα άρθρα στο portal μας, τα τηλεοπτικά docuseries στα οποία συμμετέχουμε, τα infographics και τα e-books μας και, φυσικά, το περιοδικό που κρατάτε στα χέρια σας, το Carpe Vinum, μια έκδοση που κυκλοφορεί δυο φορές τον χρόνο και είναι αφιερωμένη στη γαστρονομία.

Εμπλουτίζουμε την καθημερινότητα του κοινού μας με ερεθίσματα που τους κάνουν να σκέφτονται διαφορετικά, επιδιώκουμε να είμαστε ως μέσο ενημέρωσης εκείνο που επιλέγει μια νέα γενιά Ελλήνων –δυναμική, μορφωμένη, εξωστρεφής και απαιτητική– που αναζητά μια ολοκληρωμένη ενημέρωση προσανατολισμένη στα δικά της ενδιαφέροντα.

**Ανακαλύψτε τον κόσμο της αθηNEAs σήμερα κιόλας,
κάνοντας δωρεάν εγγραφή στο newsletter
a8inea.com/signup**

Ταυτότητα Έκδοσης

Εκδότρια & CEO: Μαριάννα Σκυλακάκη
Συγγραφή & Έρευνα: Μαριάννα Σκυλακάκη, Σύλβια Κλιμάκη
Επιμέλεια: Δέσποινα Ράμμου
Art Director: Κωστής Φιλιππάκης
Επικοινωνία Έρευνας: Αντωνέλα Σκιαδαρέση

© 2022 αθηNEA

Executive Summary

Για τον ελληνικό τουρισμό, που ακόμη και στη δύσκολη περίοδο της ελληνικής κρίσης κατάφερε να λειτουργήσει ως στυλοβάτης για την οικονομία της χώρας μας, η πανδημία μπορεί να αποτελέσει σημείο καμπής. Λαμβάνοντας υπόψη μια σειρά από τάσεις που επηρεάζουν τις εξελίξεις διεθνώς, αναζητούνται τρόποι με τους οποίους το τουριστικό προϊόν της Ελλάδας, τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, θα γίνει πιο σύνθετο, ώστε να καταστεί πιο ελκυστικό, αλλά και πιο ανθεκτικό.

Στην προσπάθεια αυτή σημαντικό ρόλο μπορεί να παίξει ο βιώσιμος τουρισμός, δίνοντας έμφαση στο περιβάλλον, στον σεβασμό και στην αξιοποίηση των τοπικών κοινωνιών και οικοσυστημάτων, καθώς και στην παροχή ποιοτικών εμπειριών και υπηρεσιών υψηλού επιπέδου. Η οικολογική αφύπνιση ενός ολοένα μεγαλύτερου μέρους του δυτικού κόσμου αποτελεί επιχειρηματική ευκαιρία, καθώς πρόσφατες έρευνες καταδεικνύουν ότι το διαρκώς αυξανόμενο κοινό του βιώσιμου τουρισμού τείνει να ξοδεύει περισσότερο, ενώ συνήθως διαμένει στον προορισμό για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα.

Πώς θα μπορούσε η χώρα μας να μετατραπεί σε έναν «eco-friendly» ταξιδιωτικό προορισμό μέσα στην επόμενη δεκαετία, επωφελούμενη από τις ταχέως αναπτυσσόμενες αυτές τάσεις; Πώς μπορεί ο ξενοδοχειακός κλάδος να ηγηθεί της «πράσινης» μετάβασης της Ελλάδας; Τι πρακτικές έχουν υιοθετήσει κάποιοι πρωτοπόροι ξενοδόχοι στα ζητήματα αυτά παγκοσμίως;

Η έρευνά μας «Eco-friendly Greece: Βέλτιστες Πρακτικές Βιώσιμου Τουρισμού από 21 Θέρετρα ανά τον Κόσμο» αποπειράται να ρίξει φως στα καίρια ερωτήματα που προκύπτουν. Παρουσιάζει χρήσιμα παραδείγματα προς μίμηση από καταλύματα σε ολόκληρο τον κόσμο, από την Ελλάδα και την Ισλανδία, μέχρι τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Νότια Αφρική, τις Μαλδίβες και τα Νησιά Φίτζι – ανάμεσα σε αυτά το θέρετρο Sani Resort του ξενοδοχειακού ομίλου Sani/Ikos στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής, που το 2021 αναδείχθηκε Κορυφαίο Περιβαλλοντικό Ξενοδοχειακό Συγκρότημα παγκοσμίως, καθώς και μονάδες των Ikos Resorts, που επίσης έχουν βραβευτεί για τις πράσινες πρακτικές τους σε τομείς όπως η διαχείριση απορριμμάτων.

Επίσης, εντοπίζει μια σειρά από ενδιαφέρουσες τάσεις που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν στις ξενοδοχειακές αλλά και σε άλλες, σχετιζόμενες με τον τουρισμό, επιχειρήσεις στην Ελλάδα, στον σχεδιασμό του δικού τους βιώσιμου μέλλοντος.

- **Χτίζοντας μια συνολική στρατηγική βιωσιμότητας**

Οι πρωταθλητές στο πεδίο θέτουν συγκεκριμένους στόχους και αντιμετωπίζουν την επιταγή της βιωσιμότητας ως μια δύναμη μετασχηματισμού που αφορά έναν οργανισμό στο σύνολό του και δεν αποτελεί πρόσχημα. Οι εταιρείες του δείγματός μας υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές σε ένα όσο το δυνατόν πιο ευρύ φάσμα των δραστηριοτήτων τους, ενώ παρακολουθούν συστηματικά την απόδοσή τους με στόχο συνεχείς προσαρμογές και βελτιώσεις. Έτσι μπορούν να μοιράζονται πληροφορίες και να μιλούν στο κοινό για το ταξίδι τους με στόχο τη βιωσιμότητα, με διαφάνεια και αυτοσυγκράτηση, προσελκύοντας πελάτες ευαισθητοποιημένους στα ζητήματα αυτά, χάρη στην ολιστική τους προσέγγιση.

- **Μετρώντας το αποτύπωμα στο περιβάλλον**

Στην προσπάθεια κατανόησης ολόκληρου του φάσματος της επίδρασης των δραστηριοτήτων και λειτουργιών μιας εταιρείας στο περιβάλλον, κάποιες από τις εταιρείες που πρωταγωνιστούν σε ζητήματα ESG παγκοσμίως προχώρησαν στην ανάπτυξη εργαλείων που μετρούν και ποσοτικοποιούν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των άμεσων αλλά και των έμμεσων δραστηριοτήτων τους.

- **Θέσπιση συγκεκριμένων στόχων**

Οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals ή SDGs) είναι μια χρήσιμη πυξίδα που επιτρέπει στις εταιρείες να θέσουν πολύ πιο συγκεκριμένους και ποσοτικοποιημένους στόχους, καθώς και ένα χρονοδιάγραμμα υλοποίησης που θα καθοδηγήσει τον σχεδιασμό τους με γνώμονα την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

- **Παρακολουθώντας την απόδοση με συστηματικό τρόπο**

Η υιοθέτηση Key Performance Indicators, των περίφημων KPIs, είναι πολύ σημαντικό στο ταξίδι της βιωσιμότητας ενός οργανισμού. Ο συστηματικός έλεγχος των επιδόσεων με βάση τους στόχους μίας εταιρείας είναι απαραίτητος.

- **Ανθρακική ουδετερότητα: ο πρώτος σταθμός**

Η ανθρακική ουδετερότητα, που αναφέρουν μια σειρά από εταιρείες ως έναν πρώτο σημαντικό σταθμό στο ταξίδι της βιωσιμότητάς τους, επιτυγχάνεται υπολογίζοντας αρχικά το αποτύπωμα άνθρακα ενός οργανισμού και μειώνοντάς το στη συνέχεια στο μηδέν, μέσω ενός συνδυασμού μέτρων στο εσωτερικό του και έργων εξωτερικής αντιστάθμισης των εκπομπών.

- **Πολιτικές αντιστάθμισης, με μέτρο**

Οι πολιτικές του «offsetting» αντισταθμίζουν τις αναπόφευκτες επιπτώσεις σε σημαντικά περιβαλλοντικά θέματα που αφορούν ένα οικοσύστημα, με παρεμβάσεις σε ένα άλλο ή με δράσεις που ισορροπούν το συνολικό αποτύπωμα ενός οργανισμού στο περιβάλλον. Ωστόσο, αυτές οι πρακτικές, τόσο επικοινωνιακά όσο και σε επίπεδο ουσίας, πετυχαίνουν τον σκοπό τους μόνο όταν εφαρμόζονται με μέτρο και συμπληρωματικά ή συνδυαστικά με τις προσπάθειες που κάνει μια εταιρεία ή ένας οργανισμός για να αποφύγει τις αρνητικές επιπτώσεις ήδη από τη φάση του σχεδιασμού ενός έργου, προϊόντος ή υπηρεσίας.

- **Λειτουργία ιδρυμάτων και ευθυγράμμιση κινήτρων**

Η θέσπιση ιδρυμάτων που έχουν ως αποκλειστική αρμοδιότητα τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων που συμβάλλουν στη βιωσιμότητα έχει μια σειρά από πλεονεκτήματα: συμβολίζει τη σημασία και προτεραιοποίηση των ζητημάτων αυτών για έναν οργανισμό, διασφαλίζει ότι με αυτά ασχολείται μια ομάδα που τα έχει ως αποκλειστική στόχευσή της και, τέλος, επιτρέπει μια ολιστική στρατηγική που λαμβάνει υπόψη πλήθος παραμέτρων, έχοντας την απαραίτητη «απόσταση» από τμήματα μιας εταιρείας που έχουν την κερδοφορία ως μοναδική τους πυξίδα.

- **Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας**

Οι όλο και πιο φιλόδοξοι στόχοι των εταιρειών σε ό,τι αφορά την κάλυψη των ενεργειακών τους αναγκών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι γεγονός, ενώ οι εταιρείες-πρωταθλήτριες στη βιωσιμότητα και στον ξενοδοχειακό χώρο έχουν ήδη να επιδείξουν εντυπωσιακά αποτελέσματα σε αυτό τον τομέα.

- **Βελτιώνοντας την ενεργειακή αποδοτικότητα των εγκαταστάσεων**

Ιδιαίτερη κινητικότητα διαπιστώνεται όμως και σε ό,τι αφορά την οικολογική αποδοτικότητα των ίδιων των εγκαταστάσεων μιας εταιρείας. Οι αυτοματισμοί, αλλά και η δυνατότητα παρακολούθησης των ενεργειακών αναγκών που επιτρέπει πλέον η τεχνολογία, δημιουργούν νέες δυνατότητες για την ενεργειακή απόδοση των ξενοδοχείων.

- **Θέρμανση και ψύξη με σκέψη**

Σε ό,τι αφορά την παραγωγή ζεστού νερού για τις ανάγκες των θαμώνων, τόσο η ίδια αρχιτεκτονική του κτιρίου όσο και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αξιοποιούνται σε πολλά ξενοδοχεία ανά τον κόσμο. Ο βιοκλιματικός σχεδιασμός μπορεί να εξασφαλίσει την καλύτερη συμπεριφορά του κτιρίου κατά τη διάρκεια της ημέρας, από πλευράς αερισμού αλλά και φωτισμού.

- **Φωτισμός και ηλεκτρικές συσκευές**

Σε ό,τι αφορά τον φωτισμό των εγκαταστάσεων, κατά κανόνα τα ξενοδοχεία επενδύουν πια σε φωτισμό LED, ενώ οι αυτοματισμοί και τα «έξυπνα» συστήματα μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας. Υπάρχουν φυσικά και εταιρείες που δεν διστάζουν να υιοθετήσουν παραδοσιακούς τρόπους φωτισμού όπως το φως των κεριών, παντρεύοντας την ενεργειακή εξοικονόμηση με μια μοναδική βιωματική εμπειρία για ανθρώπους που θέλουν στις διακοπές τους να ξεφύγουν, κυριολεκτικά, από τα φώτα της πόλης.

- **Μαθαίνοντας από τεχνικές του παρελθόντος**

Η σύγχρονη τεχνολογία δεν έχει πάντα όλες τις απαντήσεις σε ό,τι αφορά τον βιοκλιματικό σχεδιασμό των κτιρίων αλλά και την ενεργειακή τους αποδοτικότητα. Η ανώνυμη λαϊκή αρχιτεκτονική δίνει εδώ και αιώνες λύσεις, καλύπτοντας τις καθημερινές ανάγκες, αλλά και εξασφαλίζοντας την προστασία των ανθρώπων από τα φυσικά φαινόμενα, με τη βοήθεια των υλικών που προσφέρονται σε αφθονία σε κάθε τόπο και έχουν ως επιπρόσθετο πλεονέκτημα την αρμονικότερη ένταξη ενός κτιρίου στο φυσικό του περιβάλλον.

- **Συμβάλλοντας στην προστασία των τοπικών οικοσυστημάτων**

Ιδιαίτερα για τα κατασκευαστικά έργα και τα έργα υποδομών που έχουν αδιαμφισβήτητο αποτύπωμα στο φυσικό περιβάλλον, το ζητούμενο είναι η μείωση της όχλησης και του αντίκτυπου στα τοπικά οικοσυστήματα, αλλά και η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος. Άλλη μια σημαντική παράμετρος είναι η διασφάλιση ενός υψηλού συντελεστή πρασίνου, όμως οι πρωταθλητές του κλάδου στο σκέλος της βιωσιμότητας δεν σταματούν εκεί. Αναλαμβάνουν τον ρόλο του θεματοφύλακα των οικοσυστημάτων στα οποία δραστηριοποιούνται, υιοθετώντας μια σειρά από πρωτοβουλίες για την προστασία της τοπικής χλωρίδας και πανίδας.

- **Προχωρώντας σε αναδασώσεις και καταπολεμώντας την αποψίλωση**

Ένα μεγάλο μέρος των ξενοδοχειακών μονάδων που εξετάστηκαν στην έρευνά μας έχουν υιοθετήσει την ευρέως διαδεδομένη πρακτική των αναδασώσεων και άλλων μέτρων ενάντια στην αποψίλωση των δασών, είτε στην περιοχή δραστηριοποίησής τους, είτε σε κάποιο εθνικό πάρκο ή δάσος που απειλείται.

- **«Πράσινες» μετακινήσεις και eco-mobility**

Ο περιορισμός των ρυπογόνων μεταφορών προκύπτει ως ξεκάθαρη τάση, με φάσμα πρακτικών να έχουν υιοθετηθεί στο πλαίσιο αυτού του στόχου. Οι «πράσινες» μετακινήσεις – από την πεζοπορία και το ποδήλατο μέχρι τα ηλεκτρικά οχήματα – και ο περιορισμός των ρυπογόνων μεταφορών μπορούν να «δώσουν πόντους» και στη βιωματική εμπειρία που προσφέρει ένα θέρετρο.

- **Αποτελεσματικότερη διαχείριση του νερού**

Η χρήση του νερού στα ξενοδοχεία πρέπει να παρακολουθείται και αυτή καθημερινά για να διασφαλιστεί η υπεύθυνη κατανάλωση. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την εγκατάσταση μηχανισμών εξοικονόμησης αλλά και χαμηλής ροής σε βρύσες, ντους και τουαλέτες, αλλά και αλλάζοντας τον τρόπο με τον οποίο πλένονται ρούχα και υφάσματα στις ξενοδοχειακές μονάδες. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων αλλά και των επισκεπτών ώστε να συνδράμουν στις πολιτικές εξοικονόμησης νερού είναι επίσης κομβικής σημασίας.

- **Αγαπώντας το γκρίζο και το βρόχινο νερό και ποτίζοντας... με το σταγονόμετρο**

Άλλη μια πρακτική για την καλύτερη διαχείριση των υδάτινων πόρων στα ξενοδοχεία είναι η αξιοποίηση του «γκρίζου νερού», του νερού δηλαδή που δημιουργείται από δραστηριότητες όπως το ντους, το μπάνιο ή το πλύσιμο, με τα κατάλληλα φίλτρα, για άλλες χρήσεις στις εγκαταστάσεις, όπως για τις ανάγκες άρδευσης ενός ξενοδοχείου.

- **Η eco-friendly καθαριότητα είναι μισή αρχοντιά**

Τα πρωτόκολλα καθαριότητας στα ξενοδοχειακά θέρετρα υψηλού επιπέδου αποτελούσαν πάντα προτεραιότητα, απέκτησαν όμως ειδικό βάρος την περίοδο της πανδημίας, για τη διασφάλιση της υγείας επισκεπτών και προσωπικού. Η εξισορρόπηση των επιταγών αυτών με την προστασία του περιβάλλοντος, μέσα από τη χρήση προϊόντων καθαρισμού και τεχνικών που προκαλούν την ελάχιστη δυνατή ζημιά στο περιβάλλον, είναι άλλη μια τάση που ξεχωρίζουμε.

- **Περιποίηση που αγαπά τη φύση**

Από την καθαριότητα των εγκαταστάσεων στην ατομική καθαριότητα, η επιλογή των σχετικών προϊόντων στα θέρετρα είναι ένας από τους πιο ορατούς τρόπους για να δώσει μια εταιρεία το στίγμα της στους επισκέπτες σε ό,τι αφορά τη βιωσιμότητα. Όλοι οι θαμώνες βλέπουν – και σε μεγάλο βαθμό χρησιμοποιούν – τα προϊόντα ατομικής περιποίησης που θα βρουν στο δωμάτιό τους, γι' αυτό έχει μεγάλη σημασία η προσεκτική επιλογή τους με βάση μια σειρά από κριτήρια: μεταξύ άλλων, τα συστατικά τους, ο τρόπος συσκευασίας, αλλά και η προέλευσή τους.

- **Κυκλική οικονομία και υπεύθυνη διαχείριση αποβλήτων**

Η υπεύθυνη και αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων που προκύπτουν από τη δραστηριότητα μιας ξενοδοχειακής μονάδας έχει ως κεντρικό άξονα τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Αυτή στοχεύει στη μείωση των αποβλήτων (Reduce), την επαναχρησιμοποίηση πόρων (Reuse) και την ανακύκλωση όπου αυτό είναι δυνατόν (Recycle).

- **Περιορίζοντας και αξιοποιώντας τα οργανικά απορρίμματα**

Για τον περιορισμό των οργανικών απορριμμάτων, οι ξενοδοχειακές μονάδες ελαχιστοποιούν τη σπατάλη χρησιμοποιώντας καινοτόμες μεθόδους για την εκτροπή των απορριμμάτων τροφίμων από τους χώρους υγειονομικής ταφής, οι οποίες περιλαμβάνουν κομποστοποίηση, δωρεές σε τοπικές τράπεζες τροφίμων και μετατροπή απορριμμάτων τροφίμων σε ζωοτροφές.

- **Καταργώντας τα πλαστικά μιας χρήσης, αλλά όχι μόνο**

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται και σε ό,τι αφορά τα πλαστικά μιας χρήσης, που συντελούν στο τεράστιο πρόβλημα της πλαστικής ρύπανσης στις θάλασσες και στους ωκεανούς μας. Κάποια παραδείγματα ενεργειών για τη μείωση της χρήσης πλαστικών απορριμμάτων είναι η αντικατάσταση των πλαστικών με χάρτινα καλαμάκια, η κατάργηση της πλαστικής σακούλας από τα καταστήματα και τις αγορές των ξενοδοχείων, η επαναχρησιμοποίηση των γυάλινων μπουκαλιών νερού, η ανακύκλωση στο δωμάτιο με τη βοήθεια βιοδιασπώμενης τσάντας, η χρήση σακούλας ανακυκλωμένου πλαστικού για όλα τα σκουπίδια κ.ά.

- **Απολαμβάνοντας φρούτα, λαχανικά και καρπούς από βιολογικό μποστάνι**

Το κομμάτι της διατροφής μπορεί να απογειώσει την εμπειρία σε ένα ξενοδοχείο. Όπως προκύπτει δε από τα θέρετρα του δείγματός μας, η διεθνής τάση θέτει την ευθυγράμμιση της υγείας των θαμώνων και του περιβάλλοντος σε μια δημιουργική ισορροπία. Όλο και περισσότερα ξενοδοχεία επενδύουν στην καλλιέργεια φρούτων, λαχανικών και άλλων καρπών στις εγκαταστάσεις τους, σε βιολογικά πιστοποιημένους κήπους και μποστάνια, και κάνουν το concept του «farm to table» άλλη μια παροχή που αναβαθμίζει την εμπειρία της φιλοξενίας.

- **Προμήθεια προϊόντων από τοπικούς παραγωγούς με κριτήρια βιωσιμότητας**

Άλλη μια τάση που παρατηρείται είναι η έμφαση που δίνεται στην ιχνηλασιμότητα και στις βιώσιμες πρώτες ύλες. Άλλωστε η σημασία της ιχνηλασιμότητας, αλλά και η χρήση βιώσιμων πρώτων υλών, προκύπτει τα τελευταία χρόνια ως προτεραιότητα τόσο για τις εταιρείες-πρωταθλήτριες σε ζητήματα περιβαλλοντικής υπευθυνότητας όσο και για τους καταναλωτές.

- **Στηρίζοντας την τοπική οικονομία και τις τοπικές κοινωνίες**

Τα θέρετρα του δείγματός μας υποστηρίζουν την τοπική οικονομία με μια σειρά πρακτικών, σε όλα τα στάδια της λειτουργίας και της δραστηριότητάς τους – από τους τεχνίτες και τα υλικά που επιλέγουν για την οικοδόμηση των εγκαταστάσεών τους μέχρι και τον τρόπο με τον οποίο στελεχώνουν το προσωπικό τους. Ακόμη, έχουν αναπτύξει ένα πλέγμα δράσεων για να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης, αλλά και να προωθήσουν τη βιωσιμότητα.

- **Εκπαιδευτικά προγράμματα και ευαισθητοποίηση των νέων**

Η υποστήριξη των τοπικών κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται ένας οργανισμός μέσα από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των νέων είναι άλλη μια πρακτική με θετικό αντίκτυπο που υιοθετούν ξενοδοχεία του δείγματός μας.

- **Φέρνοντας τους επισκέπτες πιο κοντά στη φύση**

Μια από τις πιο σημαντικές και επιδραστικές πτυχές του βιώσιμου τουρισμού είναι η διαμόρφωση εμπειριών που φέρνουν τους επισκέπτες πιο κοντά στη φύση και τους αφυπνίζουν σχετικά με τους κινδύνους της κλιματικής κρίσης, όπως για παράδειγμα οικολογικές και υπαίθριες δραστηριότητες και περιηγήσεις, αναδασώσεις, καθαρισμοί ακτών κ.λπ.

- **Καθιστώντας τους επισκέπτες κοινωνούς του «πράσινου» ταξιδιού**

Ένας στόχος που φαίνεται να θέτουν αρκετά από τα θέρετρα που εξετάσαμε είναι να καταστούν τους επισκέπτες τους «κοινωνούς» στο «πράσινο» ταξίδι που έχουν ξεκινήσει με πυξίδα τη βιώσιμη ανάπτυξη, επιδεικνύοντας στους επισκέπτες τη δική τους δέσμευση για έναν τουρισμό που θα έχει θετική επίδραση στο περιβάλλον και την τοπική κοινωνία και θέτοντας παράλληλα και εκείνους «προ των ευθυνών τους», ακόμη και με μια μικρή χρηματική συνεισφορά σε συγκεκριμένες δράσεις και οργανισμούς.

- **Προγράμματα επιβράβευσης συνδεδεμένα με τη βιωσιμότητα**

Μια ακόμα πρακτική στην ίδια κατεύθυνση, της ευαισθητοποίησης των επισκεπτών στις αρχές της βιωσιμότητας, είναι τα καινοτόμα προγράμματα επιβράβευσης πελατών «με σκοπό», επιτρέποντας, για παράδειγμα, τη συμμετοχή τους σε έργα αντιστάθμισης άνθρακα.

- **Λεπτομέρειες που κάνουν τη διαφορά για «μαγικές» eco-friendly εμπειρίες**

Τα ξενοδοχεία που αντιλαμβάνονται πόσο θελκτική μπορεί να είναι για τους επισκέπτες τους μια πολυεπίπεδη eco-friendly εμπειρία, με έμφαση στις λεπτομέρειες που κάνουν τη διαφορά, είναι σε θέση να τους προσφέρουν μαγικές στιγμές χαλάρωσης και ευεξίας – με κρεμάστρες κατασκευασμένες από 100% ανακυκλωμένα υλικά και χρονόμετρα στα ντους μέχρι κλειδιά κατασκευασμένα από διαφορετικούς τύπους ανακυκλωμένου ξύλου.

- **Συνεργασίες για την επίτευξη συνεργειών**

Τέλος, καθίσταται σαφές ότι το μέλλον δεν μπορεί να γίνει βιώσιμο μέσα από τις ενέργειες μόνο των λίγων. Η συνεργασία για την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ αναφέρεται αυτή καθαυτή ως στόχος, κι αυτό γιατί είναι σε θέση να «ξεκλειδώσει» αξία, να δώσει τη δυνατότητα να προχωρήσουν επενδύσεις, να ενθαρρύνει τον πειραματισμό που οδηγεί στην καινοτομία και να ωθήσει σε συνέργειες που θα κάνουν τη διαφορά.

Περιεχόμενα

Executive Summary	3
Εισαγωγικά Σημειώματα	16
Μέρος Α	20
Μέρος Β	30
Μέρος Γ	122
Επίλογος	166
Παραπομπές	170

Εισαγωγικά Σημειώματα

Για τον ελληνικό τουρισμό, που ακόμη και στη δύσκολη περίοδο της ελληνικής κρίσης κατάφερε να λειτουργήσει ως στυλοβάτης για την οικονομία της χώρας μας, η πανδημία μπορεί να αποτελέσει σημείο καμπής. Παρά τα ενθαρρυντικά, προ-πανδημίας στοιχεία ανάπτυξής του, η προσέλκυση επισκεπτών με υψηλότερο εισόδημα, η επέκταση της σεζόν και ο εμπλουτισμός του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος, παραμένουν σε μεγάλο βαθμό ανεκπλήρωτοι στόχοι με τεράστια δυνητικά πλεονεκτήματα. Το δε «reset» στο οποίο ποικιλοτρόπως εξανάγκασε τον κλάδο η πανδημία μπορεί να αποβεί καταλυτικό.

Λαμβάνοντας υπόψη μια σειρά από τάσεις που επηρεάζουν τις εξελίξεις διεθνώς, αναζητούνται τρόποι με τους οποίους το τουριστικό προϊόν της Ελλάδας, τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, θα γίνει πιο σύνθετο, ώστε να καταστεί πιο ελκυστικό, αλλά και πιο ανθεκτικό. Στην προσπάθεια αυτή σημαντικό ρόλο μπορεί να παίξει ο βιώσιμος τουρισμός, δίνοντας έμφαση στο περιβάλλον, στον σεβασμό και στην αξιοποίηση των τοπικών κοινωνιών και οικοσυστημάτων, καθώς και στην παροχή ποιοτικών εμπειριών και υπηρεσιών υψηλού επιπέδου. Η οικολογική αφύπνιση ενός ολοένα μεγαλύτερου μέρους του δυτικού κόσμου αποτελεί επιχειρηματική ευκαιρία, καθώς πρόσφατες έρευνες καταδεικνύουν ότι το διαρκώς αυξανόμενο κοινό του βιώσιμου τουρισμού τείνει να ξοδεύει περισσότερο, ενώ συνήθως διαμένει στον προορισμό για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα.

Πώς θα μπορούσε η χώρα μας να μετατραπεί σε έναν «eco-friendly» ταξιδιωτικό προορισμό μέσα στην επόμενη δεκαετία, επωφελούμενη από τις ταχέως αναπτυσσόμενες αυτές τάσεις; Πώς μπορεί ο ξενοδοχειακός κλάδος να ηγηθεί της «πράσινης» μετάβασης της Ελλάδας; Τι πρακτικές έχουν υιοθετήσει κάποιοι πρωτοπόροι ξενοδόχοι στα ζητήματα αυτά παγκοσμίως; Η έρευνα που ακολουθεί αποπειράται να ρίξει φως στα καίρια ερωτήματα που προκύπτουν. Παρουσιάζει χρήσιμα παραδείγματα προς μίμηση από καταλύματα σε ολόκληρο τον κόσμο, προβάλλοντας παράλληλα τις αξιοσημείωτες προσπάθειες του ξενοδοχειακού ομίλου Sani/Ikos Group στο πεδίο αυτό. Το θέρετρο του ομίλου Sani Resort στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής βραβεύτηκε, άλλωστε, το 2020 ως το Κορυφαίο Περιβαλλοντικό Ξενοδοχειακό Συγκρότημα παγκοσμίως.

Κάποιες από τις πρακτικές που αναδεικνύονται στις σελίδες αυτής της έρευνας είναι εύκολα υλοποιήσιμες και χαμηλού κόστους, ενώ άλλα σκέλη της βιώσιμης μετάβασης εταιρειών του κλάδου είναι πιο απαιτητικά, τεχνολογικά, λειτουργικά αλλά και οικονομικά. Αν κάτι προκύπτει πάντως emphaticά είναι ότι η «πράσινη» μετάβαση του τουριστικού κλάδου αποτελεί και αυτή ένα ταξίδι, στο οποίο μάλιστα καλούνται να συμμετάσχουν και οι ίδιοι οι επισκέπτες των προορισμών.

Είναι μια δυναμική διαδικασία που απαιτεί αντανακλαστικά και συνεχή προσπάθεια. Κύρια προϋπόθεση, όμως, είναι να κάνει κάποιος την αρχή. Να ξεκινήσει με τον τρόπο που μπορεί και του ταιριάζει τη συναρπαστική αυτή διαδρομή.

Φιλοδοξία της έρευνάς μας είναι να αποτελέσει έμπνευση για το πρώτο βήμα του ταξιδιού. Να αποτελέσει τροφή για σκέψη, ώστε το νέο αυτό κεφάλαιο τουριστικής ανάπτυξης που ξεκινά για τη χώρα μας, καθώς αφήνουμε πίσω την πανδημία, να έχει διάρκεια και ποιότητα, με τη φύση και τον άνθρωπο σε αρμονική, υγιή και δημιουργική συνύπαρξη.

Μαριάννα Σκυλακάκη
CEO, αθηNEA

Οι αρχές της αειφορίας αποτελούν κεντρικό οδηγό μας στον Όμιλο Sani/Ikos εδώ και πάνω από δεκαπέντε χρόνια. Τα μεγάλα μας προγράμματα, Sani Green και Ikos Green, στα οποία εντάσσονται όλες οι ESG δραστηριότητες του ομίλου, εστιάζουν σε τρεις, κυρίως, πυλώνες: την αειφορία στη λειτουργία των ξενοδοχείων μας, την προστασία της πλούσιας βιοποικιλότητας της Μεσογείου και τη στήριξη της τοπικής κοινωνίας, σε τομείς όπως η αγορά εργασίας, η αγροτική παραγωγή, οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, ο πολιτισμός κ.ά.

Δουλεύουμε εντατικά ώστε να φέρνουμε αποτελέσματα σε όλους τους πυλώνες αειφορίας. Ήδη, όλα τα ξενοδοχεία μας ηλεκτροδοτούνται με ηλεκτρική ενέργεια από 100% ανανεώσιμες πηγές εγγυημένης προέλευσης και έχουν μειώσει κατά 90% και πλέον τη χρήση των πλαστικών από το 2013. Το Sani Resort στη Χαλκιδική ήταν το πρώτο ξενοδοχείο στην Ελλάδα που έγινε ανθρακικά ουδέτερο πριν από δύο χρόνια - πέτυχε ακολουθήσαν και τα Ikos Resorts. Χρησιμοποιούμε προηγμένα συστήματα ανακύκλωσης υγρών αποβλήτων για την άρδευση των χώρων πρασίνου, με επαναχρησιμοποίηση του συνόλου του νερού μας, ενώ έχουμε συστηματοποιήσει την κομποστοποίηση όλων των οργανικών απορριμμάτων κήπου με στόχο να προσεγγίσουμε φέτος το 100%. Προτιμούμε τους τοπικούς παραγωγούς και τα τοπικά προϊόντα και εφαρμόζουμε αυστηρά κριτήρια βιωσιμότητας για όλους τους προμηθευτές μας. Είμαστε περήφανοι που εδώ και μία δεκαετία λειτουργούμε ως θεματοφύλακες των μοναδικής ομορφιάς υγροτόπων της Σάνης σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία. Μέσω ενός δικτύου συνεργασιών με άλλους εταίρους, όπως την iSea και το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, μεριμνούμε για το ευρύτερο οικοσύστημα και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ 14 και 15 για τη ζωή σε νερό και στεριά.

Για τα επόμενα χρόνια, έχουμε θέσει πολύ φιλόδοξους στόχους, με βασικό εγχείρημα το Triple Zero. Θέλουμε μέχρι το 2030 να επιτύχουμε το Net Zero, δηλαδή τη μηδενική κατανάλωση άνθρακα, και έως το τέλος του 2024 να παράγουμε μηδενικά πλαστικά απορρίμματα και μηδενικά απόβλητα για υγειονομική ταφή σε όλα τα ξενοδοχεία μας. Εργαζόμαστε εντατικά προς αυτή την κατεύθυνση, με έργα εξηλεκτρισμού, εξοικονόμησης ενέργειας και σημαντικής επένδυσης σε ΑΠΕ.

Στην έκθεση που ακολουθεί, παρουσιάζονται αναλυτικά οι πρωτοβουλίες και οι στόχοι μας για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Έχουμε υιοθετήσει πάνω από 100 δείκτες και εργαλεία που παρακολουθούν και αξιολογούν συνεχώς το αποτύπωμα και την πρόοδο του έργου μας.

Η κλιματική κρίση, η ταχεία εξαφάνιση της βιοποικιλότητας του πλανήτη και η πλαστική ρύπανση δεν μας αφήνουν περιθώρια για καθυστερήσεις. Για να επιτύχουμε τη μετάβαση στην αειφορία, τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης μέχρι το 2030 που αποτελούν μονόδρομο, πρέπει να ενώσουμε όλοι τις δυνάμεις μας. Ο τουριστικός κλάδος μπορεί να πρωτοστατήσει σε αυτή τη μετάβαση προς ένα καλύτερο, πιο έξυπνο, δίκαιο και βιώσιμο μέλλον για την ανθρωπότητα.

Όπως αναδεικνύει η έρευνα της αθηNEAs, η στροφή προς τη βιωσιμότητα απαιτεί ολιστικό, φιλόδοξο αλλά και ρεαλιστικό σχεδιασμό, που προϋποθέτει αλλαγές σε διαδικασίες και, πρωτίστως, στην εταιρική στρατηγική και κουλτούρα των ξενοδοχείων. Η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών, οι συνέργειες για τη διάχυση της γνώσης, μόνο θετικά μπορούν να λειτουργήσουν προς αυτή την κατεύθυνση. Αυτός είναι και ένας από κύριους λόγους που αποφασίσαμε να στηρίξουμε την έρευνα της αθηNEAs για τον βιώσιμο τουρισμό.

Στις επόμενες σελίδες, οι αναγνώστες θα διαβάσουν για τις «έξυπνες» λύσεις και προηγμένες πρακτικές που έχουν υιοθετήσει ξενοδοχεία σε ολόκληρο τον κόσμο και θα γνωρίσουν τις νέες τάσεις που αναδύονται στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού.

Είμαστε περήφανοι που αρκετές από αυτές γίνονται πραγματικότητα στα ξενοδοχεία μας.

Ελένη Ανδρεάδη
Διευθύντρια Αειφόρου Ανάπτυξης
και Κοινωνικής Ευθύνης Ομίλου Sani/Ikos

Μέρος Α

Το κυρίως, δεύτερο μέρος της έρευνάς μας χαρτογραφεί και παρουσιάζει διαδοχικά 21 θέματα σε διαφορετικές γωνίες του πλανήτη που έχουν υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές, με γνώμονα το αποτύπωμα των δράσεών τους να είναι φιλικό προς το περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες. Πριν όμως εξετάσουμε τι κάνουν οι πρωτοπόροι, έχει σημασία να καταλάβουμε γιατί είναι σημαντική η υιοθέτηση μιας οικολογικής ατζέντας από τον τουριστικό κλάδο διεθνώς, αλλά και στην περίπτωση της Ελλάδας.

Η ενότητα που ακολουθεί λειτουργεί ως σύντομη εισαγωγή στα πλεονεκτήματα του βιώσιμου τουρισμού για την επιχειρηματικότητα, αλλά και στους κινδύνους και στις παγίδες που πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη.

Η Βιωσιμότητα Ως Επιχειρηματική Ευκαιρία

Η βιωσιμότητα αποτελεί πλέον λέξη-κλειδί σε μια σειρά από κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, με τους μεγαλύτερους εταιρικούς κολοσσούς να εισάγουν τον όρο στη στρατηγική διακυβέρνησής τους, χαρακτηρίζοντάς την κεντρική τους προτεραιότητα. Πέρα όμως από την επιτακτική ανάγκη αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης, αυτό συμβαίνει επειδή αρχίζουν να αντιλαμβάνονται αυτή τη στροφή και ως σημαντική επιχειρηματική ευκαιρία.¹

Καταρχήν, φαίνεται ότι οι ουσιαστικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων στην κατεύθυνση της βιωσιμότητας τείνουν να ανταμείβονται από το κοινό μέσω της αύξησης της δημοτικότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών τους και, κατά συνέπεια, των πωλήσεών τους.² Σύμφωνα με έρευνα του Stern Center for Sustainable Business του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης για την αγορά καταναλωτικών προϊόντων στις ΗΠΑ, οι πωλήσεις των προϊόντων των οποίων οι μάρκες θεωρούνται βιώσιμες αυξήθηκαν την περίοδο 2013-2018 ταχύτερα απ' ό,τι των παραδοσιακών ανταγωνιστών τους.³ Αντίστοιχα, μελέτη του μη κερδοσκοπικού οργανισμού JUST Capital⁴ δείχνει ότι η περιβαλλοντική ηγεσία συσχετίζεται και με υψηλότερη κερδοφορία.⁵ Σύμφωνα με μελέτη του Harvard Business Review, το 64% των καταναλωτών δηλώνει ότι η αφοσίωσή του σε μια επωνυμία εξαρτάται από την ύπαρξη κοινών αξιών με αυτή.⁶ Η ενσωμάτωση των βιώσιμων αξιών ως συστατικό στοιχείο της επωνυμίας μπορεί να κερδίσει πιστούς πελάτες που επιστρέφουν και προτείνουν το ξενοδοχείο στον κοινωνικό τους περίγυρο.

Άλλο ένα σημαντικό πλεονέκτημα της στροφής προς τη βιωσιμότητα είναι η δυνατότητα προσέλκυσης υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού, με την αειφορία να αναδεικνύεται σε ολοένα πιο σημαντικό ζήτημα για τη γενιά των Millennials, των εργαζομένων δηλαδή που έχουν γεννηθεί μεταξύ του 1981 και του 2001, οι οποίοι είναι καλά ενημερωμένοι και δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη βιώσιμη κατανάλωση. Μια έρευνα του Governance & Accountability Institute δείχνει ότι το 40% των Millennials επέλεξε εργοδότη με βάση την απόδοση της εταιρείας σε ζητήματα βιωσιμότητας, ενώ το 70% των ερωτηθέντων απάντησε ότι είναι πιο πιθανό να παραμείνει σε μια εταιρεία με ισχυρή περιβαλλοντική ατζέντα. Παράλληλα, το 66% δήλωσε ότι είναι πρόθυμο να πληρώσει περισσότερα χρήματα για υπηρεσίες από εταιρείες που έχουν δεσμευτεί να εξασφαλίσουν θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο.⁷

Όμως και το επενδυτικό ενδιαφέρον για εταιρείες με «πράσινα» εχέγγυα έχει εκτοξευθεί. Η επενδυτική κοινότητα αντιλαμβάνεται τη σημασία των κριτηρίων ESG και αναζητά ποιοτικά έργα που να τα πληρούν για να τα χρηματοδοτήσει.⁸ Σε πρόσφατη έρευνα της UBS για το επενδυτικό κλίμα, στην οποία συμμετείχαν 3.004 επενδυτές και 1.202 ιδιοκτήτες επιχειρήσεων από 15 διεθνείς αγορές, προκύπτει ότι η πλειονότητα αναμένει οι αποδόσεις των βιώσιμων επενδύσεων να είναι αντίστοιχες ή και να υπερβούν εκείνες των παραδοσιακών επενδύσεων, διακρίνοντας πλεονεκτήματα από την ενσωμάτωση των πρώτων στα χαρτοφυλάκια τους.⁹ Πέρα όμως από τους διαχειριστές κεφαλαίων που επενδύουν ολοένα περισσότερα κεφάλαια σε οργανισμούς που διακρίνονται για τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και διακυβερνητικές τους επιδόσεις (ESG), και οι ευρωπαϊκές τράπεζες δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στις «πράσινες» χρηματοδοτήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των ελληνικών.¹⁰

Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η νέα αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «έχει ως στόχο να καταστήσει την Ευρώπη κλιματικά ουδέτερη έως το 2050, να τονώσει την οικονομία μέσω της πράσινης τεχνολογίας, να δημιουργήσει βιώσιμη βιομηχανία και βιώσιμες μεταφορές και να μειώσει τη ρύπανση».¹¹ Ως εκ τούτου, θα καταστούν διαθέσιμα για τη χρηματοδότηση «πράσινων» επενδύσεων σημαντικά χρηματοδοτικά εργαλεία και κονδύλια. Σύμφωνα με την PWC, παρά το γεγονός ότι η Πράσινη Συμφωνία δεν περιέχει επί του παρόντος συγκεκριμένες διατάξεις για τον τουριστικό κλάδο, αναμένεται ότι ο τομέας θα επηρεαστεί πολύ, με τη γεωγραφική θέση και τον φυσικό πλούτο της Ελλάδας να προσφέρουν ευκαιρίες για την ανάπτυξη βιώσιμου τουρισμού.¹² Η έμφαση που δίνεται στη βιωσιμότητα μέσα από τα ευρωπαϊκά προγράμματα της επόμενης περιόδου καθίσταται σαφής και στον οδηγό χρηματοδότησης για τον τουριστικό κλάδο που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υποστήριξη της μετάβασης «προς μια πιο ψηφιακή, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ΕΕ».¹³

Η πανδημία απέδειξε ότι η ανθεκτικότητα είναι σημαντική για την υγεία των επισκεπτών, των ντόπιων και του προσωπικού, για τη δημιουργία ποικίλων ροών εισοδήματος στην τοπική οικονομία και στις προστατευόμενες περιοχές και, τέλος, για την αύξηση της έμφασης που δίνεται σε θέματα δικαιοσύνης και συμπερίληψης. Η δημιουργία προϋποθέσεων με στόχο την μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα σημαίνει επίσης ενίσχυση της ευημερίας της κοινότητας και των τοπικών οικονομιών, επανεξέταση της οικονομικής βιωσιμότητας των υποδομών των επιχειρήσεων και ενδεχομένως κατάρτιση μακροπρόθεσμων επενδυτικών σχεδίων. Το UNWTO¹⁴ συνιστά ο σχεδιασμός να είναι πιο ολιστικός, χωρίς αποκλεισμούς, δίκαιος, προσαρμόσιμος και να εστιάζει στην υπαίθρια αναψυχή.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η βιώσιμη φιλοξενία μπορεί να επιφέρει σε βάθος χρόνου σημαντικά πλεονεκτήματα σε ό,τι αφορά την εξοικονόμηση κόστους για τα ξενοδοχεία, έχοντας ως στόχο τη μείωση στην κατανάλωση πόρων, όπως η ενέργεια και το νερό. Ένα βιώσιμο κτίριο είναι τουλάχιστον 20% πιο αποδοτικό από πλευράς χρήσης πόρων, γεγονός που μειώνει το κόστος των λογαριασμών κοινής ωφέλειας,¹⁵ ενώ το κόστος υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών δεν είναι πια απαγορευτικό, παρέχοντας άμεσες ευκαιρίες εξοικονόμησης.¹⁶ Η υιοθέτηση τεχνολογικών λύσεων και αυτοματισμών έχει μάλιστα το σημαντικό πλεονέκτημα να πετυχαίνει τρεις στόχους συγχρόνως: μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, εξοικονόμηση κόστους, αλλά και τη διαμόρφωση συνθηκών για μια καλύτερη εμπειρία διαμονής του πελάτη.¹⁷

Προσοχή στις (Πράσινες) Απομιμήσεις

Η αύξηση της προσοχής της κοινωνίας, των θεσμών, αλλά και των μέσων ενημέρωσης, σε περιβαλλοντικά ζητήματα έχει ωθήσει τις επιχειρήσεις να δώσουν μεγαλύτερη έμφαση στην επικοινωνία της στρατηγικής βιωσιμότητάς τους. Το «πράσινο» βελτιώνει σημαντικά την αναγνωρισιμότητα μιας επωνυμίας, ενώ το ταξίδι προς τη βιωσιμότητα συνοδεύεται από ποικίλα βραβεία και αναγνωρίσεις. Ως αποτέλεσμα, η χρήση λέξεων όπως «βιώσιμο», «φιλικό προς το περιβάλλον» και «πράσινο» έχει εκτοξευθεί τα τελευταία χρόνια, καθώς οι εταιρείες προσπαθούν να αναδείξουν τα οικολογικά πλεονεκτήματα των προϊόντων ή υπηρεσιών τους. Ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις βρίσκονται υπό πίεση σχετικά με το πώς σκοπεύουν να δεσμευτούν ώστε τα αγαθά και οι υπηρεσίες τους να παραδίδονται με βιώσιμο τρόπο. Αυτό, φυσικά, δημιουργεί το ερώτημα τι ακριβώς εννοούμε, τελικά, με τον όρο βιωσιμότητα.

Για τους σκοπούς της μελέτης μας, αντιλαμβανόμαστε τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία ως ευρεία έννοια που, πέρα από την περιβαλλοντική διαχείριση, συνδέεται επίσης με την οικονομική πρόοδο, αλλά και την κοινωνική ανάπτυξη και συνοχή. Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στη μελέτη της Deloitte για τον INSETE «Σχέδια Δράσης για την Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Διαρθρωτικής Προσαρμογής του Τουριστικού Τομέα», στην ατζέντα της βιώσιμης ανάπτυξης και της αειφορίας εντάσσονται επίσης «κοινωνικά θέματα/ζητήματα όπως, π.χ., η άρση των αποκλεισμών, η προώθηση της ισορροπίας μεταξύ της εργασιακής και οικογενειακής ζωής, η προώθηση

της υγείας και της ευεξίας των εργαζομένων, η προμήθεια πρώτων υλών/προϊόντων/αναλωσίμων από την τοπική κοινότητα και η τόνωση της επιχειρηματικότητας».¹⁸

Η εταιρική επικοινωνία που δίνει έμφαση στη βιωσιμότητα, όπως αυτή περιγράφεται παραπάνω, είναι πια μια πρακτική που υιοθετείται ευρέως. Η τάση αυτή έχει ασφαλώς θετική επίδραση στην παγκόσμια αγορά, δίνοντας ένα επιπλέον κίνητρο στις εταιρείες να εγκαταλείψουν επιβλαβείς πρακτικές του παρελθόντος, παράλληλα όμως ενθαρρύνει και τη δημιουργία μιας «γκρίζας περιοχής», με αρκετές εταιρείες να προβάλλουν αβάσιμους ή υπερβολικούς ισχυρισμούς σχετικά με τη βιωσιμότητα των πρακτικών και της στρατηγικής τους. Πρόκειται για το λεγόμενο «greenwashing», μια παραπλανητική επικοινωνιακή πρακτική εταιρειών που προωθούν τα προϊόντα ή τις διαδικασίες παραγωγής τους ως «πράσινες» για να ενισχύσουν την εικόνα τους, χωρίς όμως να παρέχουν στοιχεία που να στηρίζουν τις δηλώσεις τους. Ο όρος επινοήθηκε το 1986 από τον περιβαλλοντολόγο Jay Westervelt, ο οποίος επισήμανε ότι τα ξενοδοχεία που ενθάρρυναν τους επισκέπτες να ξαναχρησιμοποιήσουν τις πετσέτες δεν έκαναν τίποτα για να μειώσουν τη σπατάλη ενέργειας στις εγκαταστάσεις τους ή να βοηθήσουν το περιβάλλον.¹⁹

Εξαιτίας του greenwashing η επενδυτική κοινότητα, το ευρύ κοινό, καθώς και οι τοπικές κοινωνίες συχνά διατηρούν το σκεπτικισμό τους στο άκουσμα «πράσινων» πρακτικών και μεγαλεπήβολων σχεδίων. Παρόλο που μερικές φορές οι εταιρείες πέφτουν στην παγίδα του greenwashing ακούσια, η τακτική αυτή μπορεί να έχει τεράστιες επιπτώσεις στη φήμη τους, αποτελώντας έναν κίνδυνο που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη καθώς ξεκινούν το ταξίδι αειφορίας τους. Οι πραγματικοί πρωτοπόροι που διεκδικούν πρωταγωνιστικό, αλλά και ουσιαστικό ρόλο στην αειφορία, δίνουν μεν έμφαση στην εταιρική επικοινωνία, αποφεύγουν όμως τους υπερβολικούς ισχυρισμούς, προβάλλοντας μηνύματα που βασίζονται σε πραγματικά, μετρήσιμα στοιχεία και αποτελέσματα. Σε κάθε περίπτωση, η «έκρηξη» των «πράσινων» ισχυρισμών τα τελευταία χρόνια συνοδεύεται και από αυξημένο έλεγχο, με οργανισμούς όπως ο CorpWatch²⁰ αλλά και αξιόπιστες «πράσινες» πιστοποιήσεις να διαμορφώνουν σταδιακά το απαιτούμενο πλαίσιο ώστε η επιβράβευση βιώσιμων πρακτικών να είναι πιο αντικειμενική.

Δεν υπάρχει ένα ενιαίο, καθολικό σύνολο κριτηρίων για την επίσημη αναγνώριση των ξενοδοχειακών μονάδων ως φιλικών προς το περιβάλλον. Ωστόσο, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Βιώσιμου Τουρισμού

(GSTC), ο φορέας που διαχειρίζεται τα παγκόσμια πρότυπα για τα βιώσιμα ταξίδια και τον τουρισμό, δημιούργησε τα κριτήρια της βιομηχανίας GSTC και τους προτεινόμενους δείκτες για ξενοδοχεία στην προσπάθεια να «καταλήξει σε μια κοινή κατανόηση του βιώσιμου τουρισμού».²¹ Η ιδέα είναι να εναρμονιστούν όλα τα κριτήρια που υπάρχουν στα πολλά διαθέσιμα συστήματα πιστοποίησης «πράσινων» ξενοδοχείων, όπως το Green Key, το Green Star Hotel Certificate κ.λπ. Ο οργανισμός περιγράφει τα κριτήρια GSTC ως «το ελάχιστο που πρέπει να επιδιώκει μια επιχείρηση ενός ξενοδοχείου (ή οποιουδήποτε τύπου χτισμένων καταλυμάτων)». Τα ξενοδοχεία που θέλουν να αναγνωριστούν επίσημα ως φιλικά προς το περιβάλλον ακίνητα μπορούν να πιστοποιηθούν σε έναν από τους πολλούς οργανισμούς πιστοποίησης GSTC σε όλο τον κόσμο.

Σε κάθε περίπτωση, ενώ όλο και περισσότερα ξενοδοχεία επιλέγουν να γίνουν «πράσινα», υπάρχει ακόμα χρόνος που μπορεί να αξιοποιηθεί από μια μονάδα για την κατάκτηση ηγεμονικής θέσης στην αγορά, καθώς η αξιοποίηση της αυξανόμενης ζήτησης για πιο «πράσινες» εναλλακτικές λύσεις δημιουργεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Για τα ξενοδοχεία οι πιστοποιήσεις κτιρίων μπορούν να αποδειχθούν κομβικής σημασίας προνόμιο, ξεκλειδώνοντας πολλαπλά πλεονεκτήματα – αφενός αυξάνουν την αξία ενός περιουσιακού στοιχείου, αφετέρου διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τα υψηλότερα πρότυπα της αγοράς, αλλά και του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, καθιστώντας τα πιο ανταγωνιστικά. «Οι πιστοποιήσεις αποτελούν επίσης μια αξιόπιστη και αποδεδειγμένη δέσμευση για βιωσιμότητα που μπορεί να κοινοποιηθεί σε πελάτες, επιχειρηματικούς εταίρους και επενδυτές. Πέρα από την επικοινωνία, θέτουν πρότυπα τα οποία μπορούν, με τη σειρά τους, να δημιουργήσουν πιο συνεπείς συμβάσεις για τον κλάδο», αναφέρεται στην έκθεση του Sustainable Hospitality Alliance «Business Case for Sustainable Hotels».²²

Βιώσιμος Τουρισμός: Το Megatrend που Ήρθε για να Μείνει

Το ενδιαφέρον για τον βιώσιμο τουρισμό, τον οποίο ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού ορίζει ως «τον τουρισμό που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των σημερινών τουριστών και των περιοχών υποδοχής, ενώ παράλληλα προστατεύει και ενισχύει τις ευκαιρίες για το μέλλον»,²³ έχει επίσης αυξηθεί ραγδαία τα τελευταία χρόνια. Ο βιώσιμος τουρισμός έχει μια σειρά από όψεις και πτυχές: «Πρόκειται για ένα εξειδικευμένο τμήμα του Τουρισμού Φύσης με κεντρικό στοιχείο τα φυσικά αξιοθέατα,

αποτελεί ένα υπεύθυνο ταξίδι με σκοπό την εξερεύνηση και τη γνωριμία με το φυσικό τοπίο, τη χλωρίδα και την πανίδα του προορισμού, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των τοπικών κοινοτήτων».²⁴

Όσο για το φρένο που μπήκε στα ταξίδια εξαιτίας της πανδημίας, φαίνεται να ήταν προσωρινό, με την πρωτόγνωρη αυτή εμπειρία να φαίνεται ότι λειτούργησε ευεργετικά για την προώθηση της οικολογικής συνείδησης των καταναλωτών. Η στροφή τους σε συνήθειες με μειωμένο αντίκτυπο στο περιβάλλον, που δίνουν έμφαση στην υγεία και στην ευεξία –από τις αλλαγές στις διατροφικές συνήθειες μέχρι νέες προτιμήσεις σε ό,τι αφορά τις μετακινήσεις– δεν θα περιοριστούν στην καθημερινή τους ζωή, αλλά θα έχουν προεκτάσεις και στον τρόπο με τον οποίο ταξιδεύουν. Ένας καταναλωτής που προσέχει τη διατροφή του, αγοράζει προϊόντα από τοπικούς βιοτέχνες, ανακυκλώνει φανατικά και προτιμά τις μετακινήσεις με ποδήλατο θα έχει τις ίδιες προτιμήσεις και στη διάρκεια των διακοπών του, επιβραβεύοντας προορισμούς και θέρετρα που είναι σε θέση να τις ικανοποιήσουν.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σε έρευνα της εταιρείας MMGY Travel Intelligence στο αμερικανικό κοινό,²⁵ για να μειωθεί ο αντίκτυπος που έχει το ταξίδι τους προς το περιβάλλον, οι ίδιοι οι ταξιδιώτες δηλώνουν πλέον πρόθυμοι να αλλάξουν τη συμπεριφορά τους. Τρεις στους δέκα είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν 10% υψηλότερες τιμές για να υποστηρίξουν παρόχους ταξιδιωτικών υπηρεσιών που επιδεικνύουν περιβαλλοντική υπευθυνότητα, ενώ πάνω από τους μισούς ταξιδιώτες (54%) δηλώνουν πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν λιγότερα πλαστικά μιας χρήσης. Την ίδια στιγμή, το 41% των ερωτηθέντων θα επιλέξει συνειδητά να επισκεφτεί προορισμούς εκτός σεζόν για να μειώσει τον συνωστισμό, ενώ το 27% θα επιλέξει φιλικά προς το περιβάλλον ξενοδοχεία και τουριστικές εταιρείες. Τέλος, σε επίπεδο εμπειρίας, περίπου το 27% των ερωτηθέντων θα προτιμήσει για τις μετακινήσεις του το ποδήλατο ή την πεζοπορία αντί για το αυτοκίνητο.²⁶

Αντίστοιχα, η έκθεση της Booking.com για το βιώσιμο ταξίδι το 2021, συγκεντρώνοντας απαντήσεις από 29.000 και πλέον ταξιδιώτες σε 30 χώρες, καταδεικνύει κι αυτή ότι η πανδημία αποτέλεσε σημείο καμπής, ώστε και οι ίδιοι να δεσμευτούν «στο δικό τους βιώσιμο ταξίδι». Δύο στους τρεις δηλώνουν ότι η πανδημία τους έχει επηρεάσει ώστε να θέλουν να ταξιδεύουν πιο βιώσιμα στο μέλλον και σχεδόν οι μισοί (49%) παραδέχονται ότι άλλαξε η στάση τους και θέλουν να κάνουν θετικές αλλαγές στην καθημερινή τους ζωή, με την ανακύκλωση και τη μείωση σπατάλης τροφίμων να είναι οι κορυφαίες προτεραιότητες στο σπίτι.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, το 61% δηλώνει ότι η πανδημία τους έκανε να θέλουν να ταξιδεύουν με πιο βιώσιμο τρόπο, το 83% των ταξιδιωτών παγκοσμίως πιστεύει ότι τα βιώσιμα ταξίδια είναι ζωτικής σημασίας, ενώ το 81% των ταξιδιωτών δηλώνει ότι επιθυμεί να μείνει σε ένα βιώσιμο κατάλυμα την επόμενη χρονιά – ένα ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από το 62% που κατέγραφε η ίδια έρευνα το 2016, αλλά και από το 74% του 2020, πριν από το ξέσπασμα της πανδημίας. Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης το γεγονός ότι σχεδόν οι μισοί από τους ερωτηθέντες πιστεύουν ότι δεν υπάρχουν επαρκείς επιλογές βιώσιμου τουρισμού διαθέσιμες, ενώ το 53% των ερωτηθέντων παραδέχεται την ενόχλησή του όταν το κατάλυμα στο οποίο διαμένει το εμποδίζει από το να διατηρεί τις βιώσιμες συνήθειές του, όπως για παράδειγμα η ανακύκλωση.²⁷

Οι ειδικοί εκτιμούν²⁸ ότι στον απόηχο της πανδημίας θα αναδειχθούν μια σειρά από νέες τάσεις,²⁹ είναι λοιπόν επιτακτική ανάγκη οι ξενοδοχειακές μονάδες να είναι προετοιμασμένες. Έρευνες³⁰ δείχνουν ότι μετά το πέρας της πανδημίας οι ταξιδιώτες θα αναζητήσουν ταξίδια περιπέτειας στη φύση, ασφαλείς και ποιοτικές εμπειρίες, αλλά και ταξίδια «bucket list» που μπορεί να ανέβαλαν για χρόνια, ενώ η επιθυμία για απόδραση σε απομακρυσμένα μέρη με μοναδικό φυσικό περιβάλλον θα είναι αυξημένη. Πολλοί κάνουν λόγο για μια συνολική στροφή σε ταξίδια με σκοπό,³¹ για βαθύτερες, πιο αυθεντικές εμπειρίες.³² Ο βιώσιμος τουρισμός μπορεί να υπηρετήσει όλες τις παραπάνω τάσεις, προσφέροντας παράλληλα το κατάλληλο «αντίδοτο» στην αυξημένη αστικοποίηση. Όπως χαρακτηριστικά συμπεραίνεται στη μελέτη του ΣΕΤΕ «Ο Τουρισμός το 2020»: «Η επιχειρηματικότητα πλέον δεν χωρίζεται μόνο σε παραγωγική και μη παραγωγική, αλλά σε ηθική και μη ηθική. Η βιωσιμότητα είναι η πιο σημαντική συνιστώσα. Το Megatrend της βιωσιμότητας, με όλα τα trend που υπάγονται σε αυτό, θα επαναπροσδιορίσει το ταξίδι του καταναλωτή».³³

Σε ό,τι αφορά τέλος τη διαγενεακή διαστρωμάτωση της ζήτησης για βιώσιμο τουρισμό, η γενιά των Millennials και η Gen-Z³⁴ φαίνεται να κρατούν τα σκήπτρα³⁵ σε ό,τι αφορά το ενδιαφέρον τους για ταξίδια με οικολογικό πρόσημο.³⁶ Σύμφωνα με έρευνα της Nielsen σε 30.000 καταναλωτές από 60 χώρες, το 66% των καταναλωτών υποστηρίζει ότι θα πλήρωναν περισσότερο για φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα. Συγκεκριμένα, το 73% της γενιάς των Millennials θα πλήρωνε περισσότερο για ένα τέτοιο προϊόν, ενώ το 65% της Gen Z ερευνά/αναζητά την προέλευση των προϊόντων που αγοράζει.³⁷ Όμως η ζήτηση για βιώσιμες εμπειρίες στον τουρισμό δεν περιορίζεται στις δύο αυτές πληθυσμιακές ομάδες. Στη μελέτη της Deloitte για τον INSETE

«Σχέδια Δράσης για την Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Διαρθρωτικής Προσαρμογής του Τουριστικού Τομέα», αναφέρονται ως ενδιαφερόμενες για υπηρεσίες οικοτουρισμού δύο κατηγορίες, από τη μία οι «νεαροί οικοτουρίστες», ηλικίας μεταξύ 25 και 50 ετών, με πιο περιορισμένο χρόνο και εισόδημα, επαγγελματίες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και αναπτυγμένη περιβαλλοντική συνείδηση, και από την άλλη οι «οικοτουρίστες μεγάλης ηλικίας», μεταξύ 50 και 70 ετών, με χρόνο και εισόδημα για ταξίδια και υψηλό μορφωτικό επίπεδο, οι οποίοι αναζητούν αυθεντικές, μοναδικές εμπειρίες, πολυτέλεια και άνεση, είναι διατεθειμένοι μάλιστα να πληρώσουν, για παράδειγμα, για να διαμείνουν σε ένα ecolodge πολυτελείας.³⁸

Αντιστρέφοντας το Περιβαλλοντικό Πρόσημο της Τουριστικής Βιομηχανίας

Μπορεί σήμερα το ενδιαφέρον για το βιώσιμο ταξίδι να γίνεται ολοένα πιο αισθητό,³⁹ όμως η τουριστική βιομηχανία, με την εκρηκτική της ανάπτυξη κατά τις τελευταίες δεκαετίες, συντέλεσε στην περιβαλλοντική καταστροφή που προηγήθηκε.⁴⁰ Σύμφωνα με δημοσίευση του Cambridge Institute for Sustainability Leadership, η τουριστική βιομηχανία είναι υπεύθυνη για το 5% περίπου των τρεχουσών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, με αντίκτυπο που αναμένεται να αυξηθεί, καθώς ο αριθμός των ταξιδιωτών και των καταλυμάτων θα συνεχίσει να αυξάνεται τα επόμενα χρόνια.⁴¹

Αν ο κλάδος επιστρέψει στους προ-πανδημίας ρυθμούς ανάπτυξης, τα επόμενα 3 χρόνια περισσότερα από 80.000 ξενοδοχεία θα ενταχθούν στην υπάρχουσα προσφορά έως το 2050, καθιστώντας την πρόκληση απανθρακοποίησης του κλάδου σε παγκόσμια κλίμακα ακόμη πιο απαιτητική.⁴² Είναι χαρακτηριστικό ότι έρευνα του οργανισμού Sustainable Hospitality Alliance διαπιστώνει ότι για να πετύχει η ξενοδοχειακή βιομηχανία τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού για την Κλιματική Αλλαγή θα πρέπει να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ανά δωμάτιο ετησίως κατά 90% έως το 2050, σε σύγκριση με το 2010.⁴³ Ένας άκρως φιλόδοξος και δύσκολος στόχος, αν αναλογιστεί κανείς τους τρέχοντες και τους προβλεπόμενους ρυθμούς ανάπτυξης του κλάδου.

Παράλληλα, εν μέσω αυξανόμενης ανησυχίας σχετικά με τον «υπερτουρισμό» και τις εκκλήσεις του κλάδου για δραστικές βελτιώσεις στη διαχείριση τουριστικών προορισμών, μια έρευνα του Travel Foundation,

του Πανεπιστημίου Cornell και της EplerWood International διαπιστώνει ότι οι πιο ευάλωτοι τουριστικοί προορισμοί είναι εκείνοι με: (α) υψηλό κίνδυνο επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή, που θα επηρέαζε δυσανάλογα την οικονομία των επισκεπτών – για παράδειγμα τα νησιωτικά κράτη, (β) με ταχέως αναπτυσσόμενη μεσαία τάξη που οδηγεί την ανάπτυξη του τουρισμού σε μη βιώσιμα επίπεδα – για παράδειγμα η Νότια και Νοτιοανατολική Ασία, (γ) με υψηλή οικονομική εξάρτηση από τον τουρισμό – για παράδειγμα η Ελλάδα και (δ) με τοπική αυτοδιοίκηση που χαρακτηρίζεται από χαμηλή ικανότητα διαχείρισης της τουριστικής ανάπτυξης όσον αφορά τους προϋπολογισμούς και το ανθρώπινο κεφάλαιο – ένα πρόβλημα που έχει εντοπιστεί τόσο στις προηγμένες όσο και στις αναδυόμενες οικονομίες.⁴⁴

Παρά τις δυσκολίες αυτές, ο κλάδος της φιλοξενίας μπορεί να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο, πρωτοστατώντας στη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι νέες τάσεις που παρατηρούνται περιλαμβάνουν τη μείωση των απορριμμάτων τροφίμων, την ελαχιστοποίηση της χρήσης νερού, την εξάλειψη του πλαστικού και του χαρτιού, την ανακύκλωση, την εξοικονόμηση ενέργειας, αλλά και την ενσωμάτωση της αειφορίας στην ίδια την αρχιτεκτονική των ξενοδοχείων.⁴⁵ Στο Β' Μέρος της μελέτης μας αναδεικνύουμε τις τάσεις αυτές σε ένα ετερογενές δείγμα ξενοδοχείων που κάνουν ήδη την προσήλωση σε βιώσιμες εμπειρίες διαμονής πράξη.

Μέρος Β

Χαρτογράφηση και παρουσίαση 21 συνολικά θέρετρων σε διαφορετικές χώρες, συμπεριλαμβανομένου και του παραδείγματος του Ομίλου Sani/Ikos για την Ελλάδα, που έχουν υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές, με γνώμονα το αποτύπωμα των δράσεών τους να είναι όσο το δυνατόν πιο φιλικό προς το περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες.

ΑΦΡΙΚΗ

- 1 Bushmans Kloof (Νότια Αφρική)
- 2 Habitas Namibia (Ναμίμπια)
- 3 One&Only Nyungwe House (Ρουάντα)

ΑΜΕΡΙΚΗ

- 4 Azulik (Μεξικό)
- 5 Casa de Uco (Αργεντινή)
- 6 Copal Tree Lodge (Μπελιζ)
- 7 Tierra Hotels (Χιλή)
- 8 I Hotels (Ηνωμένες Πολιτείες)

ΑΣΙΑ

- 9 Song Saa Private Island (Καμπότζη)
- 10 MahaRaja Eco Dive Lodge (Ινδονησία)
- 11 Soneva Resorts (Μαλδίβες)

ΕΥΡΩΠΗ

- 12 Arbatax Park (Ιταλία)
- 13 Meliá Hotels (Ισπανία)
- 14 QO Amsterdam (Ολλανδία)
- 15 Retreat at Blue Lagoon (Ισλανδία)
- 16 Sani & Ikos Resorts (Ελλάδα)
- 17 Scarlet (Ηνωμένο Βασίλειο)
- 18 Whitepod (Ελβετία)

ΩΚΕΝΙΑ

- 19 Explora Rapa Nui (Νησί του Πάσχα)
- 20 Jean-Michel Cousteau Resort Fiji (Φίτζι)
- 21 Pinetrees Lodge (Αυστραλία)

Sani / Ikos Group

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Sani / Ikos Group

Ιστότοπος: www.sani-resort.com / www.ikosresorts.com

Instagram: @sani_resort_official / @ikosresorts

Τοποθεσία: Ελλάδα (Χαλκιδική, Κέρκυρα, Κως) και Ισπανία (Μαρμπέγια - Εστεπόννα)

Μέγεθος: 10 ξενοδοχεία ~ 2.315 δωμάτια

Έτος Ίδρυσης: 1971

Σύντομη Περιγραφή: Ο Όμιλος Sani / Ikos είναι ένας καινοτόμος και ταχύτατα αναπτυσσόμενος ξενοδοχειακός όμιλος, με τη βιωσιμότητα στην καρδιά του οράματός του. Μέσω των εμπορικών σημάτων Sani Resort και Ikos Resorts, λειτουργεί 9 μοναδικά ξενοδοχειακά συγκροτήματα στην Ελλάδα, σε Χαλκιδική, Κέρκυρα και Κω, τα οποία συγκαταλέγονται στα κορυφαία πολυτελή ξενοδοχεία παγκοσμίως. Παράλληλα με το πλάνο επέκτασής του σε νέους, υψηλού προφίλ προορισμούς της Ελλάδας, ο Όμιλος πρόσφατα ξεκίνησε τη δράση του και στην ευρύτερη ζώνη της Μεσογείου, με το Ikos Andalusia στη Μάλαγα της Ισπανίας, το 10ο ξενοδοχείο πέντε αστέρων του Sani / Ikos και το πρώτο εκτός ελληνικών συνόρων.

Στον τομέα της αειφορίας, ο Όμιλος έχει αναπτύξει τα flagship προγράμματα **Sani Green** και **Ikos Green**, που εστιάζουν σε τρεις βασικούς πυλώνες: τη βιώσιμη λειτουργία των ξενοδοχείων, την προστασία και ανάδειξη της μεσογειακής βιοποικιλότητας & τη στήριξη της τοπικής κοινωνίας. Για την καταγραφή του αποτυπώματός του και την αξιολόγηση των προγραμμάτων αειφορίας, ο Όμιλος παρακολουθεί πάνω από 100 δείκτες. Επίσης, διαθέτει πλήθος πιστοποιήσεων, όπως: Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001:2015, αλλά και Travelife Gold Certification, Green Key και Blue Flag, ενώ είναι μέλος του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις (UN Global Compact), ως Early Adopter.

Το 2021, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, το Sani Resort, το 4.500 στρεμμάτων θέρετρο στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής που αποτελείται από 6 ξενοδοχεία, αναδείχθηκε «Κορυφαίο Περιβαλλοντικό Ξενοδοχειακό Συγκρότημα» και «Κορυφαίο Οικογενειακό και Παραθαλάσσιο Ξενοδοχειακό Συγκρότημα» στον κόσμο, στο πλαίσιο του κορυφαίου διεθνούς τουριστικού θεσμού, World Travel Awards. Για να βελτιώνει τις επιδόσεις του σε ζητήματα αειφορίας, ο Όμιλος Sani / Ikos επικεντρώνεται σε τομείς όπως η ενεργειακή απόδοση, η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η εξοικονόμηση νερού, η ελαχιστοποίηση των αποβλήτων και η κυκλική οικονομία, οι βιώσιμες προμήθειες και η προστασία του τοπικού οικοσυστήματος. Στόχος του Ομίλου είναι να πρωτοστατήσει στον τομέα της πολυτελούς, βιώσιμης φιλοξενίας διεθνώς.

To Triple Zero Project του Ομίλου Sani / Ikos

Ο φιλόδοξος στόχος **“Triple Zero”** του Ομίλου, να είναι δηλαδή **Net Zero μέχρι το 2030** και **Zero Plastic** και **Zero Waste** μέχρι το 2024, υλοποιείται μέσα από ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών.

Το «Zero Carbon Footprint Project» του Sani Resort στην Χαλκιδική αποτέλεσε το πρώτο βήμα στην έμπρακτη δέσμευση του Ομίλου να μηδενίσει το ανθρακικό αποτύπωμα των ξενοδοχείων του, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Το 2020 το Sani Resort έγινε το **πρώτο θέρετρο στην Ελλάδα που πέτυχε την ανθρακική ουδετερότητα**, με διεθνή πιστοποίηση κατά ISO 14064 και PAS 2060, αντισταθμίζοντας τις καθαρές εκπομπές του στο μηδέν, ενώ ήδη από το 2019 λειτουργεί με **100% ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια**. Ακολούθησαν, το 2020, τα Ikos Resorts που πλέον προμηθεύονται ηλεκτρική ενέργεια από 100% ανανεώσιμες πηγές εγγυημένης προέλευσης, ενώ είναι ανθρακικά ουδέτερα από το 2021.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής του για τον άνθρακα, ο Όμιλος επενδύει σε **αναβαθμίσεις της ανθρακικής αποδοτικότητας** (carbon efficiency upgrades) στα κτίρια των ξενοδοχείων του, ενώ, παράλληλα, πραγματοποιεί σημαντικές **επενδύσεις σε φωτοβολταϊκά πάρκα**, τα οποία τροφοδοτούν ενεργειακά τα ξενοδοχεία του, μέσω της πρακτικής του ενεργειακού συμψηφισμού (net metering), για την περαιτέρω αύξηση της τοπικά παραγόμενης ανανεώσιμης ενέργειας. Πρωτοβουλίες **μείωσης των πλαστικών μιας χρήσης** έχουν ξεκινήσει ήδη από το 2009, όταν καταγράφηκε επίσημα η κατανάλωση μέσω του πρώτου plastic audit, ενώ για την παραγωγή **μηδενικών αποβλήτων που κατευθύνονται στην χωματερή**, ακολουθείται η στρατηγική της μείωσης της κατανάλωσης, της ανακύκλωσης, της επαναχρησιμοποίησης των πόρων και της κομποστοποίησης. Το Ikos Dassia στην Κέρκυρα, είναι **ήδη zero waste to landfill**, δηλαδή παράγει μηδενικά απόβλητα για υγειονομική ταφή, και στόχος είναι να ενταχθούν στο ίδιο πλαίσιο, μέχρι το 2024, και όλα τα άλλα ξενοδοχεία του Ομίλου.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

• Οι βασικές πρωτοβουλίες του **περιβαλλοντικού προγράμματος** του Ομίλου Sani / Ikos υποστηρίζονται από συγκεκριμένες πολιτικές και μετρήσιμους στόχους, που συμβαδίζουν με τους **Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών** (Sustainable Development Goals ή SDGs).

• Για την καταγραφή του αποτυπώματός του και τον έλεγχο των επιδόσεων του Ομίλου σε ό,τι αφορά τους περιβαλλοντικούς του στόχους, έχουν υιοθετηθεί **ειδικά εργαλεία παρακολούθησης απόδοσης** με συγκεκριμένα Key Performance Indicators (KPIs). Συνολικά, **παρακολουθούνται περισσότεροι από 100 δείκτες** για το περιβαλλοντικό και το κοινωνικό του αποτύπωμα.

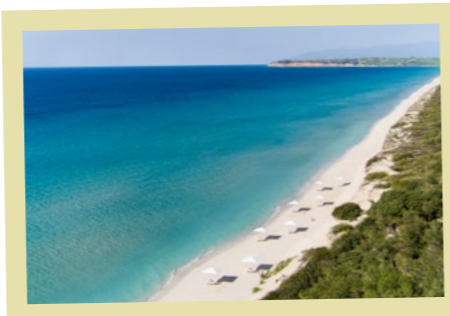
• Έχοντας θέσει ως στόχο την ανθρακική ουδετερότητα των ξενοδοχείων του έως το 2030, ο Όμιλος πέτυχε, ήδη από το 2020, το Sani Resort στην Χαλκιδική να γίνει **το πρώτο Net Zero θέρετρο στην Ελλάδα**, αντισταθμίζοντας τις εκπομπές του στα Πεδία 1 και 2 στο μηδέν, μέσα από επενδύσεις σε αξιόπιστα έργα ανανεώσιμης ενέργειας (Clean Development Mechanism Projects ή CDM) στον αναπτυσσόμενο κόσμο, πιστοποιημένα από τα Ηνωμένα Έθνη και με το πρότυπο ISO 14064. Μέσα στο 2021, **και τα Ikos Resorts έγιναν ανθρακικά ουδέτερα**.

• Το 2020, το Sani Resort έγινε το πρώτο θέρετρο που πέτυχε την **ανθρακική ουδετερότητα** στην Ελλάδα, αντισταθμίζοντας τις εκπομπές του στα Πεδία 1 και 2 στο μηδέν, μέσω επενδύσεων σε αξιόπιστα έργα ανανεώσιμης ενέργειας **Clean Development Mechanism Projects** (CDM) στον αναπτυσσόμενο κόσμο, πιστοποιημένα από τα Ηνωμένα Έθνη.

• Το Sani Resort και τα Ikos Resorts λειτουργούν **με 100% ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια εγγυημένης προέλευσης** ήδη από το 2019. Οι ανάγκες των ξενοδοχείων Sani Beach (Χαλκιδική), Ikos Dassia (Κέρκυρα) and Ikos Aria (Κως) σε ζεστό νερό, καλύπτεται από ηλιακούς συλλέκτες.

• Στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής του στρατηγικής, ο Όμιλος έχει στόχο να αυξήσει περαιτέρω την ενεργειακή απόδοση των ξενοδοχείων Ikos και να μειώσει την ετήσια κατανάλωσή τους σε ενέργεια, μέσα από «έξυπνα» συστήματα αυτοματισμού (KNX), προηγμένες λύσεις διαχείρισης κτιρίων (BMS) και διαχείρισης ενέργειας (EMS), καθώς και φωτισμούς χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης (LED), που χρησιμοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά στα ξενοδοχεία του Ομίλου. Για παράδειγμα, στο Ikos Olivía στην Χαλκιδική, έχουν τοποθετηθεί περισσότεροι από 150 «έξυπνοι» μετρητές για τον έλεγχο της κατανάλωσης.

• Επίσης, για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των ξενοδοχείων του, μέσω της πρακτικής του ενεργειακού συμψηφισμού, ο Όμιλος πραγματοποιεί σημαντικές **επενδύσεις σε φωτοβολταϊκά πάρκα**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

• Ο Όμιλος διαχειρίζεται αποτελεσματικά και υπεύθυνα **τα απόβλητα** που παράγονται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, εφαρμόζοντας τις αρχές της **κυκλικής οικονομίας**, η οποία στοχεύει στη **μείωση των αποβλήτων** (Reduce), την **επαναχρησιμοποίηση πόρων** (Reuse) και την **ανακύκλωση** όπου αυτό είναι δυνατόν (Recycle), όπως και την **αρχή της κομποστοποίησης**.

• Στο πλαίσιο αυτό, έχει αναπτύξει **υπερσύγχρονες μονάδες επεξεργασίας** για τα λύματα των ξενοδοχείων του, που χρησιμοποιούνται για την άρδευση των κήπων, ενώ όλα τα δωμάτια και οι κοινόχρηστοι χώροι είναι εξοπλισμένοι με μηχανισμούς χαμηλής ροής νερού (5 λίτρα/λεπτό για βρύσες και 10 λίτρα/λεπτό για ντους) με στόχο τη **μείωση της κατανάλωσης**. Το προσωπικό των ξενοδοχείων εκπαιδεύεται συνεχώς για την αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων.

• Στα ξενοδοχεία του Ομίλου **έχουν καταργηθεί τα πλαστικά μιας χρήσης** σε όλους τους χώρους εξυπηρέτησης πελατών (front of house), ενώ γίνονται εντατικές προσπάθειες, μέσα από συνεχείς ελέγχους και τη λήψη νέων μέτρων σε όλα τα θέρετρα, ώστε να εξαλειφθούν τα πλαστικά μιας χρήσης και στους υποστηρικτικούς χώρους (back of house) των ξενοδοχείων και να επιτευχθεί ο στόχος του Ομίλου να γίνει **Zero Plastic** εντός τριετίας.

• Με στόχο να βελτιώσει το ανθρακικό του αποτύπωμα, ο Όμιλος αναλαμβάνει **σημαντικές πρωτοβουλίες και στον τομέα της αναδάσωσης**. Ειδικά στην περιοχή της Χαλκιδικής, οι προσπάθειές του είναι αξιοσημείωτες. Είναι χαρακτηριστικό ότι μέσω της πρωτοβουλίας **“Plant a Tree”** τα τελευταία χρόνια φυτεύτηκαν πάνω από 10.000 δέντρα σε δάση που καταστράφηκαν από πυρκαγιές. Ο Όμιλος συνεργάζεται με το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών για την εκτίμηση της δεξαμενής άνθρακα του δάσους της Σάνης, αλλά και για την πρότυπη διαχείριση και εφαρμογή μέτρων υποβοήθησης του τοπικού δάσους..

• Η **έκθεση του Sani / Ikos για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και την Εταιρική Διακυβέρνηση** (ESG Report) καταγράφει σε ετήσια βάση την πρόοδο που επιτυγχάνεται σε όλα τα πεδία δράσης. Ο Όμιλος δημοσιεύει εκθέσεις αιεφορίας από το 2013, ενώ από το 2019 ακολουθεί το εθελοντικό πλαίσιο αναφοράς του Global Reporting Initiative (GRI).

• Κάποια **παραδείγματα** ενεργειών για τη μείωση της χρήσης πλαστικών και απορριμμάτων:

- ✓ Τα πλαστικά καλαμάκια έχουν αντικατασταθεί με χάρτινα & έχει καταργηθεί η πλαστική σακούλα στα καταστήματα και τις αγορές των ξενοδοχείων ήδη από το 2013.
- ✓ (Επανα)χρησιμοποιούνται γυάλινα μπουκάλια νερού.
- ✓ Γίνεται ανακύκλωση σε όλα τα δωμάτια με τη βοήθεια βιοδιασπώμενης τσάντας. Για τα σκουπίδια, χρησιμοποιούνται σακούλες ανακυκλωμένου πλαστικού.
- ✓ Επίσης, πραγματοποιούνται στα ξενοδοχεία συστηματικά **workshops ενημέρωσης** για την πλαστική ρύπανση.
- ✓ Κάποιες καινοτόμες πρακτικές που ξεχωρίζουν είναι η επαναχρησιμοποίηση πλαστικών που συλλέγονται για την κατασκευή μπρελόκ με τρισδιάστατο εκτυπωτή (3D printer), αλλά και η μετατροπή σάκων οικοδομικών υλικών σε σακούλες για τη συλλογή πράσινων απορριμμάτων από τους κήπους των θερέτρων.

• Για την **ελαχιστοποίηση της σπατάλης τροφίμων**, τα ξενοδοχεία του Ομίλου χρησιμοποιούν καινοτόμες μεθόδους, όπως η χρήση ζυγαριών με δυνατότητες τεχνητής νοημοσύνης (Artificial Intelligence), ενώ πραγματοποιούν συστηματικά δωρεές σε **τοπικές τράπεζες τροφίμων**. Για τη μείωση των απορριμμάτων τροφίμων και την εκτροπή τους από τους χώρους υγειονομικής ταφής, έχουν αναπτυχθεί συστήματα **κομποστοποίησης**. Στο Sani Resort, όπως και στα Ikos Oceania και Ikos Olívia στην Χαλκιδική, κομποστοποιείται το **100% των οργανικών υπολειμμάτων** στις κουζίνες και στους κήπους, στο πλαίσιο του στόχου Zero Waste.

• Τα ξενοδοχεία του Ομίλου έχουν πετύχει **υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης** της τάξης του 50%-60% των συνολικών απορριμμάτων, ανάλογα με το ξενοδοχείο. Το Sani Resort ξεκίνησε να ανακυκλώνει από το 2008, ξεπερνώντας το εμπόδιο της απουσίας δημοτικών υπηρεσιών ανακύκλωσης στην περιοχή της Χαλκιδικής, και έχει στόχο να παράγει **μηδενικά απόβλητα** μέχρι το 2024, ενώ το ξενοδοχείο **Ikos Dassia** στην Κέρκυρα είναι ήδη **Zero Waste**, με μηδενικά απόβλητα για υγειονομική ταφή (Zero Waste to Landfill).

• Στα ξενοδοχεία του Ομίλου έχει επιτευχθεί ένας από τους **υψηλότερους συντελεστές φυτεμένου περιβάλλοντος**, με συνολικά πάνω από 300 χιλιάδες τ.μ. χώρων πρασίνου.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

• Στηρίζοντας τις κοινότητες όπου δραστηριοποιείται, ο Όμιλος Sani / Ikos δίνει έμφαση στη **στελέχωση μέσα από την κοινότητα**, ενώ επενδύει στη συστηματική **εκπαίδευση** και την **εξέλιξη** όλων των εργαζομένων του.

• Αναζητά συνεχώς πιο βιώσιμες λύσεις σε ό,τι αφορά την **προμήθεια αγροτικών προϊόντων**. Όλοι οι βασικοί προμηθευτές των ξενοδοχείων του αξιολογούνται με **κριτήρια βιωσιμότητας**, ενώ προτεραιότητα δίνεται στους **τοπικούς παραγωγούς**, που δραστηριοποιούνται σε ακτίνα 150 χιλιομέτρων. Για τη **στήριξη της τοπικής αγροτικής παραγωγής και οικονομίας**, ο Όμιλος έχει αναλάβει μία σειρά από πρωτοβουλίες, όπως:

- ✓ Τη δημιουργία της σειράς αγροτικών προϊόντων **“Land of Grace”**, που παράγεται αποκλειστικά για το Sani Resort. Τα προϊόντα προέρχονται από την περιοχή της Χαλκιδικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, έχουν επιλεγεί προσεκτικά με βάση την **προέλευση** και την **ποιότητά** τους και διατίθενται σε περιορισμένες ποσότητες.
- ✓ Το πρόγραμμα **“Dine Out”** των Ikos Resorts, μέσω του οποίου οι επισκέπτες καλούνται να εξερευνήσουν την τοπική γαστρονομική σκηνή, γευματίζοντας σε επιλεγμένα εστιατόρια της περιοχής -χωρίς επιπλέον κόστος- ως μέρος της all-inclusive προσφοράς του Resort “Infinite Lifestyle”.
- ✓ Στα εστιατόρια του Sani Resort πάνω από το **ένα τέταρτο του μενού** προέρχεται από εκλεκτά τοπικά προϊόντα της Χαλκιδικής. Το θέρετρο προσφέρει επίσης στους επισκέπτες την ευκαιρία να γνωρίσουν την τοπική παραγωγή και αγροτική παράδοση, διοργανώνοντας καθημερινές επισκέψεις και εκδρομές σε μελίσσια, οινοποιεία και αγροκτήματα. Για παράδειγμα, μέσω συνεργασίας του Sani Resort με **τοπικό αγρόκτημα**, δίνεται η δυνατότητα στους επισκέπτες να **«γίνουν αγρότες»** για ένα πρωί.

• Ο Όμιλος Sani / Ikos στέκεται διαχρονικά δίπλα στις **τοπικές κοινωνίες** και ιδιαίτερα στα ευάλωτα παιδιά και στις οικογένειες. Μέσα από ένα πολυεπίπεδο **πλάνο δράσεων και δωρεών**, στηρίζει περισσότερους από 40 κοινωφελείς οργανισμούς.

• Το 2020, ο Όμιλος προχώρησε σε **χορηγία υποτροφιών**, μέσω του ιδρύματος Μποδοσάκη, στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή της Θεσσαλονίκης για 4 αγροτικούς παραγωγούς, προκειμένου να διευρύνουν τις γνώσεις τους στην παραγωγή **ελιάς, τσίπουρου, γαλακτοκομικών προϊόντων και μελιού**. Στόχος των υποτροφιών είναι και η ενημέρωση των παραγωγών για τις **περιβαλλοντικές επιπτώσεις** των δραστηριοτήτων τους και τις δυνατότητες **τεχνολογικής αναβάθμισης** της παραγωγής τους.

• Σταθερό θεσμό, εδώ και 30 χρόνια, στην Χαλκιδική, αποτελεί το ετήσιο **Sani Festival**, που χτίζει γέφυρες επικοινωνίας μεταξύ του τουρισμού και των τεχνών, μεταξύ Ελλήνων και ξένων επισκεπτών, μέσα από ένα πλούσιο πρόγραμμα **συναυλιών** και **παραστάσεων**. Κάθε χρόνο διατίθενται δωρεάν εισιτήρια για τους κατοίκους των γύρω περιοχών.

- Το Sani Resort διοργανώνει **δράσεις ειδικά για τους νέους και την τοπική κοινωνία**, όπως σχολικές επισκέψεις και εκδρομές στους υδροβιότοπους της Σάνης, δωρεάν μαθήματα ιστιοπλοΐας, κ.ά.

- Οι pop-up εκδηλώσεις **“Sani Eco Day”**, που διοργανώνονται στα ξενοδοχεία της Χαλκιδικής, είναι αφιερωμένες στη φύση, τα τοπικά προϊόντα και τους υδροβιότοπους της Σάνης, με **διαδραστικές και διασκηδαστικές οικολογικές δραστηριότητες** στη Μαρίνα της Σάνης, όπως εργαστήρια παρασκευής παραδοσιακών ζυμαρικών, κεραμικής και υφαντουργίας, στα οποία συμμετέχουν τοπικοί παραγωγοί, συνεταιρισμοί γυναικών και καλλιτεχνικές ομάδες. Οι επισκέπτες μπορούν επίσης να επισκεφθούν **εκθέσεις φωτογραφίας**, να μελετήσουν τα **αστέρια** και να απολαύσουν **παραδοσιακή μουσική και χορό**.

- Μέσα από το πρόγραμμα **“Drive Adventure”**, οι επισκέπτες των ξενοδοχείων Ikos καλούνται να ανακαλύψουν την περιοχή οδικώς, ενισχύοντας έτσι την τοπική οικονομία και αγορά.

- Ο Όμιλος έχει αναλάβει δράση και για τα **αδέσποτα ζώα**. Το **“Sani Animal Rescue”** είναι αφιερωμένο στην εύρεση μιας νέας στέγης για τα αδέσποτα ζώα στην περιοχή, με τη συμβολή και των φιλόζωνων επισκεπτών του ξενοδοχείου από όλο τον κόσμο. Μέσα από το πρόγραμμα, ο Όμιλος αναλαμβάνει και την καταγραφή καθώς και τον εμβολιασμό των ζώων. Αντίστοιχες δράσεις, σε συνεργασία με οργανισμούς για την προστασία και την περίθαλψη των αδέσποτων ζώων, υπάρχουν σε όλα τα ξενοδοχεία του Ομίλου.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το Sani Resort εκτείνεται σε μία έκταση 4.000 στρεμμάτων, όπου συναντιούνται τρεις φυσικοί κόσμοι μοναδικής ομορφιάς και σπουδαιότητας: η θάλασσα, το δάσος και οι υδροβιότοποι. Οι **υδροβιότοποι της Σάνης** αποτελούν προστατευόμενη περιοχή φυσικού κάλλους του **ευρωπαϊκού δικτύου Natura**. Σε έκταση 1.100 στρεμμάτων, φιλοξενούν πάνω από **235 είδη πουλιών**, αποτελώντας σπίτι για πολλά απειλούμενα είδη. Σε αυτούς μπορεί κανείς να συναντήσει περίπου το **50% των ειδών που απαντώνται συνολικά στην Ελλάδα**. Το Sani Resort λειτουργεί ως θεματοφύλακας των υδροτόπων, αναλαμβάνοντας δράση για την προστασία και την ανάδειξή τους.

- Οι **βραβευμένες παραλίες** του Sani Resort διαθέτουν **10 Γαλάζιες Σημαίες**. Μάλιστα, το θέρετρο του Ομίλου στην Χαλκιδική είναι το μοναδικό στον κόσμο που έχει βραβευτεί με σημαίες για τις παραλίες, τη μαρίνα και τα σκάφη του. Γαλάζιες Σημαίες διαθέτουν επίσης όλα τα ξενοδοχεία Ikos.

- Στο πλαίσιο του προγράμματος βιώσιμης ανάπτυξης **Sani Green**, ο Όμιλος φροντίζει για την προστασία και την ανάδειξη της τοπικής βιοποικιλότητας στην Χαλκιδική, με πρωτοβουλίες όπως η 9ετής συνεργασία του με την **Ορνιθολογική Ελληνική Εταιρεία** για τους υδροβιότοπους της Σάνης, τη συνέργεια με την οργάνωση **iSea** για την καταγραφή και μελέτη των πληθυσμών δελφινιών στην περιοχή, αλλά και τη συνεργασία του με την **Bee Camp**, την πρώτη ελληνική μη κερδοσκοπική οργάνωση για την προστασία των εντόμων επικονιαστών, που παίζουν καθοριστικό ρόλο **στην αναπαραγωγή των μελισσών**, δημιουργώντας μαζί τους το μεγαλύτερο Bee Spot στην Ελλάδα. Οι επισκέπτες των ξενοδοχείων μπορούν να συμμετάσχουν σε ειδικά σχεδιασμένες δράσεις, που σχετίζονται με τις παραπάνω πρωτοβουλίες.

- Στο πλαίσιο της συνεργασίας του με την **Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία**, το Sani Resort εφαρμόζει **πρόγραμμα παρατήρησης** πτηνών και των οικοτόπων τους, λαμβάνοντας επίσης μέτρα για την προστασία των ευάλωτων ειδών. Με τη βοήθεια της Ορνιθολογικής Εταιρείας, δημιουργήθηκαν διαδρομές παρατήρησης πτηνών και τοποθετήθηκαν **πινακίδες** που παρέχουν πληροφορίες για την τοπική βιοποικιλότητα. Στη **Μαρίνα της Σάνης** λειτουργεί περίπτερο της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, το οποίο προσφέρει πληροφορίες για τη βιοποικιλότητα της περιοχής, καθώς και περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά παιχνίδια.

- Μαζί με το οικολογικό χαρακτήρα **“Sani Eco Day”**, στα ξενοδοχεία του Ομίλου παρέχεται ένα **φάσμα δραστηριοτήτων** που προσφέρουν τη δυνατότητα στους θαμώνες να έρθουν πιο κοντά με τη φύση: περιηγήσεις, παρακολούθηση πουλιών, υπαίθριες αθλητικές δραστηριότητες, αλλά και οικολογικές δραστηριότητες ειδικά για παιδιά.

- Από το 2013 έχει καταγραφεί αύξηση 680% στις περιηγήσεις του Sani Resort για την παρατήρηση πουλιών, ενώ **σημαντικά ενισχύθηκαν οι συμμετοχές των επισκεπτών** σε όλες τις δραστηριότητες **οικολογικού χαρακτήρα** (εκδρομές ορνιθοπαρατήρησης, περιηγήσεις στο δάσος, εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά) μέσα στο 2021.

- Σε όλα τα δωμάτια του Sani Resort υπάρχει ένα αντίγραφο του βιβλίου **Sani Wetlands**, το οποίο παρουσιάζει την εντυπωσιακή άγρια ζωή των υδροβιότοπων, αλλά και χάρτες και προτεινόμενες διαδρομές για την παρατήρηση πουλιών. Το Sani Resort έχει εκδώσει επίσης το παιδικό βιβλίο **Ερμής, ο Καλαμοκανάς Που Περπατούσε**, τα έσοδα από την αγορά του οποίου διατίθενται στην Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

- Το Sani Resort καλεί τους επισκέπτες να **συνεισφέρουν οικειοθελώς** ένα ευρώ κατά το check out στο έργο της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας στην περιοχή, το οποίο στη συνέχεια διπλασιάζει, χρηματοδοτώντας έτσι την προστασία της βιοποικιλότητάς της.

Bushmans Kloof Wilderness Reserve & Wellness Retreat

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Kloof Wilderness Reserve & Wellness Retreat

Ιστότοπος: www.bushmanskloof.co.za

Instagram: @bushmanskloof

Τοποθεσία: Κλανουίλιαμ, Νότια Αφρική

Μέγεθος: 16 δωμάτια

Έτος Ίδρυσης: 2000

Σύντομη Περιγραφή: Το Bushmans Kloof είναι ένα καταφύγιο άγριας ζωής που βρίσκεται μόλις τρεις ώρες από το Κέιπ Τάουν, στα βουνά Σέντερμπεργκ της Νότιας Αφρικής – έναν τόπο αρχαίας και μοναδικής ομορφιάς. Σε 70.000 στρέμματα εκπληκτικής χλωρίδας και πανίδας, το κατάλυμα φιλοξενεί μυστικιστικούς βράχους, κρυστάλλινους καταρράκτες και τη μεγαλύτερη υπαίθρια γκαλερί τέχνης στον κόσμο, με πάνω από 130 αρχαίες τοποθεσίες τέχνης της πέτρας. Το Bushmans Kloof έχει βραβευτεί για τις πρωτοβουλίες του στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, τη βιολογική γεωργία και, κυρίως, την προστασία των απειλούμενων άγριων ζώων της Αφρικής. Μεταξύ άλλων, έχει βραβευτεί από τα World Savers Awards του *Condé Nast Traveler* στην κατηγορία προστασίας της άγριας ζωής το 2009⁴⁶ και έχει τιμηθεί με το Relais & Châteaux Trophy για το περιβάλλον το 2007.⁴⁷

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Τα μέλη του προσωπικού του ξενοδοχείου ζουν στο ακίνητο, μειώνοντας τις ανάγκες μετακινήσεων.
- Τα φώτα στα καταλύματα του προσωπικού είναι ενεργειακά αποδοτικά, ενώ στους χώρους αυτούς χρησιμοποιούνται ηλιακοί θερμοσίφωνες.
- Για τις συσκευές στην κουζίνα χρησιμοποιείται αέριο και όχι ηλεκτρικό ρεύμα.
- Τα φώτα στους κοινόχρηστους χώρους είναι ρυθμισμένα με χρονόμετρα.
- Το ατμόλουτρο στο σπα ενεργοποιείται μόνο όταν οι επισκέπτες κάνουν κράτηση για τη συγκεκριμένη θεραπεία.
- Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, οι τραπεζαρίες εξωτερικού χώρου χρησιμοποιούνται όσο το δυνατόν συχνότερα και τα φώτα στο κεντρικό κτίριο σβήνουν ώστε να μειωθεί η κατανάλωση ενέργειας.
- Η ανάπτυξη των υποδομών του θερέτρου ακολουθεί αυστηρά περιβαλλοντικά πρωτόκολλα πριν από την υποβολή για τελική έγκριση από τις περιφερειακές αρχές.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Στο κατάλυμα υπάρχει μεγάλη μονάδα κομποστοποίησης. Τα οργανικά απόβλητα (και τα σάπια φύλλα) χρησιμοποιούνται ως λίπασμα στους κήπους.
- Τα φύλλα του τσαγιού, οι κόκκοι του καφέ και τα κελύφη των αυγών καταλήγουν στον σωρό λιπασματοποίησης ως υπέροχες πηγές αζώτου αργής απελευθέρωσης.
- Τα λύματα του ξενοδοχείου υποβάλλονται σε επεξεργασία από το σύστημα *BioLytx* (τα ακατέργαστα λύματα διασπώνται από σκουλήκια).
- Τα μη οργανικά απόβλητα μεταφέρονται εκτός του καταλύματος σε ειδικό χώρο απορρίψεων του δήμου.
- Τα καυσόξυλα στο καταφύγιο προέρχονται από ξύλα που έχουν πέσει.
- Στο θέρετρο χρησιμοποιούνται μόνο βιοδιασπώμενα απορρυπαντικά.

- Οι πισίνες **χλωριώνονται με αλάτι**.
- Το πότισμα των κήπων γίνεται μέσω **άρδευσης με micro-jet** και σε **συνετούς χρόνους**.
- Το επεξεργασμένο **«γκρίζο» νερό** χρησιμοποιείται για την **άρδευση** των μεγαλύτερων περιοχών με γρασίδι.
- Τέλος, οι επισκέπτες **ενθαρρύνονται να συνδράμουν** στις πολιτικές **εξοικονόμησης νερού** του θερέτρου και ενημερώνονται για την ανάγκη εξοικονόμησης νερού στην ευρύτερη περιοχή.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Τοπικά **βότανα και λαχανικά** συλλέγονται καθημερινά από τον κήπο και **αξιοποιούνται στα πιάτα** του μενού των επισκεπτών. Όλες οι καλλιέργειες είναι **βιολογικές** και δεν υφίστανται χημική επεξεργασία.
- Ένα ειδικό μενού περιλαμβάνει **τοπικά ιθαγενή βότανα** που συλλέγονται καθημερινά από τον κήπο του ξενοδοχείου για να χρησιμοποιηθούν στη δημιουργία μιας σειράς από δημοφιλή πιάτα **εμπνευσμένα από τη Νότια Αφρική**.
- Το **προσωπικό** του καταλύματος προέρχεται από την **τοπική κοινότητα**.
- Το κατάλυμα συμμετέχει στο πρόγραμμα **“Pack For A Purpose”**, μια πρωτοβουλία που επιτρέπει σε ταξιδιώτες να συνδράμουν την κοινότητα του ταξιδιωτικού τους προορισμού με προσφορές που θα έχουν μόνοιμό αντίκτυπο. Εξοικονομώντας λίγο χώρο στη βαλίτσα τους, μπορούν να φέρουν **προμήθειες για σχολεία της περιοχής**.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το Bushmans Kloof φιλοξενεί ευρεία γκάμα **ιθαγενών άγριων ζώων**, συμπεριλαμβανομένης της **σπάνιας Αφρικανικής Λεοπάρδαλης** (Cape Leopard).
- Η συνεργασία μεταξύ του Bushmans Kloof και του **Cape Leopard Trust** παρέχει ανεκτίμητες πληροφορίες σχετικά με το οικοσύστημά της. Προσφέροντας στα μεγαλοπρεπή αυτά ζώα ατελείωτα, προστατευόμενα εδάφη, είναι σε θέση να αναπαραχθούν και να επιβιώσουν.
- Το κατάλυμα έχει συνάψει παρόμοιες **συνεργασίες και με άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις** για την **προστασία άγριων ζώων**, όπως οι Ανατολικοί Ποιμενικοί (Anatolian Shepherd Dogs), η Ζέβρα του Κέιπ Μάουντεν (Cape Mountain Zebra) και τα Κίτρινα Ψάρια του Κλανουίλιαμ (Clanwilliam Yellow Fish).
- Το Bushmans Kloof φροντίζει έτσι ώστε οι πληθυσμοί άγριας ζωής να **καταγράφονται από αέρος** κάθε χρόνο, καθώς απαγορεύεται στα οχήματα να οδηγούν **εκτός δρόμων**, οι οποίοι συντηρούνται ετησίως, ενώ και τα **μονοπάτια πεζοπορίας** επισημαίνονται και συντηρούνται προσεκτικά.

- Το 2004, το κατάλυμα εγκαινίασε το **Κέντρο Κληρονομιάς Bushmans Kloof**, το οποίο διαθέτει εξαιρετική συλλογή από αντικείμενα, κοσμήματα, μπαστούνια, κιτ κυνηγιού και μουσικά όργανα. Το κέντρο είναι μια πηγή πληροφοριών για τη ζωή και τον πολιτισμό των **φυλών Βουσμάνων (Bushman)**, οι οποίες ζουν στα βουνά που αγκαλιάζουν το Bushmans Kloof για 120.000 χρόνια και θεωρούνται το παλαιότερο έθνος της ανθρωπότητας. Οι Bushman έβαφαν τους βράχους με χρωστικά οξειδίου, μια πολιτιστική και πνευματική κληρονομιά που το ομώνυμο κατάλυμα διατηρεί και προστατεύει, ως **θεματοφύλακας περισσότερων από 130 μοναδικών χώρων** τέχνης της πέτρας, κάποιοι από τους οποίους έχουν ηλικία άνω των 10.000 ετών.

- Η συγκεκριμένη δράση επιλέχθηκε ως **εμπειρία “Make Travel Matter”⁴⁸**, χάρη στον θετικό αντίκτυπο που έχει στον ταξιδιώτη, καθώς προωθεί άμεσα τον **Παγκόσμιο Στόχο 11 των Ηνωμένων Εθνών** για «Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες», διατηρώντας την αρχαία παραδοσιακή τέχνη – ένα σημαντικό κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής.

- Το κατάλυμα διασφαλίζει ότι οι επισκέψεις θα έχουν **ελάχιστες επιπτώσεις στο περιβάλλον**, με την εφαρμογή ενός αυστηρού πρωτόκολλου που τηρείται σε όλους τους αρχαιολογικούς χώρους, αλλά και την **εκτενή εκπαίδευση των επισκεπτών** για την προστασία της τέχνης της πέτρας.

Η Πρωτοβουλία Beyond Green για την Προώθηση Βιώσιμων Ταξιδιών

Το Bushmans Kloof είναι ιδρυτικό μέλος της **πρωτοβουλίας Beyond Green**, ενός παγκόσμιου χαρτοφυλακίου ξενοδοχείων, θερέτρων και ξενώνων, που ηγείται στην προώθηση των βιώσιμων ταξιδιών.

Το Beyond Green στηρίζεται σε μια απλή αρχή: να παρέχει έναν πιο συνειδητό τρόπο εξερεύνησης του κόσμου, όπου **οι καλοί επισκέπτες συναντούν καλούς οικοδεσπότες**, προσφέροντας αυθεντική φιλοξενία.

Τα μέλη του δεσμεύονται να φέρουν αποτέλεσμα σε **τρεις πυλώνες του βιώσιμου τουρισμού**: πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον που **υπερβαίνουν τα βασικά**, προστασία της **φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς** και συμβολή στην κοινωνική και οικονομική ευημερία των **τοπικών κοινοτήτων**. Τηρούν επίσης περισσότερους από 50 δείκτες βιωσιμότητας, που ευθυγραμμίζονται με τα παγκόσμια κριτήρια βιώσιμου τουρισμού και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Habitas Namibia

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Habitas Namibia

Ιστότοπος: www.ourhabitas.com

Instagram: @habitasnamibia

Τοποθεσία: Βίντχουκ, Ναμίμπια

Μέγεθος: 15 δωμάτια

Έτος Ίδρυσης: 2020

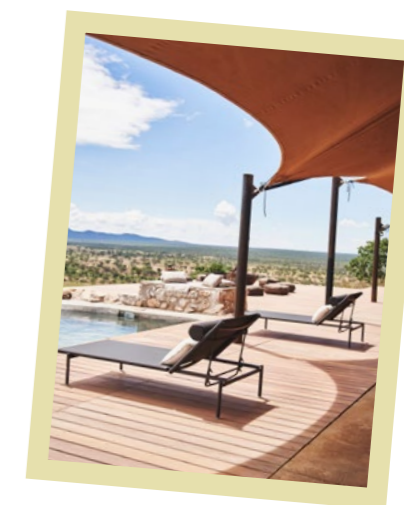
Σύντομη Περιγραφή: Το Habitas Namibia, ένα «σπονδυλωτό» ξενοδοχείο που έχει κατασκευαστεί ως επί τον πλείστον από ξυλεία βιώσιμης προέλευσης, είναι το δεύτερο ξενοδοχείο του brand Habitas μετά το θέρετρο στην Τουλούμ του Μεξικού, που άνοιξε τις πόρτες του το 2017. Όπως αναφέρει ο συνιδρυτής του Kfir Levy: «Η φύση παίζει θεμελιώδη ρόλο για το Habitas Namibia και, κατά τη δημιουργία του ακινήτου, εξασφαλίσαμε την πλήρη «εμβάπτιση» στον φυσικό κόσμο, άνεση και έναν χώρο σχεδιασμένο για την ανθρώπινη σύνδεση και τη βιωσιμότητα. [...] Η φιλοσοφία του σχεδιασμού μας είναι απλή: αφήνουμε τη φύση να μιλήσει από μόνη της».⁴⁹

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Ο σχεδιασμός του θερέτρου αυτός καθαυτός είχε ως γνώμονα τον περιορισμό του αντικτύπου στο περιβάλλον, έτσι προκρίθηκε η «σπονδυλωτή» (modular) διάρθρωση των κτιρίων για την ελαχιστοποίηση των εκπομπών άνθρακα σε σύγκριση με πιο παραδοσιακές μεθόδους κατασκευής.
- Στο ιδιωτικό κτήμα του Habitas Namibia, το οποίο στο παρελθόν υπήρξε κυνηγετικό κτήμα, οι 15 σκηνές-σουίτες που χρησιμοποιούν ηλιακή ενέργεια έχουν διασκορπιστεί σε έναν μικρό λόφο.
- Το ξενοδοχείο συνεργάζεται με το πρόγραμμα Scole'te του οργανισμού AMBIO για την υποστήριξη πρωτοβουλιών αναδάσωσης, αντισταθμίζοντας τις εκπομπές άνθρακα από τις δραστηριότητές του.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Κατασκευασμένα από φυσικά υλικά, τα δωμάτια του Habitas Namibia στην κορυφή του λόφου ενσωματώνονται αρμονικά στο περιβάλλον και έχουν σχεδιαστεί με γνώμονα την άνεση, τη βιωσιμότητα και τη διακριτική πολυτέλεια. Κάθε δωμάτιο είναι διακοσμημένο με τοπικές χειροτεχνίες και έπιπλα κατά παραγγελία, ενώ στη θέση των συμπαγών τοίχων τα δωμάτια έχουν έναν διάφανο «καμβά» από το δάπεδο μέχρι την οροφή, δίνοντας στους επισκέπτες τη δυνατότητα να απολαύσουν την πανοραμική θέα.⁵⁰
- Τα δωμάτια συμπληρώνουν μια ιδιωτική βίλα που μπορεί να εξυπηρετήσει 10 άτομα, ένα νεόκτιστο κτίριο που στεγάζει το λόμπι, το σαλόνι, το εστιατόριο, τη βιβλιοθήκη και το σπα του ξενοδοχείου, καθώς και μια σειρά υπαίθριων χώρων, όπως σκιασμένες βεράντες, fire pits και μια πισίνα.
- Η διαχείριση των απορριμμάτων τροφίμων γίνεται με γνώμονα τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μέσα από την ταξινόμηση των αποβλήτων και τη συνεργασία με τοπικούς οργανισμούς για τη διαχείριση των περιττών από αυτά με ανακύκλωση και κομποστοποίηση.
- Το ξενοδοχείο έχει δεσμευτεί για την εξάλειψη του πλαστικού μιας χρήσης σε όλα τα δωμάτιά του, έχοντας μάλιστα αποσπάσει τη βράβευση Oceanic Champion Badge για την υιοθέτηση του The Oceanic Standard.

Σήμα Ποιότητας για Βιώσιμες Πρακτικές

Το **The Oceanic Standard** (TOS)⁵² περιλαμβάνει επιστημονικούς οδηγούς και σήματα ποιότητας που βοηθούν διαφορετικές βιομηχανίες και κλάδους να ελαχιστοποιήσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα και να υιοθετήσουν βιώσιμες πρακτικές λειτουργίας.

Για παράδειγμα, η έκδοση **Plastic-Free Hospitality** παρέχει στις επιχειρήσεις του κλάδου της φιλοξενίας τα εργαλεία για την εξάλειψη των πλαστικών μιας χρήσης από τις δραστηριότητές τους και την εφαρμογή υπεύθυνων πρακτικών διαχείρισης απορριμμάτων.

Η συγκεκριμένη έκδοση περιλαμβάνει οδηγίες για την **εκπαίδευση των εργαζομένων** και απονέμει σήματα ώστε να προωθούνται στο ευρύ κοινό τα **επιτεύγματα βιωσιμότητας** των επιχειρήσεων.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

• Τα **τρόφιμα** που σερβίρονται στο εστιατόριο του Habitas Namibia είναι **εποχικά, βιολογικά** και προέρχονται από **τοπικούς προμηθευτές**, ενώ το μενού αντλεί έμπνευση από την **κουζίνα της περιοχής**, δίνοντας στους θαμώνες την ευκαιρία να γνωρίσουν τις παραδόσεις της Ναμίμπια.⁵¹

• Το Habitas αποτελεί **ασφαλές καταφύγιο** για **περισσότερους από 30 ρινόκερους** και **200 καμηλοπαρδάλεις**. Μελετώντας την προσαρμογή αυτών των ειδών στο περιβάλλον του κτήματος, στόχος του ξενοδοχείου είναι **να βρεθούν λύσεις** για την επίλυση της σύγκρουσης ανθρώπινης και άγριας ζωής στην περιοχή.

• Για να συνεισφέρει στην τοπική κοινότητα, το ξενοδοχείο συνεργάζεται με τη **Saira Hospitality** ώστε να παρέχει **εκπαίδευση** σε ό,τι αφορά **υπηρεσίες φιλοξενίας**, αλλά και **ευκαιρίες απασχόλησης** στους ντόπιους.

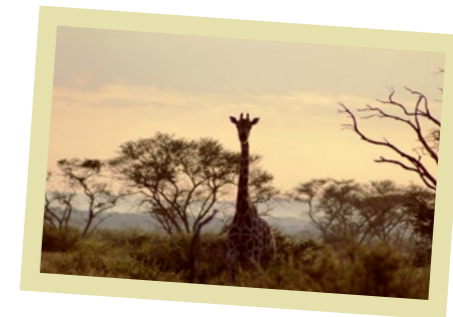
• Παράλληλα, ο οργανισμός **RISE** της Habitas είναι ο «βραχίονας αντίκτυπου» των ξενοδοχείων, με **κατευθυντήριες αρχές** την **υποστήριξη των τοπικών κοινοτήτων** και τη **βιωσιμότητα**. Έχει, μεταξύ άλλων, στόχο την εκπαίδευση των επισκεπτών, αλλά και της παγκόσμιας κοινότητας για τα ζητήματα αυτά, μέσω των **προγραμμάτων που υλοποιεί** και του **ψηφιακού περιεχομένου** που προσφέρει.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

• Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν την **άγρια ζωή** της Ναμίμπια μέσα από **διαδρομές σαφάρι** υπό την καθοδήγηση των ειδικών οδηγών της Habitas. Μπορούν να συμμετάσχουν σε παρακολούθηση ζώων, να κάνουν βόλτες με ποδήλατο βουνού, να περπατήσουν στο τοπίο ακολουθώντας ντόπιους ξεναγούς της φυλής Σαν και να βυθιστούν στο φυσικό περιβάλλον της ερήμου Καλαχάρι.

• Από τον **ελεύθερο χορό** και τις **ζωντανές συγκεντρώσεις τοπικής μουσικής** μέχρι τα **εργαστήρια** τοπικών τεχνών, φαρμακευτικών φυτών και μαγειρικής, αλλά και μέσα από την προβολή εκπαιδευτικών ταινιών και ντοκιμαντέρ στο **υπαίθριο σινεμά** του θερέτρου, οι **παραδόσεις των αυτόχθονων πληθυσμών** εμπλουτίζουν τις εμπειρίες που προσφέρονται στους επισκέπτες.

One&Only Nyungwe House

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: One&Only Nyungwe House

Ιστότοπος: www.oneandonlyresorts.com/nyungwe-house

Instagram: @oonyungwehouse

Τοποθεσία: Γκισακούρα, Ρουάντα

Μέγεθος: 22 δωμάτια

Έτος Ίδρυσης: 2018

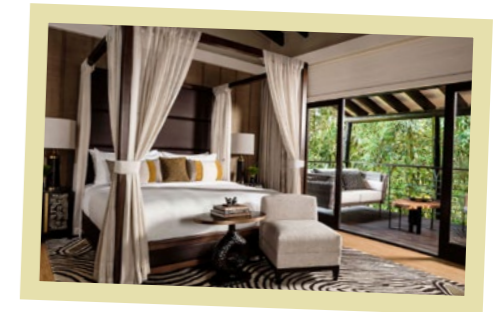
Σύντομη Περιγραφή: Το δεύτερο μέλος του χαρτοφυλακίου "One&Only Nature Resorts", το One&Only Nyungwe House, βρίσκεται μέσα στις πλούσιες φυτείες τσαγιού της Γκισακούρα στη Ρουάντα, που συνορεύει με ένα από τα παλαιότερα τροπικά δάση στην Αφρική. Είκοσι δύο ρουστίκ δωμάτια και σουίτες εκτείνονται σε 8 βίλες τοπικής κατασκευής, οι οποίες μοιράζονται την «αυλή» τους με σπάνια εξωτικά πουλιά και έναν μεγάλο πληθυσμό χιμπατζήδων και πιθήκων που απειλούνται με εξαφάνιση. Έχοντας την προστασία της άγριας φύσης στον πυρήνα της φιλοσοφίας του, το ξενοδοχείο συνεργάζεται με την τοπική κοινότητα στο πλαίσιο ενός ευρέος φάσματος πρωτοβουλιών.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

• Το ξενοδοχείο εφαρμόζει **σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης** που του επιτρέπει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των **προτύπων της EarthCheck**.

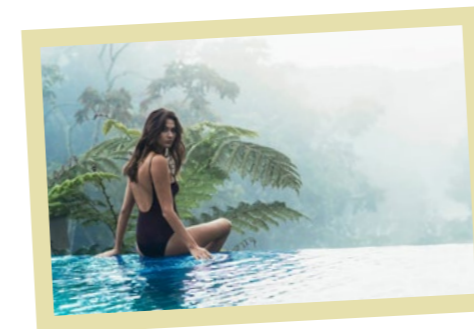
Έλεγχος Βιωσιμότητας

Η **EarthCheck** είναι ένα πρωτοποριακό **πρόγραμμα πιστοποίησης**, που χρησιμοποιείται από την τουριστική βιομηχανία. Αναπτύχθηκε από το ερευνητικό κέντρο **Sustainable Tourism CRC**, που ειδικεύεται στον βιώσιμο τουρισμό.

Μέσω **ετήσιων αξιολογήσεων**, η EarthCheck βοηθά τις επιχειρήσεις, τις κοινότητες και τις κυβερνήσεις να αξιολογήσουν το **περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα** και να βελτιώσουν τη **βιωσιμότητά τους**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

• Ο σχεδιασμός του θερέτρου αγκαλιάζει την **ομορφιά του τοπίου** και αναδεικνύει την **τοπική τέχνη**. Οι επισκέπτες απολαμβάνουν το εντυπωσιακό ορεινό τοπίο σε κάθε ευκαιρία, μέσα από τα **μεγάλα παράθυρα**, από το δάπεδο μέχρι την οροφή, και τις εκτεταμένες βεράντες με θέα στη ζούγκλα.

• Η **εσωτερική αισθητική** του One&Only Nyungwe House αποτίνει φόρο τιμής στη Ρουάντα και στον πολιτισμό της, με τη γεωμετρική μορφή του **"Imigongo"** να εμφανίζεται στον κεντρικό ξενώνα και στα δωμάτια, όπως και τα **παραδοσιακά χρώματα** της χώρας.

• Στους επισκέπτες του ξενοδοχείου παρέχεται δωρεάν ένα **μπουκάλι νερό από αλουμίνιο** για να βοηθήσουν στην εξάλειψη των πλαστικών απορριμμάτων.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Το ξενοδοχείο συνεργάζεται με μια **κοινότητα πρώην λαθροκυνηγών** στο Εθνικό Πάρκο Νιούνγκουε, εκπαιδεύοντας τα μέλη της σε **ζητήματα βιωσιμότητας**, αλλά και διδάσκοντάς τους πώς να καλλιεργούν **βρώσιμα μανιτάρια** ως εναλλακτική τροφή αντί του κρέατος. Μέλη της κοινότητας αυτής δημιουργούν πλέον **μονοπάτια πεζοπορίας** στο πάρκο.⁵³
- Το One&Only Nyungwe House υλοποιεί επίσης ένα **πρόγραμμα καθοδήγησης** για να διδάξει τα **παιδιά στα τοπικά σχολεία** τη σημασία της βιωσιμότητας και της προστασίας των άγριων ζώων.
- Παράλληλα, συνεργάζεται στενά με τη **Wildlife Conservation Society (WCS)** για την καλύτερη προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την **ανταλλαγή πληροφοριών** σχετικά με την πλούσια βιοποικιλότητα του Εθνικού Πάρκου Νιούνγκουε.
- Το βιολογικό μενού του ξενοδοχείου **«από τον κήπο στο πιάτο»** αξιοποιεί ντόπια, εποχικά προϊόντα και συστατικά, τα οποία καλλιεργούνται στο μποστάνι του ξενοδοχείου και στην ευρύτερη περιοχή της Γκισακούρα.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το One&Only Nyungwe House βρίσκεται δίπλα στο **Εθνικό Πάρκο Νιούνγκουε**, ένα από τα παλαιότερα ορεινά δάση της Αφρικής, που φιλοξενεί **απίστευτη ποικιλία** σπάνιας χλωρίδας και πανίδας. Στο πάρκο έχουν καταγραφεί, μεταξύ άλλων, 13 διαφορετικά είδη πρωτευόντων, που αντιπροσωπεύουν **το 20% όλων των πιθήκων στην Αφρική**, πλούσια φυτική ζωή που έχει ευδοκιμήσει για εκατομμύρια χρόνια, καθώς και πάνω από 275 διαφορετικά είδη πουλιών.
- Οι επισκέπτες μπορούν να εξερευνήσουν το δάσος μέσα από **περιπετειώδεις διαδρομές**, καθώς το One&Only Nyungwe House έχει επιμεληθεί ένα ολοκληρωμένο και ξεχωριστό **πρόγραμμα δραστηριοτήτων**. Εκτός από την **πεζοπορία** για την παρατήρηση χιμπατζήδων και σπάνιων πληθυσμών πιθήκων στο αρχαίο δάσος, μπορούν να απολαύσουν ένα ευρύ φάσμα υπαίθριων δραστηριοτήτων, όπως η **παρατήρηση πουλιών**, τα μονοπάτια πεζοπορίας που οδηγούν **βαθιά στη ζούγκλα**, η πεζοπορία για **παρατήρηση αστεριών**, οι πτήσεις πάνω από τα **πανοραμικά αφρικανικά τοπία** με ελικόπτερο, τα μαθήματα **ρίψης και τοξοβολίας**, τα μαθήματα **γιόγκα** υπό τους ήχους του δάσους και τα **“jungle bootcamp workouts”**.
- Στους θαμώνες του One&Only Nyungwe House δίνεται επίσης η ευκαιρία να συμμετάσχουν στην **“Umuganda”**, μια εθνική πρωτοβουλία στη Ρουάντα, στο πλαίσιο της οποίας οι επισκέπτες μπορούν να περάσουν το τελευταίο πρωινό του Σαββάτου κάθε μήνα **δουλεύοντας στην κοινότητα**, βοηθώντας σε έργα που έχουν στόχο την ανάπτυξη υποδομών και την προστασία του περιβάλλοντος.
- Το ξενοδοχείο προσφέρει, τέλος, και την **εμπειρία φύτευσης δέντρων**, καλώντας τους επισκέπτες να φυτέψουν ένα δέντρο την ημέρα της αναχώρησής τους, το οποίο θα φέρει το όνομά τους.

Azulik

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Azulik

Ιστότοπος: www.azulik.com

Instagram: @azulik

Τοποθεσία: Τουλούμ, Μεξικό

Μέγεθος: 48 βίλες

Έτος Ίδρυσης: 2018

Σύντομη Περιγραφή: Το Azulik είναι ένα πολυτελές οικολογικό θέρετρο και, παράλληλα, εκθεσιακός χώρος, που δίνει έμφαση στην υγιεινή διατροφή και στα βιολογικά προϊόντα, αλλά και την οικολογική μόδα και το design, με στόχο να επανασυνδέσει τους επισκέπτες του με τη φύση. Ο δημιουργός του, Roth Azulik, θεωρεί πως η φιλοσοφία βάσει της οποίας λειτουργεί το θέρετρό του αποτελεί τρόπο ζωής. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά: «Η βάση του έργου μας είναι τριπλή. Πρώτον, όλες οι κοινότητες μοιράζονται μια κοινή καταγωγή και πρέπει να σεβόμαστε και να μαθαίνουμε από αυτή την κοινή ιστορία. Δεύτερον, η τέχνη είναι αυτό που μας συνδέει με το ιερό, με τη φύση. Τρίτον, έχουμε μια ειδική σχέση με τη φύση και τα δέντρα. Είναι τα θεμέλια αυτού που έχουμε χτίσει και στόχος μας είναι να επανασυνδέσουμε τους ανθρώπους με τον φυσικό κόσμο».

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Το ξενοδοχείο υποστηρίζει **καινοτόμες λύσεις ενεργειακής μετάβασης** και αξιοποιεί ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η **ηλιακή**.
- Το Azulik φωτίζεται **σχεδόν εξ ολοκλήρου** από το **φως των κεριών**.
- Τα δωμάτια **στερούνται σκόπιμα** ηλεκτρικό ρεύμα, τηλεόραση, ίντερνετ και κλιματισμό.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Το ξενοδοχείο διαθέτει ένα **φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα καθαρισμού νερού**, το οποίο παρέχει πρόσβαση σε πόσιμο νερό.
- Το **“Atelier Aníkena”** στο θέρετρο Azulik είναι μια πρωτοβουλία για την κυκλική οικονομία κατά των απορριμμάτων, που προωθεί την **τους ντόπιους δεξιότητες**, με στόχο την επανεξέταση της σχέσης μας με την κατανάλωση και τα ρούχα.
- Μέσω της ανακύκλωσης και του upcycling, τα **απορρίμματα υφασμάτων** του ξενοδοχείου ξαναπαίρνουν ζωή για να πωληθούν στο **οικολογικά υπεύθυνο κατάστημά** του. Τα ρούχα και τα αξεσουάρ ζωντανεύουν χάρη στις φυτικές ίνες, τις βαφές των φυτών και τους πολύτιμους λίθους.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Το οικολογικό αυτό καταφύγιο, που σχεδιάστηκε από τον αυτοδίδακτο Αργεντινό αρχιτέκτονα **Eduardo Neira Sterkel**, οφείλει τον μοναδικό χαρακτήρα του στις αρχαίες τεχνικές των Μάγια. Τα **οικοδομικά στοιχεία** με χαμηλό οικολογικό αποτύπωμα συλλέγονται τοπικά, ενώ τα μπάνια από μωσαϊκά και χειροποίητα κεραμικά αξιοποιούν **αρχαίες τεχνικές κατασκευής**.
- Όλα τα καταλύματα του ξενοδοχείου είναι **κατασκευασμένα με ξύλο** από **ντόπιους τεχνίτες**.
- Στην καρδιά της φιλοσοφίας της **“Olistic”**, του **fashion label** του ξενοδοχείου, η μόδα είναι υφασμένη από φυτικές οργανικές ίνες. Η δημιουργός του **Camille Jaillant** εμπιστεύεται τους **τεχνίτες κεντήματος της περιοχής** για να δημιουργήσουν ρούχα με **πολύτιμα στολίδια**, εμπνευσμένα από τη φύση, σε πλήρη αντίθεση με τη «γρήγορη μόδα» της εποχής. Πρόκειται για ένα brand **μηδενικών απορριμμάτων**, καθώς επαναχρησιμοποιεί κάθε κομμάτι υφάσματος για να μειώσει την επίδρασή της στον πλανήτη.

- Στο εστιατόριο **"Jungle Cuisine by AZULIK"**, κάθε πιάτο συνδυάζει **avant-garde** τεχνικές μαγειρικής με **παραδόσεις των αυτόχθονων** λαών.
- Το πρόγραμμα **"Ik Now"** είναι ένα **καλλιτεχνικό και ανθρωπιστικό έργο** που απευθύνεται στις σχολικές κοινότητες και συνδυάζει τις **παραδοσιακές γνώσεις** (χαρακτική, κεραμική, ύφανση, ιατρική) των Μάγια με **τεχνολογίες αιχμής** (εκτύπωση 3D, ανακύκλωση κ.ά.).

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το ιδιαίτερης ομορφιάς Azulik είναι ένα πολυτελές ξενοδοχείο μέσα στη φύση, με τα υπερυψωμένα ξύλινα μονοπάτια του ανάμεσα στα δέντρα, την πολιτική «χωρίς παπούτσια» στους εσωτερικούς χώρους, αλλά και τον ήχο των κυμάτων και των πουλιών που είναι διάχυτος παντού.
- Οι υπηρεσίες του ξενοδοχείου δίνουν έμφαση στην **παραδοση των Μάγια**, ενώ το spa προσφέρει μια σειρά από ειδικά σχεδιασμένες θεραπείες, εμπνευσμένες από τα **πέντε στοιχεία της φύσης**: νερό, γη, άνεμος, φωτιά και ουρανός.
- Στις καθημερινές δραστηριότητες συμπεριλαμβάνονται **τελετές των Μάγια**, μαθήματα διαλογισμού, αλλά και πρωινή γιόγκα στη θόλο του καταλύματος.
- Ο ύπνος υπό το φως των κεριών και το ξύπνημα με την ανατολή του ήλιου διαμορφώνουν ένα μοναδικό σκηνικό που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις συνήθειες του σύγχρονου κόσμου.
- Στα δωμάτια του ξενοδοχείου ξεχωρίζει το εντυπωσιακό **λουτρό μωσαϊκών των Μάγια**, το οποίο γεμίζει «ιερό νερό» από την πηγή του Azulik.

Casa de Uco

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Casa de Uco Vineyards & Wine Hotel

Ιστότοπος: www.casadeuco.com

Instagram: @casadeuco

Τοποθεσία: Μεντόζα, Αργεντινή

Μέγεθος: 7 δωμάτια, 9 σουίτες και 2 βίλες

Έτος Ίδρυσης: 2014

Σύντομη Περιγραφή: Το Casa de Uco Vineyards & Wine Hotel είναι ένα πολυτελές καταφύγιο κρυμμένο μέσα σε ορεινά τοπία μεγάλης φυσικής ομορφιάς. Βρίσκεται στην κοιλάδα Ούκο νοτιοδυτικά της πόλης Μεντόζα της Αργεντινής. Η ευρύτερη περιοχή φιλοξενεί πολλά από τα πιο διακεκριμένα οινοποιεία στον κόσμο, έτσι το ξενοδοχείο έχει αναδειχθεί σε αγαπημένο προορισμό για τους λάτρεις του κρασιού. Το κτήμα εκτείνεται σε 790 εκτάρια και συνορεύει με την μαγευτική οροσειρά των Άνδεων, εκτεταμένους αμπελώνες και μια λίμνη. Η τοποθεσία επιτρέπει στους επισκέπτες να εξερευνήσουν την κοιλάδα Ούκο και να απολαύσουν τα εξαιρετικά κρασιά της περιοχής.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Η ορεινή τοποθεσία του Casa De Uco, με ιδιαίτερα χαμηλές θερμοκρασίες στη διάρκεια του χειμώνα, δημιουργεί **αυξημένες ενεργειακές ανάγκες** κατά τους κρύους χειμερινούς μήνες.
- Το σύστημα θέρμανσης του ξενοδοχείου είναι έτσι διαμορφωμένο ώστε να διατηρεί μια **σταθερή θερμοκρασία** στους κοινόχρηστους χώρους του ξενοδοχείου, ενώ διαθέτει επίσης **σύστημα θέρμανσης ανά δωμάτιο** που μπορεί γρήγορα να φτάσει στην επιθυμητή θερμοκρασία μετά την άφιξη των επισκεπτών.
- Το ξενοδοχείο διαθέτει **ηλιακούς συλλέκτες** για τη θέρμανση του νερού, ώστε να καταναλώνει λιγότερα καύσιμα κατά τη διαδικασία θέρμανσής του.
- Οι πολυτελείς, φιλικές προς το περιβάλλον βίλες του θερέτρου τροφοδοτούνται ενεργειακά από **ηλιακούς συλλέκτες** και διαθέτουν **φωτισμό LED**.
- Καταγράφονται επίσης **στοιχεία κατανάλωσης ενέργειας** σε όλο το θερέτρο, ιδιαίτερα στους πιο κρίσιμους ενεργειακά τομείς, όπως η κουζίνα.
- Σε ό,τι αφορά στις μετακινήσεις τους, οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να περιηγηθούν στους αμπελώνες και να μετακινηθούν γύρω από το κατάλυμα **με ποδήλατο, με τα πόδια ή με άλογο**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Το σχέδιο για τη διαχείριση αποβλήτων στο ξενοδοχείο βασίζεται στην **αρχή των τριών Rs (3R)** που δίνει προτεραιότητα στη **μείωση** αποβλήτων (reduce), στην **επαναχρησιμοποίηση** (re-use) και στην **ανακύκλωση** (recycle) τους.
- Το **χρησιμοποιημένο χαρτί** δίνεται σε βιβλιοπωλείο, όπου ανακυκλώνεται σε νέο, χρησιμοποιήσιμο χαρτί.
- Το **γυαλί** αξιοποιείται από μη κυβερνητική οργάνωση της πλησιέστερης πόλης, που το πουλά και δωρίζει τα χρήματα που αποκτήθηκαν για την καταπολέμηση του καρκίνου.
- Τα **πώματα των κρασιών** συλλέγονται και στη συνέχεια παραδίδονται σε νηπιαγωγείο, όπου τα παιδιά τα χρησιμοποιούν στις χειροτεχνίες τους.
- Τα **απορρίμματα τροφίμων** που παράγονται από την κουζίνα αποσυντίθενται.

- Στο **δωμάτιο πλυντηρίων** χρησιμοποιείται σύστημα επαναχρησιμοποιήσιμων υφασμάτων σακουλιών για τη μείωση της χρήσης πλαστικών.

- Το ξενοδοχείο βρίσκεται σε ένα **ξηρό περιβάλλον**, με ετήσιες βροχοπτώσεις της τάξεως των 250 mm. Το νερό που χρησιμοποιείται προέρχεται από υπόγεια ύδατα, επομένως **κάθε λίτρο που εξάγεται φυλάσσεται και αξιοποιείται προσεκτικά**.

- Οι βίλες του θερέτρου διαθέτουν **συστήματα ελέγχου νερού**.

- Οι αμπελώνες έχουν **σύστημα άρδευσης στάγδην** (drip irrigation system) με απόδοση άρδευσης 90%. Η χαρτογράφηση του εδάφους επιτρέπει τον εντοπισμό περιοχών με διαφορετικές **αποστραγγίσεις**, ενώ εντοπίζονται τα σημεία κακής αποστράγγισης και συνεχώς αποκαθίστανται.

- Το ξενοδοχείο και το οινοποιείο διαθέτουν **εσωτερικό σύστημα επεξεργασίας λυμάτων**. Τα νερά, αφού υποστούν επεξεργασία, χρησιμοποιούνται για το **πότισμα** μιας έκτασης με 200 λεύκες, σε μια δράση **αντιστάθμισης** των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα του ξενοδοχείου.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Τα αμπελίσια του κτήματος είναι **βιολογικά πιστοποιημένα**. Δεν γίνεται χρήση κανενός χημικού φυτοφαρμάκου και γίνεται **χρήση φυσικού κομπόστ** για τη γονιμότητα του εδάφους.

- Το Casa de Uco προσφέρει **βιολογικό και εποχικό μενού** στους επισκέπτες του, αξιοποιώντας τον δικό του **βιολογικό κήπο**, όπου καλλιεργούνται περισσότερες από **30 διαφορετικές ποικιλίες** λαχανικών στη διάρκεια του χρόνου.

- **Βιολογικές φάρμες** της περιοχής προμηθεύουν επίσης το ξενοδοχείο με **φρούτα και χυμούς**.

- Το προσωπικό **εκπαιδεύεται** σε ζητήματα **κατανάλωσης ενέργειας** και καταπολέμησης της **κλιματικής αλλαγής**.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Η διάσημη αρχιτεκτονική εταιρεία Alberto Tonconogy & Associates σχεδίασε τις ιδιωτικές βίλες του Casa De Uco ώστε να βρίσκονται σε πλήρη **αρμονία με το πνεύμα και τη φύση** του τοπίου.

- Οι βίλες αυτές βρίσκονται **μέσα στους αμπελώνες** του ξενοδοχείου, περιτριγυρισμένες από φυσική βλάστηση, με θέα στα βουνά των Άνδεων και τα ατελείωτα αμπελίσια.

- Τα καταλύματα χωρίζονται μεταξύ τους από τη **φυσική χλωρίδα**, η οποία όχι μόνο παρέχει μέγιστη προστασία της **ιδιωτικότητας**, αλλά συμβάλλει επίσης στη διατήρηση της **βιοποικιλότητας** και του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής.

- Οι μοντέρνες εξωτερικές επιφάνειες από **σκυρόδεμα και γυαλί** συμπληρώνουν τους ήπιους εσωτερικούς χώρους, που αντλούν την **παλέτα χρωμάτων τους από το φυσικό τοπίο**: γυαλισμένο ξύλο και δέρμα, με το λευκό χρώμα της άμμου να δεσπόζει.

Copal Tree Lodge

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Copal Tree Lodge

Ιστότοπος: www.copaltreelodge.com

Instagram: @copaltreelodge

Τοποθεσία: Πούντα Γκόρντα, Μπελίτζ

Μέγεθος: 16 σουίτες και 1 βίλα

Έτος Ίδρυσης: 2001

Σύντομη Περιγραφή: Το Copal Tree Lodge είναι ένα οικολογικό θέρετρο που βρίσκεται στη νοτιοδυτική ζούγκλα του Μπελίτζ, περιτριγυρισμένο από 22.000 στρέμματα τροπικού δάσους, στα βουνά Μάα. Είναι χτισμένο σε έδαφος με πλούσια ιστορία, που ανάγεται στο 600 μ.Χ. περίπου, όταν οι Μάγια χρησιμοποίησαν τον ποταμό Ρίο Γκράντε ως κύρια οδό μεταφοράς προς τη θάλασσα. Το βιολογικό του αγρόκτημα, πιστοποιημένο με USDA (η ανώτατη πιστοποίηση για οργανικά προϊόντα) έκτασης 30.000 στρεμμάτων –το πρώτο του είδους στο Μπελίτζ– σε συνδυασμό με τις καινοτομίες του καταλύματος σε ζητήματα βιώσιμης παραγωγής τροφίμων και αγροτουρισμού, το ανέδειξαν σε έναν βραβευμένο, παγκόσμιας κλάσης προορισμό. Από την προστασία ενός βιοτόπου 120.000 στρεμμάτων έως την εφαρμογή καθημερινών πρακτικών που μειώνουν το αποτύπωμα άνθρακα του καταλύματος, το Copal Tree Lodge έχει δεσμευτεί για τη βιωσιμότητα, αλλά και την τοπική οικονομική ανάπτυξη.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Το ξενοδοχείο υλοποιεί **προγράμματα ενεργειακής κατανάλωσης** και χρησιμοποιεί **ηλιακούς συλλέκτες**.
- Το Copal Tree Lodge **φυτεύει χιλιάδες δέντρα ετησίως**, μέσω του εκτεταμένου προγράμματος **αγροδασοκομίας** του, το οποίο προστατεύει παράλληλα και την **άγρια ζωή** της περιοχής.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Το ξενοδοχείο έχει απαγορεύσει τη **χρήση πλαστικών μιας χρήσης**.
- Μεταξύ άλλων, παρέχει **μπουκάλια νερού αλουμινίου** και **δοχεία πόσιμου νερού** στα δωμάτια αντί για πλαστικά μπουκάλια.
- Οι **σάκοι απορριμμάτων**, τα **εμπορευματοκιβώτια** και τα **καλαμάκια** που χρησιμοποιούνται σε ολόκληρο το ξενοδοχείο είναι **βιοδιασπώμενα**.
- Το **Copal Tree Distillery**, το **αποστακτήριο** του ξενοδοχείου που **παράγει ρούμι**, το οποίο άνοιξε το 2018, ελαχιστοποιεί τις αρνητικές επιπτώσεις του στο περιβάλλον, μετατρέποντας τα **απόβλητά του σε βιομάζα**.
- Το ξενοδοχείο διαθέτει σύστημα για τη συλλογή και χρήση του **νερού της βροχής**.
- Οι υδάτινοι πόροι που χρησιμοποιούνται στο ξενοδοχείο επαναξιοποιούνται ως **υγρό λίπασμα** στο αγρόκτημά του.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Το **70% του φαγητού** που σερβίρεται στο υπαίθριο εστιατόριο του Copal Tree Lodge **παράγεται στο αγρόκτημα** του ξενοδοχείου, ενώ άλλα συστατικά, όπως τα ψάρια, προέρχονται από **τοπικούς προμηθευτές**.
- Το ξενοδοχείο συνεισφέρει στη **διάσωση της γηγενούς κουζίνας** της Μπελίτζ και των **μοναδικών καλλιεργειών** της χώρας, χτίζοντας μια παγκόσμια αγορά για σοκολάτα, καφέ και ρούμι.

- Το κατάλυμα συμμετέχει στο πρόγραμμα **"Pack For A Purpose"**, μια πρωτοβουλία που επιτρέπει στους ταξιδιώτες να έχουν μόνιμο αντίκτυπο στην τοπική κοινότητα, καθώς τους ζητάει να εξοικονομήσουν λίγο χώρο στη βαλίτσα τους για να μεταφέρουν προμήθειες που μπορούν να βελτιώσουν τη ζωή των παιδιών και των οικογενειών της περιοχής.

- Το Copal Tree Lodge **δωρίζει 5 Δολάρια Μπελίζ** για κάθε διανυκτέρευση σε **τοπικές δράσεις** (τοπικά προγράμματα, σχολεία ή μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς) που χρειάζονται οικονομική υποστήριξη. Κάθε μήνα επιλέγεται ένας διαφορετικός δικαιούχος οργανισμός.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Τα δωμάτια του ξενοδοχείου είναι εξοπλισμένα με **έπιπλα** από **ξύλο βιώσιμης συγκομιδής**, φτιαγμένα από δέντρα που έπεσαν φυσικά στην άγρια φύση και στους βιοτόπους.

- Το θέρετρο προσφέρει στους επισκέπτες τη δυνατότητα να ενημερωθούν σχετικά με τη **βιολογική σοκολάτα** και τη **βιώσιμη γεωργία**.

- Το αποστακτήριο Copal Tree Distillery στις εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου παράγει ρούμι από **βιολογικό ζαχαροκάλαμο**, νερό στεγιάστρου (canopy water) και μαγιά από το αγρόκτημα.

Το Δίκτυο Muy'Ono Resorts για την Προστασία της Φυσικής Ομορφιάς της Μπελίζ

Το Copal Tree Lodge είναι μέλος των **Muy'Ono Resorts**, μιας οργάνωσης που έχει στόχο τη διατήρηση του μοναδικής ομορφιάς, αλλά και εύθραυστου φυσικού περιβάλλοντος που είναι το κύριο αξιοθέατο στην Μπελίζ. Εστιάζει στην εξάλειψη **αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων** που σχετίζονται με τις ξενοδοχειακές δραστηριότητες, ενθαρρύνοντας τους επισκέπτες να σέβονται και να προστατεύουν το περιβάλλον.

Τα μέλη της οργάνωσης εφαρμόζουν **καινοτόμες πρωτοβουλίες αιεφορίας** και χτίζουν θέρετρα αξιοποιώντας καθαρές πηγές ενέργειας, ενώ τροφοδοτούνται από δεξαμενές βρόχινου νερού.

Για το μεγαλύτερο μέρος των επίπλων και της εσωτερικής διακόσμησης των θερέτρων έχουν χρησιμοποιηθεί **τοπικά και ανακατασκευασμένα υλικά**.

Τα Muy'Ono Resorts χρησιμοποιούν μόνο **βιοδιασπώμενα υλικά** και έχουν μειώσει σημαντικά τη χρήση δοχείων μιας χρήσης, ενώ δεσμεύονται για την εξοικονόμηση νερού.

Βιώσιμες δράσεις και στόχοι των Muy'Ono Resorts:

- Χρήση **ηλιακής** ενέργειας, **αιολικής** ενέργειας και φωτισμού **LED**.
- Έμφαση στην **ανακύκλωση** και τη μείωση των αποβλήτων.
- Εξάλειψη της χρήσης όλων των **πλαστικών** προϊόντων και προϊόντων από **φελιζόλ**.
- Χρήση **επαναχρησιμοποιούμενων μπουκαλιών** νερού από τους επισκέπτες.
- Χρήση **ανακατασκευασμένων υλικών** για ανακαίνιση των ξενοδοχειακών μονάδων.
- Χρήση **βιολογικών προϊόντων** κατά 90%.
- Αξιοποίηση **τοπικών πρώτων υλών** στο μεγαλύτερο μέρος του φαγητού που σερβίρεται σε εστιατόρια.
- Χρήση **κρεάτων** που παράγονται **τοπικά**, χωρίς πρόσθετες ορμόνες.
- Χρήση **αντηλιακού ασφαλούς** για τη θάλασσα.
- **Εκπαίδευση** των επισκεπτών για τη διατήρηση του υφάλου και της άγριας ζωής από έμπειρους οδηγούς.

Tierra Hotels

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Tierra Hotels

Ιστότοπος: www.tierrahotels.com

Instagram: @tierrahotels

Τοποθεσία: Σαν Πέδρο ντε Ατακάμα, Τόρες ντελ Πάινε και Λος Λάγος, Χιλή

Μέγεθος: 3 ξενοδοχεία ~ 40 δωμάτια το καθένα

Έτος Ίδρυσης: 2012

Σύντομη Περιγραφή: Η Tierra Hotels είναι μια συλλογή από μπουτίκ ξενοδοχεία στη Χιλή που έχουν ανακηρυχθεί, μεταξύ άλλων, "Top Places to Visit" για το 2018 από τους οδηγούς του *Lonely Planet*. Βρίσκονται σε τρεις απομακρυσμένες περιοχές της Νότιας Αμερικής – στα ξηρά, πολύχρωμα τοπία της ερήμου Ατακάμα, στο μυθικό νησί Τσιλοέ και στα βουνά του εθνικού δρυμού Τόρες ντελ Πάινε στην Παταγονία. Επίσης, έχουν βραβευτεί με το Readers' Choice Award του *Condé Nast Traveler* το 2019⁵⁴ και τα World's Best Awards του *Travel and Leisure* για την ίδια χρονιά⁵⁵.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

• Στο εσωτερικό όλων των Tierra Hotels χρησιμοποιείται **φωτισμός LED** και ελέγχεται η **θερμική απόδοση** για τη μείωση της σπατάλης ενέργειας.

• Το **Tierra Atacama** ήταν το πρώτο ξενοδοχείο στη Νότια Αμερική που παρήγαγε **ηλιακή ενέργεια**. Βρίσκεται στη μέση της **ξηρότερης ερήμου** στον κόσμο και απολαμβάνει **φωτεινές και ηλιόλουστες μέρες** κατά το 80% του έτους. Διαθέτει **588 ηλιακούς συλλέκτες** και **τράπεζα μπαταριών** που καλύπτει τις ενεργειακές ανάγκες του ξενοδοχείου για περίπου **12 ώρες τη μέρα**. Δύο **λέβητες βιομάζας** παράγουν ζεστό νερό για το σύστημα θέρμανσης και για προσωπική χρήση, ενώ το ξενοδοχείο διαθέτει **γεννήτρια ντίζελ** που χρησιμεύει σε διακοπές ρεύματος.

• Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός του **Tierra Chiloé** επιτρέπει στον διασταυρούμενο εξαερισμό να κρύνει τους χώρους του ξενοδοχείου **χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα**. Τα παράθυρα του κτιρίου είναι φτιαγμένα με γυαλί τεχνολογίας "**Low-E**", διατηρώντας έτσι το **66% της θερμότητας** που συνήθως χάνεται.

• Η **αρχιτεκτονική** του Tierra Patagonia στοχεύει στην **ενεργειακή εξοικονόμηση**, καθώς **αξιοποιεί τον ήλιο** με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται ο κλιματισμός το καλοκαίρι και η θέρμανση το χειμώνα.

• Το **Tierra Patagonia** υποστηρίζει την αναδάσωση φυτεύοντας ένα δέντρο για κάθε επισκέπτη που διαμένει στο ξενοδοχείο, ενώ σε συνεργασία με το **Τουριστικό Συμβούλιο της Χιλής** και την **Ένωση Δασών** υποστηρίζει ενεργά ένα **φιλόδοξο έργο αναδάσωσης** που στοχεύει στη φύτευση ενός εκατομμυρίου δέντρων στα εθνικά πάρκα της Παταγονίας.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

• Το **Tierra Patagonia** είναι χτισμένο με **τοπικά φυσικά υλικά**, όπως άλωστε είναι κατασκευασμένα και τα υφάσματα και τα έπιπλα που το κοσμούν. Για τη διαχείριση τυχόν περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κατά τη διάρκεια της κατασκευής του ξενοδοχείου **σημεία βλάστησης** του περιβάλλοντος χώρου αφαιρέθηκαν και φυτεύτηκαν προσωρινά σε θερμοκήπια για να **επανατοποθετηθούν** μετά το πέρας της κατασκευής.

• Για τη συντήρηση του νερού της πισίνας χρησιμοποιείται **τεχνολογία αιχμής με διήθηση** και τεχνικές καθαρισμού.

- Το **σύνολο του νερού** που χρησιμοποιείται στο **Tierra Atacama** αντλείται από το δικό του **πηγάδι**. Διαθέτει επίσης **μονάδα επεξεργασίας «γκρίζου» νερού** που επιτρέπει την επαναχρησιμοποίησή του για το πότισμα των κήπων, χωρίς να επιβαρύνεται το σύστημα αποχέτευσης της πόλης.

- Στο **Tierra Chiloé** οι τουαλέτες χαμηλής κατανάλωσης είναι εξοπλισμένες με **φλουσόμετρα**, ενώ τα μπάνια και οι βρύσες διαθέτουν **αεριστήρες ροής**, ρυθμίζοντας αποτελεσματικά τη χρήση νερού. Το **τζακούζι** διαθέτει σύστημα φιλτραρίσματος, ανακύκλωσης και αναρρόφησης που **παρατείνει τη χρήση** του νερού προτού αλλαχθεί.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Το κατάλυμα προσφέρει μειωμένη τιμή για διαμονή μέσω του **Smartrip Foundation**, το οποίο πραγματοποιεί κοινωνικά προγράμματα που στοχεύουν στην υποστήριξη των τοπικών κοινοτήτων και του πολιτισμού, περιορίζοντας παράλληλα την αστικοποίηση.

- Στα δωμάτια του **Tierra Chiloé** οι επισκέπτες θα βρουν ως δώρο ένα ζευγάρι μάλλινες παντόφλες, πλεγμένες από **γυναίκες της περιοχής**.

- Στο πρόγραμμα των ξενοδοχείων έχουν ενσωματωθεί δραστηριότητες που ενισχύουν τις τοπικές επιχειρήσεις. Για παράδειγμα, η εκδρομή **“Stone Forest”** υποστηρίζει το έργο συντήρησης και μελέτης του **οικολογικού πάρκου** του Tierra Chiloé από την Elena Bochetti, ενώ η εκδρομή **“Soul Bridge”** προσφέρει την ευκαιρία στους επισκέπτες να δουν **έργα τέχνης τοπικών καλλιτεχνών**.

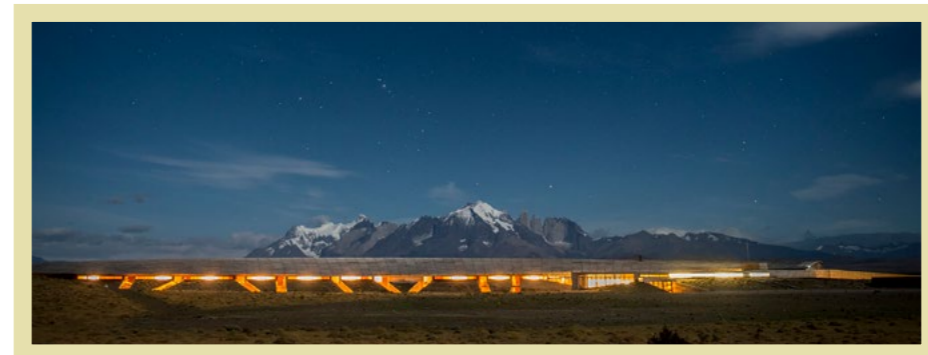
- Τα ξενοδοχεία Tierra επιδιώκουν να παρέχουν **ευκαιρίες εργασίας και υποστήριξης** στα μέλη των κοινοτήτων στις οποίες δραστηριοποιούνται. Στο πλαίσιο του προγράμματος **«Διπλής Εκπαίδευσης»** υποστηρίζεται μια τεχνική σχολή που προσλαμβάνει περισσότερους από 50 νέους ως μαθητευόμενους, οι οποίοι καθοδηγούνται από ειδικούς στους τομείς του τουρισμού, της ηλεκτρικής ενέργειας και της γεωργίας. Στους απόφοιτους προσφέρονται **θέσεις εργασίας**, ώστε να συνεχίσουν να εργάζονται και να εξελίσσουν την καριέρα τους.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Όλα τα ξενοδοχεία Tierra βρίσκονται σε **μοναδικούς βιοτόπους** που φιλοξενούν εκατοντάδες είδη ζώων, πολλά από τα οποία είναι αυτόχθονα σε κάθε περιοχή, με την εταιρεία να έχει **δεσμευτεί** για την προστασία τους.

- Η **λίστα δραστηριοτήτων** της Tierra Patagonia περιλαμβάνει μια σειρά από εκδρομές που προσφέρουν στους επισκέπτες την ευκαιρία να γνωρίσουν πώς είναι η **“estancia”** ή η ζωή στο **ράντσο**, να εξερευνήσουν τα **έθιμα και τις τοπικές παραδόσεις** και να μοιραστούν ένα απολαυστικό **“asado”** ή μπάρμπεκιου.

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: 1 Hotels

Ιστότοπος: www.1hotels.com

Instagram: @1hotels

Τοποθεσία: ΗΠΑ, Ευρώπη και Ασία (πολλαπλές)

Μέγεθος: 6 ξενοδοχεία ~ 200 δωμάτια και 50 σουίτες

Έτος Ίδρυσης: 2015

Σύντομη Περιγραφή: Τα 1 Hotels είναι ένας από τους πρωτοπόρους του αναδυόμενου κλάδου της βιώσιμης φιλοξενίας, υλοποιώντας μια σειρά από πράσινες καινοτομίες στις ξενοδοχειακές μονάδες τους. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις, η εκπαίδευση και η συμμετοχή είναι οι ακρογωνιαίοι λίθοι αειφορίας στους οποίους βασίζουν τις αποφάσεις σχεδιασμού, κατασκευής και λειτουργίας τους. Από την καμπάνια "Save Our Shores" έως το πρόγραμμα μείωσης πλαστικών, τα 1 Hotels αναζητούν ενεργά νέους τρόπους με τους οποίους να συμβάλουν στην προστασία του πλανήτη. Στα δωμάτια των ξενοδοχείων αυτών καμία λεπτομέρεια δεν αφήνεται στην τύχη. Ο επισκέπτης θα βρει κρεμάστρες κατασκευασμένες από 100% ανακυκλωμένα υλικά, χρονομέτρα στα ντους και, αντί για χαρτί, έναν μαυροπίνακα για σημειώσεις, ενώ τα κλειδιά είναι κατασκευασμένα από πέντε διαφορετικούς τύπους ανακυκλωμένου ξύλου. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο ιδρυτής των 1 Hotels και πρόεδρος του Starwood Capital Group, Barry Sternlicht: «Ήθελα να αποτυπώσω την ομορφιά της φύσης σε ένα ξενοδοχείο και να δεσμευτώ ότι θα τη διαφυλάξω όσο καλύτερα μπορώ, μια ευθύνη που πιστεύω ότι μοιραζόμαστε όλοι. Είναι 1 κόσμος. Αλλά το 1 είναι κάτι περισσότερο από ένα ξενοδοχείο – είναι μια φιλοσοφία και μια πλατφόρμα αλλαγής». Τα 1 Hotels φιλοδοξούν να πυροδοτήσουν τις συζητήσεις εκείνες που θα μεταμορφώσουν τη βιομηχανία φιλοξενίας, αλλά και τη ζωή μας.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

• Η **ανθρακική ουδετερότητα** αποτελεί προτεραιότητα για τα 1 Hotels. Είναι ένας στόχος που, όπως επισημαίνεται, απαιτεί **διαρκή επαναξιολόγηση** των λειτουργιών των ξενοδοχείων σε κάθε στάδιο – από τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας και καυσίμων, στις εκπομπές που προέρχονται από τη μεταφορά αγαθών που ανήκουν στην εταιρεία, στα επαγγελματικά ταξίδια κ.λπ.

• Όλες οι ιδιοκτησίες των 1 Hotels στις ΗΠΑ είναι **πιστοποιημένες με LEED** και **100% Certified Carbon Neutral**.

• Στοχεύουν στην **επέκταση της πιστοποίησης** ανθρακικής ουδετερότητας σε όλα τα ξενοδοχεία τους παγκοσμίως, στην αύξηση του ποσοστού **εκτροπής απορριμμάτων** (waste diversion) στο 50%, στην αύξηση της **εξοικονόμησης ενέργειας** στο 40% σε συγκεκριμένες τοποθεσίες και στην **παρακολούθηση των αερίων του θερμοκηπίου** που εκπέμπονται σε πραγματικό χρόνο.

• Το ξενοδοχείο τους **1 Hotel Brooklyn Bridge** στη Νέα Υόρκη λειτουργεί εξ ολοκλήρου με **αιολική ενέργεια**.

• Το 2018, τα 1 Hotels κατάφεραν να **μειώσουν τις εκπομπές CO₂** από τις εγκαταστάσεις τους στο Central Park της Νέας Υόρκης κατά περίπου **83 μετρικούς τόνους** ετησίως.

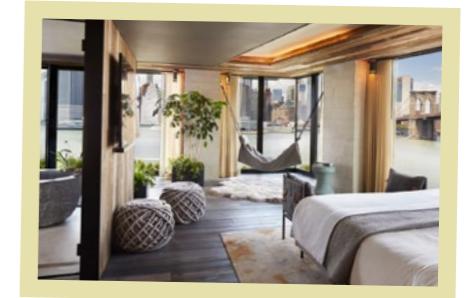
• Το **επίσημο ηλεκτρικό αυτοκίνητο** των 1 Hotels είναι το 100% ηλεκτρικό **Audi e-tron**. Οι επισκέπτες μπορούν επίσης να κάνουν **test-drive** στο συγκεκριμένο όχημα.

• Σε συγκεκριμένα ξενοδοχεία προσφέρονται **δωρεάν μεταφορές με ποδήλατο** και δυνατότητα **ηλεκτρικής φόρτισης** αυτοκινήτων.

• Το 2019, όλα τα **σχέδια κινήτρων** (incentive plans) των μελών που συμμετέχουν στην Εκτελεστική Επιτροπή των 1 Hotels αναθεωρήθηκαν ώστε να συμπεριλάβουν έναν **δείκτη βιωσιμότητας**.

• Στο πλαίσιο των προσπαθειών τους για ανθρακική ουδετερότητα έχουν υποστηρίξει **πρωτοβουλίες** όπως το Seneca Meadows Landfill and Gas Project, τα Green-e Wind Projects και το American Carbon Registry.

• Τα 1 Hotels πρόσφατα παρουσίασαν το νέο τους **πρόγραμμα επιβράβευσης πελατών** (loyalty rewards program) «με σκοπό», το **"MISSION by SH"**, το οποίο έχει επιτρέψει τη συμμετοχή τους σε νέα έργα αντιστάθμισης άνθρακα, ενώ βοηθά τους θαμώνες των ξενοδοχείων να αφήσουν το στίγμα τους σε αυτά.

Τα Πράσινα Διαπιστευτήρια Ενός Κτιρίου

Η πιστοποίηση **Leadership in Energy and Environmental Design** (LEED) είναι το πιο διαδεδομένο σύστημα αξιολόγησης πράσινων κτιρίων στον κόσμο.

Η πιστοποίηση LEED παρέχει **ανεξάρτητη επαλήθευση** των πράσινων χαρακτηριστικών ενός κτιρίου ή μιας γειτονιάς, ενθαρρύνοντας τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη λειτουργία και τη συντήρηση οικολογικά και οικονομικά αποδοτικών κτιρίων υψηλού επιπέδου.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Το **νερό** που παρέχεται στις βρύσες, στους νεροχύτες και στα ντους των ξενοδοχείων είναι **φιλτραρισμένο**.
- Οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τη **βρύση του δωματίου** τους για να ξαναγεμίζουν με νερό τις **καράφες ανακυκλωμένου γυαλιού** που τους παρέχονται από το ξενοδοχείο.
- Τα 1 Hotels διαθέτουν **σύστημα ανάκτησης του βρόχινου νερού**.
- Για τον καθαρισμό των δωματίων και των λευκών ειδών χρησιμοποιούνται **πράσινοι διαλύτες**.
- Στα δωμάτια και στους χώρους των ξενοδοχείων γίνεται **μηδενική χρήση πλαστικών μιας χρήσης**.
- Τα **προϊόντα ατομικής περιποίησης** διατίθενται σε μεγάλα επαναγεμιζόμενα δοχεία και είναι 100% φυσικά (χωρίς parabens, σιλκόνη ή συνθετικά χρώματα), ενώ δεν έχουν **ποτέ τεσταριστεί σε ζώα**.
- Η χαρακτηριστική σήμανση «**μην ενοχλείτε**» έξω από τα δωμάτια έχει σμιλευτεί **πάνω σε μια πέτρα**.
- Για τα **έπιπλα**, τα **ρούχα** και τα **υφάσματα** των ξενοδοχείων χρησιμοποιούνται **ανακυκλωμένα υλικά**.

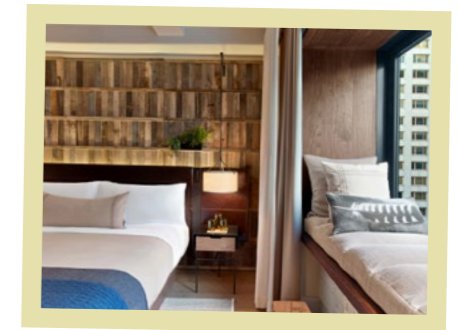
Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Σε ό,τι αφορά τη **διατροφή** στα ξενοδοχεία, προτιμώνται **βιολογικά προϊόντα** αγορασμένα από **τοπικούς παραγωγούς**.
- Μάλιστα, οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν ολόφρεσκα **εποχικά φρούτα και λαχανικά**, επιλεγμένα από **τοπικές φάρμες, στον «πάγκο»** που βρίσκεται στα λόμπι συγκεκριμένων ξενοδοχείων.
- Μέσα από την πρωτοβουλία **“1 Less Thing”** οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να αφήσουν κάποια **ελαφρώς χρησιμοποιημένα ρούχα** τους, τα οποία στη συνέχεια **δωρίζονται** σε τοπική φιλανθρωπική οργάνωση για να έχουν «**μια δεύτερη ζωή**».
- Μέσα από το πρόγραμμα **“Give Back”**, τα 1 Hotels προσφέρουν ένα ποσοστό των πωλήσεών τους στον παγκόσμιο οργανισμό **Action Against Hunger**.
- Το 1 Hotels συνεργάστηκαν με τον οργανισμό **E2** για τη δημιουργία της υποτροφίας **“1 Hotels Fellowship”**.
- Τέλος, προσπαθούν να **τροφοδοτούν τις συζητήσεις** γύρω από το περιβάλλον και τον ρόλο μας στην προστασία του μέσω **οργανωμένων εθελοντικών δραστηριοτήτων** και πληρωμένων **ημερών εθελοντισμού** για τις ομάδες των 1 Hotels, αλλά και με πρωτοβουλίες **εκπαίδευσης και υπεράσπισης** (advocacy) σε συνεργασία με οργανισμούς όπως το **Natural Resources Defense Council (NRDC)**.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Ένα βράδυ κάθε μήνα **σβήνουν τα φώτα** των ξενοδοχείων και οι θαμώνες μπορούν να απολαύσουν το **δείπνο υπό το φως των κεριών**, που τους υπενθυμίζει την ανάγκη για εξοικονόμηση ενέργειας και το φαινόμενο του “**global brightening**”.
- **Χιλιάδες διαφορετικά φυτά** έχουν χρησιμοποιηθεί σε κάθε γωνιά των ξενοδοχείων, κάνοντάς τα -και από οπτικής πλευράς- «**πράσινα**».
- Σε συνεργασία με τοπικούς μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, τα 1 Hotels προσφέρουν επίσης τις εθελοντικές **εμπειρίες “Do-Gooder”**, που δίνουν την ευκαιρία στους επισκέπτες να συμβάλουν στη **διατήρηση του τοπικού περιβάλλοντος**.
- Μέσω της εμπειρίας **“Daylife by Bike”** οι επισκέπτες του ξενοδοχείου **1 Hotel South Beach** στο Μαϊάμι ενθαρρύνονται να ανακαλύψουν την περιοχή με τα δωρεάν ποδήλατα που τους παρέχονται.

Ένα Πρόγραμμα Επιβράβευσης... Με Σκοπό

Τα 1 Hotels πρόσφατα παρουσίασαν το νέο τους πρόγραμμα επιβράβευσης πελατών **"MISSION by SH"**, ένα νέο είδος "loyalty scheme", που έχει σκοπό την αντιστάθμιση του ανθρακικού αποτυπώματος.

Το πρόγραμμα **ευθυγραμμίζεται** προσεκτικά και συνειδητά με τους στόχους των ξενοδοχείων για τη βιωσιμότητα. Στοχεύει στην καταπολέμηση της κλιματικής κρίσης και, παράλληλα προσπαθεί να **ενδυναμώσει τη σύνδεση** των ανθρώπων με τον φυσικό κόσμο.

Επιδιώκει να **ενθαρρύνει** τους πιστούς πελάτες των ξενοδοχείων να αντισταθμίσουν τις κλιματικές επιπτώσεις της διαμονής τους, **δωρίζοντας «δολάρια ανταμοιβής»** στα ακόλουθα έργα αντιστάθμισης άνθρακα:

Protecting the American Wilderness

Πρόκειται για ένα έργο **διατήρησης και προστασίας του δάσους** έκτασης 86.000 στρεμμάτων στο Doe Mountain του Τενεσί, το οποίο φιλοξενεί ελάφια, μαύρες αρκούδες και 40 είδη υπό εξαφάνιση. Μέχρι σήμερα το έργο έχει αντισταθμίσει πάνω από 1,2 εκατομμύρια λίβρες CO₂.

Wind Power Project

Το έργο αυτό χρηματοδοτεί **τη χρήση καθαρής αιολικής ενέργειας** για κοινότητες στην Ινδία που διαφορετικά θα ήταν εξαρτημένες από τον άνθρακα και το πετρέλαιο ή θα ζούσαν χωρίς πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια. Το έργο έχει ήδη αντισταθμίσει πάνω από 11,5 εκατομμύρια λίβρες CO₂, δημιουργώντας **θέσεις εργασίας** για ειδικευμένους και ανειδίκευτους εργαζόμενους και βελτιώνοντας την **ποιότητα του αέρα** και τη **δημόσια υγεία** στην περιοχή.

Rainforest Conservation and Agroforestry

Αφορά την **αναδάσωση πέντε περιοχών στα τροπικά δάση** του Παναμά, που παράγουν αγαθά όπως ξυλεία και κακάο με βιώσιμο τρόπο και φιλοξενούν 15 είδη υπό εξαφάνιση. Χάρη σε αυτό το έργο διατήρησης και αγροδασοκομίας έχουν φυτευτεί **7,5 εκατομμύρια δέντρα**, έχουν δημιουργηθεί 150 θέσεις εργασίας και έχουν αντισταθμιστεί πάνω από 2,5 εκατομμύρια λίβρες CO₂.

Song Saa Private Island

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Song Saa Private Island

Ιστότοπος: www.songsaa-privateisland.com

Instagram: @songsaaprivateisland

Τοποθεσία: Κο Ρονγκ, Καμπότζη

Μέγεθος: 24 βίλες

Έτος Ίδρυσης: 2008

Σύντομη Περιγραφή: Το Song Saa Private Island είναι ένα κορυφαίο παγκοσμίως βιώσιμο θέρετρο και ένας από τους πρώτους πολυτελείς τουριστικούς προορισμούς στην Καμπότζη, αφιερωμένος στη διατήρηση του αρχιπελάγους Κοχ Ρονγκ. Η αειφορία παίζει καθοριστικό ρόλο σε κάθε γωνιά του Song Saa, χωρίς να υπονομεύει την πολυτέλεια που προσφέρεται. Οι επισκέπτες που «δραπετεύουν» στο τροπικό αυτό νησί στα ζεστά νερά του Κόλπου της Ταϊλάνδης, μόλις 35 λεπτά με καραβάκι από το λιμάνι του Σιχανουκβίλ, απολαμβάνουν μια παρθένα ιδιωτική παραλία, ευρύχωρες ξύλινες βίλες, εγκαταστάσεις spa και έναν προσεκτικά διατηρημένο κοραλλιογενή ύφαλο. Το Song Saa Collective δημιούργησε ένα επιχειρηματικό μοντέλο για τον 21ο αιώνα, χρησιμοποιώντας την επιχείρηση ως θετικό –και κερδοφόρο– παράγοντα αλλαγής και θέτοντας την εξοικονόμηση νερού, τη θαλάσσια συντήρηση και τη χρήση φυσικών υλικών ως προτεραιότητες, με την ελαχιστοποίηση, παράλληλα, των επιβλαβών επιπτώσεων του καταλύματος στην τοπική κοινότητα και στο οικοσύστημα. Βρέθηκε στη λίστα “The Best Hotels and Resorts in the World: The 2020 Gold List” του Condé Nast Traveler UK ενώ, μεταξύ άλλων, έχει βραβευτεί ως το Leading Resort στην Καμπότζη από τα World Travel Awards το 2019.⁵⁶

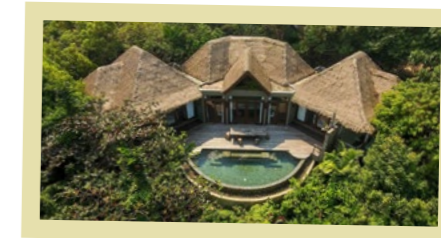
Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

• Οι στέγες των καταλυμάτων του Song Saa είναι **ενεργειακά αποδοτικές αχυροσκεπές**.

• Τα επόμενα χρόνια, το Song Saa Foundation θα αναπτύξει το **Song Saa Reserve**. Πρόκειται για ένα **έργο οικολογικού τουρισμού** 2.000 στρεμμάτων που θα αναζωογονήσει την περιοχή Μπάντεαί Σρέι στο Σιέμ Ριπ, δημιουργώντας τη βάση για ξενοδοχεία, βίλες, πρωτοβουλίες διατήρησης και κέντρα κατάρτισης φιλοξενίας – όλα υποστηριζόμενα από **ανανεώσιμες πηγές ενέργειας**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

• Το θέρετρο έχει χτιστεί με **ανακτημένα υλικά**. Τα υλικά με τα οποία είναι κατασκευασμένες οι βίλες προέρχονται από παλιά εργοστάσια, αποθήκες και μάντρες με είδη κατεδάφισης στην Καμπότζη και την Ταϊλάνδη, καθώς και με ανακυκλωμένο ξύλο από τα γειτονικά νησιά.

• Τα ξύλινα χειροποίητα έπιπλα έχουν φτιαχτεί από **παλιές ψαρόβαρκες**, ενώ τα έργα τέχνης που κοσμούν το θέρετρο προέρχονται από **επαρχιακές αγορές ή τοπικούς καλλιτέχνες**.

• Το **Discovery Centre** του νησιού είναι ένας **διαδραστικός και εκπαιδευτικός χώρος** που δίνει την ευκαιρία στους επισκέπτες να μάθουν περισσότερα για τις πρωτοβουλίες προστασίας του περιβάλλοντος και υποστήριξης των τοπικών κοινοτήτων του Song Saa, μέσα από ένα φάσμα μοναδικών δραστηριοτήτων.

• Το πρόγραμμα διαχείρισης απορριμμάτων του καταλύματος περιλαμβάνει **ανακύκλωση και κομποστοποίηση**, βοηθώντας να διατηρηθεί η περιοχή καθαρή.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

• Το **Song Saa Foundation** προσπαθεί να βελτιώσει τη ζωή των τοπικών κοινοτήτων μέσω ενός ευρέος φάσματος πρωτοβουλιών, όπως ιατρικές αποστολές, εκπαιδευτικά προγράμματα και υποστήριξη βιολογικής γεωργίας.

• Στοχεύει στην **κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη** της κοινότητας μέσω ευκαιριών απασχόλησης στο ιδιωτικό νησιωτικό θέρετρο, ενώ η πρωτοβουλία **“Boat of Hope”** παρέχει την απαραίτητη ιατρική περίθαλψη με αποστολή ιατρικής βοήθειας.

- Το κατάλυμα συμμετέχει παράλληλα στο πρόγραμμα **“Pack for a Purpose”**, μια πρωτοβουλία που επιτρέπει στους ταξιδιώτες να έχουν μόνιμο αντίκτυπο στην τοπική κοινότητα, καθώς τους ζητάει να εξοικονομήσουν λίγο χώρο στη βαλίτσα τους για να μεταφέρουν προμήθειες που μπορούν να βελτιώσουν τη ζωή των παιδιών και των οικογενειών της περιοχής.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

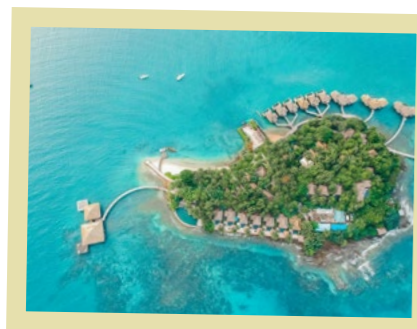
- Το ίδρυμα έχει δεσμευτεί για την **προστασία των ωκεανών και τη διατήρηση της θαλάσσιας ζωής** –από ψάρια και ασπόνδυλα έως παράκτια πουλιά– στο αρχιπέλαγος του Κο Ρονγκ και σε όλη την ακτογραμμή της Καμπότζης.

- Σύμφωνα με την υπόσχεσή του να είναι ένα φιλικό προς το περιβάλλον θέρετρο, παρέχει μια σειρά εμπειριών και προγραμμάτων για τους επισκέπτες.

- Το προσωπικό του Song Saa Private Island οργανώνει **αποστολές πλαστικής ανάκτησης και καθαρισμού παραλιών** δύο φορές την ημέρα, στις οποίες οι επισκέπτες, αν το επιθυμούν, είναι ευπρόσδεκτοι να συμμετάσχουν.

- Μια εναλλακτική οικοτουριστική δραστηριότητα παρέχεται στους επισκέπτες που κάνουν **καγιάκ ή ιστιοπλοΐα**, στους οποίους προσφέρονται **σακούλες κατασκευασμένες από ανακυκλωμένη πετονιά**, με σκοπό να συλλέξουν σε αυτές απορρίμματα από το νερό στη διάρκεια της εκδρομής τους, τα οποία στη συνέχεια ανακυκλώνονται από την ομάδα Song Saa.

- Τέλος, προσφέρεται η εναλλακτική εμπειρία **“Boat of Hope”**, τα εβδομαδιαία ταξίδια που πραγματοποιεί με το γιοτ του το Song Saa Foundation, φέρνοντας ιατρικές και άλλες απαραίτητες προμήθειες στις κοινότητες του αρχιπελάγους Κο Ρονγκ. Κάθε επίσκεψη συνοδεύεται από εκπαιδευτικές δραστηριότητες, δίνει στα παιδιά της περιοχής πρόσβαση σε κινητή βιβλιοθήκη και προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να συμμετέχουν στις **δράσεις ενδυνάμωσης** των τοπικών κοινοτήτων.

Η Δράση του Song Saa Foundation

Το Song Saa Private Island αναζητά συνεχώς νέους τρόπους για να διαφυλάσσει το περιβάλλον και να εμπλουτίζει τις κοινότητες με τις οποίες αλληλεπιδρά. Στο πλαίσιο αυτό δημιούργησε το **Song Saa Foundation**. Εμπνευσμένο από το πάθος για την Καμπότζη και τη δέσμευση για αειφόρο ανάπτυξη, το ίδρυμα προωθεί έργα που βελτιώνουν την ευημερία των κοινοτήτων και αναδεικνύουν το φυσικό περιβάλλον του αρχιπελάγους Κο Ρόνγκ και όχι μόνο.

Στις δράσεις του ιδρύματος περιλαμβάνονται:

- Η δημιουργία και η διαχείριση του **πρώτου προστατευμένου θαλάσσιου βιοτόπου** της Καμπότζης.
- Η έναρξη του **πρώτου προγράμματος διαχείρισης στερεών αποβλήτων** στην Καμπότζη.
- Η υποστήριξη των τοπικών κοινοτήτων μέσω της προώθησης ενός **προγράμματος βιολογικής γεωργίας**.
- Ο συντονισμός του μεγαλύτερου **προγράμματος υγείας και εκπαίδευσης** σε οποιοδήποτε από τα νησιά της χώρας.
- Η προώθηση έργων που αντιμετωπίζουν τις **τοπικές επιπτώσεις** από την κλιματική αλλαγή.

Χάρη στην κοινωνική και περιβαλλοντική του δράση, το 2019 απονεμήθηκε στο ίδρυμα η **«ετικέτα JUST»** από το **International Living Future Institute**.

MahaRaja Eco Dive Lodge

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: MahaRaja Eco Dive Lodge

Ιστότοπος: www.maharajaecodivelodge.com

Instagram: @maharaja_eco_dive_lodge

Τοποθεσία: Ρατζά Αμπάτ, Ινδονησία

Μέγεθος: 5 μπάνγκαλοου

Έτος Ίδρυσης: 2018

Σύντομη Περιγραφή: Το MahaRaja Eco Dive Lodge είναι ένα πολυτελές καταδυτικό καταφύγιο που το Lonely Planet έχει αναδείξει ως ένα από τα πέντε κορυφαία θέρετρα eco-luxury στον κόσμο.⁵⁷ Καταλαμβάνει ένα μικρό ιδιωτικό νησί στο αρχιπέλαγος Ρατζά Αμπάτ της Ινδονησίας, έναν από τους πλουσιότερους θαλάσσιους βιοτόπους στον πλανήτη. Σε αυτή την περιοχή βρίσκονται περισσότερα από 1.300 είδη ψαριών και το 75% των σκληρών κοραλλιών του πλανήτη. Στην καρδιά του αρχιπελάγους βρίσκεται το MahaRaja, ένα από τα πιο φιλικά προς το περιβάλλον καταλύματα καταδύσεων στη Γη. Μέσα από προσπάθειες διατήρησης της άγριας ζωής στη θάλασσα και στην ξηρά, το θέρετρο έχει δημιουργήσει ένα καταφύγιο για τη θαλάσσια ζωή, δίνοντας παράλληλα στους επισκέπτες την ευκαιρία να βιώσουν έναν απόλυτα οικολογικό τρόπο ζωής, που προϋποθέτει τον σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον.

Προφίλ Βιωσιμότητας

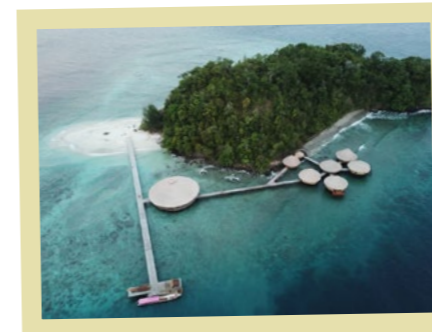

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Το MahaRaja φιλοδοξεί να έχει το **μικρότερο δυνατό ενεργειακό αποτύπωμα**.
- Η ηλεκτροδότησή του είναι **κυρίως ηλιακή**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

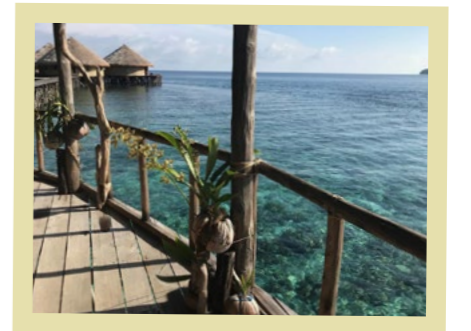

- Δεν επιτρέπεται στους επισκέπτες να χρησιμοποιούν **εμπορικά αντηλιακά** (που καταστρέφουν τα κοράλλια), να αγγίξουν ή να διαταράξουν **τη χλωρίδα και την πανίδα** της μαρίνας –μεταξύ αυτών, θαλάσσιες χελώνες, ψάρια και ντουγκόνγκ, που είναι ορατά στα κρυστάλλινα νερά.
- Στα ντους και στις τουαλέτες χρησιμοποιείται **γλυκό νερό πηγής**.
- Τα δωμάτια διαθέτουν **βιοδιασπώμενα προϊόντα περιποίησης**, οδοντόβουρτσες με **βάση το καλαμπόκι** και αντηλιακά με **SPF φιλικό** προς τα κοράλλια.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Τα μπάνγκαλοου πάνω από το νερό με ανεμπόδιση θέα στον ωκεανό κατασκευάστηκαν από **τοπικό προσωπικό**, ενώ το **ξύλο** που χρησιμοποιήθηκε προήλθε από 100 τοπικές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις.
- Η **προβλήτα** του ξενοδοχείου είναι μια από τις μεγαλύτερες στο αρχιπέλαγος Ρατζά Αμπάτ και –όπως και τα μπάνγκαλοου στο νησί– είναι κατασκευασμένη από ξύλο που συλλέγεται από τοπικές εκμεταλλεύσεις.
- Τα **βίγκαν παραδοσιακά γεύματα** που προσφέρονται στους επισκέπτες παρασκευάζονται με **τοπικά προϊόντα**.
- Τουλάχιστον ένα μέλος κάθε τοπικής οικογένειας **συνεργάζεται** με το κατάλυμα.
- Στους υπαλλήλους **διδάσκονται Αγγλικά** και τους δίνεται η ευκαιρία να εκπαιδευτούν δωρεάν για να γίνουν **πιστοποιημένοι καταδυτικοί δάσκαλοι**.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το MahaRaja θεωρείται το μόνο **πραγματικά φιλικό προς το περιβάλλον θέρετρο κατάδυσης** στον κόσμο. Η διατήρηση της φύσης βρίσκεται στο επίκεντρο όλων των δραστηριοτήτων στο καταφύγιο, καθιστώντας το ένα από τα καλύτερα μέρη για να απολαύσει κάποιος την υδρόβια ζωή.

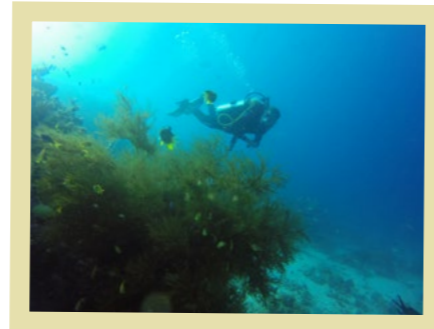
- Είναι ο πρώτος καταδυτικός προορισμός που έχει **σκάφη με ηλεκτρικούς κινητήρες** για την αποφυγή της ρύπανσης του ωκεανού με καύσιμα και θόρυβο.

- Το κατάλυμα, που κατέχει τον ύφαλο γύρω από αυτό, **απαγόρευσε την αλιεία** στην περιοχή για να επιτρέψει στα κοράλλια να επουλωθούν φυσικά, έπειτα από χρόνια «βομβαρδισμού» των ψαριών.

- Ο **αναζωογονημένος ύφαλος** είναι μια εστία για καρχαρίες και άλλα ψάρια, θαλάσσιες χελώνες, χταπόδια, θαλάσσιους αστερίες, γυμνόβραγχους κ.ά. Πριν εξερευνήσουν τον υποβρύχιο παράδεισο, οι επισκέπτες πρέπει να δεσμευτούν ότι θα σεβαστούν όλη τη θαλάσσια ζωή. Να μην παρενοχλήσουν, αγγίξουν, ταΐσουν, βλάψουν ή σκοτώσουν οποιοδήποτε θαλάσσιο πλάσμα, αλλά και να μη στηρίζονται πάνω στα κοράλλια ή να τα καταστρέφουν.

- Για τις **νυχτερινές καταδύσεις** χρησιμοποιείται ειδικός φακός **UV-FLUO**, ο οποίος είναι αόρατος για τη θαλάσσια ζωή και δεν ενοχλεί τον ύπνο των ψαριών, το ζευγάρωμά τους ή τις νυχτερινές τους δραστηριότητες.

- Εκτός από την κατάδυση, άλλες οικολογικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τη **χρήση ηλιακής κουζίνας** και **μαθήματα βίγκαν διατροφής**.

Soneva Resorts

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Soneva Resorts

Ιστότοπος: www.soneva.com

Instagram: @discoversoneva

Τοποθεσία: Νησιά Κουνφουναντού και Νόονου Άτολ, Μαλδίβες και Κο Κουντ, Ταϊλάνδη

Μέγεθος: 3 ξενοδοχεία - 50 βίλες με ιδιωτική πισίνα και waterslides

Έτος Ίδρυσης: 1995

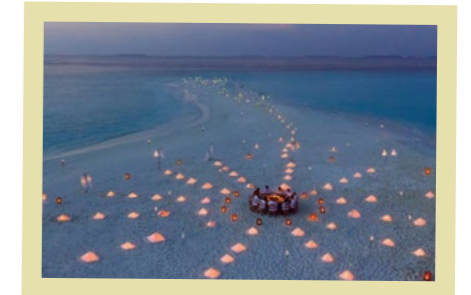
Σύντομη Περιγραφή: Όταν το 1995 η Eva και ο Sonu Shivdasani έχτισαν το Soneva Fushi, όπως και το σπίτι τους, στο έρημο νησί Κουνφουναντού στις Μαλδίβες δεν είχαν ιδέα ότι το προσωπικό όραμά τους για μια τοπικά κατασκευασμένη βίλα και έναν περιβαλλοντικά υπεύθυνο τρόπο ζωής θα αποτελούσαν τη βάση μιας επιτυχημένης σειράς ξενοδοχείων παγκόσμιας κλάσης, θερέτρων και σπα. Όμως, συνέβη ακριβώς αυτό. Το Soneva Fushi υπήρξε πρωτοπόρος σε ό,τι αφορά την τάση για πολυτελείς διακοπές στη φύση. Ακολούθησαν το Soneva Kiri στο παρθένο νησί Κο Κουντ της Ταϊλάνδης το 2009 και το Soneva Jani στο Νόονου Άτολ, πάλι στις Μαλδίβες, το 2016. Η επιτυχία του Soneva brand άνοιξε επίσης τον δρόμο για τα Six Senses Resorts και Spa, με βραβευμένα ξενοδοχεία στην Ασία, τη Μέση Ανατολή και την Ευρώπη (πριν πωληθούν το 2012). Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι το μόντο του ξενοδοχειακού συγκροτήματος Soneva είναι «25 χρόνια βιώσιμης πολυτέλειας». Τα πολυβραβευμένα ξενοδοχεία Soneva έχουν βρεθεί πολλές φορές στις «Χρυσές Λίστες» του *Condé Nast Traveler*, ενώ το Soneva Kiri αναδείχθηκε ως το καλύτερο πολυτελές θέρετρο παγκοσμίως από τα Hotel of the Year Awards για το 2020.⁵⁸

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Τα Soneva Resorts είναι **ανθρακικά ουδέτερα** σε ό,τι αφορά τόσο τις άμεσες όσο και τις έμμεσες εκπομπές τους σε διοξείδιο του άνθρακα ήδη από το 2012.
- Το συνολικό **ανθρακικό τους αποτύπωμα** το 2018 ήταν 60.377 τόνοι CO₂, εκ των οποίων το 81% ήταν αποτέλεσμα έμμεσων εκπομπών.
- Το **περιβαλλοντικό τέλος** ύψους 2% που προστίθεται στη διαμονή κάθε επισκέπτη αξιοποιείται από το Soneva Foundation σε προγράμματα με θετικό περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο και **αντισταθμίζουν τις εκπομπές άνθρακα** από τις δραστηριότητες του θερέτρου και τις πτήσεις των επισκεπτών.
- Το όραμα του Soneva είναι να γίνει **"decarbonizing" θέρετρο**, μέσω εφαρμογής προγραμμάτων που θα οδηγήσουν στην καθαρή (net) απορρόφηση CO₂.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των **υδάτινων πόρων**, οι πρώτες πρωτοβουλίες του Soneva ξεκίνησαν πριν από 15 χρόνια με **αφαλάτωση νερού** για την εξάλειψη της εισαγωγής εμφιαλωμένου νερού σε πλαστική συσκευασία στο νησί.
- Το 2017 το Soneva ήταν το πρώτο θέρετρο στις Μαλδίβες που εισήγαγε μέσω των προγραμμάτων του την **ανακύκλωση πλαστικών τοπικά** και τη **συλλογή απορριμμάτων από κοντινά νησιά**.
- Το 90% των ξενοδοχειακών δραστηριοτήτων του έχει **μηδενικά απόβλητα**, μέσω του προγράμματος **"Waste to Wealth"** που μετατρέπει τα απόβλητα σε νέα προϊόντα, με στόχο να γίνουν 100% μηδενικά τα επόμενα χρόνια.
- Τα χρησιμοποιημένα **γυάλινα μπουκάλια** μετατρέπονται σε **μαγειρικά σκεύη ή έργα τέχνης** και τα **απόβλητα τροφίμων** από τα εστιατόρια του θερέτρου σε **κομπόστ**, ώστε να δημιουργήσουν έδαφος πλούσιο σε θρεπτικά συστατικά για την **τοπική καλλιέργεια** βοτάνων, φρούτων και λαχανικών που καταναλώνονται στο θέρετρο.
- Ένα από τα καινοτόμα προγράμματα είναι η **μετατροπή αποβλήτων σε πολύτιμα προϊόντα**, όπως η μετατροπή μπουκαλιών κέτσαπ που συλλέγονται από γειτονικές επιχειρήσεις σε όμορφα γλυπτά, τα οποία στη συνέχεια πωλούνται στο στούντιο τέχνης του νησιού.

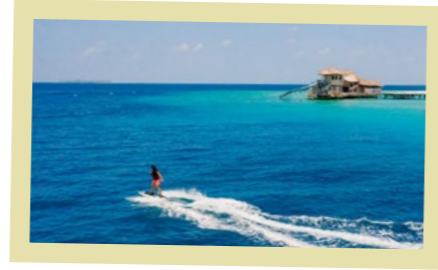
Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

• Το Soneva συνεργάζεται επίσης με την **τοπική αυτοδιοίκηση** για να δημιουργηθούν **εγκαταστάσεις ανακύκλωσης** και να εισαγάγει τη φιλοσοφία “Waste to Wealth” του θερέτρου σε τρία γειτονικά νησιά, υποστηρίζοντας τις τοπικές κοινότητες στη μείωση της κατανάλωσης πλαστικών.

• Το Soneva στοχεύει επίσης να εκπαιδεύσει τα ντόπια παιδιά σχετικά με τα **απόβλητα** και τον **σεβασμό στον ωκεανό**, καθώς και να διδάξει στους ντόπιους να **κολυμπούν** και να κάνουν **σερφ**. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα “Soneva Ocean Stewards” διδάσκει στα παιδιά πώς να κολυμπούν με αναπνευστήρα.

• Στο **Eco Center** του Soneva Fushi, το οποίο καλύπτεται κατά 20% με **ηλιακούς συλλέκτες**, οι επισκέπτες δημιουργούν **χερούλια από τενεκεδάκια** και **κάρβουνο για μπάμπηκι από καρύδα**. Έχουν κατασκευάσει πάνω από 30.000 τεμάχια από γυαλί, τσιμέντο και φελιζόλ για **οικοδομικά έργα** σε ολόκληρο το νησί, ενώ το **κομπόστ** του καταλύματος επαναχρησιμοποιείται στον **βιολογικό κήπο** του νησιού.

• Το Soneva Foundation, μεταξύ άλλων, δίνει έμφαση στο κοινωνικό έργο και διανέμει **σόμες μαγειρικής εξοικονόμησης καυσίμου** στην αγροτική Μιανμάρ. Μία από τις κορυφαίες κοινωνικές επιχειρήσεις του ιδρύματος είναι η **Soneva Water**, η οποία καθιστά την παραγωγή νερού πιο βιώσιμη μέσω ενός εξελιγμένου ηλιακού σταθμού αφαλάτωσης, ο οποίος παρέχει στην τοπική κοινότητα πρόσβαση σε καθαρό, φιλτραρισμένο νερό και περιορίζει χιλιάδες πλαστικά μπουκάλια μιας χρήσης.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

• Την ιδέα και το μενού στο εστιατόριο του Soneva Fushi “Shades of Green” έχει επιμεληθεί ο Carsten Kyster, ο οποίος δίνει έμφαση στα φρέσκα, βιολογικά και τοπικά προϊόντα. Η εμπειρία ξεκινά με όλους τους επισκέπτες να κάνουν μια **ξενάγηση στον κήπο** ώστε να μάθουν για τα βότανα, τα λαχανικά και τα φρούτα που καλλιεργούνται εκεί. **Επιλέγουν τα συστατικά** που θα χρησιμοποιηθούν στο γεύμα τους, τα οποία καλούνται να εξετάσουν, να μυρίσουν και να δοκιμάσουν.

• Μέσω του προγράμματος “**Coral Planting**”, οι επισκέπτες τοποθετούν κοράλλια στον βυθό της θάλασσας. Στη συνέχεια ενημερώνονται κάθε 6 μήνες για την **πορεία του κοραλλιού** που φύτεψαν.

• Η ευθραυστότητα των κοραλλιογενών υφάλων στους ωκεανούς βρίσκεται στο επίκεντρο και μέσα από την εμπειρία “**Marine Conservation Expedition**”. Οι επισκέπτες, υπό την καθοδήγηση θαλάσσιων βιολόγων, λαμβάνουν μέρος σε **καθαρισμό παραλιών** και στη συνέχεια σε έρευνα για μικροπλαστικά και έρευνα λεύκανσης κοραλλιών.

• Με τη βοήθεια του **θαλάσσιου βιολόγου**, οι επισκέπτες ανακαλύπτουν τον κόσμο της θαλάσσιας χελώνας μέσα από τη δράση “**Turtle on Call**”.

• Όλος ο **εξοπλισμός σερφ** είναι **φιλικός προς το περιβάλλον** και κατασκευάζεται από ανακυκλωμένα απόβλητα, καθιστώντας το “**Eco-Friendly Surfing**” του Soneva το πρώτο πλήρως βιώσιμο πρόγραμμα σερφ στον κόσμο. Συγκεκριμένα, παρέχεται πλήρης χρήση των φιλικών προς το περιβάλλον και βιώσιμων ιστιοσανίδων, αντηλιακών και προστατευτικών. Όλα τα είδη (εκτός από τις ιστιοσανίδες) είναι διαθέσιμα για λιανική πώληση.

Η Δράση του Soneva Foundation

Το **Soneva Foundation** στοχεύει στη δημιουργία προγραμμάτων με θετικό περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο, στην προσπάθεια αντιστάθμισης των εκπομπών CO₂ από τις δραστηριότητες των ξενοδοχείων και τις πτήσεις των επισκεπτών. Το ίδρυμα χρησιμοποιεί τις αρχές επένδυσης αντικτύπου (impact investing). Επιλεγμένες δράσεις και προγράμματα που προωθεί το Soneva Foundation:

- Παρέχει **ασφαλές πόσιμο νερό** σε 750.000 ανθρώπους σε όλο τον κόσμο.
- Έχει παράσχει σε 230.000 άτομα στο Νταρφούρ και τη Μιανμάρ **σόμες εξοικονόμησης καυσίμου**, που αναστέλλουν την αποψίλωση των δασών και μειώνουν την ατμοσφαιρική ρύπανση. Η Μιανμάρ έχει ένα από τα ταχύτερα ποσοστά αποψίλωσης στον κόσμο, με το μεγαλύτερο μέρος του ξύλου να χρησιμοποιείται για οικιακή μαγειρική. Από την άλλη, οι γυναίκες στο Νταρφούρ είναι ιδιαίτερα ευάλωτες σε βίαιες επιθέσεις ενόσω αναζητούν ξυλεία. Το έργο δημιούργησε μια τοπική βιομηχανία προσφέροντας απασχόληση σε μια περιοχή όπου οι θέσεις εργασίας είναι λιγοστές. Οι ηλεκτρικές σόμες μειώνουν την κατανάλωση ξύλου κατά 50%, την ατμοσφαιρική ρύπανση κατά 80% και τις εκπομπές CO₂ κατά 60%.
- Έχει φυτέψει **πάνω από 500.000 δέντρα** στην Ταϊλάνδη, δημιουργώντας πάνω από 3.000 στρέμματα πλούσιου δάσους, μετριάζοντας πάνω από 250.000 τόνους CO₂.
- Παρά το γεγονός ότι ζουν σε ένα νησιωτικό έθνος, πολλοί κάτοικοι των Μαλδίβων δεν ξέρουν να κολυμπούν. Το γεγονός αυτό αποτελεί σαφή κίνδυνο για τη ζωή τους, σημαίνει όμως επίσης ότι τα παιδιά μεγαλώνουν με **μειωμένη περιβαλλοντική συνείδηση** των προβλημάτων της θαλάσσιας ζωής και των κοραλλιογενών υφάλων. Το πρόγραμμα “**Soneva Ocean Stewards**” μαθαίνει στα παιδιά κολύμβηση με αναπνευστήρα στις παρυφές του υφάλου. Από το 2014 το ίδρυμα έχει διδάξει σε πάνω από 400 παιδιά και ενήλικες να κολυμπούν και έχει εκπαιδεύσει 38 δασκάλους κολύμβησης.
- Για να πετύχει **επιπλέον αντισταθμίσεις CO₂**, το ίδρυμα έχει εγκαταστήσει μια **ανεμογεννήτρια Suzlon** 1,5 MW για την παροχή καθαρής ενέργειας στο Ταμίλ Ναντού της Ινδίας. Αυτή θα μετριάσει 70.000 τόνους CO₂ σε περίοδο 20 ετών, μέσω της παραγωγής 80.000 MW καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Το συμπόσιο “**Slow Life**” διοργανώνεται από το ίδρυμα και φιλοξενείται στο ξενοδοχείο Soneva Fushi, παρέχοντας την ευκαιρία να **ευθυγραμμιστούν οι αξίες του ιδρύματος** με την **επιχειρηματική ηθική** του Soneva.
- Η **Soneva Water** ιδρύθηκε ως κοινωνική επιχείρηση για την **εξάλειψη των εισαγόμενων πλαστικών εμφιαλωμένων νερών** στην περιοχή Μάαλχος. Σε ένα εργοστάσιο αφαλάτωσης που λειτουργεί με ηλιακή ενέργεια, το νερό φιλτράρεται, ανοργανοποιείται, αποστειρώνεται με υπεριώδη ακτινοβολία και εμφιαλώνεται σε επαναχρησιμοποιήσιμες, φιλικές προς το περιβάλλον φιάλες. Αυτά τα μπουκάλια στη συνέχεια παραδίδονται σε νοικοκυριά, ξενώνες, καφετέριες, σχολεία και επιχειρήσεις. Μόλις καταναλωθεί το νερό, τα κενά μπουκάλια συλλέγονται και αντικαθίστανται με γεμάτα.
- Το εργαλείο **Εκτίμησης Συνολικών Επιπτώσεων** (Total Impact Assessment ή TIA) του Soneva Foundation μετράει άμεσες επιπτώσεις στα θέρετρα και έμμεσες επιπτώσεις από την εφοδιαστική αλυσίδα και το ταξίδι των επισκεπτών. Το ίδρυμα έχει στόχο να επεκτείνει το χαρτοφυλάκιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειάς του, ωστόσο, ακόμη κι αν η επέκταση αυτή φτάσει στο 100%, θα αντιπροσωπεύει μόνο το 19% των συνολικών εκπομπών. Επομένως, στόχος είναι να **αντισταθμιστούν οι έμμεσες εκπομπές**, όπως τα αεροπορικά ταξίδια των επισκεπτών, που αντιστοιχούν στο 81% του συνόλου. Για τον σκοπό αυτό, το ίδρυμα υλοποιεί έργα περιορισμού του CO₂, όπως είναι η εκστρατεία “**Myanmar Stoves**”.

Arbatax Park

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Arbatax Park

Ιστότοπος: www.arbataxpark.com

Instagram: @arbataxparkresort

Τοποθεσία: Σαρδηνία, Ιταλία

Μέγεθος: 311 δωμάτια

Έτος Ίδρυσης: 2010

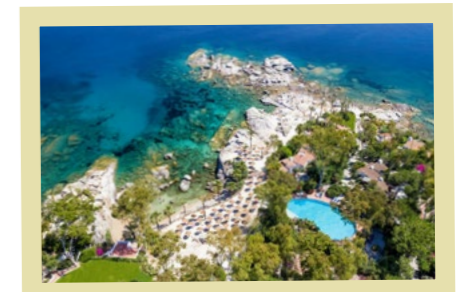
Σύντομη Περιγραφή: Το Arbatax Park βρίσκεται σε ένα φυσικό καταφύγιο περιτριγυρισμένο από θάλασσα στη Σαρδηνία, μια μαγευτική γη πλούσια σε ιστορία. Πρόκειται για ένα μοναδικό θέρετρο σε μια χερσόνησο που περικλείει ένα μεγάλο φυσικό πάρκο με πάνω από 600 στρέμματα άγριας φύσης, το οποίο φιλοξενεί φυτά και ζώα χαρακτηριστικά της χλωρίδας και της πανίδας της Σαρδηνίας. Συγκεκριμένα, το Arbatax Park φιλοξενεί πάνω από 500.000 φυτά και περισσότερα από 500 ζώα, αλλά και 5 χιλιόμετρα περιπατητικών διαδρομών. Στον βιολογικό κήπο του ξενοδοχείου οι επισκέπτες μπορούν να δοκιμάσουν οι ίδιοι την καλλιέργεια και τη συγκομιδή λαχανικών και οσπρίων. Το θέρετρο βραβεύτηκε ως το World's Leading Eco Resort το 2020 από τα World Travel Awards.⁵⁹

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

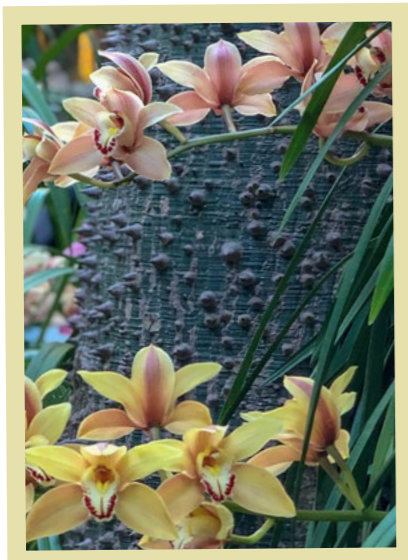
- Η **ηλεκτρική ενέργεια** που χρησιμοποιείται στο ξενοδοχείο παράγεται τοπικά και είναι σε μεγάλο βαθμό **πράσινη**.
- Το ξενοδοχείο παράγει **καθαρή ενέργεια**, μέσω ενός φωτοβολταϊκού συστήματος 100 Kwh.
- Από το 2020, το **ζεστό νερό** για το κέντρο ευεξίας και το σπα παράγεται με τη χρήση **ηλιακών συλλεκτών**.
- Το ζεστό **νερό οικιακής χρήσης** παράγεται με καθαρή ενέργεια μέσω ενός ηλιακού και θερμοδυναμικού συστήματος που ικανοποιεί τις βασικές απαιτήσεις των κατοικιών και των εστιατορίων. Το σύστημα είναι προϊόν τεχνολογίας που κατοχυρώθηκε από **ένα νεαρό μέλος της τοπικής κοινωνίας**.
- Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας διατηρείται χαμηλή χάρη σε **λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας**, ενώ οι περισσότεροι λαμπτήρες που είναι εγκατεστημένοι στο θέρετρο έχουν ενεργειακή απόδοση κατηγορίας **A και A+**.
- Σε περιοχές που απαιτούν συνεχή φωτισμό, χρησιμοποιούνται **φωτοηλεκτρικοί υποδοχείς με αισθητήρες παρουσίας και ανιχνευτές λυκόφωτος** για εξοικονόμηση ενέργειας.
- Διατίθεται υπηρεσία **ενοικίασης ποδηλάτων** στους επισκέπτες, παρέχοντας ένα εναλλακτικό μέσο μεταφοράς που μειώνει την ανάγκη για αυτοκίνητα.
- Κατά την άφιξή τους στο θέρετρο, οι επισκέπτες οδηγούνται στο δωμάτιό τους με **ηλεκτρικά οχήματα** και ενθαρρύνονται να εξερευνήσουν τη χερσόνησο με τα πόδια, εκμεταλλευόμενοι όλες τις **γραφικές διαδρομές** που επισημαίνονται στο πάρκο.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες, τα χαρτιά και όλα τα υλικά με βάση την κυτταρίνη **ανακυκλώνονται** και μετατρέπονται σε **κλινοσκεπάσματα** για τα ζώα του καταλύματος στο φυτώριο της φάρμας.
- Μέσα στο θέρετρο δημιουργήθηκε **φούρνος για την ανάμειξη γυαλιού** από απορρίμματα υλικών (υπολείμματα μπουκαλιών, σπασμένα γυαλιά και σπασμένα παράθυρα), τα οποία αποκτούν μια νέα ζωή αντί να μολύνουν τον πλανήτη. Μέσα σε ένα γυάλινο εργαστήριο μετατρέπονται σε **πιάτα, βάζα και ποτήρια**, τα οποία στη συνέχεια χρησιμοποιούνται στα εστιατόρια του καταλύματος.

- Σε ένα παλιό λατομείο που παλαιότερα χρησιμοποιούνταν για την εξόρυξη γρανίτη, καθώς και σε φυσικές λίμνες μέσα στο πάρκο, **συλλέγεται βρόχινο** που αξιοποιείται στη συνέχεια για την άρδευση των κήπων.

- Σε όλες τις λίμνες **καλλιεργούνται υάκινθοι νερού**, πλωτά φυτά που καθαρίζουν το νερό και, όταν υπάρχει πλεόνασμα, χρησιμεύουν ως τροφή για τους αγριόχοιρους του πάρκου.

- Κλαδιά, φύλλα, λουλούδια, ιζήματα λίμνης και το οργανικό υλικό που παράγεται από τα ζώα που ζουν στο πάρκο συλλέγονται καθημερινά σε μια ειδική περιοχή **κομποστοποίησης** όπου, μέσω μιας διαδικασίας μετασχηματισμού, μετατρέπονται σε **λίπασμα** για τους κήπους. Σε διάστημα 5-6 χρόνων η διαδικασία αυτή παράγει έως **500 m³ λιπάσματος**.

- Τα **ξερά κλαδιά** μετατρέπονται σε **στύλους για φράχτες** στο αγρόκτημα ή σε **καυσόξυλα** για τους φούρνους ψωμιού. Το ξύλο που προέρχεται από κλάδεμα ή από φυτά των οποίων ο κύκλος ζωής έχει φτάσει σε φυσικό τέλος μετατρέπεται σε **έπιπλα** για τα δωμάτια ή σε **νέες πινακίδες** για το πάρκο.

- Όλα τα **κομμένα χόρτα** γίνονται καθημερινά τροφή για τα ζώα του πάρκου.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Σε συνεργασία με τοπικούς συλλόγους, το θέρετρο έχει εγκαινιάσει ένα **δίκτυο κήπων υπεύθυνης καλλιέργειας και παραγωγής** για να συλλέγονται τοπικά προϊόντα και να υποστηρίζεται έτσι η τοπική οικονομία. Το έργο περιλαμβάνει τη χρήση βρόχινου νερού που συλλέγεται, μεταξύ άλλων, στις λίμνες της περιοχής. Στόχος της συγκεκριμένης προσπάθειας είναι να δημιουργηθεί ένα **δίκτυο τοπικών παραγωγών** με την πιστοποιημένη βιολογική ετικέτα **"Arbatax Blue Zone"**.

- Το **"Borgo Cala Moresca Chapel"** στο ξενοδοχείο έχει γίνει **γκαλερί τέχνης**, όπου οι επισκέπτες μπορούν να θαυμάσουν εκθέσεις έργων από τους πιο καταξιωμένους **καλλιτέχνες της Σαρδηνίας**.

- Οι δύτες από το **καταδυτικό κέντρο**, μαζί με εθελοντές, απομακρύνουν τακτικά **πλαστικά και απορρίμματα** από τον βυθό ολόκληρης της χερσονήσου.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το θέρετρο προσφέρει ένα **πλούσιο γαστρονομικό ταξίδι**, με περισσότερα από 20 εστιατόρια.

- Το Arbatax Park οργανώνει εκδρομές και εκδηλώσεις που **εξοικειώνουν τους επισκέπτες με το φυσικό περιβάλλον**, μέσω περιπάτων, ποδηλασίας και δραστηριοτήτων με σκάφος, ενώ τους δίνει την ευκαιρία να **έρθουν σε επαφή με τις τοπικές παραδόσεις** μέσω μαθημάτων τοπικής μαγειρικής και εργαστηρίων τέχνης.

- Πολλά από τα υλικά που φτάνουν στον φούρνο γυαλιού μετατρέπονται σε **έργα τέχνης** στη διάρκεια **θεματικών εργαστηρίων**, στα οποία οι επισκέπτες μπορούν να παρακολουθήσουν τη δημιουργία αντικειμένων από διάσημους καλλιτέχνες.

- Ο **«Κήπος των Θαυμάτων»**, που κάποτε ήταν γήπεδο γκολφ, έχει γίνει ένας **πολυαισθητικός κήπος** για παιδιά και ενήλικες. Μια **μεγάλη αρχαία πόρτα** σηματοδοτεί την είσοδο σε έναν μαγικό χώρο όπου, ανάμεσα σε λουλούδια και πεταλούδες, οι επισκέπτες μπορούν να ψυχαγωγηθούν και να χαλαρώσουν χάρη στην εξωτερική βιβλιοθήκη, τους χώρους για άσκηση και τη γιόγκα, τον υπαίθριο κινηματογράφο με θέα τα αστέρια και το σπίτι των "Janas" (νεράιδων).

Meliá Hotels

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Meliá Hotels

Ιστότοπος: www.melia.com

Instagram: @meliahtlresorts

Τοποθεσία: Ισπανία και 40 άλλες χώρες (πολλαπλές)

Μέγεθος: 380 ξενοδοχεία

Έτος Ίδρυσης: 1956

Σύντομη Περιγραφή: Η Meliá Hotels International συγκαταλέγεται μεταξύ των 20 μεγαλύτερων ξενοδοχειακών ομίλων παγκοσμίως. Ιδρύθηκε το 1956 στην Πάλμα ντε Μαγιόρκα της Ισπανίας και είναι πλέον μια από τις μεγαλύτερες ξενοδοχειακές εταιρείες στον πλανήτη, με περισσότερα από 380 ξενοδοχεία σε πάνω από 40 χώρες και 4 ηπείρους, που λειτουργούν υπό τις επωνυμίες: Gran Meliá Hotels & Resorts, Paradisus by Meliá, ME by Meliá, Meliá Hotels & Resorts, INNSIDE by Meliá, Sol by Meliá και TRYP by Wyndham. Ο όμιλος έχει θέσει συγκεκριμένους μεσοπρόθεσμους περιβαλλοντικούς στόχους που σχετίζονται με την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Η καινοτομία και η τεχνολογία αποτελούν κινητήριες δυνάμεις ενός αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης που στοχεύει στη μείωση της χρήσης των φυσικών πόρων και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, με την υποστήριξη στρατηγικών συμμάχων και εμπειρογνομόνων που βοηθούν τον όμιλο να τηρεί τις δεσμεύσεις του. Με βάση την αξιολόγηση SAM Corporate Sustainability Assessment (CSA), η Meliá Hotels International αναδείχθηκε η πιο βιώσιμη ξενοδοχειακή εταιρεία παγκοσμίως το 2019, πετυχαίνοντας το πιο υψηλό σκορ στον ταξιδιωτικό και τουριστικό κλάδο διεθνώς.⁶⁰ Το 2020, η *Wall Street Journal* κατονόμασε την Meliá ως την έβδομη καλύτερη εταιρεία στον κόσμο στον τομέα της αειφόρου διαχείρισης.⁶¹

Θέτοντας Στόχους με Βάση την Επιστήμη

Η πρωτοβουλία **Science-Based Targets (SBTi)** ενθαρρύνει τον καθορισμό στόχων βάσει επιστημονικών δεδομένων για την ενίσχυση του **ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος** των εταιρειών κατά τη **μετάβασή τους** στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Πρόκειται για μια συνεργασία μεταξύ του **Carbon Disclosure Project (CDP)**, του **Παγκόσμιου Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών (UNGC)**, του **Παγκόσμιου Ινστιτούτου Πόρων (WRI)** και του **Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση (WWF)** και αποτελεί μια από τις δεσμεύσεις του **"We Mean Business Coalition"**.

Περισσότερες από **1.000 επιχειρήσεις παγκοσμίως** συνεργάζονται με την πρωτοβουλία αυτή για τη **μείωση των εκπομπών** τους σύμφωνα με την επιστήμη του κλίματος.

Προφίλ Βιωσιμότητας

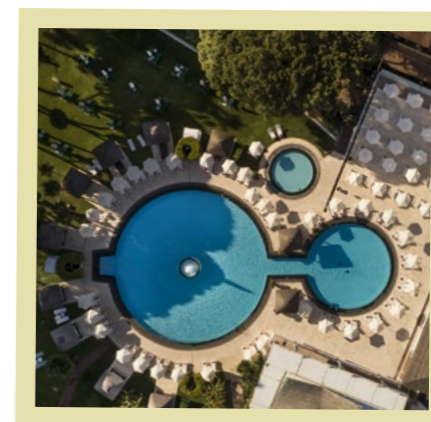
Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

• Η Meliá Hotels International έχει **ευθυγραμμίσει τους στόχους** της σε ό,τι αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου με την πρωτοβουλία **Science-Based Targets**, η οποία πρωτοπορεί, βοηθώντας τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις παγκοσμίως να μεταβούν επιτυχώς στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

• Σήμερα σχεδόν το **60% της ηλεκτρικής ενέργειας** που καταναλώνουν τα ξενοδοχεία Meliá παγκοσμίως προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, με το ποσοστό αυτό να φτάνει το **100% στην Ισπανία**. Επιπλέον, η εταιρεία έχει ήδη **μειώσει τις εκπομπές CO₂** της κατά **15% και πλέον**.

• Η **χρήση ενέργειας παρακολουθείται** καθημερινά: από το 2007 ο όμιλος εφαρμόζει το **πρόγραμμα "SAVE"**, ένα σύστημα διαχείρισης που **συλλέγει δεδομένα κατανάλωσης** από τα ξενοδοχεία της εταιρείας παγκοσμίως.

• Με τη βοήθεια της **τεχνητής νοημοσύνης**, αλγόριθμοι αξιοποιούν δεδομένα όπως η **εξωτερική θερμοκρασία** και το **επίπεδο πληρότητας** των ξενοδοχείων. Συγκεκριμένα, το έργο **"CO2PERATE"** θέτει την τεχνητή νοημοσύνη στην υπηρεσία των **συστημάτων κλιματισμού**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

• Η χρήση νερού στα ξενοδοχεία της Meliá παρακολουθείται καθημερινά για να διασφαλιστεί η υπεύθυνη κατανάλωση, με στόχο τη μείωσή της ανά διαμονή κατά 8% έως το 2021.

• Στα ξενοδοχεία ενθαρρύνεται η επιλεκτική συλλογή, η ασφαλής διαχείριση και η ανακύκλωση των αποβλήτων για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, με στόχο την αύξηση των αποβλήτων που συλλέγονται σε ποσοστό 50%.

• Το 2018, η Meliá Hotels International ξεκίνησε ένα πρόγραμμα για τη μείωση του όγκου των πλαστικών απορριμμάτων, με έμφαση στα προϊόντα περιποίησης, τα είδη μπάνιου, τα μπουκάλια νερού, τα πλαστικά καλαμάκια και τις πλαστικές σακούλες. Ως αποτέλεσμα, το 2019 είχε πετύχει μείωση κατά 68% σε σχέση με το 2018 -139 τόνοι σε πλαστικά είδη μιας χρήσης και 62,3 τόνοι (92%) σε πλαστικά μπουκάλια νερού.

• Η Meliá ανακυκλώνει υπολείμματα σαπουνιού με στόχο την επαναχρησιμοποίηση. Σε συνεργασία με την Diversey, μια παγκόσμια εταιρεία λύσεων υγιεινής και καθαρισμού, το σαπούνι συλλέγεται από τα ξενοδοχεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και μεταφέρεται σε κέντρο όπου οι εργαζόμενοι το επεξεργάζονται χρησιμοποιώντας μια καινοτόμο τεχνική ψυχρής έκθλιψης που δεν απαιτεί νερό ή ενέργεια.

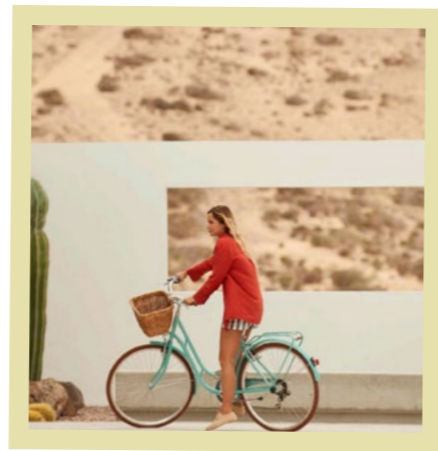

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

• Το 2018 δημοσιεύτηκε ο πρώτος Κώδικας Δεοντολογίας για Προμηθευτές της εταιρείας, με στόχο την ενίσχυση της υπεύθυνης διαχείρισης της αλυσίδας εφοδιασμού των ξενοδοχείων. Ο κώδικας προωθεί σχέσεις με προμηθευτές που βασίζονται σε κοινές δεσμεύσεις, σε τομείς όπως η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η συμμόρφωση με τον νόμο, τα εργασιακά δικαιώματα, η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία, ο σεβασμός στο περιβάλλον κ.ά.

• Η Meliá εξελίσσεται συνεχώς και σε ό,τι αφορά τη χρήση βιώσιμων προϊόντων στα ξενοδοχεία της, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη ενός πιο υπεύθυνου επιχειρηματικού μοντέλου, ανταποκρινόμενη στην αυξανόμενη ζήτηση από την κοινωνία για προϊόντα και υπηρεσίες που σέβονται το περιβάλλον.

• Το 2019, η εταιρεία ξεκίνησε ένα πρόγραμμα για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας Καρέτα (Caretta caretta), καθώς η υπερθέρμανση του πλανήτη επηρεάζει έντονα το συγκεκριμένο είδος, εκτοπίζοντάς το σε ψυχρότερες περιοχές. Στόχος του προγράμματος είναι η έρευνα σχετικά με τη συμπεριφορά της χελώνας σε διαφορετικές τοποθεσίες όπου λειτουργούν ξενοδοχειακές μονάδες του ομίλου. Η Meliá Hotels International χρηματοδοτεί τη διαμονή και την εκπαίδευση βιολόγων από το Ίδρυμα Palma Aquarium σε περιοχές φωλιάσματος θαλάσσιων χελωνών για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων που αποσκοπούν στην προστασία τους. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης τον καθαρισμό των περιοχών και την περιβαλλοντική ενημέρωση, καθώς και εκπαίδευση των υπαλλήλων και των τοπικών κοινωνιών μέσω προγραμμάτων ευαισθητοποίησης.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

• Η αυξανόμενη ζήτηση για πιο βιώσιμα προϊόντα και υπηρεσίες οδήγησαν στη δημιουργία ενός προγράμματος που δίνει την ευκαιρία στα μέλη του προγράμματος επιβράβευσης "Meliá Rewards" να συμμετέχουν στην αντιστάθμιση εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα. Το 2019, η Meliá υπέγραψε συμφωνία με την ισπανική startup και παγκόσμια πρωτοπόρο στην περιβαλλοντική τεχνολογία blockchain ClimateTrade, που επιτρέπει την ηλεκτρονική αντιστάθμιση εκπομπών. Τα μέλη του Meliá Rewards μπορούν να εξαργυρώσουν πόντους για την αντιστάθμιση άνθρακα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα που έχουν εγκριθεί και πιστοποιηθεί από τον ΟΗΕ και το Verified Carbon Standard (VCS).

• Η εταιρεία υπέβαλε μια φιλόδοξη πρόταση για χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης που περιλαμβάνει τη μετατροπή ενός από τα ξενοδοχεία της στο Καταφύγιο Βιόσφαιρας της Μινόρκα σε πρότυπο carbon-neutral ξενοδοχείο.⁶²

Η Πιο Βιώσιμη Ξενοδοχειακή Εταιρεία στον Κόσμο

Με βάση την αξιολόγηση SAM Corporate Sustainability Assessment (CSA), η Meliá Hotels International αναδείχθηκε το 2019 η πιο βιώσιμη ξενοδοχειακή εταιρεία παγκοσμίως.

Η εταιρεία πέτυχε το υψηλότερο σκορ που είχε καταγραφεί ποτέ στον ταξιδιωτικό και τουριστικό κλάδο, με θετικές αξιολογήσεις σε κρίσιμους τομείς, όπως η στρατηγική για το κλίμα, η κοινωνική προσφορά και τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά και η εταιρική διακυβέρνηση.

Για να επιτύχει τη σημαντική αυτή αναγνώριση του έργου της σε περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εργασιακά ζητήματα, η εταιρεία έχει εστιάσει, μεταξύ άλλων, στους εξής τομείς:

- Ενσωμάτωση των κριτηρίων βιωσιμότητας σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού, ξεκινώντας από τον σχεδιασμό κάθε ξενοδοχείου.
- Χρήση πιστοποιημένων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποτελεσματικών συστημάτων διαχείρισης υδάτινων πόρων.
 - Εξάλειψη αποβλήτων υψηλών επιπτώσεων στο οικοσύστημα.
- Συνεχής συνεργασία με κορυφαίους ειδικούς για τη δημιουργία ενός μοντέλου κυκλικής οικονομίας σε όλες τις ξενοδοχειακές μονάδες.
- Μέτρηση και έλεγχος της κατανάλωσης εργαλείων και δεικτών βασισμένων σε επιστημονικά κριτήρια.
- Εκπαίδευση υπαλλήλων μέσω προγραμμάτων που εστιάζουν στον σεβασμό προς το περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα.

QO Amsterdam

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: QO Amsterdam

Ιστότοπος: www.qo-amsterdam.com

Instagram: @qoamsterdam

Τοποθεσία: Άμστερνταμ, Ολλανδία

Μέγεθος: 286 δωμάτια

Έτος Ίδρυσης: 2018

Σύντομη Περιγραφή: Το μοναδικό κτίριο του QO, το οποίο «προήλθε» από το εμβληματικό παλιό κτίριο Shell του Άμστερνταμ, καθιστά το ξενοδοχείο ένα από τα πιο βιώσιμα στην Ευρώπη, με το δικό του θερμοκήπιο στον τελευταίο όροφο να προμηθεύει με φρέσκα προϊόντα τα μενού του ξενοδοχείου. Ολόκληρη η φιλοσοφία του QO βασίζεται στη βιώσιμη, κυκλική χρήση πόρων. Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν τόσο στην κατασκευή όσο και στην εσωτερική διακόσμηση του έχουν επιλεγεί για τα διαπιστευτήρια κυκλικότητας τους, την προέλευση και τη συνάφεια με την ιστορία και το όραμα του ξενοδοχείου. Η ίδια η θαλάσσια ιστορία της Ολλανδίας «ζει» στα χαλιά του ξενοδοχείου, τα οποία κατασκευάζονται από 100% ανακυκλωμένα νήματα που είχαν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν ως δίχτυα ψαρέματος. Επίσης, το QO είναι απαλλαγμένο από τοξικά υλικά και από όσο το δυνατόν περισσότερες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Διαθέτει την πιστοποίηση Green Globe, ενώ έχει συγκεντρώσει πλήθος βραβείων, μεταξύ των οποίων το βραβείο AHEAD Europe για το καλύτερο νεόδμητο ξενοδοχείο πόλης το 2018⁶³, και το βραβείο FRAME στην κατηγορία βιωσιμότητας το 2019⁶⁴.

Ένα Παγκόσμιο Πρόγραμμα Πιστοποίησης για τον Τουρισμό

Το **Green Globe** είναι ένα παγκόσμιο πρόγραμμα πιστοποίησης για τα βιώσιμα ταξίδια και τον βιώσιμο τουρισμό. Πρόκειται για μια **δομημένη αξιολόγηση** της απόδοσης βιωσιμότητας των ταξιδιωτικών και τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και των προμηθευτών τους.

Το πρότυπο περιλαμβάνει **44 βασικά κριτήρια**, τα οποία υποστηρίζονται από **380 και πλέον δείκτες συμμόρφωσης**. Οι δείκτες που εφαρμόζονται κάθε φορά διαφέρουν, ανάλογα με τον τύπο της πιστοποίησης, τη γεωγραφική περιοχή και τους τοπικούς παράγοντες, ενώ ολόκληρο το πρότυπο αναθεωρείται και ανανεώνεται δύο φορές τον χρόνο.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

• Το QO στο Άμστερνταμ είναι ένα πολυτελές ξενοδοχείο που **πληροί τα κριτήρια πιστοποίησης LEED Platinum** – μία από τις αυστηρότερες πιστοποιήσεις οικολογικών κτιρίων στον κόσμο. Είναι φτιαγμένο από πέτρα και ξύλο, με παράθυρα από το δάπεδο μέχρι την οροφή που αξιοποιούν άριστα το φως της ημέρας, **παρέχοντας στο ξενοδοχείο το 80% του φωτισμού του**.

• Η εξωτερική όψη του QO είναι ένα από τα πιο ορατά στοιχεία κυκλικότητας που χαρακτηρίζει το ξενοδοχείο. Αποτελείται από μια σειρά **πλήρως ανταποκρινόμενων θερμικών πάνελ**, που προσαρμόζονται ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες, ρυθμίζοντας τη θερμοκρασία στο εσωτερικό του κτιρίου. Τα 1.638 θερμικά πάνελ στην πρόσοψη αντιδρούν αυτόνομα στις εξωτερικές καιρικές συνθήκες (και στην παρουσία των επισκεπτών), για τη βελτιστοποίηση της μόνωσης και την ελαχιστοποίηση των αναγκών θέρμανσης, ένα χαρακτηριστικό που οδήγησε στο να γίνει γνωστό το QO ως **το «ζωντανό κτίριο»**.

• Θαμμένο 70 μέτρα κάτω από το έδαφος υπάρχει ένα **σύστημα υπόγειας αποθήκευσης ενέργειας** – ένας θερμικός υδροφορέας, χαρακτηριστικός του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιείται η ενέργεια στην Ολλανδία. Με απλά λόγια, γίνεται λήψη θερμαινόμενου νερού από το ξενοδοχείο το καλοκαίρι, το οποίο αποθηκεύεται υπόγεια για να χρησιμοποιηθεί τον χειμώνα. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, χρησιμοποιείται κρύο νερό για τη **μείωση της θερμοκρασίας** των δωματίων.

• Όλη η ενέργεια του κτιρίου προέρχεται από **ανανεώσιμες πηγές**, κυρίως από **ολλανδικά αιολικά πάρκα**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Σε ό,τι αφορά τη διαχείριση του νερού, έναν από τους πιο σημαντικούς πόρους για ένα ξενοδοχείο, το QO συμμορφώνεται με **ιδιαίτερα υψηλά πρότυπα**.
- Το «γκρίζο» νερό –το νερό που προέρχεται από νεροχύτες και ντους– επαναχρησιμοποιείται για να **ξεπλένει τις τουαλέτες**, μειώνοντας αξιόσημείωτα τη συνολική κατανάλωση νερού κατά 42%.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Τα **δομικά υλικά** που χρησιμοποιήθηκαν στην κατασκευή του κτιρίου προέρχονταν σχεδόν **αποκλειστικά από τοπικές πηγές**: 33% του σκυροδέματος ανακτήθηκε από έναν **κατεδαφισμένο ουρανοξύστη** στο Άμστερνταμ, ενώ τα χαλιά του ξενοδοχείου είναι κατασκευασμένα από 100% **ανακυκλωμένα νήματα από δίχτυα ψαρέματος**, τα οποία προέρχονται επίσης από την περιοχή.
- Οι πρώτες ύλες για το φαγητό που σερβίρεται στο εστιατόριο και στο μπαρ στον τελευταίο όροφο **καλλιεργούνται στο θερμοκήπιο του ξενοδοχείου** ή προέρχονται από **τοπικούς παραγωγούς**.
- Οι **πετσέτες** του ξενοδοχείου προέρχονται επίσης από την περιοχή.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το κόσμημα του QO είναι αναμφίβολα το **θερμοκήπιο του τελευταίου ορόφου**, ένα κυκλικό σύστημα **ενυδρείου**, με παράρτημα **ιχθυοτροφείου**. Τα απορρίμματα ψαριών αποτελούν πηγή οργανικής τροφής για τα φυτά, οι ρίζες των οποίων βυθίζονται στο νερό, ενώ τα φυτά καθαρίζουν ταυτόχρονα το νερό για τα ψάρια. Το αποτέλεσμα είναι **φρούτα, λαχανικά, λουλούδια και ψάρια**, τα οποία στη συνέχεια χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη για τα πιάτα και τα κοκτέιλ στο εστιατόριο και το μπαρ στον τελευταίο όροφο, με τα μενού να ποικίλλουν ανάλογα με τα εποχικά προϊόντα που διατίθενται την εκάστοτε ημέρα.
- Το ξενοδοχείο έχει δεσμευτεί να προσφέρει το είδος των υπηρεσιών που θα περίμενε κανείς από μια πολυτελή αλυσίδα ξενοδοχείων, όπως χώρο ευεξίας και φυσικής κατάστασης, δημιουργικούς και πολυλειτουργικούς χώρους για συναντήσεις και εκδηλώσεις, το μπαρ Juniper & Kip στον τελευταίο όροφο και το Persijn, ένα εστιατόριο που προσφέρει τις **παραδοσιακές σπεσιαλιτέ** της ολλανδικής κουζίνας.

Retreat at Blue Lagoon

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Retreat at Blue Lagoon

Ιστότοπος: www.bluelagoon.com

Instagram: @bluelagoonis

Τοποθεσία: Γρίνταβικ, Ισλανδία

Μέγεθος: 62 σουίτες

Έτος Ίδρυσης: 2012

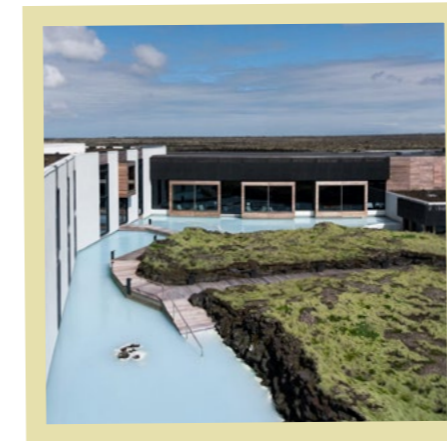
Σύντομη Περιγραφή: Το Blue Lagoon Iceland ιδρύθηκε το 1992 με σκοπό να «ξεκλειδώσει» τα οφέλη του γεωθερμικού θαλασσινού νερού, «παντρεύοντας» τη φιλοξενία με την ευεξία. Το 2012 τιμήθηκε από το *National Geographic* ως ένα από τα 25 θαύματα του φυσικού κόσμου ("Wonders of the World, Earth's Most Awesome Places"),⁶⁵ ενώ το συγκρότημα περιλαμβάνεται επίσης στη λίστα "The World's 100 Greatest Places" του *Time Magazine* για το 2018.⁶⁶ Διαθέτει πολυτελές ξενοδοχείο 62 δωματίων, υπόγειο σπα, λιμνοθάλασσα πλούσια σε ορυκτά και δύο εστιατόρια.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Η **γεωθερμική ενέργεια** που παράγεται στο **Svartsengi Resource Park** είναι η μοναδική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας, θέρμανσης και ζεστού νερού στο Blue Lagoon, καλύπτοντας το 100% των αναγκών του ξενοδοχείου.
- Ο **φωτισμός** του Blue Lagoon γίνεται μέσω ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών **LED και OLED**. Κάθε πηγή φωτισμού έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να βρίσκεται σε αρμονία με το φυσικό τοπίο, χωρίς να είναι ποτέ παρεμβατική αλλά πάντα **αναζωογονητική και ελκυστική**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Η αρχιτεκτονική και ο σχεδιασμός στο Blue Lagoon φιλοδοξεί να φέρει **ισορροπία και αρμονία μεταξύ ανθρώπου και φύσης**.
- Τα **δομικά υλικά** επιλέχθηκαν για την **ανθεκτικότητα**, τη δυνατότητα **επισκευής** τους και τα **πράσινα πρότυπα παραγωγής** τους. Τα **αρχιτεκτονικά σχέδια** είναι εμπνευσμένα από τα σχήματα, τα χρώματα, τις υφές και τα μοτίβα του τοπίου που περιβάλλει το θέρετρο.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Η κουλτούρα **γαστρονομικής αειφορίας** διέπει κάθε διάσταση της εμπειρίας φαγητού στο Blue Lagoon Iceland. Στα μενού του θερέτρου οι επισκέπτες θα απολαύσουν από **τοπικά θαλασσινά** μέχρι προϊόντα που καλλιεργούνται σε **βιολογικές εκμεταλλεύσεις** και **θερμοκήπια γεωθερμίας**.
- Μια άλλη σημαντική παράμετρος της ολοκληρωμένης προσέγγισης του Blue Lagoon στην έννοια της αειφορίας είναι η **κοινωνική ευημερία**. Το Blue Lagoon χρηματοδοτεί ένα **ευρύ φάσμα φιλανθρωπικών σκοπών** στους τομείς του **αθλητισμού των νέων**, των **τεχνών**, της **υγείας** και της **ευεξίας**, συμβάλλοντας έτσι στην ευημερία των κοινοτήτων στη χερσόνησο του Ρέικιανες και σε ολόκληρη τη χώρα.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το τοπίο που περιβάλλει το Blue Lagoon (το πεδίο λάβας **Σβαρτσένγκι**) είναι μια παγωμένη έκταση ηφαιστειακού βράχου που έχει ανακηρυχθεί **Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς** από την UNESCO.
- Προκειμένου να προστατευτεί η λάβα και το ευαίσθητο πράσινο του πεδίου δημιουργήθηκαν **μονοπάτια** που επιτρέπουν στους επισκέπτες να περιπλανηθούν στο μαγευτικό περιβάλλον χωρίς να θέσουν σε κίνδυνο τα ιδιαίτερα γεωλογικά και φυτικά χαρακτηριστικά του.

Το Γεωθερμικό Νερό Αξιοποιείται για Έρευνα και Ανάπτυξη

Για πάνω από τέσσερις δεκαετίες η **έρευνα και η ανάπτυξη** βρίσκονται στο επίκεντρο των προσπαθειών που καταβάλλει το Blue Lagoon για έναν **κόσμο χωρίς σπατάλη**. Με τη βοήθεια της **γεωθερμικής ενέργειας**, το κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης του Blue Lagoon αναζητά πρωτοποριακούς τρόπους για την ανακύκλωση του CO₂.

Οι πράσινες αυτές μέθοδοι παραγωγής χρησιμοποιούνται για την απομόνωση, την καλλιέργεια και τη συγκομιδή των **ευεργετικών στοιχείων του γεωθερμικού θαλασσινού νερού** του Blue Lagoon –πυριτία, μέταλλα και άλγες–, που με τη σειρά τους αξιοποιούνται στα προϊόντα της σειράς περιποίησης **Blue Lagoon Skincare**.

Scarlet

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Scarlet Hotel

Ιστότοπος: www.scarlethotel.co.uk

Instagram: @scarlethotel

Τοποθεσία: Κορνουάλη, Ηνωμένο Βασίλειο

Μέγεθος: 37 δωμάτια

Έτος Ίδρυσης: 2009

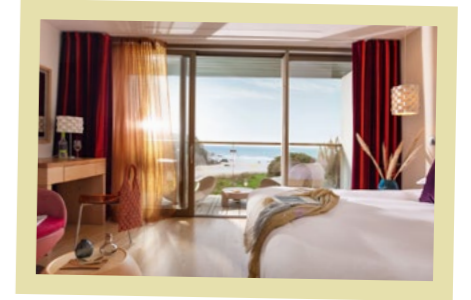
Σύντομη Περιγραφή: Το ξενοδοχείο Scarlet βρίσκεται πάνω σε έναν βράχο στη βόρεια Κορνουάλη. Η μοναδική γυάλινη κατασκευή του αξιοποιεί στο έπακρο την εκπληκτική τοποθεσία του, δίνοντας έμφαση στη χαλάρωση των επισκεπτών, με τη φυσική πισίνα, τα υδρομασάζ και το σπα, αλλά και με πολλές άλλες παροχές και σημεία απόδρασης και αναζωογόνησης. Σε ό,τι αφορά τη βιωσιμότητα, το Scarlet, το οποίο αυτοχαρακτηρίζεται ως "eco-sanctuary" ή «οικο-καταφύγιο», έχει καταγράψει και επεξεργαστεί 101 βήματα με σκοπό να βελτιώσει τα πράσινα διαπιστευτήριά του.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

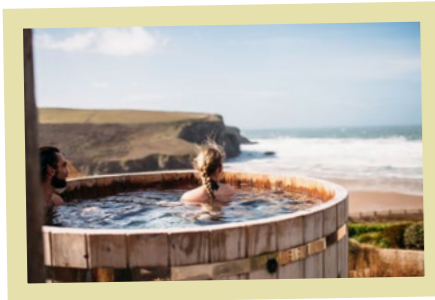
- Ο **προσανατολισμός των κτιρίων** στο Scarlet έχει σχεδιαστεί με ιδιαίτερη προσοχή, ώστε να διασφαλιστεί η **καταπληκτική θέα**, αλλά και να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη της **ηλιακής ακτινοβολίας**.
- Το ξενοδοχείο προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να **αντισταθμίσουν τις εκπομπές άνθρακα** που σχετίζονται με το ταξίδι τους προς και από το Scarlet μέσα από το πρόγραμμα **"CO2 Balance"**.
- Ο **ιστότοπος** του Scarlet φιλοξενείται σε έναν **«πράσινο» server**.
- Οι **έξυπνοι θερμικοί ηλιακοί συλλέκτες** του ξενοδοχείου αξιοποιούν την ενέργεια του ήλιου ακόμη και τον χειμώνα.
- Το **100% της ηλεκτρικής ενέργειας** παράγεται μέσω **ανανεώσιμων πηγών**.
- Στο ξενοδοχείο **δεν χρησιμοποιούνται κλιματιστικά** – αντ' αυτού, η δροσιά το καλοκαίρι προέρχεται από τα ρεύματα του Ατλαντικού ωκεανού.
- Το Scarlet προσφέρει στους επισκέπτες **θύρες φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Το Scarlet έχει κατασκευαστεί έχοντας κατά νου την **πιθανή του αποδόμηση**. Το ξύλο που χρησιμοποιήθηκε για το κύριο πλαίσιο του κτιρίου, η οροφή από αλουμίνιο, η επένδυση από χαλκό, αλλά και η μεμβράνη οροφής **μπορούν να ανακυκλωθούν** σε περίπτωση που χρειαστεί κάποτε ριζική **ανακαίνιση**.
- Το ξενοδοχείο **συνεργάζεται στενά** με τους προμηθευτές του για να διασφαλίσει την **ελαχιστοποίηση των αποβλήτων, απορρίπτοντας** τυχόν προϊόντα που παραδίδονται συσκευασμένα σε περιττές συσκευασίες ή έρχονται από πολύ μεγάλη χλιομετρική απόσταση. Ως αποτέλεσμα, πολλοί προμηθευτές παραδίδουν προϊόντα σε **επιστρεφόμενα κιβώτια** ή σε συσκευασίες που ανακυκλώνονται τοπικά.
- **Επαναχρησιμοποιούνται** όλα τα είδη όταν αυτό είναι εφικτό, ενώ μέσω της **Terracycle** το Scarlet **ανακυκλώνει** όσο το δυνατόν περισσότερα προϊόντα – χαρτί, χαρτόνι, κουτιά, πλαστικά και γυαλί.
- Στο ξενοδοχείο γίνεται χρήση **προϊόντων καθαρισμού** που είναι **φιλικά** προς το περιβάλλον καθώς και μιας **πρωτοποριακής συσκευής** που χρησιμοποιεί για τον καθαρισμό **οξυγόνο και νερό**, αφήνοντας μηδενικά χημικά κατάλοιπα ή επιβλαβείς ουσίες και ελαχιστοποιώντας σε μεγάλο βαθμό τις πλαστικές συσκευασίες.

- Το ξενοδοχείο **ανακυκλώνει πετσέτες και κουβέρτες** που δεν είναι πλέον κατάλληλες για κανονική χρήση, κάνοντάς τις καλύμματα μαξιλαριών, μάσκες και γάντια καθαρισμού για το σπα.

- Το «**γκρίζο**» νερό ανακυκλώνεται και στη συνέχεια χρησιμοποιείται στις τουαλέτες, ενώ τα **νερά της βροχής** συλλέγονται για το πότισμα και το πλύσιμο αυτοκινήτων.

- Αντικαθιστώντας την ανάγκη για ρυπογόνα χημικά, η **φυσική πισίνα** του Scarlet χρησιμοποιεί **σύστημα φιλτραρίσματος** με μικροοργανισμούς και φυτά, εξασφαλίζοντας τέλειες συνθήκες για κολύμβηση σε γλυκό νερό.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

- Το 2011, το Scarlet δημιούργησε ένα «**κοινωνικό ταμείο**» που χρηματοδοτεί νέα ή υφιστάμενα έργα που συμβάλλουν στη **βελτίωση του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος** ή παρέχουν κάποιο **κοινωνικό όφελος**.

- Το συγκεκριμένο ταμείο **χρηματοδοτείται από δωρεές των επισκεπτών** του ξενοδοχείου, στους οποίους δίνεται έτσι η δυνατότητα να στηρίξουν φιλανθρωπικά ιδρύματα και περιβαλλοντικά έργα στην Κορνουάλη με 5 λίρες ανά κράτηση.

- Οι υποστηριζόμενες φιλανθρωπικές οργανώσεις περιλαμβάνουν τους **Surfers Against Sewage**, που δραστηριοποιούνται στην καθαριότητα των θαλασσών και των ακτών, και το **CoaST: One Planet Tourism Network** για την έρευνα, την προώθηση και την ενεργοποίηση του βιώσιμου τουρισμού στην Κορνουάλη.

- Η τοπική κοινωνία υποστηρίζεται επίσης μέσω **δράσεων εθελοντικής εργασίας**. Όλοι οι υπάλληλοι του ξενοδοχείου εκπληρώνουν τουλάχιστον μισή ώρα κοινωνικής υπηρεσίας κάθε χρόνο, ωστόσο ενθαρρύνονται να προσφέρουν εργασία για περισσότερο, καθώς η εταιρεία πληρώνει έως και **240 λεπτά** κοινωνικής εργασίας ανά μόνιμο εργαζόμενο.

- Τέλος, μέσα από τη δράση “**Silver Surfers**” διοργανώνονται πρωινές συναντήσεις καφέ και ομάδες βιβλίου για τα μεγαλύτερα σε ηλικία μέλη της τοπικής κοινωνίας.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το δέος που αισθάνονται οι άνθρωποι του Scarlet για τη **μοναδική του τοποθεσία** διέπει ολόκληρη τη φιλοσοφία του ξενοδοχείου, που επιδιώκει την **αρμονική συμβίωση** με το παράκτιο οικοσύστημα. Ενθαρρύνεται έτσι ένας **απλούστερος τρόπος ζωής** – οι επισκέπτες κόβουν ταχύτητα, κάνουν λιγότερα και εκτιμούν περισσότερα.

- Η δέσμευση του ξενοδοχείου για όσο το δυνατόν μεγαλύτερη **εξοικονόμηση ενέργειας** και όσο το δυνατόν **μικρότερο αποτύπωμα** στο περιβάλλον οδηγεί και σε κάποιες ασυνήθιστες επιλογές. Από τα **τζακούζι** του ξενοδοχείου που δεν κάνουν φουσαλίδες μέχρι την επιλογή να μην υπάρχει η δυνατότητα προετοιμασίας **τσαγιού και καφέ** στο δωμάτιο, καθώς απαιτεί μεγάλες ποσότητες από άχρηστα πλαστικά φακελάκια μιας χρήσης. Αντ’ αυτού, το ξενοδοχείο δεσμεύεται να **σερβίρει τα ροφήματα** αυτά στο δωμάτιο οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας.

- Το ξενοδοχείο προμηθεύεται **χειροποίητα, βιολογικά σαπούνια** από τοπικούς βιοτέχνες της Κορνουάλης, τα οποία οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να πάρουν μαζί τους και να συνεχίσουν να τα χρησιμοποιούν στο σπίτι τους – μάλιστα, σε κάθε δωμάτιο βρίσκουν μια **μικρή τσάντα από βιολογικό βαμβάκι** για την ασφαλή μεταφορά του σαπουνιού. Εάν οι επισκέπτες αποφασίσουν να μην πάρουν το σαπούνι μαζί τους, το ξενοδοχείο το **επαναχρησιμοποιεί** για την αφαίρεση λεκέδων από τα ρούχα.

Whitepod

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Whitepod Eco-Luxury Hotel

Ιστότοπος: www.whitepod.com

Instagram: @whitepodhotel

Τοποθεσία: Ελβετία

Μέγεθος: 18 θόλοι (rods) και 9 σουίτες

Έτος Ίδρυσης: 2004

Σύντομη Περιγραφή: Από τη δημιουργία του το 2004, το Whitepod στοχεύει να αποδείξει ότι η φιλοξενία και η προστασία του περιβάλλοντος μπορούν να συνυπάρξουν, χαρίζοντας στους επισκέπτες μια μοναδική εμπειρία. Στο θέρετρο αυτό, τόσο η χρήση της ενέργειας όσο και του νερού είναι απολύτως ελεγχόμενες. Τα απόβλητα ανακυκλώνονται. Τα προϊόντα αγοράζονται τοπικά. Η μηχανοκίνητη μεταφορά είναι περιορισμένη. Το προσωπικό ζει κοντά και περπατά μέχρι τη δουλειά. Οι επισκέπτες μπορούν να κάνουν πεζοπορία στα λιβάδια το καλοκαίρι και σκι στις πλαγιές τον χειμώνα και να απολαύσουν νόστιμα τοπικά προϊόντα στο εστιατόριο του ξενοδοχείου "Restaurant Les Cerniers" σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Οι χαρακτηριστικοί **θόλοι του ξενοδοχείου** είναι εξαιρετικά **αποδοτικοί ενεργειακά**.
- Αφενός, η **ροή αέρα** εντός του θόλου είναι συνεχής, απαιτώντας λιγότερη ενέργεια για την κυκλοφορία του και τη διατήρηση ομοιόμορφης θερμοκρασίας. Η ενέργεια που απαιτείται **για τη θέρμανση και την ψύξη** ενός θόλου είναι περίπου 30% μικρότερη από αυτήν σε ένα συμβατικό κτίριο.
- Ταυτόχρονα, η **υψηλή αναλογία όγκου προς επιφάνεια** απαιτεί λιγότερα δομικά υλικά. Όσο χαμηλότερη είναι η αναλογία εξωτερικής περιμέτρου ενός κτιρίου προς τον κλειστό χώρο του, τόσο **λιγότερη ενέργεια** απαιτείται για τη θέρμανση και την ψύξη του.
- Οι θόλοι διαθέτουν **σύστημα θέρμανσης με σφαιρίδια ξύλου**, ενώ γίνεται χρήση **κλειστών εστιών** για επιβράδυνση της κατανάλωσης ξύλου.
- Ο φωτισμός γίνεται με **λαμπτήρες LED** και διατηρείται **στο ελάχιστο** τη νύχτα.
- Προωθείται, τέλος, η χρήση **ηλεκτρικών συσκευών κατηγορίας A** για ακόμη μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

- Το νερό που χρησιμοποιείται στους θόλους προέρχεται από **υπόγεια πηγή** και για τον λόγο αυτό οι επισκέπτες **καλούνται να μην το σπαταλούν**.
- Το ξενοδοχείο έχει εγκαταστήσει **συσκευές εξοικονόμησης νερού** σε βρύσες και κεφαλές ντους, όπως και **χρονοδιακόπτες στους λέβητες**.
- Το πόσιμο **νερό τοπικής πηγής** έχει αντικαταστήσει το **εμφιαλωμένο νερό**.
- Δίνεται έμφαση στη **μαζική αγορά αγαθών**, με στόχο τη μείωση της ποσότητας των συσκευασιών.
- Γίνεται **αυστηρή διαλογή των οργανικών και μη οργανικών αποβλήτων**.
- Χρησιμοποιούνται **100% βιοδιασπώμενα προϊόντα καθαρισμού**.
- Γίνεται, τέλος, χρήση **πιστοποιημένου χαρτιού FSC** και **PCF** για εκτυπώσεις, σημειωματάρια, φυλλάδια, συσκευασίες χαρτιού και χαρτί υγείας.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

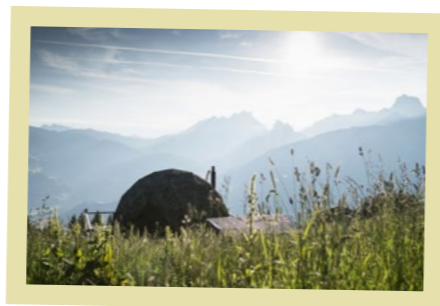
- Σε ό,τι αφορά το φαγητό που προσφέρεται στο ξενοδοχείο, στόχος είναι η χρήση **προϊόντων τοπικών προμηθευτών** όπου αυτό είναι εφικτό και, σε δεύτερο επίπεδο, **Ευρωπαϊών** προμηθευτών.
- Δίνεται επίσης έμφαση στην **αξιοποίηση εποχικών προϊόντων**.
- Τέλος, γίνεται χρήση **πιστοποιημένων βιώσιμων ψαριών MSC**.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

• Το ξενοδοχείο είναι σχεδιασμένο για να αποδείξει ότι η φιλοξενία και η προστασία του περιβάλλοντος **μπορούν να συνυπάρξουν** για να δημιουργήσουν μια μοναδική εμπειρία, στην οποία η ίδια η φύση αποτελεί πολυτέλεια.

• Επιδιώκεται η ευαισθητοποίηση των επισκεπτών για την **πανίδα και τη χλωρίδα** που περιβάλλει το ξενοδοχείο, μέσω συγκεκριμένων προγραμμάτων.

Ένα Αρχιτεκτονικά Μοναδικό Ξενοδοχείο

Το Whitepod είναι **αρχιτεκτονικά μοναδικό στην Ευρώπη**. Καθένα από τα ημισφαιρικά δωμάτιά του μοιάζει με μια **γιγαντιαία χιονόμπαλα**, ιδιαίτερα τον χειμώνα, όταν το μαλακό στρώμα χιονιού καλύπτει τα πάντα. Το χρώμα των θόλων **προσαρμόζεται** σε κάθε εποχή: λευκό τον χειμώνα, πράσινο το καλοκαίρι.

Οι θόλοι του Whitepod είναι τοποθετημένοι γύρω από μια αγροικία του 19ου αιώνα, με **έπιπλα από ανακυκλωμένα υλικά** και χρήση ξύλου από **πιστοποιημένα ελβετικά δάση**.

Το γεωμετρικό σχήμα των θόλων ονομάζεται **γεωδαισιακό**. Ο όρος προέρχεται από τα Λατινικά και σημαίνει «διαχωρισμός της γης». Πρόκειται για μια σφαιρική δομή που αποτελείται από ένα δίκτυο τριγώνων. Τα τρίγωνα δημιουργούν ένα αυτο-υποστηριζόμενο πλαίσιο που παρέχει **δομική αντοχή**, χρησιμοποιώντας την **ελάχιστη δυνατή ποσότητα υλικού**.

Αξιοποιώντας τα **νερά τοπικής πηγής**, οι πολυτελείς θόλοι **θερμαίνονται με σόμπες ξύλου** και, ενώ διαθέτουν όλες τις ανέσεις ενός παραδοσιακού ξενοδοχείου, σε αυτούς καταναλώνεται **30% λιγότερη ενέργεια** απ' ό,τι στα συμβατικά δωμάτια.

Explora Rapa Nui

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Explora Rapa Nui

Ιστότοπος: www.explora.com

Instagram: @exploratravel

Τοποθεσία: Νησί του Πάσχα, Χιλή

Μέγεθος: 30 δωμάτια

Έτος Ίδρυσης: 2007

Σύντομη Περιγραφή: Το Ράπα Νουί ή Νησί του Πάσχα είναι το πιο απομακρυσμένο κατοικημένο νησί στον πλανήτη μας, στη μέση του Ειρηνικού Ωκεανού. Είναι ένας ελκυστικός και μυστηριώδης προορισμός που στο παρελθόν φιλοξένησε έναν πολιτισμό του οποίου η προέλευση και εξέλιξη παραμένουν σε μεγάλο βαθμό άγνωστα. Το ξενοδοχείο Explora Rapa Nui βρίσκεται σε έναν λόφο με θέα τη θάλασσα και οι περιπετειώδεις επισκέπτες του μπορούν να συμμετάσχουν σε περισσότερες από 30 διαφορετικές εξερευνησεις που οργανώνονται σε μικρές ομάδες, πάντα με τη συνοδεία οδηγού. Είναι μέρος της αλυσίδας Explora που ιδρύθηκε το 1993 και κατέχει και διαχειρίζεται ξενοδοχεία σε 7 απομακρυσμένους προορισμούς της Νότιας Αμερικής. Η αλυσίδα ξενοδοχείων Explora εφαρμόζει ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης που λαμβάνει υπόψη πολλαπλούς stakeholders, με επιτροπές για τη διαχείριση των επιπτώσεων της εταιρείας σε κάθε προορισμό, και παρακολουθεί στενά το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα. Έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για να καταστήσει τα ξενοδοχεία της ακόμα πιο βιώσιμα όσον αφορά την ενεργειακή τους απόδοση, τις εκπομπές άνθρακα, την κατανάλωση νερού και την παραγωγή απορριμμάτων.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

- Το 2019 ήταν η πρώτη χρονιά που η Explora πιστοποιήθηκε ως ανθρακικά ουδέτερη (**CarbonNeutralCompany®**).
- Μέσω ενός συνδυασμού εσωτερικών μειώσεων και έργων αντιστάθμισης άνθρακα στη Χιλή, η εταιρεία αντιστάθμισε τις εκπομπές της σύμφωνα με το **Πρωτόκολλο CarbonNeutral**.
- Οι εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου Explora Rapa Nui φέρουν την **πιστοποίηση LEED**.

Το Ταξίδι της Ανθρακικής Ουδετερότητας

Το πρωτόκολλο **CarbonNeutral** δημιουργήθηκε από τους **Natural Capital Partners**, οι οποίοι ήταν οι πρώτοι που διαμόρφωσαν ένα σαφές σύνολο οδηγιών για τις επιχειρήσεις ως προς την επίτευξη ανθρακικής ουδετερότητας το 2002.

Το πρωτόκολλο παρέχει ένα **αυστηρό και διαφανές πλαίσιο**. Η ανθρακική ουδετερότητα επιτυγχάνεται υπολογίζοντας το **αποτύπωμα άνθρακα** ενός οργανισμού και μειώνοντάς το στη συνέχεια στο μηδέν, μέσω ενός συνδυασμού **μέτρων στο εσωτερικό του** και έργων εξωτερικής **αντιστάθμισης** των εκπομπών.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

• Όλα τα ξενοδοχεία της Explora έχουν σχεδιαστεί για να **συνδέουν τον άνθρωπο με τα μυστήρια της φύσης**, με ιδιαίτερη προσοχή στο περιβάλλον κάθε προορισμού, καθιστώντας τα μοναδικά.

• Ο αρχιτέκτονας **José Cruz Ovalle** σχεδίασε το Explora Rapa Nui ώστε να έχει τον ελάχιστο δυνατό αντίκτυπο στο φυσικό περιβάλλον, με το κτίριο να είναι το πρώτο στη Νότια Αμερική που έλαβε την **πιστοποίηση LEED**. Οι φιλόξενοι εσωτερικοί χώροι προσφέρουν ανεμπόδιση θέα στον ωκεανό και ενσωματώνουν **πτυχές της τοπικής κουλτούρας**.⁶⁷

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

• Τα τελευταία χρόνια το ξενοδοχείο Explora Rapa Nui συμμετέχει στο πρόγραμμα **"Terevaka Outreach"**, που στοχεύει στην ενδυνάμωση των τοπικών κοινοτήτων μέσω της περαιτέρω κατανόησης της κληρονομιάς τους και της μετάδοσής της στις μελλοντικές γενιές. Πρόκειται για ένα **ετήσιο εργαστήριο για τους ντόπιους μαθητές** άνω των 16 ετών που έχει ιδιαίτερη απήχηση στην τοπική κοινωνία.

• Η εταιρεία Explora έχει συνάψει μια σημαντική συνεργασία με τον διεθνή οργανισμό **The Nature Conservancy (TNC)** για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων σε ό,τι αφορά στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

• Το Explora Rapa Nui βρίσκεται σε **προνομιακή τοποθεσία** για να εξερευνήσουν οι επισκέπτες το αινιγματικό Νησί του Πάσχα, κάνοντας πεζοπορία ή ποδηλασία, με καραβάκι μέσω του ωκεανού ή συνδυάζοντας κάποιες από αυτές τις επιλογές.

• Οι διαδρομές περιλαμβάνουν **εξερευνήσεις** ανάμεσα σε αρχαιολογικά ερείπια, ηφαίστεια, παραλίες, λιβάδια και γκρεμούς, καθώς και δραστηριότητες **κολύμβησης με αναπνευστήρα** και **καταδύσεις** σε μερικά από τα καθαρότερα νερά του πλανήτη.

• Οι περίπατοι **συνδυάζονται με πικνίκ** σε βραχώδεις εκτάσεις ή κατά μήκος της ακτής.

Jean-Michel Cousteau Resort Fiji

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Jean-Michel Cousteau Resort Fiji

Ιστότοπος: www.fijiresort.com

Instagram: @jmcfijiresort

Τοποθεσία: Σαβουσαβου, Νησιά Φίτζι

Μέγεθος: 25 μπάνγκαλου

Έτος Ίδρυσης: 1995

Σύντομη Περιγραφή: Όταν άνοιξε τις πόρτες του το 1995, το Jean-Michel Cousteau Resort ήταν το πρώτο πολυτελές θέρετρο σε όλα τα νησιά Φίτζι. Ιδρύθηκε από τον ίδιο τον Jean-Michel Cousteau, τον παγκοσμίως αναγνωρισμένο εξερευνητή και περιβαλλοντολόγο. Είκοσι έξι χρόνια αργότερα, εξακολουθεί να διαμορφώνει τα πρότυπα της βιώσιμης πολυτέλειας στο νησιωτικό κράτος του Ειρηνικού. Το ξενοδοχείο έχει σχεδιαστεί και κατασκευαστεί με γνώμονα την αειφορία, με έμφαση στη χρήση βιώσιμων υλικών, ενώ χρησιμοποιεί αποκλειστικά βιολογικά προϊόντα. Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στον ιστότοπο του ξενοδοχείου, «φέρνοντας στον τίτλο του το παγκοσμίως γνωστό όνομα "Cousteau" [...] το οικολογικό αυτό θέρετρο πέντε αστέρων δίνει μεγάλη έμφαση στην ευεξία, στο περιβάλλον και στις βιώσιμες πρακτικές»⁶⁸.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

• Τα δωμάτια του ξενοδοχείου **δεν διαθέτουν κλιματισμό**. Τα **ψηλά ταβάνια** των κτιρίων έχουν σχεδιαστεί για να αφήνουν τον ζεστό αέρα να κινείται προς τα πάνω, επιτρέποντας τη μέγιστη κυκλοφορία του και εξαλείφοντας την ανάγκη σπατάλης πόρων σε συστήματα κλιματισμού. Με τη βοήθεια **ανεμιστήρα οροφής**, οι χώροι παραμένουν δροσεροί ακόμη και τους πιο ζεστούς μήνες.

• Δεν υπάρχουν **τηλεοράσεις** ή **ραδιόφωνα** στα δωμάτια του Jean-Michel Cousteau Resort. Οι μόνες ηλεκτρονικές συσκευές είναι **ενεργειακά αποδοτικά φωτιστικά** και ένας **βραστήρας**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

• Διαμορφωμένα σύμφωνα με μια **παραδοσιακή τεχνική** των νησιών Φίτζι, τα δωμάτια ή "bures" είναι κατασκευασμένα από **φυσικά και βιώσιμα υλικά**.

• Το ξενοδοχείο εφάρμοσε την πρώτη **εγκατάσταση ανάκτησης νερού** στα Φίτζι. Στο Jean-Michel Cousteau Resort το «**γκρίζο**» νερό ανακυκλώνεται και χρησιμοποιείται για την άρδευση του κήπου του θερέτρου.

• Όσο για τα **λύματα** των δωματίων, μεταφέρονται σε μια λίμνη όπου υποβάλλονται σε επεξεργασία και στη συνέχεια **φιλτράρονται** (σε φίλτρα φτιαγμένα από **φλοιούς καρύδας!**) και χρησιμοποιούνται για την **άρδευση** του εδάφους.

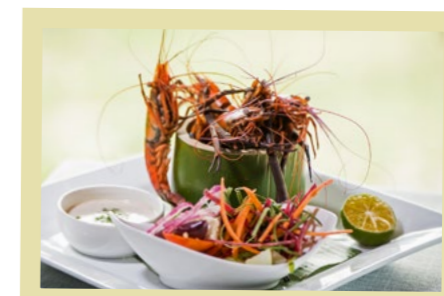
• Το Jean-Michel Cousteau Resort ήταν το πρώτο θέρετρο στα Φίτζι που **ανακύκλωσε χαρτί και πλαστικό**, με αποτέλεσμα την εφαρμογή προγράμματος ανακύκλωσης στην ευρύτερη περιοχή.

Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

• Στο Jean-Michel Cousteau Resort υπάρχει ένας **βιολογικός κήπος** που παρέχει φρούτα, λαχανικά και βότανα στους θαμώνες του ξενοδοχείου σε όλη τη διάρκεια του χρόνου. Σχεδόν όλα τα **τροπικά φρούτα** στο μενού προέρχονται από τον κήπο και κάθε φαγητό που δεν μπορεί να καλλιεργηθεί εκεί προέρχεται από **τοπικούς αγρότες βιολογικής γεωργίας**.

• Συγκεκριμένα, το 30% των τροφών που καταναλώνονται καλλιεργούνται στον **βιολογικό κήπο**, το υπόλοιπο 69% προέρχεται από **τοπικές φάρμες** για την υποστήριξη της τοπικής οικονομίας και κοινότητας, ενώ το 1% προέρχεται από **βρώσιμα φυτά** του νησιού.

- Μόνο **βιώσιμα αλιεύματα** χρησιμοποιούνται στο μενού, γεγονός που έχει συντελέσει στη δημιουργία μιας **ανταγωνιστικής αγοράς βιώσιμης αλιείας** στην περιοχή.

- Τα **προϊόντα ατομικής περιποίησης** που προσφέρονται στο ξενοδοχείο δεν έχουν χημικά και είναι κατασκευασμένα από φυσικά συστατικά τοπικής προέλευσης, ενώ είναι εξαιρετικά **φιλικά προς το περιβάλλον**.

- Σχεδόν όλοι οι **εργαζόμενοι** (200 στο σύνολο) ζουν στα **χωριά γύρω από την περιοχή** Σαβουσάβου.

- Το Jean-Michel Cousteau Resort συνεργάζεται με το **Κοινωνικό Ίδρυμα Σαβουσάβου** για τον συντονισμό και τη χρηματοδότηση ιατρικών κλινικών και έργων που βοηθούν στην **εκπαίδευση** και την **υγεία** στην ευρύτερη περιοχή.

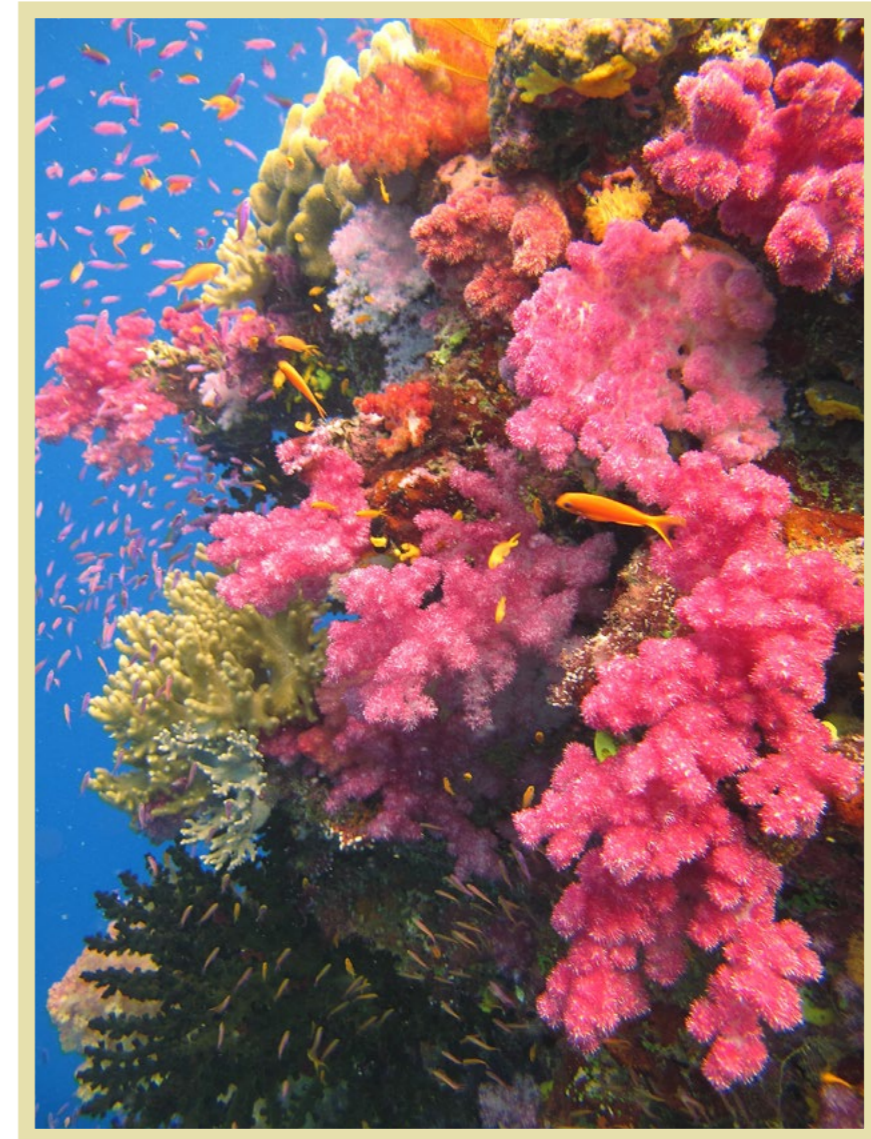
Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

- Το θέρετρο **δεν διαθέτει γυμναστήριο**, καθώς στόχος είναι να παροτρύνονται οι επισκέπτες να περνούν όσο περισσότερο χρόνο γίνεται **κοντά στη φύση**. Οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν **παραθαλάσσιους περιπάτους**, να συμμετάσχουν σε **καθαρισμό παραλιών**, αλλά και σε **εβδομαδιαία αθλητικά παιχνίδια**, ενώ στο Jean-Michel Cousteau Resort λειτουργεί επίσης μια **ξακουστή σχολή καταδύσεων**.

- Τα **καθαρά νερά** που περιβάλλουν τα νησιά Φίτζι είναι ένα από τα κύρια πλεονεκτήματά τους, έτσι η προστασία τους είναι υψίστης σημασίας για τους ντόπιους. Γι' αυτό τον λόγο στο θέρετρο εφαρμόζεται πρόγραμμα για τη **διατήρηση του φυσικού βιότοπου των ωκεανών**, ενώ λειτουργεί επίσης μια **κοραλλιογενής φάρμα** για την προστασία των κοραλλιών που έχουν αποσπαστεί από την αποικία τους.

- Το Jean-Michel Cousteau Resort έχει πλέον αναπτύξει ένα **πρόγραμμα αναδάσωσης** μαγκρόβιων δενδρυλλίων, το οποίο εμπνεύστηκε ο θαλάσσιος βιολόγος του θερέτρου, ενώ διοργανώνει και μια σειρά από **οικολογικές δραστηριότητες** για τους επισκέπτες, όπως περιπάτους στο τροπικό δάσος, εκδρομές με αναπνευστήρα και ένα πρόγραμμα αποκατάστασης μαλακίων, κάνοντας παράλληλα παρουσιάσεις για την **τοπική θαλάσσια ζωή**.

- Η **συμμετοχή των παιδιών** στην προστασία του περιβάλλοντος είναι σημαντική για το θέρετρο. Οι νεαροί επισκέπτες του Jean-Michel Cousteau Resort ενθαρρύνονται να βοηθήσουν σε έργα όπως η **αναδάσωση** των μαγκρόβιων δενδρυλλίων.

Pinetrees Lodge

Γενικές Πληροφορίες

Όνομα: Pinetrees Lodge

Ιστότοπος: www.pinetrees.com.au

Instagram: @pinetreeslodge

Τοποθεσία: Λορντ Χόου, Αυστραλία

Μέγεθος: 23 δωμάτια, 2 σουίτες, 6 κατοικίες

Έτος Ίδρυσης: 1848

Σύντομη Περιγραφή: Το Pinetrees Lodge είναι μια από τις παλαιότερες οικογενειακές επιχειρήσεις στην Αυστραλία, φιλοξενώντας επισκέπτες στο νησί Λορντ Χόου από τα τέλη του 19ου αιώνα. Το 2020 έγινε το πρώτο ανθρακικά ουδέτερο ξενοδοχείο πλήρους εξυπηρέτησης (full-service hotel) στη χώρα, πιστοποιούμενο από το πρόγραμμα της αυστραλιανής κυβέρνησης "Climate Active Carbon Neutral Standard". Η μετάβαση αυτή πραγματοποιήθηκε με την ανάλυση των εκπομπών άνθρακα της επιχείρησης, η οποία διαπιστώθηκε ότι απελευθερώνει 1.037 τόνους στο περιβάλλον κάθε χρόνο, και στη συνέχεια με την επένδυση 5 εκατομμυρίων δολαρίων Αυστραλίας σε ανακαινίσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματός της. Εξηγώντας την απόφασή τους να γίνουν ανθρακικά ουδέτεροι, οι ιδιοκτήτες του Pinetrees Lodge αναφέρουν χαρακτηριστικά: «Θέλαμε να δείξουμε ότι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις όπως η δική μας μπορούν να ηγηθούν σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, παραμένοντας κερδοφόρες».⁶⁹

Τρία Είδη Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου

Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες με βάση το **Greenhouse Gas Protocol** (GHGP), που μας βοηθούν να κατανοήσουμε καλύτερα την πηγή τους:

- Στο **Πεδίο 1 (Scope 1)** συγκαταλέγονται οι άμεσες εκπομπές από τις δραστηριότητες ενός οργανισμού ή από δραστηριότητες υπό τον έλεγχό του, συμπεριλαμβανομένης της κατανάλωσης από την καύση καυσίμων στις εγκαταστάσεις, τον στόλο των οχημάτων και τις διαρροές κλιματισμού.
- Στο **Πεδίο 2 (Scope 2)** συγκαταλέγονται οι έμμεσες εκπομπές από ηλεκτρισμό που αγοράστηκε και χρησιμοποιείται από τον οργανισμό. Οι εκπομπές δημιουργούνται κατά την παραγωγή της ενέργειας που τελικά χρησιμοποιείται από τον οργανισμό.
- Στο **Πεδίο 3 (Scope 3)** συγκαταλέγονται όλες οι άλλες έμμεσες εκπομπές από δραστηριότητες του οργανισμού που προκύπτουν από πηγές που δεν κατέχει ή ελέγχει. Αυτές αποτελούν συνήθως το μεγαλύτερο μερίδιο του ανθρακικού αποτυπώματος ενός οργανισμού, περιλαμβάνοντας τις εκπομπές που σχετίζονται με επαγγελματικά ταξίδια, προμήθειες, απόβλητα και νερό.

Προφίλ Βιωσιμότητας

Ενέργεια / Ανθρακικό Αποτύπωμα

• Το Pinetrees Lodge είναι ανθρακικά ουδέτερο⁷⁰ από το 2020, έπειτα από μια **απαιτητική** διαδικασία πιστοποίησης, για χάρη της οποίας ήταν απαραίτητη μια **εκτεταμένη ανακαίνιση** σύμφωνα με τις **αρχές του παθητικού ηλιακού σχεδιασμού**, η μετάβαση σε **φώτα LED** κατά 95%, η εγκατάσταση νέων καλωδιώσεων και πινάκων διακοπών και μιας νέας ψυκτικής μονάδας. Συνολικά, η κατανάλωση ενέργειας του ξενοδοχείου μειώθηκε κατά 30%.

• Με την ολοκλήρωση της ανακαίνισης αναλύθηκαν οι **εναπομείνουσες εκπομπές άνθρακα** της επιχείρησης –συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται, των εκπομπών που απελευθερώνονται εξαιτίας της μεταφοράς προϊόντων, των μετακινήσεων κ.λπ.–, οι οποίες επικυρώθηκαν στη συνέχεια από ανεξάρτητους συμβούλους.

• Οι εκπομπές αυτές **αντισταθμίστηκαν** με επενδύσεις στο **Rimba Raya Biodiversity Project**, ένα έργο προστασίας οικοτόπων στο Κεντρικό Καλιμαντάν της Ινδονησίας, και στο **Tasmanian Native Forest Project**.

Χρήση Υλικών, Διαχείριση Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων

• Στο Pinetrees Lodge μείωσαν σε διάστημα τεσσάρων ετών τη **χρήση νερού** στις εγκαταστάσεις τους κατά 35%, εγκαθιστώντας **μηχανισμούς εξοικονόμησης** νερού σε βρύσες, ντους και τουαλέτες και αλλάζοντας τον τρόπο με τον οποίο **πλένουν ρούχα και υφάσματα**.

• Άλλο ένα σημαντικό έργο ήταν η εγκατάσταση των **σύγχρονων συστημάτων επεξεργασίας λυμάτων** της ιαπωνικής εταιρείας FujiClean. Έτσι, το σημαντικά λιγότερο νερό που χρησιμοποιείται αξιοποιείται στη συνέχεια για την **άρδευση** των εξωτερικών χώρων γύρω από το ξενοδοχείο και, εάν χρειαστεί, την άρδευση των δενδρυλλίων στο κοντινό Sallywood Swamp Forest.

• Στο ξενοδοχείο ανακυκλώνονται επίσης όσο το δυνατόν περισσότερα **πράσινα απόβλητα** σε **φάρμες σκουληκιών** και **σωρούς κομποστοποίησης**. Το πλούσιο λίπασμα που προκύπτει από τη διαδικασία αυτή αξιοποιείται στον **βιολογικό κήπο** του ξενοδοχείου, που δημιουργήθηκε το 2016.

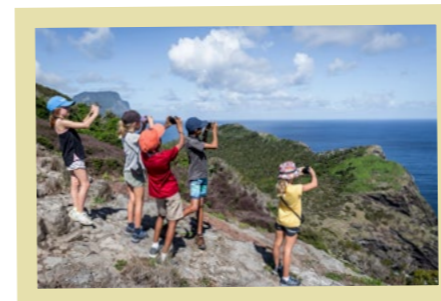
Άνθρωποι, Κοινότητα και Χρήση Τοπικών Προϊόντων

• Χρειάστηκαν μερικά χρόνια **προετοιμασίας του εδάφους** για να αυξηθεί η γονιμότητα του βιολογικού κήπου του ξενοδοχείου, όμως πια στον χώρο αυτό καλλιεργούνται τα περισσότερα **χορταρικά και βότανα** που καταναλώνονται στο εστιατόριο. Οι σεφ του Pinetrees Lodge σερβίρουν επίσης συχνά γεύματα **με ψάρια που αλιεύονται τοπικά**.

• Το ξενοδοχείο υλοποιεί το **έργο αποκατάστασης του Sallywood Swamp Forest** με το οποίο συνορεύει, έναν βιότοπο που βρίσκεται σε κίνδυνο, καθώς πάνω από το 95% της αρχικής κάλυψης του δάσους καταστράφηκε από βόσκηση και πια έχουν απομείνει μόνο μερικά τμήματά του.

• Λαμβάνοντας χρηματοδότηση ύψους 100.000 δολαρίων Αυστραλίας από το **NSW Environmental Trust**, το Pinetrees Lodge, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές, έχει ήδη φυτέψει περίπου **3.000 δέντρα και φοίνικες**. Αν όλα πάνε καλά, χάρη στην πρωτοβουλία αυτή μέχρι το 2030 η έκταση του Sallywood Swamp Forest στο νησί Λορντ Χόου θα έχει διπλασιαστεί.

• Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η αποκατάσταση του δάσους **δεν περιλαμβάνεται** στους επίσημους υπολογισμούς για τα μέτρα αντιστάθμισης άνθρακα του ξενοδοχείου, κι ας είναι μία από τις πιο σημαντικές πρωτοβουλίες του Pinetrees Lodge για το περιβάλλον.

Οικολογικός Τουρισμός ως Εμπειρία

• Το 2015, το 2016 και το 2017, το Pinetrees Lodge διοργάνωσε και φιλοξένησε την αποστολή **Australian Geographic Expedition** στο νησί Λορντ Χόου, σε συνεργασία με τον κυβερνητικό οργανισμό **Commonwealth Scientific and Industrial Research Organisation (CSIRO)** και τις τοπικές αρχές. Οι παραπάνω αποστολές μελέτησαν έντομα, θαλάσσια πτηνά και ψάρια της περιοχής, ανακαλύπτοντας νέα είδη.

Μέρος Γ

Στην προηγούμενη ενότητα αυτής της έκθεσης, μέσα από την παρουσίαση επιλεγμένων καλών πρακτικών από ένα ευρύ φάσμα εταιρειών, προέκυψαν μια σειρά από ενδιαφέρουσες τάσεις που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν στις ξενοδοχειακές αλλά και σε άλλες, σχετιζόμενες με τον τουρισμό, επιχειρήσεις στην Ελλάδα, στον σχεδιασμό του δικού τους βιώσιμου μέλλοντος. Στην ενότητα που ακολουθεί ομαδοποιούμε και συνοψίζουμε τις τάσεις αυτές.

Χτίζοντας μια Συνολική Στρατηγική Βιωσιμότητας

Η μετάβαση από έναν κόσμο στον οποίο η βιωσιμότητα είναι στην καλύτερη περίπτωση μια δευτερεύουσα σημασία παράμετρος για την επιχειρηματικότητα σε ένα περιβάλλον στο οποίο ένα ολοένα αυξανόμενο μέρος καταναλωτών, αλλά και επενδυτών, είναι ευαισθητοποιημένο σε αυτά τα ζητήματα, απαιτώντας διαφάνεια, λογοδοσία και βιώσιμη προσέγγιση, μοιάζει να συντελέστηκε από τη μια στιγμή στην άλλη.

Ως αποτέλεσμα, πλήθος επιχειρήσεων παγκοσμίως που δεν περιλάμβαναν αρχές της βιωσιμότητας στη στρατηγική τους έσπευσαν να ενταχθούν στη σχετική «μόδα», χωρίς συγκεκριμένους στόχους και ουσιαστική στρατηγική για το τι θέλουν να πετύχουν. Η απουσία ενός ολιστικού, φιλόδοξου αλλά και ρεαλιστικού σχεδίου για τον δρόμο προς τη βιωσιμότητα οδήγησε σε σπασμωδικές πρωτοβουλίες, που δεν επέφεραν τις επιθυμητές αλλαγές, τόσο στις διαδικασίες των οργανισμών όσο και στην εταιρική τους κουλτούρα. Κάποιοι μάλιστα βρέθηκαν να υποπίπτουν σε επικοινωνιακά σφάλματα στην προσπάθειά τους να εκπέμψουν προς τα έξω κάτι που δεν είχαν μέχρι τότε γίνει.

Ωστόσο, οι πρωταθλητές στον χώρο βρίσκονται εδώ και χρόνια στον αντίποδα τέτοιων λογικών, θέτοντας συγκεκριμένους στόχους και αντιμετωπίζοντας την επιταγή της βιωσιμότητας ως μια δύναμη μετασχηματισμού που αφορά έναν οργανισμό στο σύνολό του και δεν αποτελεί πρόσχημα. Βλέπουμε λοιπόν ότι, στη μεγάλη τους πλειονότητα, οι εταιρείες του δείγματός μας έχουν υιοθετήσει βιώσιμες πρακτικές σε ένα όσο το δυνατόν πιο ευρύ φάσμα των δραστηριοτήτων τους, ενώ παρακολουθούν συστηματικά την απόδοσή τους με στόχο συνεχείς προσαρμογές και βελτιώσεις. Έτσι μπορούν να μοιράζονται πληροφορίες και να μιλούν στο κοινό για το ταξίδι τους με στόχο τη βιωσιμότητα, με διαφάνεια και αυτοσυγκράτηση, προσελκύοντας πελάτες ευαισθητοποιημένους στα ζητήματα αυτά, χάρη στην ολιστική τους προσέγγιση.

Όπως προειδοποιεί το The Travel Foundation σε σχετικό οδηγό του για πρακτικές βιωσιμότητας σε επιχειρήσεις του τουρισμού, οι εταιρείες του κλάδου πρέπει να αποφύγουν να απέσουν στην παγίδα της βιωσιμότητας ως «add-on», μιας απλής προσθήκης στην καθημερινότητα της επιχείρησής τους, καθώς αυτό θα απαιτήσει τελικά επιπλέον χρόνο και προσπάθεια. «Αντίθετα, καταστήστε τη βασικό μέρος της επιχειρηματικής σας στρατηγικής. Ενσωματώστε πρακτικές και διαδικασίες βιωσιμότητας σε όλη την επιχείρησή σας και κατά μήκος της αλυσίδας αξίας σας».⁷¹

Μετρώντας το Αποτύπωμα στο Περιβάλλον

Στην προσπάθεια κατανόησης ολόκληρου του φάσματος της επίδρασης των δραστηριοτήτων και λειτουργιών μιας εταιρείας στο περιβάλλον, κάποιες από τις εταιρείες που πρωταγωνιστούν σε ζητήματα ESG παγκοσμίως προχώρησαν στην ανάπτυξη εργαλείων που μετρούν και ποσοτικοποιούν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις αυτών των δραστηριοτήτων. Στον ξενοδοχειακό κλάδο φαίνεται να ξεχωρίζει το εργαλείο Εκτίμησης Συνολικών Επιπτώσεων (Total Impact Assessment ή TIA) του Soneva Foundation, το οποίο μετράει άμεσες επιπτώσεις από τα θέρετρα Soneva (Μαλδίβες) και έμμεσες επιπτώσεις από την εφοδιαστική αλυσίδα και το ταξίδι των επισκεπτών.

Κάποια από τα εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί από τους πρωτοπόρους της βιωσιμότητας διεθνώς, ανεξαρτήτως κλάδου, είναι μάλιστα διαθέσιμα και σε άλλες εταιρείες που επιθυμούν να περιορίσουν το αποτύπωμα της δραστηριότητάς τους στο περιβάλλον. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το «Environmental Profit & Loss»⁷² (EP&L) του ομίλου Kering, ένα εργαλείο που διευκολύνει τη μετάβαση σε ένα βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο, μετρώντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του ομίλου ώστε να ποσοτικοποιηθεί η χρήση των φυσικών πόρων. Το εργαλείο διαθέτει επίσης δυνατότητα μοντελοποίησης «σεναρίων» με δυναμική απεικόνιση των αποτελεσμάτων, ώστε ο αντίκτυπος μιας πιθανής απόφασης να γίνεται αντιληπτός σε πραγματικό χρόνο. Πρόκειται δε για μεθοδολογία που η Kering επιθυμεί να μοιραστεί και με άλλες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι πρόκειται για ένα εργαλείο που αφορά το ευρύτερο καλό.

Θέσπιση Συγκεκριμένων Στόχων

Όπως σε κάθε πτυχή της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η θέσπιση συγκεκριμένων στόχων είναι απαραίτητη για την επίτευξη ενός ευρύτερου σκοπού. Σε ό,τι αφορά τη βιωσιμότητα, οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (Sustainable Development Goals ή SDGs) αναφέρονται συχνά από τις εταιρείες ως κατευθυντήριες γραμμές για τη δική τους στρατηγική βιωσιμότητας. Οι SDGs είναι μια χρήσιμη πυξίδα που επιτρέπει την ευθυγράμμιση των προσπαθειών μιας μεμονωμένης επιχείρησης με την ευρύτερη προσπάθεια που συντελείται σε παγκόσμιο επίπεδο για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

Με πυξίδα λοιπόν τους πιο γενικούς στόχους του ΟΗΕ, οι εταιρείες μπορούν στη συνέχεια να θέσουν πολύ πιο συγκεκριμένους και ποσοτικοποιημένους στόχους, καθώς και ένα χρονοδιάγραμμα υλοποίησης που θα καθοδηγήσει τον σχεδιασμό τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο ξενοδοχειακός όμιλος Sani/Ikos, οι βασικές πρωτοβουλίες του περιβαλλοντικού προγράμματος του οποίου υποστηρίζονται από σειρά συγκεκριμένων πολιτικών και μετρήσιμων στόχων που συμβαδίζουν με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Σε ό,τι αφορά την ποσοτικοποίηση των στόχων, ιδιαίτερα ενεργή είναι η πρωτοβουλία Science-Based Targets⁷³ Initiative, μια συνεργασία μεταξύ του CDP, του Παγκόσμιου Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών (UNGC), του Παγκόσμιου Ινστιτούτου Πόρων (WRI) και του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση (WWF), και μια από τις δεσμεύσεις του We Mean Business Coalition.⁷⁴ Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία ενθαρρύνει τον καθορισμό στόχων με βάση την επιστήμη ως τρόπο ενίσχυσης του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος των εταιρειών κατά τη μετάβασή τους στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Η Meliá Hotels International (Ισπανία) είναι μια από τις εταιρείες που έχει ευθυγραμμίσει τους στόχους της σε ό,τι αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου με τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία.

Πώς μοιάζουν οι στόχοι βιωσιμότητας που θέτει μια εταιρεία που δραστηριοποιείται στον ξενοδοχειακό κλάδο; Ας δούμε την περίπτωση των 1 Hotels, που το 2018 κατάφεραν να μειώσουν τις εκπομπές CO₂ από τις εγκαταστάσεις τους στο Central Park της Νέας Υόρκης κατά περίπου 83 μετρικούς τόνους ετησίως. Συνεχίζουν να στοχεύουν όλο πιο ψηλά και έχουν θεσπίσει ως στόχο την επέκταση της πιστοποίησης ανθρακικής ουδετερότητας σε όλα τα ξενοδοχεία τους παγκοσμίως, την αύξηση του ποσοστού εκτροπής απορριμμάτων στο 50%, την αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας στο 40% σε συγκεκριμένες τοποθεσίες και την παρακολούθηση των αερίων του θερμοκηπίου που εκπέμπονται σε πραγματικό χρόνο.

Αντίστοιχα, το «Zero Carbon Footprint Project» του Sani Resort είχε ως αποτέλεσμα το πολυτελές θέρετρο να γίνει το πρώτο στην Ελλάδα που πέτυχε την ανθρακική ουδετερότητα μέσα στο 2020, ενώ το 2021 ακολούθησαν και τα Ikos Resorts. Ο φιλόδοξος στόχος «Triple Zero» του ομίλου για όλα τα ξενοδοχεία του –να είναι δηλαδή Zero Carbon μέχρι το 2030 και Zero Plastic & Zero Waste μέχρι το 2024– επιτυγχάνεται μέσα από ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών.

Ανθρακική Ουδετερότητα: ο Πρώτος Σταθμός

Η ανθρακική ουδετερότητα, που αναφέρουν μια σειρά από εταιρείες ως έναν πρώτο σημαντικό σταθμό στο ταξίδι βιωσιμότητάς τους, επιτυγχάνεται υπολογίζοντας αρχικά το αποτύπωμα άνθρακα ενός οργανισμού και μειώνοντάς το στη συνέχεια στο μηδέν, μέσω ενός συνδυασμού μέτρων στο εσωτερικό του και έργων εξωτερικής αντιστάθμισης των εκπομπών. Με απλά λόγια, σημαίνει ότι ένας οργανισμός «αφαιρεί» από την ατμόσφαιρα ίδια ποσότητα αερίων θερμοκηπίου με αυτή που εκπέμπει.

Είναι ένας στόχος που δεν επιτρέπει στους οργανισμούς να επαναπαυτούν, καθώς απαιτεί διαρκή επαγρύπνηση και επαναξιολόγηση των λειτουργιών τους σε κάθε στάδιο της δραστηριότητάς τους. Άλλωστε οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες με βάση το Greenhouse Gas Protocol (GHGP),⁷⁵ που μας βοηθούν να κατανοήσουμε καλύτερα την πηγή τους:

- Στο Πεδίο 1 (Scope 1) συγκαταλέγονται όλες οι άμεσες εκπομπές από τις δραστηριότητες ενός οργανισμού ή των δραστηριοτήτων υπό τον έλεγχό του, συμπεριλαμβανομένης της καύσης καυσίμων στις εγκαταστάσεις, τα οχήματα στόλου και τις διαρροές κλιματισμού.
- Στο Πεδίο 2 (Scope 2) συγκαταλέγονται οι έμμεσες εκπομπές από ηλεκτρισμό που αγοράστηκε και χρησιμοποιείται από τον οργανισμό. Οι εκπομπές δημιουργούνται κατά την παραγωγή της ενέργειας και τελικά χρησιμοποιούνται από τον οργανισμό.
- Στο Πεδίο 3 (Scope 3) συγκαταλέγονται όλες οι άλλες έμμεσες εκπομπές από δραστηριότητες του οργανισμού που προκύπτουν από πηγές που δεν κατέχει ή ελέγχει. Αυτές αποτελούν συνήθως το μεγαλύτερο μερίδιο του ανθρακικού αποτυπώματος ενός οργανισμού, καλύπτοντας τις εκπομπές που σχετίζονται με επαγγελματικά ταξίδια, προμήθειες, απόβλητα και νερό.

Η ανθρακική ουδετερότητα επιτυγχάνεται, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, σε δύο επίπεδα: αφενός ελαχιστοποιώντας τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου του οργανισμού, αφετέρου αντισταθμίζοντας τις εκπομπές που απομένουν μέσα από τη συνεισφορά σε έργα ανθρακικής αντιστάθμισης, τα οποία αναπτύσσουμε πιο λεπτομερειακά σε επόμενη υποενότητα.

Το 2020, το Sani Resort έγινε το πρώτο θέρετρο που πέτυχε την ανθρακική ουδετερότητα στη χώρα μας, αντισταθμίζοντας τις εκπομπές του στα Πεδία 1 και 2 στο μηδέν, μέσω επενδύσεων σε αξιόπιστα έργα ανανεώσιμης ενέργειας Clean Development Mechanism Projects (CDM) στον αναπτυσσόμενο κόσμο, πιστοποιημένα από τα Ηνωμένα Έθνη, ενώ το 2021 ακολούθησαν και τα Ikos Resorts. Ο όμιλος φιλοδοξεί τα Sani & Ikos Resorts να καταστούν θέρετρο μηδενικού ανθρακικού αποτυπώματος μέχρι το 2030. Στο πλαίσιο αυτό, επενδύει σε αναβαθμίσεις της ανθρακικής αποδοτικότητας στα κτίρια των ξενοδοχείων του, ενώ προμηθεύεται ηλεκτρική ενέργεια αποκλειστικά από ανανεώσιμες πηγές με εγγυήσεις προέλευσης.

Τα επίσης πρωτοποριακά Soneva Resorts (Μαλδίβες) είναι ανθρακικά ουδέτερα σε ό,τι αφορά τόσο τις άμεσες όσο και τις έμμεσες εκπομπές τους σε διοξείδιο του άνθρακα ήδη από το 2012, ενώ το όραμά τους είναι να γίνουν «decarbonizing» θέρετρο, μέσω της εφαρμογής προγραμμάτων που θα οδηγήσουν στην καθαρή (net) απορρόφηση CO₂. Η ανθρακική ουδετερότητα όμως αποτελεί προτεραιότητα και για τα 1 Hotels, που στοχεύουν στην επέκταση της πιστοποίησης ανθρακικής ουδετερότητας σε όλα τα ξενοδοχεία τους παγκοσμίως, ενώ όλες οι εν λειτουργία ιδιοκτησίες τους στις ΗΠΑ είναι ήδη πιστοποιημένες, όπως και, μεταξύ άλλων, για την εταιρεία Explora (Νησί του Πάσχα), που έλαβε τη σχετική πιστοποίηση το 2019, και το Pinetrees Lodge (Αυστραλία) που είναι ανθρακικά ουδέτερο από το 2020.

Λειτουργία Ιδρυμάτων και Ευθυγράμμιση Κινήτρων

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε την τάση κάποιων εταιρειών στον ξενοδοχειακό κλάδο να θεσπίσουν ιδρύματα που έχουν ως αποκλειστική αρμοδιότητα τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων που συμβάλλουν στη βιωσιμότητα. Η πρακτική αυτή, αν και αφορά κυρίως τους μεγαλύτερους παίκτες του χώρου, έχει μια σειρά από πλεονεκτήματα: συμβολίζει τη σημασία και προτεραιοποίηση των ζητημάτων αυτών για έναν οργανισμό, διασφαλίζει ότι με αυτά ασχολείται μια ομάδα που τα έχει ως αποκλειστική στόχευσή της και, τέλος, επιτρέπει μια ολιστική στρατηγική που λαμβάνει πλήθος παραμέτρων υπόψη, έχοντας την απαραίτητη «απόσταση» από τμήματα μιας εταιρείας που έχουν την κερδοφορία ως μοναδική τους πυξίδα.

Για παράδειγμα, το Soneva Foundation στοχεύει στη δημιουργία προγραμμάτων με θετικό περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό

αντίκτυπο, στην προσπάθεια αντιστάθμισης των εκπομπών CO₂ από τις δραστηριότητες των ξενοδοχείων και τις πτήσεις των επισκεπτών. Το ίδρυμα χρησιμοποιεί τις αρχές επένδυσης αντικτύπου (impact investing), ενώ προωθεί επιλεγμένες δράσεις και προγράμματα. Αντίστοιχα, το Song Saa Foundation αναζητά συνεχώς νέους τρόπους για να διαφυλάσσει το περιβάλλον και να εμπλουτίζει τις κοινότητες με τις οποίες αλληλεπιδρά το θέρετρο Song Saa Private Island (Καμπότζη). Άλλο ένα παράδειγμα είναι ο οργανισμός RISE της Habitas, ο «βραχίονας αντίκτυπου» των ξενοδοχείων, με κατευθυντήριες αρχές την υποστήριξη των τοπικών κοινοτήτων και τη βιωσιμότητα. Έχει, μεταξύ άλλων, στόχο την εκπαίδευση των επισκεπτών, αλλά και της παγκόσμιας κοινότητας για τα ζητήματα αυτά, μέσω των προγραμμάτων που υλοποιεί και του ψηφιακού περιεχομένου που προσφέρει.

Η ευθυγράμμιση των κινήτρων αλλά και των αξιών ενός οργανισμού με τον στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης δεν επιτυγχάνεται από τη μια στιγμή στην άλλη. Απαιτεί σκέψη, αντίληψη των ειδικών χαρακτηριστικών μιας εταιρείας, καθώς και στοχευμένες και προσεκτικές παρεμβάσεις, για την αποφυγή τόσο του «backlash» όσο και την εμπέδωση των στόχων που θεσπίζονται από ολόκληρο τον οργανισμό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το συμπόσιο «Slow Life» που διοργανώνεται από το Soneva Foundation και φιλοξενείται στο ξενοδοχείο Soneva Fushi, παρέχοντας την ευκαιρία να ευθυγραμμιστούν οι αξίες του ιδρύματος με την επιχειρηματική ηθική του Soneva.

Η προώθηση μιας στρατηγικής για το κλίμα στις περισσότερες περιπτώσεις ξεκινά από δεσμεύσεις και πρωτοβουλίες στην κορυφή ενός οργανισμού. Ως εκ τούτου, και με στόχο τόσο τη λήψη των σχετικών αποφάσεων όσο και τη λογοδοσία ενός οργανισμού σε σχέση με τους δημόσιους στόχους που θέτει, σε πολλές περιπτώσεις τα τελευταία χρόνια προστίθενται στο οργανόγραμμα και στη δομή εταιρικής διακυβέρνησης εταιρειών θέσεις και επιτροπές που να υπηρετούν το όραμα βιωσιμότητάς τους, τόσο σε επίπεδο καθημερινών πρωτοβουλιών όσο και συμβουλευτικά ή ελεγκτικά. Μια άλλη πρακτική που παρουσιάζει ενδιαφέρον είναι η θεσμοθέτηση σχεδίων κινήτρων στα μέλη της διοίκησης ενός οργανισμού που να συνδέονται με στόχους βιωσιμότητας. Για παράδειγμα, από το 2019 στα 1 Hotels όλα τα incentive plans των μελών που συμμετέχουν στην Εκτελεστική Επιτροπή αναθεωρήθηκαν ώστε να συμπεριλάβουν έναν δείκτη βιωσιμότητας.

Παρακολουθώντας την Απόδοση με Συστηματικό Τρόπο

Ακόμα και αν οι στόχοι τεθούν και συγκεκριμενοποιηθούν, αν δεν υπάρχει συστηματικός έλεγχος των επιδόσεων μιας εταιρείας με βάση αυτούς, είναι πολύ πιθανό να παραμείνουν ανεκπλήρωτοι. Γι' αυτό και είναι τόσο σημαντικό στο ταξίδι της βιωσιμότητας ενός οργανισμού η υιοθέτηση Key Performance Indicators, των περίφημων KPIs.

Παραδείγματος χάριν, για τον έλεγχο των επιδόσεων του Ομίλου Sani/Ikos έχουν υιοθετηθεί ειδικά εργαλεία παρακολούθησης απόδοσης με συγκεκριμένα (KPIs): παρακολουθούνται πάνω από 100 δείκτες για το περιβαλλοντικό και κοινωνικό αποτύπωμα του ομίλου. Ομοίως, στα ξενοδοχεία της Meliá Hotels International η χρήση ενέργειας παρακολουθείται καθημερινά: από το 2007 ο όμιλος εφαρμόζει το πρόγραμμα «SAVE», ένα σύστημα διαχείρισης που συλλέγει δεδομένα κατανάλωσης από τα ξενοδοχεία της εταιρείας παγκοσμίως. Το One&Only Nyungwe House στη Ρουάντα εφαρμόζει σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης που του επιτρέπει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των προτύπων της EarthCheck, ενώ στο Casa de Uco στην Αργεντινή καταγράφονται στοιχεία κατανάλωσης ενέργειας, ιδιαίτερα στους πιο κρίσιμους ενεργειακά τομείς όπως η κουζίνα.

Χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

Οι όλο και πιο φιλόδοξοι στόχοι των εταιρειών σε ό,τι αφορά την κάλυψη των ενεργειακών τους αναγκών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι γεγονός, ενώ οι εταιρείες-πρωταθλήτριες στη βιωσιμότητα και στον ξενοδοχειακό χώρο έχουν ήδη να επιδείξουν εντυπωσιακά αποτελέσματα σε αυτό τον τομέα.

Στην Ελλάδα, ήδη από το 2019, το Sani Resort στη Χαλκιδική λειτουργεί με 100% ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια εγγυημένης προέλευσης, ενώ πραγματοποιεί σημαντικές επενδύσεις σε φωτοβολταϊκά πάρκα, τα οποία τροφοδοτούν ενεργειακά τα ξενοδοχεία μέσω της πρακτικής ενεργειακού συμψηφισμού, αυξάνοντας έτσι την τοπικά παραγόμενη ανανεώσιμη ενέργεια.

Το 100% της ηλεκτρικής ενέργειας του ξενοδοχείου Scarlet στην Κορνουάλη παράγεται μέσω ανανεώσιμων πηγών, ενώ το 60% της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνουν τα ξενοδοχεία Meliá παγκοσμίως προέρχεται από ΑΠΕ, με το ποσοστό αυτό να φτάνει το 100% στην Ισπανία. Το Tierra Atacama, που βρίσκεται στη μέση της ξηρότερης ερήμου στον κόσμο και απολαμβάνει φωτεινές και ηλιόλουστες μέρες κατά το 80% του έτους, ήταν το πρώτο ξενοδοχείο στη Νότια Αμερική που παρήγαγε ηλιακή ενέργεια. Διαθέτει μάλιστα τράπεζα μπαταριών, που καλύπτει τις ενεργειακές ανάγκες του ξενοδοχείου για περίπου 12 ώρες τη μέρα, και γεννήτρια ντίζελ που χρησιμεύει σε διακοπές ρεύματος. Το Arbatax Park στη Σαρδηνία επίσης παράγει καθαρή ενέργεια μέσω φωτοβολταϊκού συστήματος.

Με τη δύναμη του ανέμου ηλεκτροδοτείται το ξενοδοχείο 1 Hotel Brooklyn Bridge στη Νέα Υόρκη, λειτουργώντας εξ ολοκλήρου με αιολική ενέργεια, ενώ και στο πρωτοποριακό ξενοδοχείο πόλης QO στο Άμστερνταμ όλη η ενέργεια του κτιρίου προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, κυρίως από ολλανδικά αιολικά πάρκα. Τέλος, στο μοναδικό Blue Lagoon στην Ισλανδία, η γεωθερμική ενέργεια που παράγεται στο Svartsengi Resource Park είναι η μοναδική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας του ξενοδοχείου, καλύπτοντας το 100% των αναγκών του.

Βελτιώνοντας την Ενεργειακή Αποδοτικότητα των Εγκαταστάσεων

Ιδιαίτερη κινητικότητα διαπιστώνεται όμως και σε ό,τι αφορά την οικολογική αποδοτικότητα των ίδιων των εγκαταστάσεων μιας εταιρείας. Οι αυτοματισμοί, αλλά και η δυνατότητα παρακολούθησης των ενεργειακών αναγκών που επιτρέπει πλέον η τεχνολογία, δημιουργούν νέες δυνατότητες για την ενεργειακή απόδοση των ξενοδοχείων.

Στα ξενοδοχεία της Meliá Hotels International, με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης, αλγόριθμοι αξιοποιούν δεδομένα όπως η εξωτερική θερμοκρασία και το επίπεδο πληρότητας των ξενοδοχείων. Συγκεκριμένα, το έργο CO2PERATE θέτει την τεχνητή νοημοσύνη στην υπηρεσία των συστημάτων κλιματισμού. Ομοίως, μέσα από το περιβαλλοντικό πρόγραμμα Ikos Green, ο όμιλος Sani/Ikos στοχεύει να αυξήσει περαιτέρω την ενεργειακή απόδοση των ξενοδοχείων Ikos και να μειώσει την κατανάλωση ενέργειάς τους ετησίως, επιστρατεύοντας, μεταξύ άλλων, συστήματα αυτοματισμού KNX, προηγμένες λύσεις διαχείρισης κτιρίων (BMS) και διαχείρισης ενέργειας (EMS), αλλά και

φωτισμό LED. Παράλληλα, το προσωπικό εκπαιδεύεται στην ενεργειακή διαχείριση – άλλη μια τάση που παρουσιάζει ενδιαφέρον, καθώς από μόνο του ένα εργαλείο ή σύστημα δεν αρκεί για να μεγιστοποιήσουμε τα αποτελέσματα της τεχνολογίας. Ο ανθρώπινος παράγοντας (τόσο το προσωπικό όσο και οι ίδιοι οι επισκέπτες, όπως θα δούμε και παρακάτω) μπορούν να παίξουν καταλυτικό ρόλο στο ταξίδι βιωσιμότητας ενός οργανισμού.

Σε ό,τι αφορά την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων των θερέτρων, ολοένα και περισσότερες εταιρείες επενδύουν στην απόκτηση της πιστοποίησης Leadership in Energy and Environmental Design (LEED), που είναι το πιο διαδεδομένο σύστημα αξιολόγησης «πράσινων» κτιρίων στον κόσμο. Η πιστοποίηση LEED παρέχει ανεξάρτητη επαλήθευση των χαρακτηριστικών ενός κτιρίου ή μιας γειτονιάς, ενθαρρύνοντας τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη λειτουργία και τη συντήρηση οικολογικά και οικονομικά αποδοτικών κτιρίων υψηλού επιπέδου. Για παράδειγμα, οι εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου Explora Rara Nui στο Νησί του Πάσχα φέρουν την πιστοποίηση LEED, όπως άλλωστε και όλες οι ιδιοκτησίες των 1 Hotels στις ΗΠΑ.

Άλλο ένα εντυπωσιακό παράδειγμα είναι το ξενοδοχείο QO στο Άμστερνταμ, το οποίο μάλιστα πληροί τα κριτήρια πιστοποίησης LEED Platinum – μία από τις αυστηρότερες πιστοποιήσεις οικολογικών κτιρίων στον κόσμο. Είναι φτιαγμένο από πέτρα και ξύλο, με παράθυρα από το δάπεδο μέχρι την οροφή που αξιοποιούν το φως της ημέρας, παρέχοντας στο ξενοδοχείο το 80% του φωτισμού του. Η εξωτερική όψη του QO αποτελείται από μια σειρά πλήρως ανταποκρινόμενων θερμικών πάνελ, που προσαρμόζονται ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες, ρυθμίζοντας τη θερμοκρασία στο εσωτερικό του κτιρίου. Τα 1.638 θερμικά πάνελ στην πρόσοψη αντιδρούν αυτόνομα στις εξωτερικές καιρικές συνθήκες (και στην παρουσία των επισκεπτών), για τη βελτιστοποίηση της μόνωσης και την ελαχιστοποίηση των αναγκών θέρμανσης, ένα χαρακτηριστικό που οδήγησε στο να γίνει γνωστό το QO ως το «ζωντανό κτίριο».

Θέρμανση και Ψύξη με Σκέψη

Σε ό,τι αφορά την παραγωγή ζεστού νερού για τις ανάγκες των θαμώνων, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αξιοποιούνται σε πολλά από τα ξενοδοχεία του δείγματός μας. Στα ξενοδοχεία Sani Beach, Ikos Dassia και Ikos Aria του ομίλου Sani/Ikos χρησιμοποιούνται ηλιακοί συλλέκτες. Στο Tierra Atacama των Tierra Hotels στη Χιλή δύο λέβητες βιομάζας παράγουν

ζεστό νερό για το σύστημα θέρμανσης και για προσωπική χρήση. Το ζεστό νερό στο Blue Lagoon παράγεται με γεωθερμική ενέργεια, το Casa de Uco διαθέτει ηλιακούς συλλέκτες για τη θέρμανση του νερού, ενώ στο Bushmans Kloof στη Νότια Αφρική χρησιμοποιούνται ηλιακοί θερμοσίφωνες.

Όμως και η ίδια η αρχιτεκτονική των κτιρίων μπορεί να τεθεί στην υπηρεσία των ενεργειακών στόχων ενός θερέτρου. Ο βιοκλιματικός σχεδιασμός μπορεί να εξασφαλίσει την καλύτερη συμπεριφορά του κτιρίου κατά τη διάρκεια της ημέρας, από πλευράς αερισμού αλλά και φωτισμού. Ένα πολύ καλό παράδειγμα αυτού είναι οι χαρακτηριστικοί θόλοι του ξενοδοχείου Whiterod στην Ελβετία, που είναι εξαιρετικά αποδοτικοί ενεργειακά. Η ενέργεια που απαιτείται για τη θέρμανση και την ψύξη ενός θόλου είναι περίπου 30% μικρότερη από αυτήν σε ένα συμβατικό κτίριο. Ταυτόχρονα, η υψηλή αναλογία όγκου προς επιφάνεια απαιτεί λιγότερα δομικά υλικά. Οι θόλοι διαθέτουν σύστημα θέρμανσης με σφαιρίδια ξύλου, ενώ γίνεται χρήση κλειστών εστιών για επιβράδυνση της κατανάλωσης ξύλου.

Αντίστοιχα, στο ξενοδοχείο Scarlet ο προσανατολισμός των κτιρίων έχει σχεδιαστεί με ιδιαίτερη προσοχή, ώστε να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη της ηλιακής ακτινοβολίας, με αποτέλεσμα να μη χρησιμοποιούνται καθόλου κλιματιστικά. Στο ιδιωτικό κτήμα του Habitas Namibia επίσης ο σχεδιασμός του θερέτρου είχε ως γνώμονα τον περιορισμό του αντικτύπου στο περιβάλλον, έτσι προκρίθηκε η «σπονδυλωτή» (modular) διάρθρωση των κτιρίων, με τις 15 σκηνές-σουίτες του να χρησιμοποιούν ηλιακή ενέργεια.

Τα Tierra Hotels στη Χιλή έχουν και αυτά αξιοποιήσει τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό για την ενεργειακή εξοικονόμηση. Ο σχεδιασμός του Tierra Chiló επιτρέπει στον διασταυρούμενο εξαερισμό να κρυώνει τους χώρους του ξενοδοχείου χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα, ενώ τα παράθυρα του κτιρίου είναι φτιαγμένα με γυαλί τεχνολογίας «Low-E», διατηρώντας έτσι το 66% της θερμότητας που συνήθως χάνεται. Όσο για το Tierra Patagonia, αξιοποιεί τον ήλιο με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται ο κλιματισμός το καλοκαίρι και η θέρμανση το χειμώνα.

Τέλος, στο πάντα καινοτόμο QO, θαμμένο 70 μέτρα κάτω από το έδαφος, υπάρχει ένα σύστημα υπόγειας αποθήκευσης ενέργειας – ένας θερμικός υδροφορέας. Το καλοκαίρι γίνεται λήψη θερμαινόμενου νερού από το ξενοδοχείο, το οποίο αποθηκεύεται υπόγεια για να χρησιμοποιηθεί τον χειμώνα. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, χρησιμοποιείται κρύο νερό για τη μείωση της θερμοκρασίας των δωματίων.

Φωτισμός και Ηλεκτρικές Συσκευές

Σε ό,τι αφορά τον φωτισμό των εγκαταστάσεων, κατά κανόνα τα ξενοδοχεία επενδύουν πια σε φωτισμό LED, ενώ οι αυτοματισμοί και τα «έξυπνα» συστήματα μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας.

Στο Bushmans Kloof στη Νότια Αφρική τα φώτα στα καταλύματα του προσωπικού είναι ενεργειακά αποδοτικά, ενώ στο κεντρικό κτίριο του ξενοδοχείου τα φώτα σβήνουν ώστε να μειωθεί η κατανάλωση ενέργειας. Στο εσωτερικό όλων των Tierra Hotels (Χιλή) χρησιμοποιείται φωτισμός LED και ελέγχεται η θερμική απόδοση για τη μείωση της σπατάλης, ενώ και στο Whiterod στην Ελβετία ο φωτισμός γίνεται με λαμπτήρες LED και διατηρείται στο ελάχιστο τη νύχτα. Στο Ikos Olivia στην Χαλκιδική, έχουν τοποθετηθεί περισσότεροι από 150 «έξυπνοι» μετρητές για τον έλεγχο της κατανάλωσης. Μαζί με την τεχνολογία LED, το Blue Lagoon επενδύει στον φωτισμό του και μέσω της ενεργειακά αποδοτικής τεχνολογίας OLED. Φωτισμό LED διαθέτουν επίσης το Casa de Uco αλλά και το Pinetrees Lodge στην Αυστραλία, έπειτα από μια απαιτητική διαδικασία πιστοποίησης, για χάρη της οποίας ήταν απαραίτητα, μεταξύ άλλων, μια εκτεταμένη ανακαίνιση σύμφωνα με τις αρχές του παθητικού ηλιακού σχεδιασμού και η μετάβαση σε φώτα LED κατά 95%.

Στο Arbatax Park στη Σαρδηνία η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας διατηρείται χαμηλή χάρη σε λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας, ενώ οι περισσότεροι λαμπτήρες που είναι εγκατεστημένοι στο θέρετρο έχουν ενεργειακή απόδοση κατηγορίας A και A+. Σε περιοχές που απαιτούν συνεχή φωτισμό, χρησιμοποιούνται φωτοηλεκτρικοί υποδοχείς με αισθητήρες παρουσίας και ανιχνευτές λυκόφωτος για εξοικονόμηση ενέργειας.

Το δε θέρετρο Azulik στην Τουλούμ του Μεξικού φωτίζεται σχεδόν εξ ολοκλήρου από το φως των κεριών, παντρεύοντας την ενεργειακή εξοικονόμηση με μια μοναδική βιωματική εμπειρία για ανθρώπους που θέλουν στις διακοπές τους να ξεφύγουν, κυριολεκτικά, από τα φώτα της πόλης. Τα δωμάτια στο ξενοδοχείο στερούνται επίσης σκόπιμα ηλεκτρικό ρεύμα, τηλεόραση, διαδίκτυο και κλιματισμό. Όμως και στο Jean-Michel Cousteau Resort Fiji τα δωμάτια του ξενοδοχείου δεν διαθέτουν κλιματισμό.

Άλλη μια πρακτική που υιοθετείται ευρέως είναι η χρήση ηλεκτρικών συσκευών κατηγορίας A στα δωμάτια και στους άλλους χώρους του ξενοδοχείου για ακόμη μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας, όπως συμβαίνει, για παράδειγμα, στο Whiterod.

Για τις συσκευές της κουζίνας του Bushmans Kloof (Νότια Αφρική) χρησιμοποιείται αέριο και όχι ηλεκτρικό ρεύμα, ενώ τα φώτα στους κοινόχρηστους χώρους είναι ρυθμισμένα με χρονόμετρα. Το ατμόλουτρο στο σπα ενεργοποιείται μόνο όταν οι επισκέπτες κάνουν κράτηση για τη συγκεκριμένη θεραπεία. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, οι τραπεζαρίες εξωτερικού χώρου χρησιμοποιούνται όσο το δυνατόν συχνότερα.

Μαθαίνοντας από Τεχνικές του Παρελθόντος

Η σύγχρονη τεχνολογία δεν έχει πάντα όλες τις απαντήσεις σε ό,τι αφορά τον βιοκλιματικό σχεδιασμό των κτιρίων αλλά και την ενεργειακή τους αποδοτικότητα. Η ανώνυμη λαϊκή αρχιτεκτονική δίνει εδώ και αιώνες λύσεις, καλύπτοντας τις καθημερινές ανάγκες, αλλά και εξασφαλίζοντας την προστασία των ανθρώπων από τα φυσικά φαινόμενα, με τη βοήθεια των υλικών που προσφέρονται σε αφθονία σε κάθε τόπο και έχουν ως επιπρόσθετο πλεονέκτημα την αρμονικότερη ένταξη ενός κτιρίου στο φυσικό του περιβάλλον.⁷⁶

Από το δείγμα των εταιρειών που εξετάσαμε ξεχωρίζει το οικολογικό καταφύγιο Azulic στην Τουλούμ, που σχεδιάστηκε από τον αυτοδίδακτο Αργεντινό αρχιτέκτονα Eduardo Neira Sterkel και οφείλει τον μοναδικό χαρακτήρα του στις αρχαίες τεχνικές των Μάγια. Τα οικοδομικά στοιχεία με χαμηλό οικολογικό αποτύπωμα συλλέγονται τοπικά, ενώ τα μπάνια από μωσαϊκά και χειροποίητα κεραμικά αξιοποιούν αρχαίες τεχνικές κατασκευής. Όλα τα καταλύματα του ξενοδοχείου είναι κατασκευασμένα με ξύλο από ντόπιους τεχνίτες.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η προσέγγιση του Song Saa Private Island. Το θέρετρο έχει χτιστεί με ανακτημένα υλικά, που προέρχονται από παλιά εργοστάσια, αποθήκες και μάντρες με είδη κατεδάφισης στην Καμπότζη και την Ταϊλάνδη, καθώς και με ανακυκλωμένο ξύλο από τα γειτονικά νησιά, ενώ οι στέγες των καταλυμάτων του είναι ενεργειακά αποδοτικές αχυροσκεπές.

Στο Jean-Michel Cousteau Resort Fiji τα δωμάτια ή «bures», διαμορφωμένα σύμφωνα με μια παραδοσιακή τεχνική των νησιών Φίτζι, είναι επίσης κατασκευασμένα από φυσικά και βιώσιμα υλικά. Τα ψηλά ταβάνια των κτιρίων έχουν σχεδιαστεί για να αφήνουν τον ζεστό αέρα να κινείται προς τα πάνω, επιτρέποντας τη μέγιστη κυκλοφορία του και εξαλείφοντας την ανάγκη σπατάλης πόρων σε συστήματα κλιματισμού. Με τη βοήθεια ανεμιστήρα οροφής, οι χώροι παραμένουν δροσεροί ακόμη και τους πιο ζεστούς μήνες.

Συμβάλλοντας στην Προστασία των Τοπικών Οικοσυστημάτων

«Καταρχήν μην κάνεις κακό». Αυτό θα μπορούσε να είναι το μότο για τη διαχείριση τυχόν περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά τη διάρκεια της κατασκευής ενός ξενοδοχείου ή μιας νέας εγκατάστασης, άλλο ένα πεδίο στο οποίο οι εταιρείες του χώρου οφείλουν να επιδείξουν προσοχή. Άλλωστε, πώς μπορεί να φέρει την «ταμπέλα» της βιωσιμότητας ένας οργανισμός που ζημιώνει με τη δημιουργία του ανεπανόρθωτα το φυσικό περιβάλλον, ή που δεν κάνει έστω ό,τι μπορεί για να ελαχιστοποιήσει αυτή τη ζημιά, όποιες πρακτικές κι αν υιοθετήσει στη συνέχεια;

Ιδιαίτερα για τα κατασκευαστικά έργα και τα έργα υποδομών που έχουν αδιαμφισβήτητο αποτύπωμα στο φυσικό περιβάλλον, το ζητούμενο είναι η μείωση της όχλησης και του αντίκτυπου στα τοπικά οικοσυστήματα, αλλά και η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος στις περιοχές όπου δραστηριοποιούνται. Για παράδειγμα, το Tierra Patagonia στη Χιλή, χτισμένο και αυτό με τοπικά φυσικά υλικά, όπως άλλωστε είναι κατασκευασμένα και τα υφάσματα και τα έπιπλα που το κοσμούν, φρόντισε κατά τη διάρκεια της κατασκευής του σημεία βλάστησης του περιβάλλοντος χώρου που αφαιρέθηκαν και φυτεύτηκαν προσωρινά σε θερμοκήπια να επανατοποθετηθούν μετά το πέρας της κατασκευής.

Η προσέγγιση των ξενοδοχειακών μονάδων για τη διασφάλιση ενός υψηλού συντελεστή πρασίνου έχει επίσης ξεχωριστό ενδιαφέρον. Στα ξενοδοχεία του ομίλου Sani/Ikos έχει επιτευχθεί ένας σημαντικός συντελεστής φυτεμένου περιβάλλοντος, με 318.000 m² πρασίνου συνολικά. Στο Casa De Uco (Αργεντινή) τα καταλύματα χωρίζονται μεταξύ τους από φυσική χλωρίδα, η οποία όχι μόνο παρέχει μέγιστη προστασία της ιδιωτικότητας, αλλά συμβάλλει επίσης στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής. Τέλος, στα 1 Hotels παγκοσμίως, χιλιάδες διαφορετικά φυτά έχουν χρησιμοποιηθεί σε κάθε γωνιά των ξενοδοχείων, κάνοντάς τα –και από οπτικής πλευράς– «πράσινα».

Οι πρωταθλητές του κλάδου στο σκέλος της βιωσιμότητας δεν σταματούν, φυσικά, εκεί. Αναλαμβάνουν τον ρόλο του θεματοφύλακα των οικοσυστημάτων στα οποία δραστηριοποιούνται, υιοθετώντας μια σειρά από πρωτοβουλίες για την προστασία της τοπικής χλωρίδας και πανίδας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το MahaRaja Eco Dive Lodge στην Ινδονησία, που απαγόρευσε την αλιεία στον ύφαλο γύρω από το θέρετρο για να επιτρέψει στα κοράλλια να επουλωθούν φυσικά, έπειτα από χρόνια «βομβαρδισμού» των ψαριών.

Αντίστοιχα, η Meliá Hotels International ξεκίνησε ένα πρόγραμμα για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας Καρέτα, καθώς η υπερθέρμανση του πλανήτη επηρεάζει έντονα το συγκεκριμένο είδος. Στόχος του προγράμματος είναι η έρευνα σχετικά με τη συμπεριφορά της χελώνας σε διαφορετικές τοποθεσίες όπου λειτουργούν ξενοδοχειακές μονάδες του ομίλου. Στην ίδια κατεύθυνση κινήθηκε και το Bushmans Kloof, το οποίο φροντίζει έτσι ώστε οι πληθυσμοί άγριας ζωής στην περιοχή της Ν. Αφρικής όπου δραστηριοποιείται να καταγράφονται από αέρος κάθε χρόνο.

Στην Αυστραλία, το Pinetrees Lodge υλοποιεί το έργο αποκατάστασης του Sallywood Swamp Forest με το οποίο συνορεύει, ενός βιοτόπου που βρίσκεται σε κίνδυνο, καθώς πάνω από το 95% της αρχικής κάλυψης του δάσους καταστράφηκε από βόσκηση και πια έχουν απομείνει μόνο μερικά τμήματά του. Λαμβάνοντας χρηματοδότηση από το NSW Environmental Trust, το Pinetrees Lodge, σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές, έχει ήδη φυτέψει περίπου 3.000 δέντρα και φοίνικες. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η αποκατάσταση του δάσους δεν περιλαμβάνεται στους επίσημους υπολογισμούς για τα μέτρα αντιστάθμισης άνθρακα του ξενοδοχείου, κι ας είναι μία από τις πιο σημαντικές πρωτοβουλίες του για το περιβάλλον.

Στην κοντινή μας Χαλκιδική, οι υδροβιότοποι της Σάνης, βρίσκονται υπό την προστασία του Sani Resort που βρίσκεται στις παρυφές τους. Οι υδροβιότοποι αποτελούν προστατευόμενη περιοχή φυσικού κάλλους του ευρωπαϊκού δικτύου Natura και σήμερα φιλοξενούν ,πάνω από 235 είδη πουλιών, πολλά από τα οποία είναι απειλούμενα. Ο όμιλος Sani/Ikos φροντίζει για την προστασία και ανάδειξη της τοπικής βιοποικιλότητας της Χαλκιδικής, με δράσεις όπως η συνεργασία με την Ορνιθολογική Ελληνική Εταιρεία, η συνεργασία με την οργάνωση iSea για την καταγραφή και μελέτη των δελφινιών της περιοχής, όπως και με τον φορέα Bee Camp για την προστασία του πληθυσμού των μελισσών. Μάλιστα ο όμιλος δίνει την ευκαιρία στους θαμώνες των ξενοδοχείων του να συμμετάσχουν σε σχετικές δράσεις αλλά και να στηρίξουν τις προσπάθειες για τη διαφύλαξη της τοπικής βιοποικιλότητας, όπως θα δούμε σε μεγαλύτερο βάθος σε επόμενη ενότητα.

Άλλες δράσεις που παρουσιάζουν ενδιαφέρον περιλαμβάνουν τη λειτουργία κοραλλιογενούς φάρμας στο Jean-Michel Cousteau Resort Fiji για την προστασία των κοραλλιών που έχουν αποσπαστεί από την αποικία τους, αλλά και η πρωτοβουλία καθαρισμού του βυθού ολόκληρης της χερσονήσου του Arbatax Park από δύτες του καταδυτικού κέντρου του θερέτρου και εθελοντές, που απομακρύνουν σε τακτική βάση πλαστικά και απορρίμματα.

Τέλος, δεδομένου ότι το τοπίο που περιβάλλει το Blue Lagoon στην Ισλανδία είναι μια παγωμένη έκταση ηφαιστειακού βράχου που έχει ανακηρυχθεί Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, δημιουργήθηκαν μονοπάτια που επιτρέπουν στους επισκέπτες να περιπλανηθούν στο μαγευτικό περιβάλλον χωρίς να θέσουν σε κίνδυνο τα ιδιαίτερα γεωλογικά και φυτικά χαρακτηριστικά του.

Πολιτικές Αντιστάθμισης με Μέτρο

Οι πολιτικές του «offsetting» αντισταθμίζουν τις αναπόφευκτες επιπτώσεις σε σημαντικά περιβαλλοντικά θέματα που αφορούν ένα οικοσύστημα, με παρεμβάσεις σε ένα άλλο ή με δράσεις που ισορροπούν το συνολικό αποτύπωμα ενός οργανισμού στο περιβάλλον. Ωστόσο, αυτές οι πρακτικές παρατηρεί κανείς ότι, τόσο επικοινωνιακά όσο και σε επίπεδο ουσίας, πετυχαίνουν το σκοπό τους μόνο όταν εφαρμόζονται με μέτρο και συμπληρωματικά ή συνδυαστικά με τις προσπάθειες που κάνει μια εταιρεία ή ένας οργανισμός για να αποφύγει τις αρνητικές επιπτώσεις ήδη από τη φάση του σχεδιασμού ενός έργου, προϊόντος ή υπηρεσίας.

Το Pinetrees Lodge, για παράδειγμα, προχώρησε σε μια πολύ απαιτητική ανακαίνιση με στόχο την ελαχιστοποίηση του ενεργειακού και ανθρακικού του αποτυπώματος. Με την ολοκλήρωσή της οι εναπομείναντες εκπομπές άνθρακα της επιχείρησης –συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται, των εκπομπών που απελευθερώνονται εξαιτίας της μεταφοράς προϊόντων, των μετακινήσεων κ.λπ.– αναλύθηκαν, επικυρώθηκαν από ανεξάρτητους συμβούλους και στη συνέχεια αντισταθμίστηκαν με επενδύσεις στο Rimba Raya Biodiversity Project, ένα έργο προστασίας οικοτόπων στο Κεντρικό Καλιμαντάν της Ινδονησίας, και στο Tasmanian Native Forest Project.

Αντίστοιχα, το Soneva Foundation, για να πετύχει επιπλέον αντισταθμίσεις CO₂ έχει εγκαταστήσει μια ανεμογεννήτρια Suzlon 1,5 MW για την παροχή καθαρής ενέργειας στο Ταμίλ Ναντού της Ινδίας, που θα μετριάσει 70.000 τόνους CO₂ σε περίοδο 20 ετών, μέσω της παραγωγής 80.000 MW καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας. Το δε ξενοδοχείο Habitas Namibia συνεργάζεται με το πρόγραμμα Scolel'te του οργανισμού AMBIO για την υποστήριξη πρωτοβουλιών αναδάσωσης, αντισταθμίζοντας τις εκπομπές άνθρακα από τις δραστηριότητές του.

Προχωρώντας σε Αναδασώσεις και Καταπολεμώντας την Αποψίλωση

Εξετάζοντας πιο διεξοδικά την ευρέως διαδεδομένη πρακτική των αναδασώσεων και των μέτρων ενάντια στην αποψίλωση των δασών, ξεχωρίζει η δράση του Soneva Foundation, που παρέχει σε 230.000 άτομα στο Νταρφούρ και τη Μιανμάρ σόμπες εξοικονόμησης καυσίμου για την αναστολή της αποψίλωσης. Το ίδρυμα έχει επίσης φυτέψει πάνω από 500.000 δέντρα στην Ταϊλάνδη, δημιουργώντας πάνω από 3.000 στρέμματα πλούσιου δάσους, μετριάζοντας πάνω από 250.000 τόνους CO₂.

Όμως και οι προσπάθειες του ομίλου Sani/Ikos για αναδασώσεις στην περιοχή της Χαλκιδικής είναι αξιοσημείωτες, έχουν δε άμεσο αντίκτυπο στο φυσικό περιβάλλον που φιλοξενεί το Sani Resort. Με το πρόγραμμα «Plant a Tree» του Sani/Ikos τα τελευταία χρόνια φυτεύτηκαν πάνω από 10.000 δέντρα, σε δάση που καταστράφηκαν από πυρκαγιές, ενώ ο όμιλος έχει ξεκινήσει συνεργασία με το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών για την εκτίμηση της δεξαμενής άνθρακα του δάσους της Σάνης. Άλλο ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το Coral Tree Lodge στη νοτιοδυτική ζούγκλα του Μπελίζ, το οποίο φυτεύει χιλιάδες δέντρα ετησίως, μέσω του εκτεταμένου προγράμματος αγροδασοκομίας του, το οποίο προστατεύει παράλληλα και την άγρια ζωή της περιοχής.

Τέλος, το Tierra Patagonia υποστηρίζει την αναδάσωση φυτεύοντας ένα δέντρο για κάθε επισκέπτη που διαμένει στο ξενοδοχείο, ενώ σε συνεργασία με το Τουριστικό Συμβούλιο της Χιλής και την Ένωση Δασών υποστηρίζει ενεργά ένα φιλόδοξο έργο αναδάσωσης που στοχεύει στη φύτευση ενός εκατομμυρίου δέντρων στα εθνικά πάρκα της Παταγονίας.

«Πράσινες» Μετακινήσεις και Eco-mobility

Ο περιορισμός των ρυπογόνων μεταφορών προκύπτει ως ξεκάθαρη τάση, με φάσμα πρακτικών να έχουν υιοθετηθεί στο πλαίσιο αυτού του στόχου. Οι «πράσινες» μετακινήσεις –από την πεζοπορία και το ποδήλατο μέχρι τα ηλεκτρικά οχήματα– μπορούν παράλληλα να «δώσουν πόντους» και στη βιωματική εμπειρία που προσφέρει ένα θέρετρο.

Στο Casa De Uco (Αργεντινή) οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να περιηγηθούν στους αμπελώνες και να μετακινηθούν γύρω από το κατάλυμα με ποδήλατο, με τα πόδια ή με άλογο – με τρόπο απόλυτα ταιριαστό στον συγκεκριμένο προορισμό. Αντίστοιχα, στο Arbatax Park (Ιταλία) διατίθεται υπηρεσία ενοικίασης ποδηλάτων στους επισκέπτες, παρέχοντας έτσι ένα εναλλακτικό μέσο μεταφοράς που μειώνει την ανάγκη για αυτοκίνητα. Κατά την άφιξή τους στο θέρετρο, οι επισκέπτες οδηγούνται στο δωμάτιό τους με ηλεκτρικά οχήματα και ενθαρρύνονται να εξερευνήσουν τη χερσόνησο με τα πόδια. Ομοίως, μέσω της εμπειρίας «Daylife by Bike», οι επισκέπτες του ξενοδοχείου 1 Hotel South Beach στο Μαϊάμι ενθαρρύνονται να ανακαλύψουν την περιοχή με τα δωρεάν ποδήλατα που τους παρέχονται.

Σε συνεργασία με εταιρείες αυτοκινήτων, τα θέρετρα μπορούν να προσφέρουν μια ιδιαίτερη οδηγική εμπειρία στους θαμώνες τους, έχοντας πάντα κατά νου τον περιορισμό του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος. Για παράδειγμα, το επίσημο ηλεκτρικό αυτοκίνητο των 1 Hotels είναι το 100% ηλεκτρικό Audi e-tron, με το οποίο οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να κάνουν test-drive – μια καλή ευκαιρία βιωματικού marketing και για τη συνεργαζόμενη εταιρεία αυτοκινήτων.

Σε συγκεκριμένα ξενοδοχεία των 1 Hotels προσφέρονται δωρεάν μεταφορές με ποδήλατο και δυνατότητα ηλεκτρικής φόρτισης αυτοκινήτων. Η παροχή θυρών φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων αποτελεί επιταγή, καθώς ολοένα και περισσότεροι επισκέπτες αγοράζουν ηλεκτρικά αυτοκίνητα και φτάνουν στον προορισμό με το δικό τους όχημα, το οποίο θα ήταν ιδιαίτερα βολικό να μπορούν να φορτίσουν στο ίδιο το ξενοδοχείο. Έτσι, το Scarlet στην Κορνουάλη προσφέρει στους επισκέπτες του θύρες φόρτισης.

Οι οικολογικές μετακινήσεις δεν αφορούν, τέλος, μόνο τη στεριά. Σε νησιωτικούς προορισμούς ή προορισμούς κοντά στη θάλασσα οι μετακινήσεις στο νερό είναι άλλη μια παράμετρος που πρέπει να συνυπολογιστεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι το MahaRaja Eco Dive Lodge στην Ινδονησία είναι ο πρώτος καταδυτικός προορισμός παγκοσμίως που διαθέτει σκάφη με ηλεκτρικούς κινητήρες για την αποφυγή της ρύπανσης του ωκεανού με καύσιμα και θόρυβο.

Αποτελεσματικότερη Διαχείριση του Νερού

Η χρήση του νερού στα ξενοδοχεία πρέπει να παρακολουθείται και αυτή καθημερινά για να διασφαλιστεί η υπεύθυνη κατανάλωση. Αυτό δεσμεύεται να κάνει η Meliá Hotels International σε όλα της τα ξενοδοχεία, ενώ στο Pinetrees Lodge μείωσαν σε διάστημα 4 ετών τη χρήση νερού στις εγκαταστάσεις τους κατά 35%, εγκαθιστώντας μηχανισμούς εξοικονόμησης σε βρύσες, ντους και τουαλέτες και αλλάζοντας τον τρόπο με τον οποίο πλένουν ρούχα και υφάσματα.

Στα ξενοδοχεία του ομίλου Sani/Ikos τα δωμάτια και οι κοινόχρηστοι χώροι είναι εξοπλισμένα με μηχανισμούς χαμηλής ροής νερού, ενώ το προσωπικό των ξενοδοχείων εκπαιδεύεται συνεχώς για την αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων. Οι βίλες του θερέτρου Casa De Uco διαθέτουν συστήματα ελέγχου νερού, ενώ στα θολωτά δωμάτια του Whiterod έχουν εγκατασταθεί συσκευές εξοικονόμησης νερού σε βρύσες και κεφαλές ντους, όπως και χρονοδιακόπτες στους λέβητες. Το δε εμφιαλωμένο νερό έχει αντικατασταθεί από το πόσιμο νερό τοπικής πηγής – τι καλύτερο όταν βρίσκεται κανείς στην κορυφή των Ελβετικών Άλπεων.

Στο Tierra Chiloé οι τουαλέτες χαμηλής κατανάλωσης είναι εξοπλισμένες με φλουσόμετρα, ενώ τα μπάνια και οι βρύσες διαθέτουν αεριστήρες ροής, ρυθμίζοντας αποτελεσματικά τη χρήση νερού. Το τζακούζι διαθέτει σύστημα φιλτραρίσματος, ανακύκλωσης και αναρρόφησης που παρατείνει τη χρήση του νερού προτού αλλαχθεί.

Τέλος, στο Bushmans Kloof οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να συνδράμουν στις πολιτικές εξοικονόμησης νερού του θερέτρου και ενημερώνονται για την ανάγκη εξοικονόμησης νερού στην ευρύτερη περιοχή, ενώ στα 1 Hotels τα ντους είναι εξοπλισμένα με χρονόμετρα, ενθαρρύνοντας τους θαμώνες να περιορίσουν το νερό που ξοδεύουν.⁷⁷

Αγαπώντας το Γκρίζο και το Βρόχινο Νερό και Ποτίζοντας... με το Σταγονόμετρο

Άλλη μια πρακτική για την καλύτερη διαχείριση των υδάτινων πόρων στα ξενοδοχεία είναι η αξιοποίηση του «γκρίζου νερού», του νερού δηλαδή που δημιουργείται από δραστηριότητες όπως το ντους, το μπάνιο ή το πλύσιμο, με τα κατάλληλα φίλτρα, για άλλες χρήσεις στις εγκαταστάσεις.

Το σύνολο του νερού που χρησιμοποιείται στο Tierra Atacama αντλείται από το δικό του πηγάδι, όμως διαθέτει και μονάδα επεξεργασίας γκρίζου νερού, που επιτρέπει την επαναχρησιμοποίησή του για το πότισμα των κήπων, χωρίς να επιβαρύνεται το σύστημα αποχέτευσης της πόλης. Στο ξενοδοχείο Scarlet, στο Η. Βασίλειο, το γκρίζο νερό ανακυκλώνεται και στη συνέχεια χρησιμοποιείται στις τουαλέτες, όπως και στο QO στην Ολλανδία, μειώνοντας τη συνολική κατανάλωση νερού κατά 42%.

Το γκρίζο νερό μπορεί να χρησιμεύσει και για τις ανάγκες άρδευσης ενός ξενοδοχείου, που συχνά είναι αυξημένες. Στο Coral Tree Lodge (Μπελίζ) οι υδάτινοι πόροι που χρησιμοποιούνται στο ξενοδοχείο επαναξιοποιούνται ως υγρό λίπασμα στο αγρόκτημά του, ενώ στο Bushmans Kloof (Ν. Αφρική) το επεξεργασμένο γκρίζο νερό χρησιμοποιείται για την άρδευση των μεγαλύτερων περιοχών με γρασίδι. Το ίδιο συμβαίνει και στα ξενοδοχεία του ομίλου Sani/Ikos, όπου τα λύματα αξιοποιούνται για την άρδευση των -μεγάλης έκτασης- χώρων πρασίνου. Στο Jean-Michel Cousteau Resort, που εφάρμοσε την πρώτη εγκατάσταση ανάκτησης νερού στα Φίτζι, το γκρίζο νερό ανακυκλώνεται και χρησιμοποιείται για την άρδευση του κήπου του θερέτρου.

Φυσικά, η άρδευση σε βιώσιμα θέρετρα που σέβονται τον εαυτό τους δεν μπορεί να γίνεται ανεξέλεγκτα. Για παράδειγμα, στο Casa De Uco οι αμπελώνες διαθέτουν σύστημα στάγδην, με απόδοση άρδευσης 90%. Παράλληλα, η χαρτογράφηση του εδάφους επιτρέπει τον εντοπισμό περιοχών με διαφορετικές αποστραγγίσεις, ενώ εντοπίζονται τα σημεία κακής αποστράγγισης και συνεχώς αποκαθίστανται. Και στο Bushmans Kloof όμως το πότισμα των κήπων γίνεται μέσω άρδευσης με micro-jet και σε συνετούς χρόνους.

Τέλος, πολλά από τα ξενοδοχεία του δείγματός μας έχουν βρει τρόπους να συγκεντρώνουν και να αξιοποιούν το βρόχινο νερό. Τα 1 Hotels διαθέτουν σύστημα ανάκτησης του βρόχινου νερού, ενώ στο Arbatax Park, σε ένα παλιό λατομείο που παλαιότερα χρησιμοποιούνταν για την εξόρυξη γρανίτη καθώς και σε φυσικές λίμνες μέσα στο πάρκο, συλλέγεται βρόχινο νερό που αξιοποιείται στη συνέχεια για άρδευση. Στο Scarlet τα νερά της βροχής συλλέγονται για το πότισμα και το πλύσιμο αυτοκινήτων. Τέλος, και το Coral Tree Lodge διαθέτει σύστημα για τη συλλογή και χρήση του νερού της βροχής.

Η Eco-friendly Καθαριότητα Είναι Μισή Αρχοντιά

Τα πρωτόκολλα καθαριότητας στα ξενοδοχειακά θέρετρα υψηλού επιπέδου αποτελούσαν πάντα προτεραιότητα, απέκτησαν όμως ειδικό βάρος την περίοδο της πανδημίας, για τη διασφάλιση της υγείας επισκεπτών και προσωπικού. Η εξισορρόπηση των επιταγών αυτών με την προστασία του περιβάλλοντος, μέσα από τη χρήση προϊόντων καθαρισμού και τεχνικών που προκαλούν την ελάχιστη δυνατή ζημιά στο περιβάλλον, είναι άλλη μια τάση που ξεχωρίζουμε.

Για παράδειγμα, στο Whitepod στην Ελβετία χρησιμοποιούνται 100% βιοδιασπώμενα προϊόντα καθαρισμού, όπως άλλωστε και στο Bushmans Kloof στη Νότια Αφρική, που χρησιμοποιεί βιοδιασπώμενα απορρυπαντικά. Για τον καθαρισμό των δωματίων και των λευκών ειδών στα 1 Hotels παγκοσμίως χρησιμοποιούνται «πράσινοι» διαλύτες, ενώ και στο Scarlet της Κορνουάλης γίνεται χρήση προϊόντων καθαρισμού που είναι φιλικά προς το περιβάλλον, καθώς και μιας πρωτοποριακής συσκευής που αξιοποιεί για τον καθαρισμό οξυγόνο και νερό, αφήνοντας μηδενικά χημικά κατάλοιπα ή επιβλαβείς ουσίες και ελαχιστοποιώντας σε μεγάλο βαθμό τις πλαστικές συσκευασίες.

Για τον καθαρισμό της φυσικής πισίνας του, το Scarlet χρησιμοποιεί σύστημα φιλτραρίσματος με μικροοργανισμούς και φυτά, εξασφαλίζοντας τέλειες συνθήκες για κολύμβηση σε γλυκό νερό και αντικαθιστώντας την ανάγκη για ρυπογόνα χημικά. Αντίστοιχα, σε όλες τις λίμνες του Arbatax Park καλλιεργούνται υάκινθοι νερού, πλωτά φυτά που καθαρίζουν το νερό και, όταν υπάρχει πλεόνασμα, χρησιμεύουν ως τροφή για τους αγριόχοιρους του πάρκου.

Όσο για τον καθαρισμό των λυμάτων, τα ξενοδοχεία που εξετάσαμε κατά κανόνα επενδύουν σε υπερσύγχρονες μονάδες επεξεργασίας, που τους επιτρέπουν να αξιοποιούν στη συνέχεια τα λύματα για τις ανάγκες άρδευσης που έχουν, όπως κάνει ο όμιλος Sani/Ikos. Αντίστοιχα στο Casa De Uco, το ξενοδοχείο και το οινοποιείο διαθέτουν εσωτερικό σύστημα επεξεργασίας λυμάτων και τα νερά, αφού υποστούν επεξεργασία, χρησιμοποιούνται για το πότισμα μιας έκτασης με 200 λεύκες, στο πλαίσιο μιας δράσης αντιστάθμισης του ξενοδοχείου.

Το Pinetrees Lodge εγκατέστησε συστήματα επεξεργασίας λυμάτων της ιαπωνικής εταιρείας FujiClean. Έτσι, το σημαντικά λιγότερο νερό που χρησιμοποιείται αξιοποιείται στη συνέχεια για την άρδευση των εξωτερικών χώρων γύρω από το ξενοδοχείο και, εάν χρειαστεί, την

άρδευση των δενδρυλλίων στο κοντινό Sallywood Swamp Forest. Στο Bushmans Kloof τα λύματα υποβάλλονται σε επεξεργασία από το σύστημα Biolytix (τα ακατέργαστα λύματα διασπώνται από σκουλήκια), ενώ στο Jean-Michel Cousteau Resort Fiji τα λύματα των δωματίων μεταφέρονται σε μια λίμνη όπου υποβάλλονται σε επεξεργασία και στη συνέχεια φιλτράρονται (σε φίλτρα φτιαγμένα από φλοιούς καρύδας!) και χρησιμοποιούνται για την άρδευση του εδάφους.

Περιποίηση που Αγαπά τη Φύση

Από την καθαριότητα των εγκαταστάσεων στην ατομική καθαριότητα, η επιλογή των σχετικών προϊόντων στα θέρετρα είναι ένας από τους πιο ορατούς τρόπους για να δώσει μια εταιρεία το στίγμα της στους επισκέπτες σε ό,τι αφορά τη βιωσιμότητα. Όλοι οι θαμώνες βλέπουν –και σε μεγάλο βαθμό χρησιμοποιούν– τα προϊόντα ατομικής περιποίησης που θα βρουν στο δωμάτιό τους, έχει μεγάλη σημασία λοιπόν η προσεκτική επιλογή τους με βάση μια σειρά από κριτήρια: μεταξύ άλλων, τα συστατικά τους, ο τρόπος συσκευασίας, αλλά και η προέλευσή τους.

Για παράδειγμα, στα 1 Hotels τα προϊόντα ατομικής περιποίησης διατίθενται σε μεγάλα επαναγεμιζόμενα δοχεία και είναι 100% φυσικά (χωρίς parabens, σιλικόνη ή συνθετικά χρώματα), ενώ δεν έχουν ποτέ τεσταριστεί σε ζώα. Αντίστοιχα και στο Jean-Michel Cousteau Resort Fiji, τα προϊόντα ατομικής περιποίησης που προσφέρονται δεν έχουν χημικά και είναι κατασκευασμένα από φυσικά συστατικά τοπικής προέλευσης, ενώ είναι εξαιρετικά φιλικά προς το περιβάλλον.

Μια ολιστική προσέγγιση στο ζήτημα των ατομικών προϊόντων καθαριότητας έχει υιοθετήσει το ξενοδοχείο Scarlet, το οποίο προμηθεύεται χειροποίητα, βιολογικά σαπούνια από τοπικούς βιοτέχνες της Κορνουάλης, τα οποία οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να πάρουν μαζί τους και να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν στο σπίτι τους. Μάλιστα, σε κάθε δωμάτιο βρίσκουν μια μικρή τσάντα από βιολογικό βαμβάκι για την ασφαλή μεταφορά του σαπουνιού, μια από τις λεπτομέρειες που μπορεί να κάνουν τη διαφορά, συμβολίζοντας τη δέσμευση ενός ξενοδοχείου να μην αφήσει τίποτα στην τύχη ενόσω επιχειρεί τη δική του βιώσιμη μετάβαση. Εάν οι επισκέπτες αποφασίσουν να μην πάρουν το σαπούνι μαζί τους, το ξενοδοχείο το επαναχρησιμοποιεί για την αφαίρεση λεκέδων από τα ρούχα, έτσι ώστε τίποτα να μην πηγαίνει χαμένο.

Όμως και η Meliá Hotels International ανακυκλώνει υπολείμματα σαπουνιού με στόχο την επαναχρησιμοποίηση. Σε συνεργασία με την Diversey, μια παγκόσμια εταιρεία λύσεων υγιεινής και καθαρισμού, το σαπούνι συλλέγεται από τα ξενοδοχεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και μεταφέρεται σε μονάδα όπου οι εργαζόμενοι το επεξεργάζονται χρησιμοποιώντας μια καινοτόμο τεχνική ψυχρής έκθλιψης που δεν απαιτεί νερό ή ενέργεια.

Σε νησιωτικούς προορισμούς ή σε θέρετρα που βρίσκονται κοντά στη θάλασσα ή σε λίμνες, η χρήση αντηλιακών από τους επισκέπτες μπορεί να προκαλέσει ζημιά στο υδάτινο οικοσύστημα. Έτσι, στο MahaRaja Eco Dive Lodge δεν επιτρέπεται στους επισκέπτες να χρησιμοποιούν εμπορικά αντηλιακά που καταστρέφουν τα κοράλλια. Κάθε δωμάτιο διαθέτει βιοδιασπώμενα προϊόντα περιποίησης, οδοντόβουρτσες με βάση το καλαμπόκι και αντηλιακά με SPF φιλικό προς τα κοράλλια.

Τέλος, ειδικό ενδιαφέρον έχει και η περίπτωση του Blue Lagoon στην Ισλανδία που, δίνοντας την έμφαση στην έρευνα και ανάπτυξη, αξιοποιεί τη γεωθερμική ενέργεια για την απομόνωση, καλλιέργεια και συγκομιδή των ευεργετικών στοιχείων του γεωθερμικού θαλασσινού νερού στο Svartsengi Resource Park –πυριτία, μέταλλα και άλγες-, τα οποία με τη σειρά τους αξιοποιούνται στα προϊόντα της σειράς περιποίησης Blue Lagoon Skincare.

Κυκλική Οικονομία και Υπεύθυνη Διαχείριση Αποβλήτων

Η διαχείριση των αποβλήτων που προκύπτουν από τη δραστηριότητα μιας ξενοδοχειακής μονάδας είναι ένα από τα πιο απαιτητικά πεδία για την ελαχιστοποίηση του αρνητικού αντικτύπου της στο περιβάλλον. Αναφερθήκαμε ήδη σε κάποιες μορφές αποβλήτων, όμως στις υποενότητες που ακολουθούν αναλύουμε σε μεγαλύτερο βάθος ζητήματα που αφορούν κάποιες συγκεκριμένες κατηγορίες.

Κεντρικός άξονας για την υπεύθυνη και αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων είναι, και στον ξενοδοχειακό κλάδο, οι αρχές της κυκλικής οικονομίας, η οποία στοχεύει στη μείωση των αποβλήτων (Reduce), την επαναχρησιμοποίηση πόρων (Reuse) και την ανακύκλωση όπου αυτό είναι δυνατόν (Recycle). Τα τρία Rs (3R) είναι η πυξίδα για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών συστημάτων και έτσι αναφέρονται σε αυτά εταιρείες όπως ο όμιλος Sani/Ikos -που έχει προσθέσει στη στρατηγική του και μία τέταρτη αρχή, αυτή της κομποστοποίησης-, αλλά και το Casa De Uco.

Στο πεδίο της διαχείρισης αποβλήτων, ο όμιλος Sani/Ikos έχει ήδη θέσει τον πήχη ψηλά για τα επόμενα χρόνια. Στόχος του είναι η παραγωγή μηδενικών αποβλήτων για υγειονομική ταφή έως το 2024 – στόχο που έχει ήδη πετύχει στην Κέρκυρα με το Ikos Dassia. Αντίστοιχα, το 90% των ξενοδοχειακών δραστηριοτήτων του Soneva έχει μηδενικά απόβλητα, μέσω του προγράμματος «Waste to Wealth» που μετατρέπει τα απόβλητα σε νέα προϊόντα, με στόχο τα ξενοδοχεία του να γίνουν 100% μηδενικά τα επόμενα χρόνια.

Στο σκέλος της ανακύκλωσης, πολλές από τις εταιρείες του δείγματος έχουν να επιδείξουν σημαντικό έργο, ακόμη και εκείνες που λόγω μεγέθους αντιμετωπίζουν επιπρόσθετες δυσκολίες στη διαχείριση των απορριμμάτων. Για παράδειγμα, τα ξενοδοχεία του ομίλου Sani/Ikos έχουν πετύχει υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης της τάξης του 50-60%, ανάλογα με το ξενοδοχείο, με το Sani Resort μάλιστα να ξεπερνά και το εμπόδιο της απουσίας δημοτικών υπηρεσιών ανακύκλωσης στην περιοχή της Χαλκιδικής. Αντίστοιχα, το Jean-Michel Cousteau Resort ήταν το πρώτο θέρετρο στα Φίτζι που ανακύκλωσε χαρτί και πλαστικό, με αποτέλεσμα να εφαρμοστεί πρόγραμμα ανακύκλωσης και στην ευρύτερη περιοχή.

Σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των 3R, η δημιουργικότητα που επιδεικνύουν τα θέρετρα του δείγματός μας είναι εντυπωσιακή. Για παράδειγμα, στο Casa De Uco το χρησιμοποιημένο χαρτί δίνεται σε βιβλιοπωλείο, όπου ανακυκλώνεται σε νέο, χρησιμοποιήσιμο χαρτί, το γυαλί αξιοποιείται από μη κυβερνητική οργάνωση της πλησιέστερης πόλης που το πουλά και δωρίζει τα χρήματα για την καταπολέμηση του καρκίνου, ενώ τα πώματα των κρασιών συλλέγονται και στη συνέχεια παραδίδονται σε νηπιαγωγείο, όπου τα παιδιά τα χρησιμοποιούν στις χειροτεχνίες τους. Στο δωμάτιο πλυντηρίων του ξενοδοχείου λειτουργεί σύστημα με επαναχρησιμοποιήσιμες υφασμάτινες σακούλες για τη μείωση της χρήσης πλαστικών.

Στο Whitepod γίνεται χρήση πιστοποιημένου χαρτιού FSC και PCF για εκτυπώσεις, σημειωματάρια, φυλλάδια, συσκευασίες χαρτιού και χαρτί υγείας, ενώ τα 1 Hotels χρησιμοποιούν ανακυκλωμένα υλικά για τα έπιπλα, τα ρούχα και τα υφάσματα των ξενοδοχείων. Στο Scarlet δεσμεύονται να επαναχρησιμοποιούν όλα τα είδη όταν αυτό είναι εφικτό, ενώ μέσω του οργανισμού Terracycle ανακυκλώνουν όσο το δυνατόν περισσότερα προϊόντα – χαρτί, χαρτόνι, κουτιά, πλαστικά και γυαλί.

Στο Arbatax Park, χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες, τα χαρτιά και όλα τα υλικά με βάση την κυτταρίνη ανακυκλώνονται και μετατρέπονται σε κλινοσκεπάσματα για τα ζώα στη φάρμα του καταλύματος. Μέσα στο θέρετρο δημιουργήθηκε φούρνος για την ανάμειξη γυαλιού από απορρίμματα, τα οποία αποκτούν μια νέα ζωή: μετατρέπονται σε πιάτα, βάζα και ποτήρια, τα οποία στη συνέχεια χρησιμοποιούνται στα εστιατόρια του καταλύματος. Τα ξερά κλαδιά μετατρέπονται σε στύλους για φράχτες στο αγρόκτημα ή σε καυσόξυλα για τους φούρνους ψωμιού. Το ξύλο που προέρχεται από κλάδεμα ή από φυτά των οποίων ο κύκλος ζωής έχει φτάσει σε φυσικό τέλος μετατρέπεται σε έπιπλα για τα δωμάτια ή σε νέες πινακίδες για το πάρκο. Τέλος, όλα τα κομμένα χόρτα γίνονται καθημερινά τροφή για τα ζώα του πάρκου.

Η χρήση ανακτημένων δομικών υλικών είναι επίσης μια τάση που παρουσιάζει ενδιαφέρον. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το θέρετρο Song Saa Private Island, το οποίο έχει χτιστεί με ανακτημένα υλικά. Τα υλικά με τα οποία είναι κατασκευασμένες οι βίλες του προέρχονται από παλιά εργοστάσια, αποθήκες και μάντρες με είδη κατεδάφισης στην Καμπότζη και την Ταϊλάνδη, καθώς και με ανακυκλωμένο ξύλο από τα γειτονικά νησιά. Τα ξύλινα χειροποίητα έπιπλα έχουν φτιαχτεί από παλιές ψαρόβαρκες, ενώ τα έργα τέχνης που κοσμούν το θέρετρο προέρχονται από επαρχιακές αγορές ή τοπικούς καλλιτέχνες. Αντίστοιχα, τα δομικά υλικά που χρησιμοποιήθηκαν στην κατασκευή του κτιρίου του QO στο Άμστερνταμ προέρχονταν σχεδόν αποκλειστικά από τοπικές πηγές. Το 33% του σκυροδέματος ανακτήθηκε από έναν κατεδαφισμένο ουρανοξύστη, ενώ τα χαλιά του ξενοδοχείου είναι κατασκευασμένα από 100% ανακυκλωμένα δίχτυα ψαρέματος που προέρχονται επίσης από την περιοχή.

Στο θέρετρο Azulik, το «Atelier Aníkēna» προωθεί τους ντόπιους δεξιότητες, με στόχο την επανεξέταση της σχέσης μας με την κατανάλωση και τα ρούχα. Μέσω της ανακύκλωσης και του upcycling, τα απορρίμματα υφασμάτων του ξενοδοχείου ξαναπαίρνουν ζωή για να πωληθούν στο οικολογικά υπεύθυνο κατάστημά του. Η δημιουργός του «Olistic», του fashion label του ξενοδοχείου, εμπιστεύεται τους τεχνίτες κεντήματος της περιοχής για να δημιουργήσουν ρούχα με πολύτιμα στολίδια, εμπνευσμένα από τη φύση, σε πλήρη αντίθεση με τη «γρήγορη μόδα» της εποχής. Πρόκειται για ένα brand μηδενικών απορριμμάτων, καθώς επαναχρησιμοποιεί κάθε κομμάτι υφάσματος για να μειώσει την επίδρασή του στον πλανήτη.

Η μετατροπή αποβλήτων σε πολύτιμα προϊόντα βρίσκεται στην καρδιά των προσπαθειών και στα Soneva Resorts, όπου τα χρησιμοποιημένα γυάλινα μπουκάλια μετατρέπονται σε μαγειρικά σκεύη ή έργα τέχνης. Ένα από τα καινοτόμα προγράμματα είναι η μετατροπή μπουκαλιών

κέτσαπ που συλλέγονται από γειτονικές επιχειρήσεις σε όμορφα γλυπτά, τα οποία στη συνέχεια πωλούνται στο स्टούντιο τέχνης του νησιού.

Τέλος, το ξενοδοχείο Scarlet στην Κορνουάλη δίνει στα υφάσματα που χρησιμοποιεί μια δεύτερη ζωή. Το ξενοδοχείο ανακυκλώνει πετσέτες και κουβέρτες που δεν είναι πλέον κατάλληλες για κανονική χρήση, κάνοντάς τις καλύμματα μαξιλαριών, μάσκες και γάντια καθαρισμού για το spa.

Περιορίζοντας και Αξιοποιώντας τα Οργανικά Απορρίμματα

Για τον περιορισμό των οργανικών απορριμμάτων, τα ξενοδοχεία του ομίλου Sani/Ikos ελαχιστοποιούν τη σπατάλη τροφίμων, χρησιμοποιώντας καινοτόμες μεθόδους όπως ζυγαριές με AI δυνατότητες, ενώ πραγματοποιούν συστηματικά δωρεές σε τοπικές τράπεζες τροφίμων. Για την εκτροφή των απορριμμάτων τροφίμων από τους χώρους υγειονομικής ταφής, έχει επιλεγεί η μέθοδος της κομποστοποίησης. Όλα τα ξενοδοχεία του ομίλου στην Χαλκιδική πλέον κομποστοποιούν το 100% των οργανικών υπολειμμάτων στις κουζίνες και τους κήπους, στο πλαίσιο του στόχου Zero Waste.

Η κομποστοποίηση είναι μια φυσική διαδικασία που χρησιμοποιείται ευρέως από τα ξενοδοχεία του δείγματός μας. Στα Soneva Resorts τα απόβλητα τροφίμων από τα εστιατόρια του θερέτρου μετατρέπονται σε κομπόστ, ώστε να δημιουργήσουν έδαφος πλούσιο σε θρεπτικά συστατικά για την τοπική καλλιέργεια των βοτάνων, των φρούτων και των λαχανικών που καταναλώνονται στο θέρετρο. Στο Pinetrees Lodge ανακυκλώνονται όσο το δυνατόν περισσότερα οργανικά απόβλητα σε φάρμες σκουληκιών και σωρούς κομποστοποίησης, ενώ το πλούσιο λίπασμα που προκύπτει αξιοποιείται στον βιολογικό κήπο του ξενοδοχείου.

Στο Arbatax Park κλαδιά, φύλλα, λουλούδια, ιζήματα λίμνης και το οργανικό υλικό που παράγεται από τα ζώα που ζουν στο πάρκο συλλέγονται καθημερινά σε μια ειδική περιοχή κομποστοποίησης, όπου μετατρέπονται σε λίπασμα για τους κήπους. Στο Bushmans Kloof υπάρχει μεγάλη μονάδα κομποστοποίησης, με τα οργανικά απόβλητα να χρησιμοποιούνται ως λίπασμα στους κήπους. Τα φύλλα του τσαγιού, οι κόκκοι του καφέ και τα κελύφη των αυγών καταλήγουν στον σωρό λιπασματοποίησης ως πηγές αζώτου αργής απελευθέρωσης. Τέλος, το Coral Tree Distillery, το αποστακτήριο του ξενοδοχείου Coral Tree Lodge στη νοτιοδυτική ζούγκλα του Μπελίτζ, ελαχιστοποιεί τις αρνητικές επιπτώσεις του στο περιβάλλον μετατρέποντας τα απόβλητά του σε βιομάζα.

Καταργώντας τα Πλαστικά Μιας Χρήσης, Αλλά Όχι Μόνο

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται και σε ό,τι αφορά τα πλαστικά μιας χρήσης, που συντελούν στο τεράστιο πρόβλημα της πλαστικής ρύπανσης στις θάλασσες και στους ωκεανούς μας.⁷⁸ Το 80-85% των θαλάσσιων απορριμμάτων στις παραλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πλαστικά, ενώ το 50% των θαλάσσιων απορριμμάτων είναι πλαστικά μιας χρήσης. Η Ελλάδα ενσωμάτωσε στον ν. 4376/2020 την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2019/904 για την απαγόρευση 9 πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης από τον Ιούλιο του 2021 και τη μείωση της διάθεσης και χρήσης πλαστικών ποτηριών και περιεκτών φαγητού και την αντικατάστασή τους με εναλλακτικά από την 1η Ιανουαρίου 2022.⁷⁹

Ας ξεκινήσουμε από τις πρωτοβουλίες που έχει λάβει στο πεδίο αυτό ο όμιλος Sani/Ikos. Στα ξενοδοχεία του ομίλου έχουν καταργηθεί τα πλαστικά μιας χρήσης που περιλαμβάνονται στη λίστα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χρόνια προτού ψηφιστεί και εφαρμοστεί η σχετική νομοθεσία, ενώ οι εργασίες για την επίτευξη του στόχου του ομίλου να γίνει Zero Plastic σε όλους τους χώρους των ξενοδοχείων (κύριων και υποστηρικτικών) έως το 2024 είναι εντατικές, μέσα από εκτεταμένους ελέγχους σε όλα τα θέρετρα και τη συστηματική λήψη νέων μέτρων. Για παράδειγμα, τα χάρτινα καλαμάκια και οι χάρτινες σακούλες στα καταστήματα έχουν καθιερωθεί ήδη από το 2013, όπως και η επαναχρησιμοποίηση των γυάλινων μπουκαλιών νερού. Σε όλα τα δωμάτια γίνεται ανακύκλωση με ειδικές βιοδιασπώμενες τσάντες, ενώ για τα σκουπίδια χρησιμοποιούνται σακούλες από ανακυκλωμένο πλαστικό. Στις καινοτόμες πρακτικές του ομίλου περιλαμβάνεται και η κατασκευή μπρελόκ από ανακυκλωμένο πλαστικό με τρισδιάστατο εκτυπωτή, όπως και η μετατροπή σάκων οικοδομικών υλικών σε σακούλες για τη συλλογή οργανικών απορριμμάτων από τους κήπους των θερέτρων. Μεγάλη έμφαση δίνεται και στην εκπαίδευση του προσωπικού σχετικά με την πλαστική ρύπανση.

Οι πρώτες πρωτοβουλίες του Soneva στο πεδίο αυτό ξεκίνησαν πριν από 15 χρόνια με την αφαλάτωση νερού για την εξάλειψη της εισαγωγής εμφιαλωμένου νερού σε πλαστική συσκευασία στο νησί. Το 2017 το Soneva Fushi ήταν το πρώτο θέρετρο στις Μαλδίβες που εισήγαγε μέσω των προγραμμάτων του την ανακύκλωση πλαστικών τοπικά και τη συλλογή απορριμμάτων από κοντινά νησιά. Παράλληλα, η πρωτοβουλία Soneva Water ιδρύθηκε ως κοινωνική επιχείρηση για την εξάλειψη των εισαγόμενων πλαστικών εμφιαλωμένων νερών στην ευρύτερη περιοχή

Μαάλχος. Σε ένα εργοστάσιο αφαλάτωσης που λειτουργεί με ηλιακή ενέργεια, το νερό φιλτράρεται, ανοργανοποιείται, αποστειρώνεται με υπεριώδη ακτινοβολία και εμφιαλώνεται σε επαναχρησιμοποιήσιμες, φιλικές προς το περιβάλλον φιάλες. Αυτά τα μπουκάλια στη συνέχεια παραδίδονται σε νοικοκυριά, ξενώνες, καφετέριες, σχολεία και επιχειρήσεις. Μόλις καταναλωθεί το νερό, τα κενά μπουκάλια συλλέγονται και αντικαθίστανται με γεμάτα.

Όμως και στα δωμάτια και στους χώρους των ξενοδοχείων της αλυσίδας 1 Hotels γίνεται μηδενική χρήση πλαστικών μιας χρήσης, ενώ οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τη βρύση του δωματίου τους για να ξαναγεμίζουν με νερό τις καράφες ανακυκλωμένου γυαλιού που τους παρέχονται από το ξενοδοχείο. Αντίστοιχα, η Meliá Hotels International ξεκίνησε το 2018 ένα πρόγραμμα για τη μείωση του όγκου των πλαστικών απορριμμάτων, με έμφαση στα προϊόντα περιποίησης, τα είδη μπάνιου, τα μπουκάλια νερού, τα πλαστικά καλαμάκια και τις πλαστικές σακούλες και ήδη το 2019 είχε πετύχει μείωση κατά 68% σε σχέση με το 2018.

Από την πλευρά του το Copal Tree Lodge έχει απαγορεύσει τη χρήση πλαστικών μιας χρήσης, παρέχει μπουκάλια νερού αλουμινίου και δοχεία πόσιμου νερού στα δωμάτια αντί για πλαστικά μπουκάλια, ενώ οι σάκοι απορριμμάτων, τα εμπορευματοκιβώτια και τα καλαμάκια που χρησιμοποιούνται σε ολόκληρο το ξενοδοχείο είναι βιοδιασπώμενα. Τέλος, το Habitas Namibia έχει δεσμευτεί για την εξάλειψη του πλαστικού μιας χρήσης σε όλα τα δωμάτιά του, έχοντας μάλιστα αποσπάσει τη βράβευση Oceanic Champion Badge για την υιοθέτηση του The Oceanic Standard, ενώ και στο One&Only Nyungwe House παρέχεται στους επισκέπτες του ξενοδοχείου δωρεάν ένα μπουκάλι νερού από αλουμίνιο.

Απολαμβάνοντας Φρούτα, Λαχανικά και Καρπούς από Βιολογικό Μποστάνι

Είναι προφανές ότι το κομμάτι της διατροφής μπορεί να απογειώσει την εμπειρία σε ένα ξενοδοχείο. Όπως προκύπτει δε στα θέρετρα του δείγματός μας, η διεθνής τάση θέτει την ευθυγράμμιση της υγείας των θαμώνων και του περιβάλλοντος σε μια δημιουργική ισορροπία. Όλο και περισσότερα ξενοδοχεία επενδύουν στην καλλιέργεια φρούτων, λαχανικών και άλλων καρπών στις εγκαταστάσεις τους, σε βιολογικά πιστοποιημένους κήπους και μποστάνια, και κάνουν το concept του «farm to table» άλλη μια παροχή που αναβαθμίζει την εμπειρία της φιλοξενίας.

Στο Casa De Uco στην Αργεντινή, για παράδειγμα, τα αμπέλια του κτήματος είναι βιολογικά πιστοποιημένα, δεν γίνεται χρήση χημικών φυτοφαρμάκων για τη γονιμότητα του εδάφους, αλλά χρήση φυσικού κομπόστ, ενώ το ξενοδοχείο προσφέρει βιολογικό και εποχικό μενού στους επισκέπτες του, αξιοποιώντας τον δικό του βιολογικό κήπο, όπου καλλιεργούνται περισσότερες από 30 διαφορετικές ποικιλίες στη διάρκεια του χρόνου.

Το μενού στο εστιατόριο του Soneva Fushi «Shades of Green» δίνει έμφαση στα φρέσκα, βιολογικά και τοπικά προϊόντα, ενώ η εμπειρία ξεκινά με όλους τους επισκέπτες να κάνουν μια ξενάγηση στον κήπο ώστε να μάθουν για τα βότανα, τα λαχανικά και τα φρούτα που καλλιεργούνται εκεί. Επιλέγουν επίσης τα συστατικά που θα χρησιμοποιηθούν στο γεύμα τους, τα οποία καλούνται να εξετάσουν, να μυρίσουν και να δοκιμάσουν.

Στο Bushmans Kloof τοπικά βότανα και λαχανικά συλλέγονται καθημερινά από τον βιολογικό κήπο και αξιοποιούνται στο μενού των επισκεπτών. Ένα ειδικό μενού περιλαμβάνει δημοφιλή πιάτα εμπνευσμένα από τη Νότια Αφρική, στα οποία χρησιμοποιούνται τοπικά βότανα που συλλέγονται καθημερινά από τον κήπο του ξενοδοχείου. Στο One&Only Nyungwe House το βιολογικό μενού του ξενοδοχείου «από τον κήπο στο πιάτο» αξιοποιεί ντόπια, εποχικά προϊόντα και συστατικά, τα οποία καλλιεργούνται στο μποστάνι του ξενοδοχείου και στην ευρύτερη περιοχή της Γκισακούρα.

Στο Jean-Michel Cousteau Resort υπάρχει επίσης βιολογικός κήπος, που παρέχει φρούτα, λαχανικά και βότανα στους θαμώνες του ξενοδοχείου σε όλη τη διάρκεια του χρόνου. Σχεδόν όλα τα τροπικά φρούτα στο μενού προέρχονται από τον κήπο, ενώ οι πρώτες ύλες που δεν μπορούν να καλλιεργηθούν εκεί προέρχονται από τοπικούς αγρότες βιολογικής γεωργίας. Συγκεκριμένα, το 30% των τροφών που καταναλώνονται καλλιεργούνται στον βιολογικό κήπο, το υπόλοιπο 69% προέρχεται από τοπικές φάρμες για την υποστήριξη της τοπικής οικονομίας και κοινότητας, ενώ το 1% προέρχεται από βρώσιμα φυτά του νησιού. Επιπλέον, στο μενού χρησιμοποιούνται μόνο βιώσιμα αλιεύματα, γεγονός που έχει συντελέσει στη δημιουργία μιας ανταγωνιστικής αγοράς βιώσιμης αλιείας στην περιοχή.

Το 70% του φαγητού που σερβίρεται στο υπαίθριο εστιατόριο του Coral Tree Lodge παράγεται στο αγρόκτημα του ξενοδοχείου, ενώ άλλα συστατικά, όπως τα ψάρια, προέρχονται από τοπικούς προμηθευτές. Το ξενοδοχείο συνεισφέρει στη διάσωση της γηγενούς κουζίνας της Μπελίζ

και των μοναδικών καλλιεργειών της χώρας, χτίζοντας μια παγκόσμια αγορά για σοκολάτα, καφέ και ρούμι. Στο Pinetrees Lodge μπορεί να χρειάστηκαν μερικά χρόνια προετοιμασίας του εδάφους για να αυξηθεί η γονιμότητα του βιολογικού κήπου του ξενοδοχείου, όμως στον χώρο αυτό καλλιεργούνται πια τα περισσότερα χορταρικά και βότανα που καταναλώνονται στο εστιατόριο. Όσο για τις πρώτες ύλες του φαγητού που σερβίρεται στο εστιατόριο και στο μπαρ του QO στο Άμστερνταμ, καλλιεργούνται στο θερμοκήπιο του ξενοδοχείου στον τελευταίο όροφο, και τα μενού ποικίλλουν, ανάλογα με τα εποχικά προϊόντα που διατίθενται κάθε μέρα.

Στην Χαλκιδική, πάνω από το ένα τέταρτο του μενού στα εστιατόρια του Sani Resort προέρχεται από εκλεκτά τοπικά προϊόντα, που επιλέγονται με βάση την προέλευση και την ποιότητά τους, ενώ έχει αναπτυχθεί και η σειρά “Land of Grace” με αγροτικά προϊόντα από την περιοχή της Χαλκιδικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, που παράγεται αποκλειστικά για το θέρετρο, μεγιστοποιώντας έτσι την οικονομική συνεισφορά στην τοπική κοινωνία.

Η έμφαση στην εποχικότητα είναι άλλη μια τάση που ξεχωρίζει. Στο Whiterod δίνεται έμφαση στην αξιοποίηση εποχικών προϊόντων, ενώ και τα τρόφιμα που σερβίρονται στο εστιατόριο του Habitas Namibia είναι εποχικά, βιολογικά και προέρχονται από τοπικούς προμηθευτές, με το μενού να αντλεί έμπνευση από την κουζίνα της περιοχής. Τέλος, στα 1 Hotels οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν ολόφρεσκα εποχικά φρούτα και λαχανικά, επιλεγμένα από τοπικές φάρμες, στον «πάγκο» που βρίσκεται στα λόμπι συγκεκριμένων ξενοδοχείων.

Προμήθεια Προϊόντων από Τοπικούς Παραγωγούς με Κριτήρια Βιωσιμότητας

Άλλη μια τάση που παρατηρείται και κατέστη ορατή και στην προηγούμενη ενότητα είναι η έμφαση που δίνεται στην ιχνηλασιμότητα και στις βιώσιμες πρώτες ύλες. Άλλωστε η σημασία της ιχνηλασιμότητας, αλλά και η χρήση βιώσιμων πρώτων υλών, προκύπτει τα τελευταία χρόνια ως προτεραιότητα τόσο για τις εταιρείες-πρωταθλήτριες σε ζητήματα περιβαλλοντικής υπευθυνότητας όσο και για τους καταναλωτές.

Σε αυτή την κατεύθυνση, είναι χαρακτηριστικό ότι ο όμιλος Sani/Ikos αναζητά συνεχώς πιο βιώσιμες λύσεις σε ό,τι αφορά την προμήθεια αγροτικών προϊόντων. Όλοι οι βασικοί προμηθευτές των ξενοδοχείων

αξιολογούνται με κριτήρια βιωσιμότητας, ενώ προτιμώνται οι τοπικοί παραγωγοί που δραστηριοποιούνται σε ακτίνα 150 χιλιομέτρων. Μάλιστα, τα τελευταία χρόνια, στο Sani Resort περισσότερο από το ένα τέταρτο του μενού προέρχεται από εκλεκτά τοπικά προϊόντα της Χαλκιδικής. Μια μεγάλη ποικιλία από τοπικά προϊόντα παράγεται αποκλειστικά για το Sani Resort, ενώ η σειρά αγροτικών προϊόντων «Land of Grace» προέρχεται από την περιοχή της Χαλκιδικής και της Κεντρικής Μακεδονίας για τη μεγιστοποίηση της οικονομικής συνεισφοράς στην τοπική κοινωνία.

Η προτίμηση σε τοπικούς παραγωγούς προκύπτει σε μια σειρά από θέρετρα που εξετάσαμε. Το Casa De Uco προμηθεύεται φρούτα και χυμούς από βιολογικές φάρμες της περιοχής, οι σεφ του Pinetrees Lodge σερβίρουν συχνά γεύματα με ψάρια που αλιεύονται τοπικά, στα 1 Hotels προτιμώνται βιολογικά προϊόντα αγορασμένα από τοπικούς παραγωγούς, ενώ στο MahaRaja Eco Dive Lodge τα βίγκαν παραδοσιακά γεύματα που προσφέρονται στους επισκέπτες παρασκευάζονται με τοπικά προϊόντα.

Στο Whitepod υιοθετείται μια διαφορετική προσέγγιση για πιο βιώσιμες προμήθειες: δίνεται έμφαση στη μαζική αγορά αγαθών, με στόχο τη μείωση της ποσότητας των συσκευασιών. Σε ό,τι αφορά το φαγητό που προσφέρεται στο ξενοδοχείο, στόχος είναι, ομοίως, η χρήση προϊόντων τοπικών προμηθευτών όπου αυτό είναι εφικτό και, σε δεύτερο επίπεδο, Ευρωπαϊκών προμηθευτών.

Το Scarlet συνεργάζεται στενά με τους προμηθευτές του για να διασφαλίσει την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων, απορρίπτοντας τυχόν προϊόντα που παραδίδονται συσκευασμένα σε περιττές συσκευασίες ή έρχονται από πολύ μεγάλη χιλιομετρική απόσταση. Ως αποτέλεσμα, πολλοί προμηθευτές παραδίδουν προϊόντα σε επιστρεφόμενα κιβώτια ή σε συσκευασίες που ανακυκλώνονται τοπικά.

Το Arbatax Park, σε συνεργασία με τοπικούς συλλόγους, έχει εγκαινιάσει ένα δίκτυο κήπων υπεύθυνης καλλιέργειας και παραγωγής, για να συλλέγονται τοπικά προϊόντα και να υποστηρίζεται έτσι η τοπική οικονομία. Το έργο περιλαμβάνει τη χρήση βρόχινου νερού που συλλέγεται, μεταξύ άλλων, στις λίμνες της περιοχής. Στόχος της συγκεκριμένης προσπάθειας είναι να δημιουργηθεί ένα δίκτυο τοπικών παραγωγών με την πιστοποιημένη βιολογική ετικέτα «Arbatax Blue Zone».

Τέλος, τα Meliá Hotels δημοσίευσαν τον πρώτο Κώδικα Δεοντολογίας για Προμηθευτές της εταιρείας το 2018, με στόχο την ενίσχυση της

υπεύθυνης διαχείρισης της αλυσίδας εφοδιασμού των ξενοδοχείων. Ο κώδικας προωθεί σχέσεις με προμηθευτές που βασίζονται σε κοινές δεσμεύσεις και αφορούν τομείς όπως η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η συμμόρφωση με τον νόμο, τα εργασιακά δικαιώματα, η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία, ο σεβασμός στο περιβάλλον κ.ά.

Στηρίζοντας την Τοπική Οικονομία

Εκτός από την προμήθεια τροφίμων, τα θέρετρα του δείγματός μας υποστηρίζουν την τοπική οικονομία με μια σειρά πρακτικών, σε όλα τα στάδια της λειτουργίας και της δραστηριότητάς τους – από τους τεχνίτες και τα υλικά που επιλέγουν για την οικοδόμηση των εγκαταστάσεών τους μέχρι και στον τρόπο με τον οποίο στελεχώνουν το προσωπικό τους.

Στο MahaRaja Eco Dive Lodge, για παράδειγμα, τα μπανγκαλόου κατασκευάστηκαν από ντόπιο προσωπικό, ενώ το ξύλο που χρησιμοποιήθηκε προήλθε από 100 τοπικές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις. Στα δωμάτια του Tierra Chiloé στη Χιλή οι επισκέπτες θα βρουν ως δώρο ένα ζευγάρι μάλλινες παντόφλες, πλεγμένες από γυναίκες της περιοχής, ενώ στο πρόγραμμα των ξενοδοχείων Tierra έχουν ενσωματωθεί δραστηριότητες που ενισχύουν τις τοπικές επιχειρήσεις, όπως για παράδειγμα η εκδρομή «Soul Bridge», που προσφέρει την ευκαιρία στους επισκέπτες να δουν έργα τέχνης τοπικών καλλιτεχνών.

Το Sani Resort παρέχει οικολογικές ξεναγήσεις με καθημερινό πρόγραμμα επισκέψεων και εκδρομών σε μελίσσια, οινοποιεία και αγροκτήματα της Χαλκιδικής. Μάλιστα, μέσω συνεργασίας με τοπικό αγρόκτημα, δίνεται η δυνατότητα στους επισκέπτες όχι μόνο να επισκεφθούν τη φάρμα και τον καλλιεργητή, αλλά και να «γίνουν αγρότες» για ένα πρωί. Προάγοντας παράλληλα τον πολιτισμό, εδώ και σχεδόν 30 χρόνια το ετήσιο Sani Festival ανοίγει γέφυρες μεταξύ τουρισμού και τεχνών, μέσα από ένα πλούσιο πρόγραμμα συναυλιών και παραστάσεων. Την ίδια στιγμή, τα Ikos Resorts του ομίλου δίνουν στους επισκέπτες την ευκαιρία να εξερευνήσουν την τοπική γαστρονομική σκηνή, γευματίζοντας σε επιλεγμένα εστιατόρια της περιοχής χωρίς επιπλέον κόστος, ως μέρος της all-inclusive προσφοράς του θερέτρου «Infinite Lifestyle», μέσα από το πρόγραμμα «Dine Out».

Η στελέχωση του προσωπικού των ξενοδοχείων από μέλη της τοπικής κοινότητας αποτελεί επίσης μια σημαντική τάση με ουσιαστικό αντίκτυπο

στην τοπική οικονομία. Σχεδόν όλοι οι εργαζόμενοι του Jean-Michel Cousteau Resort Fiji ζουν στα χωριά γύρω από την περιοχή Σαβουσάβου, ενώ και στο Bushmans Kloof το προσωπικό του καταλύματος προέρχεται από την τοπική κοινότητα. Στο MahaRaja Eco Dive Lodge τουλάχιστον ένα μέλος κάθε τοπικής οικογένειας συνεργάζεται με το κατάλυμα, ενώ στους υπαλλήλους διδάσκονται Αγγλικά και τους δίνεται η ευκαιρία να εκπαιδευτούν δωρεάν για να γίνουν πιστοποιημένοι καταδυτικοί δάσκαλοι. Όσο για το ξενοδοχείο Habitas Namibia, συνεργάζεται με τον μη κυβερνητικό οργανισμό Saira Hospitality ώστε να παρέχει εκπαίδευση σε ό,τι αφορά υπηρεσίες φιλοξενίας, αλλά και ευκαιρίες απασχόλησης στους ντόπιους.

Αντίστοιχα, τα ξενοδοχεία Tierra επιδιώκουν να παρέχουν ευκαιρίες εργασίας και υποστήριξης στα μέλη των κοινοτήτων στις οποίες δραστηριοποιούνται. Μάλιστα, στο πλαίσιο του προγράμματος «Διπλής Εκπαίδευσης», υποστηρίζεται μια τεχνική σχολή που προσλαμβάνει νέους ως μαθητευόμενους, οι οποίοι καθοδηγούνται από ειδικούς στους τομείς του τουρισμού, της ηλεκτρικής ενέργειας και της γεωργίας. Στους απόφοιτους προσφέρονται θέσεις εργασίας, ώστε να συνεχίσουν να εργάζονται και να εξελίσσουν την καριέρα τους.

Τέλος, και ο όμιλος Sani/Ikos παρέχει ευκαιρίες μάθησης και εξέλιξης σε όλους τους εργαζομένους του, ενώ δίνει έμφαση στην απασχόληση ντόπιων υπαλλήλων για την υποστήριξη των κοινοτήτων όπου δραστηριοποιείται. Δίνεται επίσης έμφαση στην εκπαίδευση του προσωπικού σε ζητήματα βιωσιμότητας, για παράδειγμα στην ενεργειακή διαχείριση και στην αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων, μια πρακτική που ακολουθεί και το Casa De Uco στην Αργεντινή, εκπαιδεύοντας τους ανθρώπους του σε ζητήματα κατανάλωσης ενέργειας και καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής.

Στηρίζοντας τις Τοπικές Κοινωνίες

Έχοντας συναίσθηση του θετικού αντίκτυπου που μπορεί να έχουν μέσα από τη δράση τους στις τοπικές κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιούνται, πολλά από τα θέματα που εξετάσαμε έχουν αναπτύξει ένα πλέγμα δράσεων για να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης, αλλά και να προωθήσουν τη βιωσιμότητα.

Ο όμιλος Sani/Ikos στέκεται διαχρονικά δίπλα στις τοπικές κοινωνίες και ιδιαίτερα στα ευάλωτα παιδιά και στις οικογένειες, μέσα από ένα

πλάνο δράσεων και δωρεών που στηρίζει πάνω από 40 οργανισμούς. Ανάμεσα στις δράσεις του ομίλου για το 2020 περιλαμβάνεται η χορηγία υποτροφιών στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή της Θεσσαλονίκης για 4 αγροτικούς παραγωγούς, προκειμένου να εντυφώσουν στην παραγωγή ελιάς, τσίπουρου, γαλακτοκομικών προϊόντων και μελιού, να ενημερωθούν για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους, αλλά και για τις δυνατότητες που έχουν να αναβαθμίσουν την παραγωγή τους με τη βοήθεια της τεχνολογίας. Το Sani Resort «ανοίγει» τακτικά τις εγκαταστάσεις του στην τοπική κοινωνία, με πρωτοβουλίες όπως η παροχή δωρεάν εισιτηρίων για το Sani Festival στους νέους από τα κοντινά χωριά, η διοργάνωση σχολικών εκδρομών στους υδροβιότοπους της Σάνης, η διοργάνωση δωρεάν μαθημάτων ιστιοπλοΐας, κ.ά.

Το ξενοδοχείο Scarlet στην Κορνουάλη υποστηρίζει την τοπική κοινωνία μέσω δράσεων εθελοντικής εργασίας. Όλοι οι υπάλληλοι του ξενοδοχείου εκπληρώνουν τουλάχιστον μισή ώρα κοινοτικής υπηρεσίας κάθε χρόνο, ωστόσο ενθαρρύνονται να προσφέρουν εργασία για περισσότερο, καθώς η εταιρεία αποζημιώνει έως και 240 λεπτά κοινοτικής εργασίας ανά μόνιμο εργαζόμενο. Τέλος, μέσα από τη δράση «Silver Surfers» διοργανώνονται πρωινές συναντήσεις καφέ και ομάδες βιβλίου για τα μεγαλύτερα σε ηλικία μέλη της τοπικής κοινωνίας.

Το Song Saa Foundation προσπαθεί να βελτιώσει τη ζωή των τοπικών κοινοτήτων με πρωτοβουλίες που αφορούν ιατρικές αποστολές, εκπαιδευτικά προγράμματα και υποστήριξη βιολογικής γεωργίας. Στοχεύει στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της κοινότητας μέσω ευκαιριών απασχόλησης στο θέρετρο, ενώ η πρωτοβουλία «Boat of Hope» παρέχει την απαραίτητη ιατρική περίθαλψη με την αποστολή ιατρικής βοήθειας. Αντίστοιχα, το Jean-Michel Cousteau Resort συνεργάζεται με το Κοινοτικό Ίδρυμα Σαβουσάβου για τον συντονισμό και τη χρηματοδότηση ιατρικών κλινικών και έργων που βοηθούν στην εκπαίδευση και την υγεία στην ευρύτερη περιοχή.

Τα ξενοδοχεία Soneva συνεργάζονται με την τοπική αυτοδιοίκηση για να δημιουργηθούν εγκαταστάσεις ανακύκλωσης και να εισαγάγουν τη φιλοσοφία «Waste to Wealth» του θερέτρου σε τρία γειτονικά νησιά, υποστηρίζοντας τις τοπικές κοινότητες στη μείωση της κατανάλωσης πλαστικών. Μία από τις κορυφαίες κοινωνικές επιχειρήσεις του Soneva Foundation είναι η Soneva Water, η οποία καθιστά πιο βιώσιμη την παραγωγή νερού μέσω ενός εξελιγμένου ηλιακού σταθμού αφαλάτωσης, ο οποίος παρέχει στην τοπική κοινότητα πρόσβαση σε καθαρό, φιλτραρισμένο νερό και περιορίζει τα πλαστικά μπουκάλια μιας χρήσης, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη ενότητα.

Άλλη μια πρωτοβουλία που ξεχωρίζει είναι αυτή του One&Only Nyungwe House, το οποίο συνεργάζεται με μια κοινότητα πρώην λαθροκυνηγών στο Εθνικό Πάρκο Νιούνγκουε, εκπαιδεύοντας τα μέλη της σε ζητήματα βιωσιμότητας, αλλά και διδάσκοντάς τους πώς να καλλιεργούν βρώσιμα μανιτάρια ως εναλλακτική τροφή αντί του κρέατος. Μέλη της κοινότητας αυτής δημιουργούν πλέον μονοπάτια πεζοπορίας στο πάρκο.

Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Ευαισθητοποίηση των Νέων

Η υποστήριξη των τοπικών κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται ένας οργανισμός μέσα από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των νέων είναι άλλη μια πρακτική με θετικό αντίκτυπο που υιοθετούν ξενοδοχεία του δείγματός μας.

Χαρακτηριστική στο πεδίο αυτό είναι η δράση του Soneva Foundation, το οποίο μαθαίνει στα παιδιά της περιοχής όπου δραστηριοποιείται κολύμβηση με αναπνευστήρα, μέσα από το πρόγραμμα «Soneva Ocean Stewards». Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία προέκυψε από τη διαπίστωση ότι, αν και ζουν σε νησιωτικό έθνος, πολλοί κάτοικοι των Μαλδίβων δεν ξέρουν να κολυμπούν. Το γεγονός αυτό αποτελεί σαφή κίνδυνο για τη ζωή τους, σημαίνει όμως επίσης ότι τα παιδιά μεγαλώνουν με μειωμένη περιβαλλοντική συνείδηση των προβλημάτων της θαλάσσιας ζωής και των κοραλλιογενών υφάλων.

Το ξενοδοχείο Explora Rara Nui συμμετέχει στο πρόγραμμα «Terevaka Outreach», που στοχεύει στην ενδυνάμωση των τοπικών κοινοτήτων μέσω της περαιτέρω κατανόησης της κληρονομιάς τους και της μετάδοσής της στις μελλοντικές γενιές. Πρόκειται για ένα ετήσιο εργαστήριο που απευθύνεται σε ντόπιους μαθητές άνω των 16 ετών, το οποίο έχει ιδιαίτερη απήχηση στην τοπική κοινωνία. Ομοίως, το One&Only Nyungwe House υλοποιεί πρόγραμμα καθοδήγησης για να διδάξει τα παιδιά των τοπικών σχολείων τη σημασία της βιωσιμότητας και της προστασίας των άγριων ζώων, ενώ οι νεαροί επισκέπτες του Jean-Michel Cousteau Resort ενθαρρύνονται να βοηθήσουν σε έργα όπως η αναδάσωση των μαγκρόβιων δενδρυλλίων.

Τέλος, τα 1 Hotels συνεργάστηκαν με τον οργανισμό E2 για τη δημιουργία της υποτροφίας «1 Hotels Fellowship»,⁸⁰ στηρίζοντας νέους επιχειρηματίες και αναδυόμενους ηγέτες επιχειρήσεων που επιδιώκουν να κάνουν τον κόσμο καλύτερο μέσω έργων που επιταχύνουν έξυπνες

κλιματικές πολιτικές που ωφελούν την οικονομία και το περιβάλλον μας. Παράλληλα, η εταιρεία τροφοδοτεί τις συζητήσεις γύρω από το περιβάλλον και τον ρόλο μας στην προστασία του μέσω οργανωμένων εθελοντικών δραστηριοτήτων και πληρωμένων ημερών εθελοντισμού για τις ομάδες των ξενοδοχείων, αλλά και με πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και advocacy.

Φέρνοντας τους Επισκέπτες πιο Κοντά στη Φύση

Μια από τις πιο σημαντικές και επιδραστικές πτυχές του βιώσιμου τουρισμού είναι η διαμόρφωση εμπειριών που φέρνουν τους επισκέπτες πιο κοντά στη φύση. Που τους ευαισθητοποιούν απέναντι στην ευαλωτότητα των τοπικών οικοσυστημάτων και τους αφυπνίζουν σχετικά με τους κινδύνους της κλιματικής κρίσης.

Το Sani Resort στη Χαλκιδική δείχνει εδώ και χρόνια τον τρόπο μέσα από μια σειρά πρωτοβουλιών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι pop-up εκδηλώσεις «Sani Eco Day», που διοργανώνονται στα ξενοδοχεία και είναι αφιερωμένες στη φύση, στα τοπικά προϊόντα της Χαλκιδικής και στους υδροβιότοπους της Σάνης, με διαδραστικές και διασκεδαστικές οικολογικές δραστηριότητες στη Μαρίνα της Σάνης, όπως εργαστήρια παρασκευής παραδοσιακών ζυμαρικών, κεραμικής και υφαντουργίας, και τη συμμετοχή τοπικών παραγωγών, γυναικείων συνεταιρισμών και καλλιτεχνικών ομάδων. Οι επισκέπτες μπορούν επίσης να επισκεφθούν εκθέσεις φωτογραφίας με οικολογικό περιεχόμενο, να μελετήσουν τα αστέρια και να απολαύσουν παραδοσιακή μουσική και χορό. Στα ξενοδοχεία του ομίλου προσφέρεται επίσης ένα φάσμα δραστηριοτήτων που επιτρέπει στους θαμώνες να έρθουν πιο κοντά με τη φύση – περιηγήσεις, παρακολούθηση πουλιών, αθλητικές δραστηριότητες στην ύπαιθρο, αλλά και οικολογικές δραστηριότητες για παιδιά.

Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει, όμως, και η συνεργασία του Sani Resort με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, υλοποιώντας ένα πρόγραμμα παρατήρησης πτηνών στους υδροβιότοπους της Σάνης και λαμβάνοντας, επίσης, μέτρα για την προστασία ευάλωτων ειδών. Με τη βοήθεια της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας δημιουργήθηκαν διαδρομές παρατήρησης πουλιών και τοποθετήθηκαν πινακίδες που παρέχουν πληροφορίες για τη βιοποικιλότητα, ενώ στη Μαρίνα της Σάνης λειτουργεί περίπτερο του οργανισμού που προσφέρει πληροφορίες για τη βιοποικιλότητα της περιοχής, καθώς και περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά παιχνίδια κάθε απόγευμα.

Στο Eco Center του Soneva Fushi οι επισκέπτες δημιουργούν χερούλια από τενεκεδάκια και κάρβουνο για μπάρμπεκιου από καρύδα. Παράλληλα, μέσω του προγράμματος «Coral Planting», τοποθετούν κοράλλια στον βυθό της θάλασσας και στη συνέχεια ενημερώνονται κάθε 6 μήνες για την πορεία του κοραλλιού που φύτεψαν. Η ευθραυστότητα των κοραλλιογενών υφάλων στους ωκεανούς βρίσκεται στο επίκεντρο και μέσα από την εμπειρία «Marine Conservation Expedition», όπου οι επισκέπτες λαμβάνουν μέρος σε καθαρισμό παραλιών και στη συνέχεια σε έρευνα για μικροπλαστικά και έρευνα λεύκανσης κοραλλιών. Με τη βοήθεια θαλάσσιου βιολόγου, οι επισκέπτες ανακαλύπτουν τον κόσμο της θαλάσσιας χελώνας μέσα από τη δράση «Turtle on Call». Σημειώστε, τέλος, ότι όλος ο εξοπλισμός σερφ των ξενοδοχείων Soneva είναι φιλικός προς το περιβάλλον και κατασκευάζεται από ανακυκλωμένα απόβλητα, καθιστώντας το «Eco-Friendly Surfing» του Soneva το πρώτο πλήρως βιώσιμο πρόγραμμα σερφ στον κόσμο.

Στο One&Only Nyungwe House στη Ρουάντα οι επισκέπτες μπορούν να εξερευνήσουν το δάσος μέσα από περιπετειώδεις διαδρομές, στο πλαίσιο ενός ξεχωριστού προγράμματος δραστηριοτήτων. Εκτός από την πεζοπορία για την παρατήρηση χιμπατζήδων και σπάνιων πληθυσμών πιθήκων στο αρχαίο δάσος, περιλαμβάνει παρατήρηση πουλιών, μονοπάτια πεζοπορίας που οδηγούν βαθιά στη ζούγκλα, πεζοπορία για παρατήρηση αστεριών, πτήσεις πάνω από τα πανοραμικά αφρικανικά τοπία με ελικόπτερο, μαθήματα ρίψης και τοξοβολίας, μαθήματα γιόγκα υπό τους ήχους του δάσους και «jungle bootcamp workouts». Στους θαμώνες του δίνεται επίσης η ευκαιρία να συμμετάσχουν στην «Umuqanda», μια εθνική πρωτοβουλία στη Ρουάντα, στο πλαίσιο της οποίας μπορούν να περάσουν το τελευταίο πρωινό του Σαββάτου κάθε μήνα δουλεύοντας στην κοινότητα, βοηθώντας σε έργα που έχουν στόχο την ανάπτυξη υποδομών και την προστασία του περιβάλλοντος. Το ξενοδοχείο προσφέρει, τέλος, και την εμπειρία φύτευσης δέντρων, καλώντας τους επισκέπτες να φυτέψουν ένα δέντρο την ημέρα της αναχώρησής τους, το οποίο θα φέρει το όνομά τους.

Στο MahaRaja Eco Dive Lodge στην Ινδονησία ο αναζωογονημένος ύφαλος είναι μια εστία για καρχαρίες και άλλα ψάρια, θαλάσσιες χελώνες, χταπόδια, θαλάσσιους αστερίες, γυμνόβραγχους κ.ά. Πριν εξερευνήσουν τον υποβρύχιο παράδεισο, οι επισκέπτες πρέπει να δεσμευτούν ότι θα σεβαστούν όλη τη θαλάσσια ζωή. Να μην παρενοχλήσουν, αγγίξουν, ταιίσουν, βλάψουν ή σκοτώσουν οποιοδήποτε θαλάσσιο πλάσμα, αλλά και να μη στηρίζονται πάνω στα κοράλλια ή να τα καταστρέφουν. Για τις νυχτερινές καταδύσεις χρησιμοποιείται ειδικός φακός UV-FLUO, ο οποίος είναι αόρατος για τη θαλάσσια ζωή και δεν ενοχλεί τον ύπνο των ψαριών, το ζευγάρωμά τους ή τις νυχτερινές τους δραστηριότητες.

Το Jean-Michel Cousteau Resort έχει αναπτύξει πρόγραμμα αναδάσωσης μαγκρόβιων δενδρυλλίων, ενώ διοργανώνει και μια σειρά από οικολογικές δραστηριότητες για τους επισκέπτες, όπως περιπάτους στο τροπικό δάσος, εκδρομές με αναπνευστήρα και ένα πρόγραμμα αποκατάστασης μαλακίων, κάνοντας παράλληλα παρουσιάσεις για την τοπική θαλάσσια ζωή. Το θέρετρο δεν διαθέτει γυμναστήριο, καθώς στόχος είναι να παροτρύνονται οι επισκέπτες να περνούν όσο περισσότερο χρόνο γίνεται κοντά στη φύση. Επίσης, μπορούν να απολαύσουν παραθαλάσσιους περιπάτους, να συμμετάσχουν σε καθαρισμό παραλιών, αλλά και σε εβδομαδιαία αθλητικά παιχνίδια, ενώ λειτουργεί και σχολή καταδύσεων.

Το προσωπικό του Song Saa Private Island οργανώνει αποστολές πλαστικής ανάκτησης και καθαρισμού παραλιών δύο φορές την ημέρα, στις οποίες οι επισκέπτες, αν το επιθυμούν, είναι ευπρόσδεκτοι να συμμετάσχουν. Μια εναλλακτική οικοτουριστική δραστηριότητα παρέχεται στους επισκέπτες που κάνουν καγιάκ ή ιστιοπλοΐα, στους οποίους προσφέρονται σακούλες κατασκευασμένες από ανακυκλωμένη πετονιά, με σκοπό να συλλέξουν σε αυτές απορρίμματα από το νερό στη διάρκεια της εκδρομής τους, τα οποία στη συνέχεια ανακυκλώνονται. Τέλος, προσφέρεται η εναλλακτική εμπειρία «Boat of Hope», τα εβδομαδιαία ταξίδια που πραγματοποιεί με το γιοτ του το Song Saa Foundation, φέρνοντας απαραίτητες προμήθειες στις κοινότητες του αρχιπελάγους Κο Ρονγκ. Κάθε επίσκεψη συνοδεύεται από εκπαιδευτικές δραστηριότητες, δίνει στα παιδιά της περιοχής πρόσβαση σε κινητή βιβλιοθήκη και προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να συμμετέχουν στις δράσεις ενδυνάμωσης των τοπικών κοινοτήτων.

Στον «Κήπο των Θαυμάτων» του Arbatax Park, που κάποτε ήταν γήπεδο γκολφ, μια μεγάλη αρχαία πόρτα σηματοδοτεί την είσοδο σε έναν πολυαισθητικό χώρο για παιδιά και ενήλικες όπου, ανάμεσα σε λουλούδια και πεταλούδες, οι επισκέπτες μπορούν να ψυχαγωγηθούν και να χαλαρώσουν χάρη στην εξωτερική βιβλιοθήκη, τους χώρους για άσκηση και τη γιόγκα, τον υπαίθριο κινηματογράφο με θέα τα αστέρια και το σπίτι των «Janas» (νεράιδων).

Καθιστώντας τους Επισκέπτες Κοινωνούς του «Πράσινου» Ταξιδιού

Ένας στόχος που φαίνεται να θέτουν αρκετά από τα θέρετρα που εξετάσαμε είναι να καταστήσουν τους επισκέπτες τους «κοινωνούς» στο «πράσινο» ταξίδι που έχουν ξεκινήσει με πυξίδα τη βιώσιμη ανάπτυξη. Με τον τρόπο αυτό ευαισθητοποιούν τους επισκέπτες τους απέναντι στις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης, επιδεικνύουν τη δική τους δέσμευση για έναν τουρισμό που θα έχει θετική επίδραση στο περιβάλλον και την τοπική κοινωνία, θέτοντας παράλληλα και εκείνους «προ των ευθυνών τους».

Για παράδειγμα, το Sani Resort καλεί τους επισκέπτες του να συνεισφέρουν οικειοθελώς 1 ευρώ κατά το check out στο έργο της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας στην περιοχή, το οποίο στη συνέχεια διπλασιάζει, χρηματοδοτώντας έτσι την προστασία της βιοποικιλότητάς της. Επίσης, τους καλεί να συμμετάσχουν στην προσπάθεια εύρεσης μιας νέας στέγης για τα αδέσποτα ζώα στην περιοχή, μέσω της δράσης "Sani Animal Rescue", που περιλαμβάνει την καταγραφή καθώς και τον εμβολιασμό των ζώων.

Στα Soneva Resorts προστίθεται στη διαμονή κάθε επισκέπτη ένα περιβαλλοντικό τέλος ύψους 2%, το οποίο αξιοποιείται από το Soneva Foundation σε προγράμματα με θετικό περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο, που αντισταθμίζουν τις εκπομπές άνθρακα από τις δραστηριότητες του θερέτρου και τις πτήσεις των επισκεπτών. Το Coral Tree Lodge δωρίζει 5 δολάρια Μπελίζ για κάθε διανυκτέρευση σε τοπικές δράσεις που χρειάζονται οικονομική υποστήριξη. Αντίστοιχα, το 2011 το Scarlet δημιούργησε ένα «κοινοτικό ταμείο» που χρηματοδοτεί έργα που συμβάλλουν στη βελτίωση του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος ή παρέχουν κάποιο κοινωνικό όφελος. Το συγκεκριμένο ταμείο χρηματοδοτείται από δωρεές των επισκεπτών του ξενοδοχείου, στους οποίους δίνεται έτσι η δυνατότητα να στηρίξουν φιλανθρωπικά ιδρύματα και περιβαλλοντικά έργα στην Κορνουάλη με 5 λίρες ανά κράτηση.

Στα 1 Hotels, μέσα από την πρωτοβουλία «1 Less Thing», οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να αφήσουν πίσω κάποια ελαφρώς χρησιμοποιημένα ρούχα τους, τα οποία στη συνέχεια δωρίζονται σε τοπική φιλανθρωπική οργάνωση για να έχουν «μια δεύτερη ζωή». Σε συνεργασία με τοπικούς μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, τα 1 Hotels προσφέρουν επίσης τις

εθελοντικές εμπειρίες «Do-Gooder», που δίνουν την ευκαιρία στους επισκέπτες να συμβάλουν στη διατήρηση του τοπικού περιβάλλοντος. Άλλη μια πρωτοβουλία στην οποία συμμετέχουν θέρετρα του δείγματός μας (Song Saa Private Island, Bushmans Kloof, Copal Tree Lodge) είναι το πρόγραμμα «Pack for a Purpose», μια πρωτοβουλία που επιτρέπει στους ταξιδιώτες να έχουν μόνιμο αντίκτυπο στην τοπική κοινότητα, καθώς τους ζητάει να εξοικονομήσουν λίγο χώρο στη βαλίτσα τους για να μεταφέρουν προμήθειες που μπορούν να βελτιώσουν τη ζωή των παιδιών και των οικογενειών της περιοχής.

Προγράμματα Επιβράβευσης Συνδεδεμένα με τη Βιωσιμότητα

Μια ακόμα πρακτική στην ίδια κατεύθυνση, της ευαισθητοποίησης των επισκεπτών στις αρχές της βιωσιμότητας, είναι τα καινοτόμα προγράμματα επιβράβευσης πελατών «με σκοπό». Χαρακτηριστικό παράδειγμα το νέο πρόγραμμα των 1 Hotels «MISSION by SH», το οποίο έχει επιτρέψει τη συμμετοχή τους σε νέα έργα αντιστάθμισης άνθρακα, ενώ βοηθά τους θαμώνες των ξενοδοχείων να αφήσουν το στίγμα τους σε αυτά. Ομοίως, το πρόγραμμα «CO₂ Balance» του Scarlet προσφέρει στους επισκέπτες του την ευκαιρία να αντισταθμίσουν τις εκπομπές άνθρακα που σχετίζονται με το ταξίδι τους προς και από το ξενοδοχείο.

Τέλος, η αυξανόμενη ζήτηση για πιο βιώσιμα προϊόντα και υπηρεσίες οδήγησαν στη δημιουργία ενός προγράμματος επιβράβευσης που δίνει την ευκαιρία στα μέλη του «Meliá Rewards» να συμμετέχουν στην αντιστάθμιση εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα. Το 2019, η Meliá υπέγραψε συμφωνία με την ισπανική startup και παγκόσμια πρωτοπόρο στην περιβαλλοντική τεχνολογία blockchain ClimateTrade, που επιτρέπει την ηλεκτρονική αντιστάθμιση εκπομπών. Τα μέλη του Meliá Rewards μπορούν να εξαργυρώσουν πόντους για την αντιστάθμιση άνθρακα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα που έχουν εγκριθεί και πιστοποιηθεί από τον OHE και το Verified Carbon Standard.

Λεπτομέρειες που Κάνουν τη Διάφορα για «Μαγικές» Eco-friendly Εμπειρίες

Η βιωσιμότητα, στο τέλος της ημέρας, είναι σε μεγάλο βαθμό θέμα αισθητικής και πολιτισμού. Όταν κάποιος ασπαστεί τις αρχές της, αρχίζει να απολαμβάνει ακόμη και εκείνους τους «περιορισμούς» που επιτάσσει ένα ταξίδι που σέβεται το περιβάλλον, τις τοπικές κοινωνίες αλλά και τις παραδόσεις τους. Τα ξενοδοχεία που αντιλαμβάνονται πόσο θελκτική μπορεί να είναι για τους επισκέπτες τους μια πολυεπίπεδη eco-friendly εμπειρία, με έμφαση στις λεπτομέρειες που κάνουν τη διαφορά, είναι σε θέση να τους προσφέρουν μαγικές στιγμές χαλάρωσης και ευεξίας.

Πώς αλλιώς θα μπορούσε κάποιος να χαρακτηρίσει την εμπειρία στο ξεχωριστό Azulik, ένα πολυτελές ξενοδοχείο μέσα στη φύση, με τα υπερυψωμένα ξύλινα μονοπάτια του ανάμεσα στα δέντρα, την πολιτική «χωρίς παπούτσια» στους εσωτερικούς χώρους, αλλά και τον ήχο των κυμάτων και των πουλιών που είναι διάχυτος παντού. Οι υπηρεσίες του ξενοδοχείου δίνουν έμφαση στην παράδοση των Μάγια, ενώ το spa προσφέρει μια σειρά από ειδικά σχεδιασμένες θεραπείες, εμπνευσμένες από τα πέντε στοιχεία της φύσης: νερό, γη, άνεμος, φωτιά και ουρανός. Ο ύπνος υπό το φως των κεριών και το ξύπνημα με την ανατολή του ήλιου διαμορφώνουν ένα μοναδικό σκηνικό, που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις συνήθειες του σύγχρονου κόσμου, ενώ στα δωμάτια δεσπόζει το εντυπωσιακό λουτρό μωσαϊκών των Μάγια, που γεμίζει «ιερό νερό» από την πηγή του Azulik.

Στα δωμάτια των ξενοδοχείων 1 Hotels καμία λεπτομέρεια δεν αφήνεται στην τύχη. Ο επισκέπτης θα βρει κρεμάστρες κατασκευασμένες από 100% ανακυκλωμένα υλικά, χρονόμετρα στα ντους και, αντί για χαρτί, έναν μαυροπίνακα για σημειώσεις, ενώ τα κλειδιά είναι κατασκευασμένα από πέντε διαφορετικούς τύπους ανακυκλωμένου ξύλου. Η χαρακτηριστική σήμανση «μην ενοχλείτε» έξω από τα δωμάτια έχει σμιλευτεί πάνω σε μια πέτρα και ένα βράδυ κάθε μήνα τα φώτα των ξενοδοχείων σβήνουν ώστε οι θαμώνες να απολαύσουν το δείπνο υπό το φως των κεριών, που τους υπενθυμίζει την ανάγκη για εξοικονόμηση ενέργειας και το φαινόμενο του «global brightening».

Το Sani Resort στην Χαλκιδική εκτείνεται σε μια έκταση τεσσάρων χιλιάδων στρεμμάτων, όπου συναντιούνται τρεις φυσικοί κόσμοι μοναδικής ομορφιάς: η θάλασσα και οι βραβευμένες με 10 Γαλάζιες Σημείες παραλίες, το δάσος και οι προστατευόμενοι υδροβιότοποι

της Σάνης. Στα δωμάτια του ξενοδοχείου, όλοι οι επισκέπτες θα βρουν ένα αντίγραφο του βιβλίου *Sani Wetlands*, το οποίο παρουσιάζει την εντυπωσιακή άγρια ζωή των υδροβιότοπων, αλλά και χάρτες και προτεινόμενες διαδρομές για την παρατήρηση πουλιών. Για την προβολή του μοναδικού φυσικού τοπίου και τη στήριξη της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, το Sani Resort έχει εκδώσει επίσης το παιδικό βιβλίο *Ερμής, ο Καλαμοκανάς που Περπατούσε*, το οποίο είναι διαθέσιμο σε επιλεγμένα δωμάτια και προς αγορά, με τα έσοδα να διατίθενται στην Ορνιθολογική Εταιρεία.

Τέλος στο Scarlet, η δέσμευση του ξενοδοχείου για όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας και όσο το δυνατόν μικρότερο αποτύπωμα στο περιβάλλον οδηγεί και σε κάποιες ασυνήθιστες επιλογές. Από τα τζακούζι που δεν κάνουν φυσαλίδες μέχρι την επιλογή να μην υπάρχει η δυνατότητα προετοιμασίας τσαγιού και καφέ στο δωμάτιο, καθώς απαιτεί μεγάλες ποσότητες από άχρηστα πλαστικά φακελάκια μιας χρήσης. Αντ' αυτού, το ξενοδοχείο δεσμεύεται να σερβίρει τα ροφήματα αυτά στο δωμάτιο οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας – μια συνειδητή επιλογή να προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες, χωρίς όμως συμβιβασμούς στις αρχές της βιωσιμότητας. Ακόμη και ο ιστότοπός του φιλοξενείται σε «πράσινο» server.

Συνεργασίες για την Επίτευξη Συνεργειών

Τέλος, καθίσταται σαφές ότι το μέλλον δεν μπορεί να γίνει βιώσιμο μέσα από τις ενέργειες μόνο των λίγων. Η συνεργασία για την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ αναφέρεται αυτή καθαυτή ως στόχος, κι αυτό γιατί είναι σε θέση να «ξεκλειδώσει» αξία, να δώσει τη δυνατότητα να προχωρήσουν επενδύσεις, να ενθαρρύνει τον πειραματισμό που οδηγεί στην καινοτομία και να ωθήσει σε συνέργειες που θα κάνουν τη διαφορά.

Οι συνεργασίες αυτές μπορούν να είναι είτε με άλλες εταιρείες του κλάδου δραστηριοποίησης ενός οργανισμού είτε με εταιρείες που μπορούν να φέρουν στο τραπέζι κάτι συμπληρωματικό, όπως και με αξιόπιστους μη κυβερνητικούς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε θέματα βιωσιμότητας ή το ίδιο το κεντρικό κράτος και την τοπική αυτοδιοίκηση.

Τα παραδείγματα τέτοιων συνεργασιών στην πράξη είναι πολλά στο δείγμα που εξετάσαμε. Από το One&Only Nyungwe House που συνεργάζεται στενά με τη Wildlife Conservation Society για την καλύτερη προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την

πλούσια βιοποικιλότητα του Εθνικού Πάρκου Νιούνγκουε μέχρι τη συνεργασία του Sani Resort για την προστασία της χλωρίδας και της πανίδας της Χαλκιδικής με την Ορνιθολογική Ελληνική Εταιρεία, την οργάνωση iSea και την MKO Bee Camp.

Το Pinetrees Lodge διοργάνωσε και φιλοξένησε αποστολές του Australian Geographic Expedition στο νησί Λορντ Χόου για να μελετήσουν έντομα, θαλάσσια πτηνά και ψάρια της περιοχής, ανακαλύπτοντας νέα είδη, ενώ η συνεργασία μεταξύ του Bushmans Kloof και του Cape Leopard Trust για τη σπάνια Αφρικανική Λεοπάρδαλη παρέχει ανεκτίμητες πληροφορίες σχετικά με το οικοσύστημά της, προσφέροντας στα μεγαλοπρεπή αυτά ζώα ατελείωτα, προστατευόμενα εδάφη, για να είναι σε θέση να αναπαραχθούν και να επιβιώσουν. Το κατάλυμα έχει συνάψει παρόμοιες συνεργασίες και με άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις για την προστασία άγριων ζώων.

Τέλος η Meliá Hotels International χρηματοδοτεί τη διαμονή και την εκπαίδευση βιολόγων από το Ίδρυμα Palma Aquarium σε περιοχές φωλιάσματος θαλάσσιων χελωνών για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων που αποσκοπούν στην προστασία τους. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης τον καθαρισμό των περιοχών και την περιβαλλοντική ενημέρωση και εκπαίδευση των υπαλλήλων και των τοπικών κοινωνιών μέσω προγραμμάτων ευαισθητοποίησης.

Επίλογος

Η έρευνά μας ανέδειξε πλήθος πρακτικών –μεγάλων και μικρών, ακριβών και πιο οικονομικών, εύκολα και άμεσα εφαρμόσιμων, αλλά και πιο απαιτητικών– από ένα μικρό δείγμα θερέτρων σε ολόκληρο τον πλανήτη που κάνουν τη βιωσιμότητα πράξη και στον κλάδο του τουρισμού.

Η διάχυση αυτής της γνώσης ευελπιστούμε ότι μπορεί να βοηθήσει στο να μπουν περισσότεροι Έλληνες ξενοδόχοι σε αυτή την αναζήτηση, αλλά και εκείνοι που ήδη έχουν να επιδείξουν σημαντικά επιτεύγματα στο πεδίο αυτό να αντλήσουν έμπνευση για να επεκτείνουν τις προσπάθειές τους σε νέες κατευθύνσεις.

Το γεγονός ότι είχαμε, ως αθηΝΕΑ, στο πλευρό μας τον Όμιλο Sani/Ikos, που δεν αρκείται στο να είναι ένας εγχώριος πρωταθλητής στα ζητήματα αυτά, αλλά αντιλαμβάνεται τη σημασία του να μετασχηματιστεί ολόκληρος ο κλάδος προς αυτή την κατεύθυνση, αποτελεί την καλύτερη απόδειξη ότι η πράσινη μετάβαση του ελληνικού τουρισμού είναι εφικτή και ευκατία, μέσα από ένα γενναιόδωρο μοίρασμα γνώσης και τεχνογνωσίας.

Αν έπρεπε να εξαγάγουμε κάποια συμπεράσματα σε σχέση με τα ευρήματά μας, ίσως το σημαντικότερο από αυτά είναι η διαπίστωση ότι η βιωσιμότητα, όπως φαίνεται από το ευρύ πεδίο των πρακτικών που παρουσιάστηκαν, προϋποθέτει μια σύνθετη και πολυπαραγοντική διαδικασία. Για να καταστεί ο ελληνικός τουρισμός βιώσιμος δεν αρκούν αλλαγές και πρωτοβουλίες μόνο προς μία κατεύθυνση. Είναι αναγκαία μια ολιστική προσέγγιση με έμφαση στο περιβάλλον, στις τοπικές κοινωνίες, αλλά και στην παροχή ποιοτικών εμπειριών.

Ο αριθμός των πρακτικών που αναδείχθηκαν μας κάνει επίσης να συνειδητοποιούμε πόσα πράγματα μπορεί να κάνει κανείς προς την κατεύθυνση αυτή. Από πού όμως θα πρέπει να ξεκινήσει ένα ξενοδοχείο στην Ελλάδα το δικό του ταξίδι βιωσιμότητας ώστε να έχει νόημα η προσπάθειά του;

- Σίγουρα καταρτίζοντας ένα σχέδιο δράσης, με στόχους ρεαλιστικούς και φιλόδοξους, με πρωτοβουλίες που, κάθε σεζόν, θα τον φέρνουν πιο κοντά στον απώτερο σκοπό του. Η προσεκτική μέτρηση του

αποτυπώματος ενός θερέτρου στο περιβάλλον και στην τοπική κοινωνία είναι θεμελιώδης, ενώ η θέσπιση συγκεκριμένων και όχι αόριστων στόχων είναι ο μόνος τρόπος που εγγυάται αποτελέσματα. Τα KPIs είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την παρακολούθηση της προόδου που επιτυγχάνεται με συστηματικό τρόπο.

- Θέτοντας, επίσης, την ανθρακική ουδετερότητα ως έναν πρώτο σημαντικό σταθμό στο ταξίδι βιωσιμότητας, κάτι στο οποίο ίσως οι πιο μικροί παίκτες της αγοράς να πλεονεκτούν, δεδομένου του μικρότερου αποτυπώματός τους, αλλά και των πολύ πιο σύνθετων διαδικασιών που συνεπάγεται η λειτουργία ενός μεγάλου θερέτρου. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει, ασφαλώς, να εξεταστούν επίσης τα κίνητρα και οι διευκολύνσεις που θα μπορούσε να παρέχει η πολιτεία στην κατεύθυνση αυτή.
- Χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες διεθνείς πιστοποιήσεις στο σκέλος της βιωσιμότητας ως μηχανισμό που θα κινητοποιήσει ολόκληρο το σύστημα ενός ξενοδοχείου για την επίτευξή του, αλλά και θα θωρακίζει σε βάθος χρόνου την πρόοδο που θα επιτευχθεί απέναντι σε ανταγωνιστές που φέρουν μόνο τον μανδύα της βιωσιμότητας, μην επενδύοντας συστηματικά και μακροπρόθεσμα σε αυτή.
- Χρησιμοποιώντας ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για την κάλυψη των ενεργειακών του αναγκών. Ιδιαίτερες ευκαιρίες διαφαίνονται για τους Έλληνες ξενοδόχους στο πεδίο αυτό σε μια χώρα όπως η Ελλάδα που λούζεται από φως, παράλληλα ωστόσο μπορούν να αξιοποιήσουν και την αιολική ενέργεια.
- Δίνοντας έμφαση στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων, ένα πεδίο στο οποίο τα προγράμματα της πολιτείας (π.χ. «Εξοικονομώ για Επιχειρήσεις») θα μπορούσαν να παίξουν κομβικό ρόλο. Με δεδομένο το πόσο σημαντικός κλάδος για την ελληνική οικονομία είναι ο τουρισμός, αλλά και το πόσο σημαντική είναι η ενθάρρυνση της πράσινης μετάβασής του, θα είχε ίσως ενδιαφέρον ένα πρόγραμμα «Εξοικονομώ» ειδικά για επιχειρήσεις του ξενοδοχειακού ή του ευρύτερου τουριστικού κλάδου.

- Συμβάλλοντας στην προστασία των τοπικών οικοσυστημάτων. Σε μια χώρα τόσο πλούσια σε φυσική ομορφιά, είναι σημαντικό τα ξενοδοχεία να αναλαμβάνουν τον ρόλο του θεματοφύλακα των οικοσυστημάτων στα οποία δραστηριοποιούνται, υιοθετώντας μια σειρά από πρωτοβουλίες για την προστασία της τοπικής χλωρίδας και πανίδας.
- Ενισχύοντας την κυκλική οικονομία και την υπεύθυνη διαχείριση αποβλήτων. Στο πεδίο αυτό προκύπτει και μια μεγάλη ανάγκη συντονισμού, επικοινωνίας και ανάληψης πρωτοβουλιών από την πλευρά του κεντρικού κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης, ώστε να είναι σαφές το πλαίσιο ανακύκλωσης και διαχείρισης λοιπών απορριμμάτων.
- Τέλος, μέσα από τη συστηματική προμήθεια προϊόντων από τοπικούς παραγωγούς με κριτήρια βιωσιμότητας. Υπάρχει μια τεράστια, και σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητη, ευκαιρία στη διασύνδεση της φιλοξενίας με τον εγχώριο κλάδο της αγροδιατροφής που δεν έχει επιτευχθεί επαρκώς, η οποία είναι απολύτως συναφής με την πράσινη μετάβαση του κλάδου.

Μέσα, λοιπόν, από ένα «πάντρεμα» των μεγάλων πρακτικών με τις μικρές, η χώρα μας θα μπορούσε, σταδιακά, να μετατραπεί σε έναν «eco-friendly» ταξιδιωτικό προορισμό και να επωφεληθεί από μια σημαντική παγκόσμια τάση, η οποία έχει παράλληλα το τεράστιο «ηθικό» πλεονέκτημα ότι συμβάλλει στην καταπολέμηση της μεγαλύτερης πρόκλησης της εποχής μας: της κλιματικής κρίσης.

Παραπομπές

¹ Forum for the Future and The Travel Foundation (2012). «Survival of the Fittest: Sustainable Tourism Means Business», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/travelfoundation/wp-content/uploads/2016/11/17163334/Whitepaper_Survival_of_the_Fittest_2012.pdf

² Whelan, T. and Kronthal-Sacco, R. (2019). «Research: Actually, Consumers Do Buy Sustainable Products», Harvard Business Review, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://hbr.org/2019/06/research-actually-consumers-do-buy-sustainable-products>

³ Whelan, T. and Kronthal-Sacco, R. (2019). «Research on IRI Purchasing Data (2013-2018)», NYU Stern Center for Sustainable Business, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.stern.nyu.edu/sites/default/files/assets/documents/NYU%20Stern%20CSB%20Sustainable%20Share%20Index%E2%84%A2%202019.pdf>

⁴ JUST Capital, «Polling the American People», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://justcapital.com/polling>

⁵ Yusuf, G. (2019). «The Top 33 Companies For The Environment By Industry», Forbes, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.forbes.com/sites/justcapital/2019/04/22/the-top-33-companies-for-the-environment-by-industry/?sh=158651c26461>

⁶ Freeman, K., Spenner, P. and Bird, A. (2012). «Three Myths about What Customers Want», Harvard Business Review, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://hbr.org/2012/05/three-myths-about-customers-eng>

⁷ Governance & Accountability Institute (2019). «Millennials Really Do Want to Work for Environmentally-Sustainable Companies, According to a New Survey of Large Company Employees», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.ga-institute.com/news/newsletter/press-release/article/millennials-really-do-want-to-work-for-environmentally-sustainable-companies-according-to-a-new-survey.html>

⁸ Sustainable Hospitality Alliance (2020). «Business Case for Sustainable Hotels», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://sustainablehospitalityalliance.org/wp-content/uploads/2020/05/Business-Case-for-Sustainable-Hotels.pdf>

⁹ Ημερησία (2021). «UBS: Γιατί οι Επενδυτές Στρέφονται στις Βιώσιμες Επενδύσεις - Τι Αποδόσεις Περιμένουν», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://www.imerisia.gr/epiheiriseis/26001_ubs-giati-oi-ependytes-strefontai-stis-biosimes-ependyseis-ti-apodoseis

¹⁰ Ναυτεμπορική (2021). «Η Συμβολή των Τραπεζών στην Προώθηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης - Χρηματοδοτικά Προϊόντα», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.naftemporiki.gr/finance/story/1718202/i-sumboli-ton-trapezon-stin-proothisi-tis-biosimis-anaptuksis-xrimatodotika-proionta>

¹¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Πράσινη Μετάβαση», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_el

¹² PWC, «The EU Green Deal», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.pwc.com/gr/en/advisory/risk-assurance/sustainability-climate-change/eu-green-deal.html>

¹³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Guide on EU Funding For Tourism», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/funding-guide_el

¹⁴ UNWTO (2020). «Sustainable Recovery of Tourism in Protected Areas from the Covid-19 Pandemic», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.unwto.org/covid-19-oneplanet-responsible-recovery-initiatives/iucn-tapas-group>

¹⁵ IRENA (2019). «Renewable Power Generation Costs in 2018», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://www.irena.org/-/media/Files/IRENA/Agency/Publication/2019/May/IRENA_Renewable-Power-Generations-Costs-in-2018.pdf

¹⁶ Sustainable Hospitality Alliance (2020). «Business Case for Sustainable Hotels», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://sustainablehospitalityalliance.org/wp-content/uploads/2020/05/Business-Case-for-Sustainable-Hotels.pdf>

¹⁷ Carlino, N. (2017). «Sustainable Solutions Reduce Costs, Add Value for Guests», Hotel Business, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://togo.hotelbusiness.com/article/sustainable-solutions-reduce-costs-add-value-for-guests>

¹⁸ Deloitte και Remaco (2021). «Σχέδια Δράσης για την Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της

Διαρθρωτικής Προσαρμογής του Τουριστικού Τομέα – Megatrends», INSETE, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://insete.gr/wp-content/uploads/2021/12/Megatrends.pdf>

¹⁹ Watson, B. (2016). «The Troubling Evolution of Corporate Greenwashing», The Guardian, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.theguardian.com/sustainable-business/2016/aug/20/greenwashing-environmentalism-lies-companies>

²⁰ CorpWatch, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://corpwatch.org>

²¹ GSTC, «GSTC Criteria Overview», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.gst-council.org/gstc-criteria>

²² Sustainable Hospitality Alliance (2020). «Business Case for Sustainable Hotels», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://sustainablehospitalityalliance.org/wp-content/uploads/2020/05/Business-Case-for-Sustainable-Hotels.pdf>

²³ UNWTO, «Sustainable Development», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.unwto.org/sustainable-development>

²⁴ Deloitte και Remaco (2021). «Σχέδια Δράσης για την Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Διαρθρωτικής Προσαρμογής του Τουριστικού Τομέα – Executive Summary», INSETE, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://insete.gr/wp-content/uploads/2021/12/Executive-Summary_2030.pdf

²⁵ MMGY Travel Intelligence, «Industry Insights», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://mmgyintel.com/category/industry-insights>

²⁶ Leposa, A. (2020). «Stats: 32% Willing to Pay More for Sustainable Vacations», Travel Agent Central, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.travelagentcentral.com/your-business/stats-32-willing-to-pay-more-for-sustainable-vacations>

²⁷ Booking.com (2021). «Booking.com's 2021 Sustainable Travel Report Affirms Potential Watershed Moment for Industry and Consumers», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://globalnews.booking.com/bookingcoms-2021-sustainable-travel-report-affirms-potential-watershed-moment-for-industry-and-consumers/>

²⁸ Tripadvisor (2020). «Beyond COVID-19: The Road to Recovery for the Travel Industry», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.tripadvisor.com/Covid19WhitepaperMay2020>

²⁹ Earth Changers (2021). «Sustainable Travel Trends for 2021», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.earth-changers.com/blog/2021/1/14/sustainable-travel-trends-for-2021>

³⁰ Global Environmental Facility (2020). «White Paper on a GEF Covid-19 Response Strategy», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://www.thegef.org/sites/default/files/council-meeting-documents/EN_GEF_C.59_Inf.14_White%20Paper%20on%20a%20GEF%20COVID-19%20Response%20Strategy.pdf

³¹ Whoa Travel, «Meet Whoa Co-Founders», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.whoatravel.com/meet-dallison>

³² Gillani, S. (2021). «A New Era of Sustainable Travel Prepares for Take-off», World Economic Forum, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.weforum.org/agenda/2021/06/new-era-sustainable-travel>

³³ Ίκκος, Α., Ρασούλη, Γ. και Καραγκούνη, Α. (2021). «Ο Τουρισμός το 2040: Οι Κύριες Τάσεις που θα Διαμορφώσουν το Μονοπάτι του Ταξιδιού στον Τουρισμό», INSETE, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://insete.gr/wp-content/uploads/2021/12/%CE%A3%CE%95%CE%A4%CE%95_%CE%9F_%CE%84_%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CF%84%CE%BF_2040-I.pdf

³⁴ Jong, A. (2021). «Gen Z Travelers: A Breed of Their Own», Phocuswright, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.phocuswright.com/Travel-Research/Consumer-Trends/Gen-Z-Travelers-A-Breed-of-Their-Own>

³⁵ Menze, J. (2021). «What Do Gen Z Travelers Want From Online Travel Brands?», Phocuswire, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.phocuswire.com/what-do-gen-travelers-want>

³⁶ Lock, S. (2021). «Global Traveler Opinions on the Importance of Eco-Friendly Travel 2020, by Age Group», Statista, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.statista.com/statistics/1221050/travelers-opinion-on-sustainable-travel-importance-worldwide-by-age>

³⁷ Petro, G. (2020). «Sustainable Retail: How Gen Z Is Leading the Pack», Forbes, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.forbes.com/sites/gregpetro/2020/01/31/sustainable-retail-how-gen-z-is-leading-the-pack/?sh=5461ca472ca3>

³⁸ Deloitte και Remaco (2021). «Σχέδια Δράσης για την Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Διαρθρωτικής Προσαρμογής του Τουριστικού Τομέα – Executive Summary», INSETE, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://insete.gr/wp-content/uploads/2021/12/Executive-Summary_2030.pdf

³⁹ Center for Responsible Travel (2019). «The Case for Responsible Travel: Trends & Statistics 2019» τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.responsibletravel.org/wp-content/uploads/sites/213/2021/03/trends-and-statistics-2019.pdf>

⁴⁰ European Travel Commission (2021). «Sustainable Tourism Implementation», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: https://etc-corporate.org/uploads/2021/02/1-3-21ETC-HANDBOOK-Sections_Final.pdf

⁴¹ Trivago Business Blog (2019). «Sustainable Hospitality: Eco-Friendly Industry Trends and Tips for Hotels», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://businessblog.trivago.com/sustainable-hospitality-trends-eco-friendly-hotel-tips>

⁴² Ο.π.

⁴³ Sustainable Hospitality Alliance (2020). «Business Case for Sustainable Hotels», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://sustainablehospitalityalliance.org/wp-content/uploads/2020/05/Business-Case-for-Sustainable-Hotels.pdf>

⁴⁴ The Travel Foundation (2019). «Destinations at Risk: The Invisible Burden of Tourism», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.thetravelfoundation.org.uk/invisible-burden>

⁴⁵ Trivago Business Blog (2019). «Sustainable Hospitality: Eco-Friendly Industry Trends and Tips for Hotels», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://businessblog.trivago.com/sustainable-hospitality-trends-eco-friendly-hotel-tips>

⁴⁶ Condé Nast Traveler, «World Savers Awards Hall of Fame», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.cntraveler.com/stories/2013-01-08/world-savers-hall-of-fame>

⁴⁷ Hotel Executive, «Bushmans Kloof Wilderness Retreat Voted “Number One in the World”», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.hotelexecutive.com/newswire/29114/bushmans-kloof-wilderness-retreat-voted-number-one-in-the-world>

⁴⁸ The Travel Corporation, «Make Travel Matter», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://ttc.com/mtm-experiences>

⁴⁹ Olsen C. (2021). «Habitas Namibia Seeks to Redefine Luxury With a Sustainable Resort», Interior Design, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://interiordesign.net/projects/habitas-namibia-seeks-to-redefine-luxury-with-a-sustainable-resort>

⁵⁰ Yatzer (2020). «Habitas Namibia Redefines the Safari Experience with Wellness and Sustainability in Mind», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.yatzer.com/habitas-namibia>

⁵¹ Oceanic Global, «Industry Solutions», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://oceanic.global/oceanic-standard>

Habitas Namibia, «Informational Guide», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://content.wetu.com/Resources/221968/habitas-informationalguide.pdf>

⁵³ Ayling K. (2021). «Spotlight on One&Only Nyungwe House’s Experience Guide», Elite Traveler, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://elitetraveler.com/leaders-in-luxury/nyungwe-house-guest-experience-guide>

⁵⁴ Stevens, M. (2019). «Readers’ Choice Awards 2019: All the Winners», Condé Nast Traveller, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.cntraveller.com/gallery/readers-choice-winners-2019>

⁵⁵ Travel and Leisure (2021). «The World’s Best Awards 2021», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.travelandleisure.com/worlds-best>

⁵⁶ Song Saa Collective, «Awards», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://songsaa-collective.com/awards>

⁵⁷ Méndez, L. (2019). «This Might Be the Most Eco-Friendly Scuba Dive Resort on Earth», OZY, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.ozy.com/around-the-world/diving-the-most-sustainable-island-on-earth/95922>

⁵⁸ Hotel of the Year Awards, «Top 100 Luxury Resorts Worldwide 2020», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://hoteloftheyearawards.com/top-100-luxury-resorts-worldwide-2020>

⁵⁹ World Travel Awards, «World’s Leading Eco Resort 2020», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.worldtravelawards.com/award-worlds-leading-eco-resort-2020>

⁶⁰ HospitalityNet (2019). «Meliá Hotels International Named the Most Sustainable Hotel Company in the World», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.hospitalitynet.org/news/4095337.html>

⁶¹ Negrin Ochoa, F., Holger D., Sardon M. and Lindsay C. (2020). «The 100 Most Sustainably Managed Companies in the World», The Wall Street Journal, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.wsj.com/articles/the-100-most-sustainably-managed-companies-in-the-world-11602507298>

⁶² Caswell, M. (2021). «Melia to Create Prototype for Carbon-Neutral Hotel», Business Traveller, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.businesstraveller.com/business-travel/2021/02/14/melia-to-create-prototype-for-carbon-neutral-hotel>

⁶³ Ahead Awards (2018). «2018 Winners», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.aheadawards.com/europe/2018/winners>

⁶⁴ Frame (2019). «Here is the Full List of Winners from the 2019 Frame Awards», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.cntraveller.com/gallery/readers-choice-winners-2019>

⁶⁵ Blue Lagoon Iceland, «Is the Blue Lagoon a Wonder of the World?», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.bluelagoon.com/stories/is-the-blue-lagoon-a-wonder-of-the-world>

⁶⁶ Time (2018). «Retreat at Blue Lagoon», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://time.com/collection/worlds-greatest-places-2018/5366751/retreat-at-blue-lagoon-grindavik-iceland>

⁶⁷ iDesignArch, «Explora En Rapa Nui – Remote Paradise on Easter Island», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.idesignarch.com/explora-en-rapa-nui-remote-paradise-on-easter-island>

⁶⁸ Jean-Michel Cousteau Resort, «Why the Jean-Michel Cousteau Resort is the World’s Leading Eco Resort», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.fijiresort.com/why-the-jean-michel-cousteau-resort-is-the-worlds-leading-eco-resort>

⁶⁹ Lennon, M. (2020). «Pinetrees Lodge Named Australia’s First Carbon Neutral Hotel», Hotel Management, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.hotelmanagement.com.au/2020/12/11/pine-trees-lodge-named-australias-first-carbon-neutral>

⁷⁰ Climate Active, «Pinetrees Lodge», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.climateactive.org.au/buy-climate-active/certified-members/pinetrees-lodge>

⁷¹ The Travel Foundation, «A Guide to Sustainable Practice for Tourism Businesses», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/travelfoundation/wp-content/uploads/2020/03/11141432/Sustainable-Practice-Guide.pdf>

⁷² Kering, «What is an EP&L?», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.kering.com/en/sustainability/environmental-profit-loss/what-is-an-ep-l>

⁷³ Science Based Targets, «About Us», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://sciencebasedtargets.org>

⁷⁴ We Mean Business Coalition, «Progress», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.wemeanbusinesscoalition.org>

⁷⁵ Greenhouse Gas Protocol, «About Us», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://ghg-protocol.org>

⁷⁶ Γιαννόπουλος, Α. (2021). «Η Αρχιτεκτονική στη Μάχη Κατά της Κλιματικής Αλλαγής», αθηNEA, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://a8inea.com/arxitektoniki-kai-klimatiki-allagi>

⁷⁷ Shallcross, J. (2015). «This Hotel Wants to Time Your Shower», Condé Nast Traveller, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://www.cntraveler.com/stories/2015-10-13/1-hotel-central-park-wants-to-time-your-shower>

⁷⁸ Ανδρέαδη, Ε. (2017). «Ένα Τεράστιο Πλαστικό Πρόβλημα—Και Γιατί Σε Αφορά», αθηNEA, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://a8inea.com/ena-terastio-plastiko-provlima%E2%80%8A-%E2%80%8Ake-giati-se-afora>

⁷⁹ αθηNEA (2021). «Τι Είδε Ένας Καλαμοκανάς στη Σάνη», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://a8inea.com/ti-ide-enas-kalamokanas-sti-sani>

⁸⁰ E2, «1 Hotels Fellowship at E2», τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2021, διαθέσιμο στο: <https://e2.org/fellowship>